DATUM	11 november 2026	PLAATS	Twentehuis, 501-503	TIJDSTIP	09.30.11.15
VOORZITTER	Hilde Berning	SECRETARIS	Karin Leferink	PAGINA	1

GENODIGDEN Marjolein Wessels (Almelo), Bo ter Braak (Borne), Manon Olde Meule (Dinkelland), Harmjan Vedder (Enschede), Thij Looman (Haaksbergen), Mirjam Diderich (Hellendoorn), Annemieke Traag (Hengelo), Hannie Rohaann(Hof van Twente), Evert Jan Temmink (Losser), Maaike Rödel (Oldenzaal), Ben Beens (Rijssen-Holten), Hilde Berning-Everlo (Tubbergen), Jan Jonker (Twenterand), Hans ter Keurst (Wierden)

De vergadering is openbaar. Geïnteresseerden kunnen deze bijwonen in het Twentehuis, vergaderruimte 501-503

Agenda algemeen bestuur van 11 november 2026 (reg.nr. 2026-000010)

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1	Opening vergadering		
2	Vaststellen agenda		
3	Mededelingen	- Ter informatie: jaarlijkse Radenbijeenkomst van SamenTwente op 18 november in gemeentehuis Rijssen-Holten. - Extra Twentedag op 17 februari 2027 voor gezamenlijke bestuurlijke bijeenkomst van de verbindingstafel Twente en het algemeen bestuur van SamenTwente.	
4	Informatie delen over bovenregionale en landelijke overleggen	AB-leden halen input op voor en koppelen terug uit bovenregionale en landelijke bestuurlijke overleggen waaraan zij deelnemen.	
A – Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst AB 9 september 2026	1. Vast te stellen	
A2	Technische Begrotingswijzigingen 2026	1. De lasten en de baten van de programmabegroting 2026 te verhogen met afgerond € 2,86 miljoen en hiervoor de bijgevoegde technische begrotingswijziging vast te stellen.	

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
A3	Technische Begrotingswijzigingen 2027	1. De lasten en de baten van de programmabegroting 2027 te verhogen met afgerond € 1,16 miljoen en hiervoor de bijgevoegde technische begrotingswijziging vast te stellen.	
B- Bespreekstukken			
B1	Tweede Bestuursrapportage 2026	1. De tweede Bestuursrapportage 2026 vast te stellen.	
B2	Gezonde schoolaanpak	1. Vanwege de gewijzigde landelijke toewijzing van middelen voor de Gezonde School Aanpak, de gemeentelijke bijdrage 2027 te verlagen met € 288.000 en hiervoor de bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen. 2. Voor de financiering van de inzet van Gezonde School Aanpak in 2027 naast de bijdrage van GGD GHOR Nederland alternatieve dekking te zoeken bij de regionale middelen vanuit de Regeling specifieke uitkering Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord en Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg.	
B3	Vervolg toetsing gezamenlijk toetsen tijdelijk huisverbod door Veilig Thuis Twente	1. De rol van Veilig Thuis bij het gezamenlijk toetsen van het tijdelijk huisverbod (THV) incidenteel voort te zetten tot en met 2028 en gedurende deze periode een breed gedragen advies op te stellen voor de structurele borging vanaf 2029. 2. Ter dekking van de kosten van het gezamenlijk toetsen het volgende te besluiten: a. de kosten voor 2026 te dekken binnen de lopende exploitatie 2026; b. de dekking van de kosten voor 2027 en 2028 te betrekken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2026.	
B4	Regionale inkoop jeugdhulp	1. De overeenkomsten voor de segmenten Wonen & Verblijf en Crisis te verlengen tot en met 31 december 2030, het Algemeen Bestuur van	

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		SamenTwente is bevoegd te besluiten over de verlenging van deze overeenkomsten op grond van de Gemeenschappelijke regeling. 2. Opdracht te geven aan SamenTwente/OZJT om de knelpunten uit de impactmeting te vertalen naar concrete verbetermogelijkheden die binnen de huidige inkoop en uitvoering gerealiseerd kunnen worden. 3. Opdracht te geven aan OZJT/Samen14 om de nieuwe regionale inkoop van jeugdhulp voor te bereiden en de richtinggevende kaders hiervoor in 2027 uit te werken en ter besluitvorming voor te leggen. 4. De colleges te verzoeken om binnen vier weken na besluitvorming door het AB het volgende te besluiten: a. Kennis te nemen van de verlenging van de overeenkomsten voor de segmenten Wonen & Verblijf en Crisis tot en met 31 december 2030. b. In te stemmen met het verlengen van de overeenkomsten voor het segment Ambulant tot en met 31 december 2030. c. In te stemmen met het verlengen van de overeenkomsten voor het uitvoeren van de medicatiecontrole bij medische comorbiditeit tot en met 31 december 2030.	
B5	Governance SPUK AZWA- en HLO-doelen Twentse Koers 2027-2030	1. De taken in het kader van domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO en genoemd in paragraaf 1.1 van het ‘Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029’ vanaf 1 januari 2027 als plustaak te accepteren, tot maximaal 1 januari 2030 en daarmee deze taken uit te voeren., op grond van – onder meer – de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO. 2. De colleges te verzoeken uiterlijk 1 december 2026 te besluiten om de taken in het kader van domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO en genoemd in paragraaf 1.1 van het ‘Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029’ vanaf 1 januari 2027 als plustaak toe te voegen aan SamenTwente, tot maximaal 1 januari 2030, en daarmee deze taken te laten uitvoeren, op grond van – onder meer – de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO.	

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		3. Kennis te nemen van het voornemen van het DB om met Menzis een samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarin de belangrijkste afspraken worden vastgelegd over hoe de domeinoverstijgende samenwerking vorm te geven.	
C – Stukken ter informatie en ingekomen stukken			
C1	Toezichtvorm 2027	Kennis te nemen van de ingekomen brief van Gedeputeerde Staten van Overijssel waarin staat dat SamenTwente voor 2027 onder het regulier repressief toezicht staat.	
D – Rondvraag en sluiting			
		Na afloop van het AB, is een overleg over bestuurlijke rollen en taken. De bij SamenTwente betrokken bestuurders zijn hiervoor uitgenodigd. Voor dit overleg is een gespreksnotitie gemaakt. Deze is op extranet geplaatst bij de stukken van het AB van 11 november.	

DATUM	9 september 2026	PLAATS	Twentehuis, 501-503	TIJDSTIP	09:30-11:15
VOORZITTER	Hilde Berning	SECRETARIS	Karin Leferink	PAGINA	1

AANWEZIG Marjolein Wessels (Almelo), Bo ter Braak (Borne), Manon Olde Meule (Dinkelland), Harmjan Vedder (Enschede), Thij Looman (Haaksbergen), Mirjam Diderich (Hellendoorn), Annemieke Traag (Hengelo), Hannie Rohaan (Hof van Twente), Evert Jan Temmink (Losser), Maaike Rödel (Oldenzaal), Ben Beens (Rijssen-Holten), Hilde Berning-Everlo (Tubbergen), Jan Jonker (Twenterand), Hans ter Keurst (Wierden)

AFWEZIG

Concept besluitenlijst algemeen bestuur van 9 september 2026

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1	Opening vergadering		Voorzitter Hilde Berning heet de AB leden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom en opent de vergadering.
2	Vaststellen agenda		Hannie Rohaan is bereid gevonden het technisch voorzitterschap op zich te nemen bij agendapunt B4 (aanwijzing van voorzitter en DB-leden).De AB-leden stemmen hiermee in. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
3	Mededelingen		**Mededelingen van Karin Leferink:** - **Stand van zaken PGAJGZ:** De voorgenomen overgang van de jeugdgezondheidszorg voor asielzoekerskinderen naar een nieuwe aanbieder is uitgesteld. Dit heeft het Ministerie besloten om te voorkomen dat circa 20.000 kinderen zonder JGZ komen te zitten. De GGD-en blijven deze zorg nog drie jaar uitvoeren, zodat de continuïteit van vaccinaties, gezondheidscontroles en preventieve zorg gewaarborgd blijft. Er is daarmee ook meer tijd om de overgang naar de nieuwe uitvoerder goed voor te bereiden. Er worden moties voorbereid om landelijk aandacht te vragen voor de dreigende uitholling van de publieke taak. Hannie Rohaan vraagt om de motie te mogen ontvangen als

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			deze klaar is, zodat ze deze kan delen met de Twentse Regietafel Vluchtelingen. - **Overdracht medische arrestantenzorg:** Per 3 augustus 2026 is de uitvoering van de Medische Arrestantenzorg (MAZ) door de GGD beëindigd en formeel overgedragen aan de door de politie gecontracteerde uitvoeringspartner. Hiermee is het overgangstraject afgerond. De GGD blijft binnen het forensisch-medische domein een belangrijke partner voor onder meer forensische lijkschouw, afname van lichaamsmateriaal voor strafrechtelijk onderzoek, bloedproeven, bemonsteringen, zedenzaken en letselonderzoek. Met de afronding van de MAZ wordt een hoofdstuk afgesloten, terwijl de samenwerking met onze partners binnen de forensische geneeskunde wordt voortgezet. - **Afwikkeling GGiD:** Dit was een langlopend dossier over de afronding van een digitaal dossier voor de JGZ. Het AB had in 2022 besloten om hiermee te stoppen. Daarna volgden juridische stappen die nu zijn afgerond.
4	Informatie delen over bovenregionale en landelijke overleggen	AB-leden halen input op voor en koppelen terug uit bovenregionale en landelijke bestuurlijke overleggen waaraan zij deelnemen.	Annemieke Traag licht de voortgang toe van bestuurlijke gesprekken die bovenregionaal worden gevoerd met Karakter. Binnenkort volgt verzoek om verlening van het mandaat hiervoor van de colleges aan gemeente Nijmegen. Annemieke Traag meldt ook dat er landelijk gesprekken zijn over transformatiegelden voor de gesloten Jeugdzorg. Hierover verwacht ze binnenkort meer informatie. Harmjan Vedder meldt dat de VNG-commissie Zorg, Jeugd en Welzijn nog steeds stevig gesprek is met het Rijk over de Hervormingsagenda Jeugd en het advies van de Commissie Van Ark hierover. Het tweede advies van de Commissie zal belangrijk zijn voor onderhandelingen over de structurele bekostiging van de jeugdzorg vanaf 2028. De voorzitter adresseert het belang dat er wethouders uit Twente benoemd worden in voor SamenTwente relevante VNG-commissies. Harmjan Vedder stelt

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			zich kandidaat voor de VNG Commissie Zorg, Jeugd en Welzijn. Hannie Rohaan kandideert zich voor de Commissie Asiel, Migratie en Integratie. Het AB steunt unaniem de kandidaatstelling van beiden en verzoekt om namens het AB een steunverklaring op te stellen.
A – Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst AB 1 juli 2026	1. Vast te stellen.	**AB-besluit:** Conform
B- Bespreekstukken			
B1	Programmabegroting 2027 inclusief zienswijzen	1. De programmabegroting vast te stellen met inachtneming van de ingediende zienswijzen en reactie hierop van het dagelijks bestuur.	**AB-besluit:** Conform
B2	Vervolgbesluit Prioritaire Agenda Jeugdzorg	1. Voornemen uit te spreken om de Prioritaire Agenda Jeugdzorg structureel voort te zetten vanaf 2028 en daartoe: a. Te bevestigen dat de functies van de Twentse monitor wachttijden en de Beschikbaarheidswijzer intensiveringen zijn van bestaande basistaken; b. Te bevestigen dat het sturingsplan indicatoren een intensivering is van bestaande basistaken; c. De functie Coördinatiepunt wonen en verblijf (CPWV), onderdeel van de staande inkoopovereenkomsten, vanaf 1 januari 2027 als plustaak te accepteren, tot maximaal 1 januari 2031 en daarmee de coördinatie en matching van woon- en	Het AB bespreekt het voorstel: - Er is unaniem steun voor de prioritaire agenda jeugd en de wijze waarop deze tot stand is gekomen. - Het AB complimenteert alle betrokkenen over de wijze waarop ambtelijk vanuit SamenTwente en gemeenten is samengewerkt. Ook is waardering voor de zorgvuldige beantwoording van de zienswijzen van de raden hierover bij de begroting 2027. - Het vaststellen van deze agenda is een belangrijke stap naar een toekomstbestendig jeugdzorglandschap voor Twente. Dit vraagt nog wel veel werk lokaal en regionaal. - Sturing en monitoring zijn belangrijk. Ook om aan te tonen dat de PAJ daadwerkelijk lokaal tot besparingen leidt. Dat wat regionaal wordt gedaan, moet ook aantoonbaar aanvullend zijn aan lokaal. - Een aantal gemeenten zegt moeite te hebben met de structurele financiering van het Coördinatiepunt wonen en verblijf (CPWV) vanaf 2031. Het CPWV is tot en met uiterlijk 2030 onderdeel van de inkoopcontracten, waarmee de plustaak voor SamenTwente/OZJT nu niet ter discussie staat. Een aantal

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		verblijfsplekken voor jeugdigen uitvoeren, op grond van artikel 2.3, artikel 2.4 lid 2 onder b en artikel 2.6 van de Jeugdwet; d. De colleges te verzoeken (uiterlijk 6 oktober 2026) de functie Coördinatiepunt wonen en verblijf (CPWV), onderdeel van de staande inkoopovereenkomsten, vanaf 1 januari 2027 als plustaak toe te voegen aan SamenTwente, tot maximaal 1 januari 2031, en daarmee de coördinatie en matching van woon- en verblijfsplekken voor jeugdigen te laten uitvoeren, op grond van artikel 2.3, artikel 2.4 lid 2 onder b en artikel 2.6 van de Jeugdwet; e. De colleges te verzoeken (uiterlijk 6 oktober 2026) te bevestigen dat SamenTwente is aangewezen als jeugdregio, zoals bedoeld in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg; f. De colleges te verzoeken (uiterlijk 6 oktober 2026) te besluiten dat het in stand houden van het Regionaal expertteam, dat voortvloeit uit de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, per 1 januari 2027 wordt gedelegeerd aan SamenTwente;	gemeenten is kritisch over het functioneren ervan en wil de doorontwikkeling (die na de recente evaluatie is aangekondigd) eerst nog volgen. Rianne Spoor, manager van OZJT, licht toe dat het CPWV in de huidige vorm onderdeel is van de lopende inkoopcontracten. In de PAJ gaat het om de structurele financiering van de functie van het coördinatiepunt, omdat we als regio hoe dan ook in regionale coördinatie van de uithuisplaatsingen zullen blijven investeren. De structurele financiering betekent dus niet dat het CPWV straks ook automatisch in de huidige vorm wordt voortgezet. Er zal sowieso aan een goede evaluatie worden gedaan. De voorzitter concludeert dat er unaniem draagvlak is voor het vaststellen en financieren van de prioritaire agenda jeugd, met uitzondering van het structureel financieren van het CPWV. Dit is voor een aantal gemeenten niet haalbaar. Men wil de inhoudelijke invulling van deze regionale coördinerende functie en bijbehorende financiering, vóór het aflopen van de huidige contracten opnieuw beoordelen. Daarom besluit het AB het CPWV niet structureel op te nemen in de begroting, maar incidenteel, tot en met uiterlijk 2030. **AB Besluit:** Unaniem ingestemd met beslispunt 1. Beslispunt 2 wordt aangepast, waarmee de financiering van het Coördinatiepunt wonen en verblijf niet structureel maar incidenteel wordt, tot en met uiterlijk 2030 en waarbij de inhoudelijke invulling van deze regionale coördinerende functie en bijbehorende financiering, vóór het aflopen van de huidige contracten opnieuw wordt beoordeeld.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		g. Te rapporteren op de doelstellingen van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. 2. Voor te nemen om hiervoor de begroting 2028 structureel uit te breiden met € 1,39 miljoen ten behoeve de Prioritaire Agenda Jeugdzorg en dit voornemen voor te leggen aan de gemeenteraden met de mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen.	
B3	VTT Wachtlijst	1. Het terugdringen van de wachtlijsten bij Veilig Thuis Twente (VTT) door middel van een korte termijnspoor gericht op wachtlijstreductie en een langere termijnspoor gericht op structurele oplossingen. 2. Voor het wegwerken van de huidige wachtlijst incidenteel €400.000 beschikbaar te stellen uit de egalisatiereserve VTT voor de boekjaren 2026 en 2027. 3. Met de 14 Twentse gemeenten een gezamenlijk traject te starten om te komen tot bestuurlijke keuzes voor een structurele en toekomstbestendige aanpak van wachtlijsten.	Nicolette Slingerland, manager VTT, schuift aan bij dit agendapunt. Het AB bespreekt het voorstel: - Het voorstel heeft brede steun vanuit het AB. De wachttijden zijn nu onverteerbaar lang en vragen om de voorgestelde aanpak. - Het voorkomen van wachtlijsten is geen reëel doel. Het AB wil naar verstandig beheren van de werkvoorraad. - Gemeenten kunnen bijdragen aan het beheersen van de werkvoorraad. Hoe dit in de toekomst nog beter te doen, past in de meer duurzame aanpak. - Het AB wil nog voor het eind van het jaar betrokken worden bij de scenario's voor een duurzame aanpak en het proces hierbij. - Ook de rol voor het voorliggend veld moet hierbij betrokken worden. - Voor een aantal gemeenten is het beschikbaar stellen van extra middelen voor een duurzame aanpak op dit moment niet bespreekbaar. Nicolette Slingerland zegt dat wachtlijstvrij werken een illusie is. VTT staat nu beter in verbinding met gemeenten. Er zijn goede gesprekken over het gezamenlijk terugdringen van wachtlijsten. Hierbij worden ook andere ketenpartners, zoals onderwijs en politie betrokken. Een op de langere termijn nog meer integrale aanpak is zeer gewenst.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Karin Leferink zegt dat het cruciaal is om samen met gemeenten aan de voorkant te komen van dit soort vraagstukken. Dit past ook in wat we met het strategisch programma beogen. We moeten elkaar daarvoor leren kennen en onze visies hierop delen. In dat kader heeft ze vanmiddag een kennismakingsgesprek met een groot aantal managers sociaal domein van gemeenten. De voorzitter concludeert dat er veel steun is voor het voorstel. Het AB wil voor het einde van het jaar meegenomen worden in het proces voor het vervolg. **AB-besluit:** Conform.
B4	Aanwijzing voorzitter en twee DB-leden	Tijdens de vergadering wordt de nieuwe voorzitter en twee DB-leden aangewezen. Indien er meer kandidaten zijn dan beschikbare functies, wordt er gestemd. De leden van het algemeen bestuur zijn op 31 augustus 2026 per e-mail geïnformeerd over de kandidaatstelling en de procedure.	Hannie Rohaan neemt voor dit agendapunt het voorzitterschap over. *Aanwijzing voorzitter* De huidige voorzitter Hilde Berning (Tubbergen) is de enige kandidaat voor het voorzitterschap. Hilde zegt dat het een eer zou zijn om weer voorzitter te mogen zijn. Ze zegt dat ze zich met veel liefde weer zou willen inzetten voor de Twentse samenwerking. Daarbij wil ze blijven bouwen aan de goede relaties. Ook wil ze aanspreekbaar zijn en blijven en nodigt ze het AB uit om haar feedback te geven als zij dat nodig vinden. **AB besluit:** Het AB besluit Hilde Berning unaniem aan te wijzen als de nieuwe voorzitter. *Aanwijzing DB-leden* Voor de functie van twee DB-leden zijn 7 kandidaten. Hilde Berning valt af, omdat zij is aangewezen als voorzitter. Thij Looman (Haaksbergen) zegt dat hij met zijn kandidaatstelling heeft laten zien verantwoordelijkheid te willen nemen voor de regionale samenwerking. Nu er voldoende kandidaten zijn, trekt hij zich terug. Er zijn 5 kandidaten: Marjolein Wessels (Almelo)

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Harmjan Vedder (Enschede) Mirjam Diderich (Hellendoorn) Annemieke Traag (Hengelo) Ben Beens (Rijssen-Holten) Voor het aanwijzen van twee DB-leden wordt gestemd. Drie AB-leden vormen, Bo ter Braak, Maaike Rödel en Manon Olde Meule vormen samen met Loes de Haan (directiesecretaris) het stembureau. Harmjan Vedder en Ben Beens worden, elk na twee stemronden, met meerderheid van stemmen gekozen. **AB besluit:** Het AB besluit Harmjan Vedder en Ben Beens aan te wijzen als DB-lid Het nieuwe DB bestaat hiermee uit Hilde Berning, Harmjan Vedder en Ben Beens. Zij danken allen het AB voor het in hun gestelde vertrouwen en willen graag aan de slag voor de Twentse gemeenten. Ben Beens en Harmjan Vedder delen de oproep van Hilde Berning over aanspraakbaarheid en feedback. Ben Beens voegt nog toe dat zijn aanwijzing van DB-lid als consequentie heeft dat hij geen voorzitter meer kan zijn van de auditcommissie. Over de procedure voor zijn opvolging zal binnenkort meer informatie worden gegeven. De vergadering wordt kort geschorst voor felicitaties. Hilde Berning neemt het voorzitterschap daarna over van Hannie Rohaan voor het resterende deel van de agenda.
C – Stukken ter informatie en ingekomen stukken			
C1	Project Forensische geneeskunde FG/NL	Kennis te nemen van de informatienota	**AB-besluit:** kennis van genomen

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
C2	Informatiebrief Financiering JGZ zorg Oekraïners	Kennis te nemen van de informatiebrief	**AB-besluit:** kennis van genomen
C3	Nieuwsbrief Stuurgroep Zorg Veiligheid en Straf	Kennis te nemen van de informatiebrief	**AB-besluit:** kennis van genomen
D – Rondvraag en sluiting			
			Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering om 11.15 uur

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
Openbaar	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
A2	Bedrijfsvoering

Onderwerp
Technische wijzigingen programmabegroting 2026

Voorstel
1. De lasten en de baten van de programmabegroting 2026 te verhogen met afgerond € 2,86 miljoen en hiervoor de bijgevoegde technische begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding
Hierbij bieden wij u de technische begrotingswijziging aan voor de programmabegroting 2026, op basis van de meest recente prognoses en ontwikkelingen. In lijn met voorgaande jaren stellen we u voor de begroting technisch te actualiseren. Onze organisatie kent twee soorten begrotingswijzigingen: technische wijzigingen, die geen effect hebben op de reguliere gemeentelijke bijdrage, en begrotingswijzigingen die wel de reguliere gemeentelijke bijdrage wijzigen. Voor deze technische begrotingswijzigingen is geen zienswijze nodig van de raden. Dit is in overeenstemming met onze Gemeenschappelijke regeling SamenTwente, artikel 7.1.

Beoogd effect
Het actualiseren van de begroting, zodat deze voldoet aan de begrotingsrechtmatigheid en beter als sturingsinstrument kan dienen.

Argumenten
1.1. Nieuwe raming geeft beter inzicht in de budgetten en daardoor komt de organisatie nog beter in control
De begroting van 2026 is vastgesteld op 10 september 2025. In de tussentijd hebben verschillende financiële ontwikkelingen zich voorgedaan. Via de technische begrotingswijzingen worden ramingen geactualiseerd en worden nieuwe ontwikkelingen opgenomen in de begroting, zoals de uitkering van het jaarrekeningresultaat 2025, de uitvoering van het strategisch programma en diverse (Rijks)subsidies en projecten. Hierdoor is de basis van de begroting nog beter op orde en daardoor is deze beter beheersbaar.

1.2 Door de begroting te actualiseren voldoet deze beter aan begrotingsrechtmatigheid
Begrotingsrechtmatigheid vereist dat de lasten en baten zo realistisch mogelijk geraamd zijn, zodat u de kaderstellende en controlerende rol zo goed mogelijk kan invullen.

Kanttekening
Geen.

Kosten, baten, dekking

Begroting 2026 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Begroting 2026 na wijziging (reeds vastgesteld door AB)	73.568.870	29.676.696	43.892.175
Begroting 2026 incl. voorgestelde wijzigingen	76.428.570	32.536.396	43.892.175
Ontwikkeling lasten en baten	**2.859.700**	**2.859.700**	**-**

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de gemeentelijke bijdrage per gemeente. Omdat dit voorliggende voorstel een technische wijziging betreft, is deze bijdrage niet gewijzigd ten opzichte van de laatst vastgestelde gewijzigde begroting 2026 1 juli 2026.

Communicatie
N.v.t.

Vervolg
De voorliggende technische begrotingswijziging wordt verwerkt in de programmabegroting van 2026.

Bijlagen
1. Technische begrotingswijziging 2026 met toelichting
2. Gemeentelijke bijdrage 2026 per gemeente

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede
11-11-2026

secretaris

K. Leferink

voorzitter

H. Berning

Technische begrotingswijzigingen met toelichting:

Begroting 2026 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Lasten en baten per programma begroting na wijziging (reeds vastgesteld door AB)			
GGD Twente	38.987.423	13.942.887	25.044.536
OZJT	3.350.317	338.345	3.011.972
Veilig Thuis Twente	7.600.167	3.149.280	4.450.887
Bestuur en Ondersteuning	13.039.477	1.654.698	11.384.779
Coalition of the Willing	10.591.486	10.591.486	0
Totaal	**73.568.870**	**29.676.696**	**43.892.175**

Begroting 2026 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Ontwikkeling lasten en baten per programma (voorgestelde begrotingswijziging)			
GGD Twente	623.183	623.183	0
OZJT	41.000	41.000	0
Veilig Thuis Twente	266.667	266.667	1
Bestuur en Ondersteuning	1.620.842	1.620.842	0
Coalition of the Willing	308.008	308.008	0
Totaal te verklaren ontwikkeling lasten en baten	**2.859.700**	**2.859.700**	**1**

Verklaring	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
GGD Twente			
De budgetten binnen de begroting van 2026 zijn geactualiseerd naar aanleiding van nieuwe toegekende subsidies, zoals ZONMW Regionale woningvervuiling. Daarnaast wordt de begroting met betrekking tot Vaccineren op maat en inzet bij Forensische Geneeskunde bijgesteld.	623.183	623.183	0
Veilig Thuis Twente			
Er wordt een onttrekking gedaan uit de egalisatiereserve VTT. Deze onttrekking wordt benut voor een eenmalige investering in externe inhuur om de wachtlijsten weg te werken. De totale investering betreft € 0,4 mln waarvan 2/3e wordt gerealiseerd in 2026, wat neer komt op een bedrag van € 0,3 mln.	266.667	266.667	0
Bestuur en Ondersteuning			
De lasten in de begroting zijn met € 1,62 mln omhoog gegaan, omdat het resterende positieve jaarrekeningresultaat van 2025 aan de Twentse gemeenten is uitgekeerd. Dit is een bedrag van € 1,35 mln. Daarnaast verwachten we voor de uitvoering van het strategisch programma € 0,27 mln aan lasten in 2026. De dekking komt vanuit de nog in te stellen Ontwikkelreserve SamenTwente, in overeenstemming met het besluit van het algemeen bestuur in de vergadering van 1 juli 2026. Na mutaties reserves zijn de begrote baten eveneens met € 1,62 mln omhoog gegaan.	1.620.842	1.620.842	0
OZJT			
De begroting is geactualiseerd met de subsidiegelden voor de Projectleider transitie RET en Bovenregionale samenwerking, voor zowel baten als lasten (€ 0,04 mln).	41.000	41.000	0
Coalition of the Willing			
De begroting van de Twentse Koers is geactualiseerd. Er is een nieuwe subsidie binnen toegekend van € 0,41 mln voor Mentaal Gezond Twente. Daarnaast zijn enkele andere budgetten geoptimaliseerd zodat deze aansluiten met de huidige situatie (€ -0,08 mln). De baten en de lasten voor de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, welke ten laste komen van de resterende middelen van de Samenwerkingsagenda Jeugd Twente, zijn geactualiseerd. De baten en de lasten stijgen met € 0,07 mln. De begrote baten en lasten van de coalities Huishoudelijke Ondersteuning, Contractmanagement- en beheer WMO en Toezicht en kwaliteit zijn geactualiseerd, totaal € -0,06 mln. De begroting van Doelgroepenvervoer is verhoogd met € 0,01 mln voor zowel de baten als de lasten als gevolg van uitbreiding van het contractmanagement voor 2026. De interne verrekeningen tussen OZJT en Kennispunt zijn geactualiseerd, waardoor de baten en lasten van Kennispunt zijn afgenomen (€ 0,05 mln).	308.008	308.008	0
Totaal verklaring ontwikkeling lasten en baten	**2.859.700**	**2.859.700**	**0**

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Lasten en baten per programma begroting na voorgestelde begrotingswijziging			
GGD Twente	39.610.606	14.566.070	25.044.536
OZJT	3.391.317	379.345	3.011.972
Veilig Thuis Twente	7.866.834	3.415.947	4.450.887
Bestuur en Ondersteuning	14.660.319	3.275.540	11.384.779
Coalition of the Willing	10.899.495	10.899.495	0
Totaal	**76.428.571**	**32.536.396**	**43.892.175**

Overzicht gemeentelijke bijdrage 2026

Gemeente	Bijdrage 2026 (vastgesteld op 10 september 2025)	Bijdrage 2026 - na voorgestelde begrotingswijziging	Verschil
Almelo	5.088.873	5.088.873	0
Borne	1.805.443	1.805.443	0
Dinkelland	1.810.174	1.810.174	0
Enschede	10.597.015	10.597.015	0
Haaksbergen	1.635.223	1.635.223	0
Hellendoorn	2.516.252	2.516.252	0
Hengelo	5.504.413	5.504.413	0
Hof van Twente	2.343.873	2.343.873	0
Losser	1.582.778	1.582.778	0
Oldenzaal	2.171.700	2.171.700	0
Rijssen-Holten	3.030.283	3.030.283	0
Tubbergen	1.488.626	1.488.626	0
Twenterand	2.511.499	2.511.499	0
Wierden	1.806.024	1.806.024	0
Totaal	**43.892.175**	**43.892.175**	**0**

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
Openbaar	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
A3	Bedrijfsvoering

Onderwerp
Technische wijzigingen programmabegroting 2027

Voorstel
1. De lasten en de baten van de programmabegroting 2027 te verhogen met afgerond € 1,16 miljoen en hiervoor de bijgevoegde technische begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding
Hierbij bieden wij u de technische begrotingswijziging aan voor de programmabegroting 2027, op basis van de meest recente prognoses en ontwikkelingen. In lijn met voorgaande jaren stellen we u voor de begroting technisch te actualiseren. Onze organisatie kent twee soorten begrotingswijzigingen: technische wijzigingen, die geen effect hebben op de reguliere gemeentelijke bijdrage, en begrotingswijzigingen die wel de reguliere gemeentelijke bijdrage wijzigen. Voor deze technische begrotingswijzigingen is geen zienswijze nodig van de raden. Dit is in overeenstemming met artikel 7.1 van onze Gemeenschappelijke regeling SamenTwente.

Beoogd effect
Het actualiseren van de begroting, zodat deze voldoet aan de begrotingsrechtmatigheid en beter als sturingsinstrument kan dienen.

Argumenten
1.1. Nieuwe raming geeft beter inzicht in de budgetten en daardoor komt de organisatie nog beter in control
De begroting van 2027 is 25 maart 2026 vastgesteld door het dagelijks bestuur en op 1 april verstuurd naar de gemeenteraden. Vanaf het moment van opstellen van de begroting hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan. Via de technische begrotingswijzingen worden ramingen geactualiseerd en worden nieuwe ontwikkelingen opgenomen in de begroting, zoals diverse toegekende opdrachten en verlenging van subsidies. Te denken valt aan subsidie Centrum Seksueel Geweld, regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg en zogenoemde ZonMw-subsidies. Hierdoor is de basis van de begroting per begin 2027 nog beter op orde en daardoor is deze beter beheersbaar.

1.2 Door de begroting te actualiseren voldoet deze beter aan begrotingsrechtmatigheid.
Begrotingsrechtmatigheid vereist dat de lasten en baten zo realistisch mogelijk geraamd zijn, zodat u de kaderstellende en controlerende rol zo goed mogelijk kunt invullen.

Kanttekening
Geen.

Kosten, baten, dekking

Begroting 2027 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Begroting 2027 – vóór wijziging (vast te stellen op 11 november door AB)	64.703.006	17.218.914	47.484.092
Begroting 2027 incl. voorgestelde wijzigingen	65.862.967	18.378.875	47.484.092
Ontwikkeling lasten en baten	**1.159.961**	**1.159.961**	**-**

Communicatie
N.v.t.

Vervolg
- De voorliggende technische begrotingswijziging wordt verwerkt in de programmabegroting van 2027.
- De gemeenten ontvangen een kwartaalfactuur voor de facturatie van de gemeentelijke bijdrage.

Bijlagen
1. Technische begrotingswijziging 2027 met toelichting
2. Gemeentelijke bijdrage 2027 per gemeente

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede
11-11-2026

secretaris

K. Leferink

voorzitter

H. Berning

Technische begrotingswijzigingen met toelichting:

Begroting 2027 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Lasten en baten per programma begroting na wijziging (vaststelling voorzien door AB op 11 november 2026)			
GGD Twente	35.839.581	10.016.760	25.822.821
OZJT	4.665.381	0	4.665.381
Veilig Thuis Twente	7.745.144	3.149.226	4.595.918
Bestuur en Ondersteuning	13.523.310	1.123.338	12.399.973
Coalition of the Willing	2.929.591	2.929.591	0
Totaal	**64.703.006**	**17.218.914**	**47.484.092**
Begroting 2027 (bedragen in €)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo (gemeentelijke bijdrage)**
Ontwikkeling lasten en baten per programma (voorgestelde begrotingswijziging)			
GGD Twente	1.026.628	1.026.628	0
OZJT	0	0	0
Veilig Thuis Twente	133.333	133.333	0
Bestuur en Ondersteuning	0	0	0
Coalition of the Willing	0	0	0
Totaal te verklaren ontwikkeling lasten en baten	**1.159.961**	**1.159.961**	**0**

Verklaring	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
GGD Twente			
De budgetten binnen de begroting van 2027 zijn geactualiseerd naar aanleiding van diverse toegekende opdrachten en (verlenging c.q. bijstelling van) subsidies. Dit zijn onder andere: Subsidie CSG, subsidie ZONMW Alcohol gebruik van jong tot oud, Subsidie ASG, detachering bovenregionaal coördinator bij GGD Utrecht, Vaccineren op maat)	1.026.628	1.026.628	0
Veilig Thuis Twente			
Er wordt een onttrekking gedaan uit de egalisatiereserve VTT. Deze onttrekking wordt benut voor een eenmalige investering in externe inhuur om de wachtlijsten weg te werken. De totale investering betreft € 0,4 mln waarvan het restant (1/3e) wordt gerealiseerd in 2027, wat neer komt op een bedrag van € 0,1 mln.	133.333	133.333	0
Bestuur en Ondersteuning			
	0	0	0
Coalition of the Willing			
Totaal verklaring ontwikkeling lasten en baten	**1.159.961**	**1.159.961**	**0**

Begroting 2027	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Lasten en baten per programma begroting na voorgestelde begrotingswijziging			
GGD Twente	36.866.209	11.043.388	25.822.821
OZJT	4.665.381	0	4.665.381
Veilig Thuis Twente	7.878.477	3.282.559	4.595.918
Bestuur en Ondersteuning	13.523.310	1.123.338	12.399.972
Coalition of the Willing	2.929.591	2.929.591	0
Totaal	**65.862.967**	**18.378.875**	**47.484.091**

Overzicht gemeentelijke bijdrage 2027

Gemeente	Bijdrage 2027 (vastgesteld op 9 september 2026)	Voorgestelde begrotingswijziging Gezonde School Aanpak (vast te stellen op 12 november 2026)	Bijdrage 2027 na begrotingswijzing Gezonde School Aanpak	Bijdrage 2027 na voorgestelde technische wijziging	Verschil na technische wijziging
Almelo	5.545.504	-33.406	5.512.098	5.512.098	0
Borne	1.962.226	-12.495	1.949.731	1.949.731	0
Dinkelland	1.954.161	-11.624	1.942.537	1.942.537	0
Enschede	11.572.920	-67.257	11.505.663	11.505.663	0
Haaksbergen	1.771.095	-10.534	1.760.561	1.760.561	0
Hellendoorn	2.726.476	-16.641	2.709.835	2.709.835	0
Hengelo	5.999.981	-35.065	5.964.916	5.964.916	0
Hof van Twente	2.567.235	-15.056	2.552.179	2.552.179	0
Losser	1.719.510	-10.247	1.709.263	1.709.263	0
Oldenzaal	2.351.929	-14.047	2.337.882	2.337.882	0
Rijssen-Holten	3.269.068	-21.751	3.247.317	3.247.317	0
Tubbergen	1.621.768	-9.911	1.611.857	1.611.857	0
Twenterand	2.713.927	-17.323	2.696.604	2.696.604	0
Wierden	1.996.293	-12.644	1.983.649	1.983.649	0
Totaal	**47.772.093**	**-288.001**	**47.484.092**	**47.484.092**	**0**

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
B1	Bedrijfsvoering

Onderwerp
Tweede Bestuursrapportage 2026

Voorstel
1. De tweede Bestuursrapportage 2026 vast te stellen.

Inleiding
De tweede Bestuursrapportage 2026 vormt de laatste tussentijdse rapportage binnen onze Planning & Control-cyclus. Met als peildatum 1 september 2026 geeft deze rapportage inzicht in de verwachte ontwikkelingen en resultaten tot het einde van het begrotingsjaar. De rapportage bevat de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de (gewijzigde) programmabegroting 2026.

Beoogd effect
Inzicht verschaffen in de beleidsmatige en financiële afwijkingen inclusief andere belangrijke ontwikkelingen.

Argumenten

1.1 Met de Bestuursrapportage wordt tussentijds verantwoording afgelegd over de verwachte afwijkingen ten aanzien van de uitvoering van de beleidsvoornemens
De programmabegroting 2026 bevat per programma de beleidsvoornemens. In deze tweede Bestuursrapportage (Berap) geven we inzicht in de voortgang van de uitvoering, aan de hand van de stoplichtmethode. Daarnaast worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht. Op basis van de huidige stand van zaken verwachten we dat 73% van onze beleidsambities dit jaar volledig gerealiseerd zal worden, en 23% gedeeltelijk. Daarnaast treft u in deze Berap ook inzicht in voortgang van de uitvoering van het Strategisch programma 2026-2030 en voortgang van onze organisatieontwikkeling.

1.2 De Berap geeft inzicht in de financiële afwijkingen
Net als in de eerste Berap van dit jaar maken we ook in deze tweede rapportage de doorwerking van financiële afwijkingen inzichtelijk. Inzicht of afwijkingen incidenteel, die meerjarig of structureel van aard zijn, ondersteunt het vooruitkijken en helpt bij het duiden van toekomstige financiële effecten. Op basis van tweede Berap verwachten wij een bedrijfsresultaat van € 103.000 negatief (-/- 0,2% van de actuele begroting). Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere structurele huisvestingslasten (energie en servicekosten) en het uitvoeren van de maatregel Tijdelijk Huisverbod (THV) zonder extra budget. We verwachten een positief jaarrekeningresultaat vanwege de positieve cao-ontwikkeling en de rente uit het schatkistbankieren.

1.3 Dit is in overeenstemming met de Financiële verordening SamenTwente 2025
In onze Financiële verordening SamenTwente 2025 staat dat wij u informeren door middel van een tussentijdse rapportage over de uitvoering van de begroting en de financiële positie en dat u deze rapportage vaststelt.

Kanttekening
Geen

Kosten, baten, dekking

Programma (bedragen x € 1.000)	Verwacht regulier bedrijfsresultaat	Cao-ontwikkeling	Verwacht resultaat incl. cao ontwikkeling	Verwacht voordeel rente schatkistbankieren	Verwacht jaarrekening resultaat
GGD Twente	-42	385	343	-	343
OZJT	-25	32	7	-	7
Veilig Thuis Twente	-108	125	17	-	17
Bestuur & Ondersteuning	72	137	209	442	651
Totaal	**-103**	**679**	**576**	**442**	**1.018**

In de Berap is toegelicht hoe het bedrijfsresultaat per programma is opgebouwd. Inclusief de bijzondere componenten verwachten we een positief jaarrekeningresultaat van € 1.018.000 (1,6% van de actuele begroting). Op 9 september 2026 heeft u ingestemd met de wachtlijstaanpak VTT. De inzet van de reserve VTT (€ 400.000) die hiermee samenhangt, heeft gevolgen voor ons weerstandsvermogen. Dit aspect zal worden betrokken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening. Daarnaast is aan u voorgesteld om de dekking van de kosten voor de uitvoering van het Tijdelijk Huisverbod in 2027 en 2028 (€ 313.000 totaal) eveneens te betrekken bij de resultaatbestemming.

Communicatie
N.v.t.

Vervolg

- De tweede Bestuursrapportage is de voorloper op de jaarstukken van 2026.
- Deze jaarstukken worden begin april 2027 door het DB aan de gemeenten verzonden
- In de vergadering van het algemeen bestuur van 9 juli komt de resultaatbestemming en de vaststelling van de jaarstukken aan de orde.

Bijlagen

Tweede Bestuursrapportage 2026

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

11-11-2026

secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

H. Berning

2e Bestuursrapportage 2026

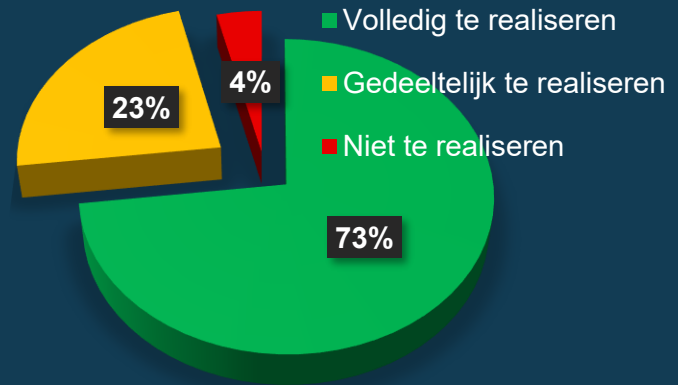
Periode: januari tot en met augustus, met een prognose voor de rest van het jaar

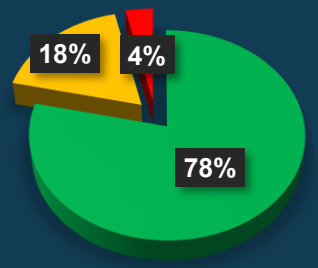
Gezond, veilig & vitaal

2e Bestuursrapportage in één oogopslag

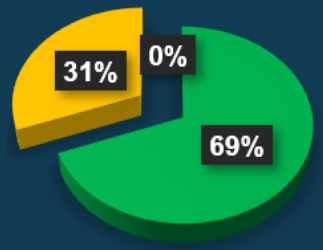
Ontwikkeling beleidsambities

2e Berap 2026

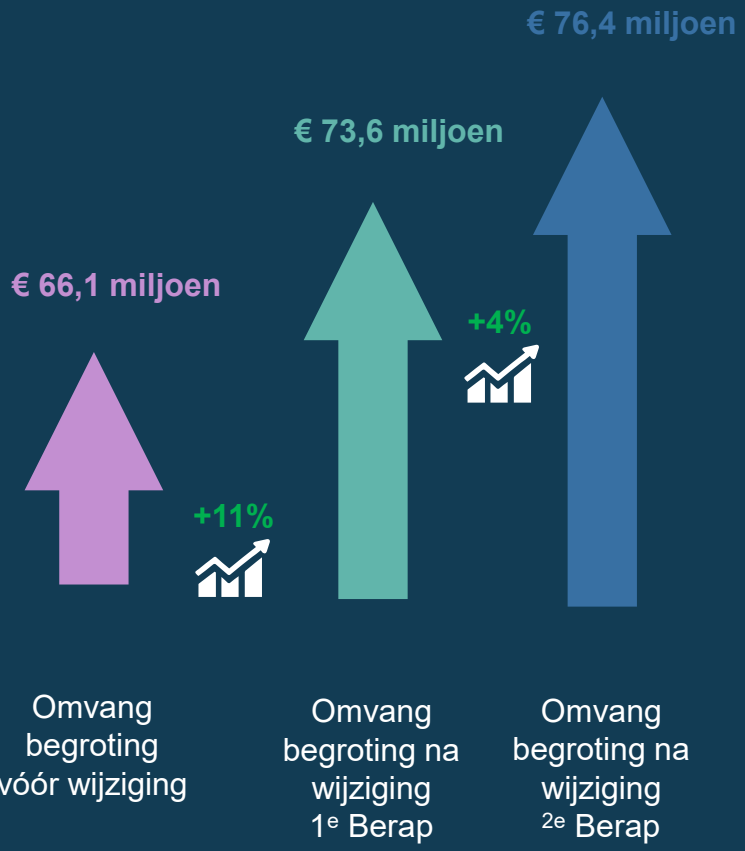

Jaarstukken 2025

1e Berap 2026

Ontwikkeling financiële begroting

Ontwikkeling financieel resultaat

Verwacht financieel bedrijfsresultaat: **€ -/- 103.000** (€ -/- 87.000 1e Berap)

+ € 679.000 cao-ontwikkeling

incl. cao-ontwikkeling: **€ 576.000** (€ 592.000 1e Berap)

+ € 442.000 rente

incl. rente (verwacht jaarrekeningresultaat): **€ 1.018.000** (€ 977.000 1e Berap)

Doorwerking x € 1.000	Incidenteel	Meerjarig	Structureel	Totaal
Rijksbijdrage	226	55	0	281
Projecten	0	161	0	161
Gemeentelijke bijdrage	-121	-123	-301	-545
Bedrijfsresultaat	**105**	**93**	**-301**	**-103**

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Inleiding

Met deze tweede Bestuursrapportage (Berap) informeren wij u over de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting en andere relevante ontwikkelingen. Daarnaast geven wij een vooruitblik op de jaarstukken. Per programma schetsen we het verloop van de beleidsdoelstellingen. Met behulp van stoplichtkleuren tonen wij in hoeverre we verwachten deze doelstellingen aan het einde van het jaar te behalen. Om een goed beeld te geven van de financiële positie aan het einde van het jaar, bieden wij per programma inzicht in de verwachte positieve en negatieve financiële ontwikkelingen.

1. Basistaken SamenTwente:

- GGD Twente
- Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente (OZJT)
- Veilig Thuis Twente (VTT)
- Bestuur & Ondersteuning
- Financiële samenvatting

2. Andere onderwerpen in deze Berap:

- Voortgang uitvoering Strategisch programma 2026-2030
- Cao-ontwikkeling
- Rentevoordeel schatkistbankieren
- Actualisatie van investeringen
- Informatiebeveiliging, -management en privacy, Woo en informatiehuishouding
- Ziekteverzuim
- Ontwikkeling financiële begroting
- Overige onderwerpen

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Legenda

Beleidsinhoudelijk

Zoals u van ons gewend bent van de jaarstukken, geven we ook in onze tussentijdse rapportages de voortgang van de beleidsrealisatie weer via de stopplichtensystematiek. Wij hanteren de volgende definities:

Legenda Status	Toelichting stoplichtensystematiek
	We verwachten de doelstelling (dit jaar) volledig te realiseren.
	We verwachten de doelstelling (dit jaar) niet geheel te realiseren.
	We verwachten de doelstelling (dit jaar) niet te realiseren.

Financieel

In deze tweede Berap lichten wij de financiële afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting toe. Dit doen wij door zowel de positieve als de negatieve ontwikkelingen te beschrijven die hieraan ten grondslag liggen. Daarbij geven wij inzicht in het karakter van deze ontwikkelingen: betreft het een eenmalig effect in dit jaar, of hebben deze ook impact op toekomstige jaren? Deze indeling helpt om vooruit te kijken en beter te duiden wat ons de komende jaren te wachten staat. Daarnaast geven wij inzicht in de financieringsstromen die het financiële resultaat beïnvloeden. Tot slot is het goed om te weten dat alle bedragen in de tabellen en grafieken zijn weergegeven in duizenden euro's.

Legenda Status		Toelichting financiële duiding
Incidenteel =	I	Ontwikkeling wordt in beginsel alleen dit jaar verwacht
Meerjarig =	M	Ontwikkeling komt de komende jaren tot uitdrukking maar vervalt op termijn
Structureel =	S	Ontwikkeling wordt voor onbepaalde tijd verwacht
Rijksbijdrage =	R	Financiering vindt plaats vanuit het Rijk (bijvoorbeeld via een SPUK)
Projectfinanciering =	P	Financiering vindt plaats op basis van een projectbijdrage van bijvoorbeeld gemeenten
Gemeentelijke bijdrage =	G	Financiering vindt plaats vanuit de algemene bijdrage van de 14 gemeenten

1.

Basistaken SamenTwente

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

GGD Twente

Verwachte realisatie beleidsambities GGD 1/6

Beleidsambities GGD	Berap 1	Berap 2
1. We willen alle Twentse jongeren bereiken om gezond opgroeien te bevorderen.	🟢	🟢
2. Een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad van jongeren in Twente.	🟢	🟢
3. Schoolaanwezigheid vergroten door verzuimbegeleiding.	🟢	🟢
4. Zo veel mogelijk scholen nemen deel aan het Gezonde School Programma.	🟢	🟢
5. Het gezondheidsbeeld is actueel.	🟢	🟢
6. Voorbereid zijn op crises.	🟡	🟡
7. 7Wij zijn voorbereid en kunnen handelen bij de uitbraak van een A-infectieziekte die om een landelijke bestrijding vraagt.	🟢	🟢
8. Adequate forensische dienstverlening en continuïteit in de dienstverlening ter voorkoming van code zwart.	🟡	🟡
9. Gezondheidsschade als gevolg van milieufactoren beperken en voorkomen.	🟢	🟢
10. Passende (on)gevraagde integrale advisering aan inwoners en gemeenten op gezondheidsbevorderings- en beleidsvraagstukken.	🟢	🟢
11. Meldingen tijdig en passend opvolgen, door zorgondersteuning te bieden aan individuen en betrokkenen, die gesignaleerd worden op zorgwekkend gedrag en/of woningvervuiling.	🟡	🟢

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities GGD 2/6

Algemeen

De hieronder uiteengezette doelstellingen zijn aanvullend op de reguliere going concern werkzaamheden en taken van de GGD. Dan gaat het bijvoorbeeld om het voorkomen en opsporen van verdere verspreiding van infectieziekten. Maar ook bijvoorbeeld om het monitoren, bevorderen en beschermen van de groei en ontwikkeling van kinderen. De JGZ heeft in juni 2025 een nieuw digitaal dossier geïmplementeerd. De gegevens nodig voor de dagelijkse werkzaamheden hebben voorrang gekregen. We beschikken over steeds meer managementinformatie, maar hebben nog niet alle data beschikbaar die we willen hebben. Samen met gebruikers, epidemiologen, dataspecialisten en de leverancier blijven we daarom werken aan het opstellen van nog ontbrekende managementinformatie.

1. We willen alle Twentse jongeren bereiken om gezond opgroeien te bevorderen

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Voor het vroegtijdig signaleren en het tegengaan van een dalende vaccinatiegraad blijven bereik en een hoge opkomst belangrijk. Een goede opkomst draagt daarnaast bij aan de bescherming van kinderen én de samenleving tegen infectieziekten. In de leeftijd van 0–4 jaar worden namelijk veel vaccinaties gegeven. De JGZ ziet kinderen van 4–18 jaar op verschillende vaste momenten: rond vijf jaar, in groep 7 van het basisonderwijs en in klas 2 van het voortgezet onderwijs. Jongeren in klas 3 of 4 ontvangen daarnaast een vragenlijst. Op basis van signalen of de uitkomsten daarvan worden ouders en jongeren gericht uitgenodigd. Ook in deze fase vinden vaccinaties en vroegsignalering plaats.
Het bereik onder 0-4 jarigen ligt in 2026 met 94,6% op de geformuleerde ambitie van 94%. Het bereik 4-18 jarigen ligt op 92,3% en ligt daarmee ruim boven de norm van 80%.

2. Een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad van jongeren in Twente

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Drie vaccinatiegraden binnen het Rijksvaccinatieprogramma zijn van overwegend belang: 1) Vaccinatiegraad DKTP-Hib HepB/Pneu/MenACWY 2-jarigen; 2) Vaccinatiegraad voor BMR 2-jarigen; 3) vaccinatiegraad voor BMR volledig 10-jarigen. Jaarlijks ontvangen wij in juni van het RIVM de meest actuele cijfers voor de vaccinatiegraden. Hierdoor zit er een verschil tussen de gerapporteerde vaccinatiegraad in de eerste en de tweede Berap.
De vaccinatiegraad in Twente ligt bij deze vaccinaties ruim (gemiddeld 4,6%) boven het landelijk gemiddelde. Zowel landelijk als regionaal neemt de vaccinatiegraad langzaam af, dit vergt blijvende aandacht. De WHO adviseert een vaccinatiegraad > 95% voor mazelen (BMR-vaccinatie), deze is in Twente 92,1% voor de 2-jarigen en 85,6 % voor de 10-jarigen. Voor het elimineren van mazelen is een vaccinatiegraad van 95% gewenst. De WHO adviseert een vaccinatiegraad > 90% voor overige vaccinaties. Twente zit voor de Vaccinatiegraad DKTP-Hib HepB/Pneu/MenACWY 2-jarigen met 89,8% net daaronder.
Uit de praktijk blijkt dat met name het persoonlijke gesprek een belangrijke bijdrage levert aan het verhogen van de opkomst, vooral bij ouders die twijfelen. Ouders die nog niet zijn verschenen, worden herhaaldelijk uitgenodigd. Tijdens contactmomenten wordt het belang van monitoring van groei en ontwikkeling van kinderen en het volgen van het vaccinatieprogramma toegelicht. Daarnaast worden leeftijdsgerichte nieuwsbrieven verstuurd en waar nodig gebruikgemaakt van tolken.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities GGD 3/6

3. Schoolaanwezigheid vergroten door verzuimbegeleiding

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Alle leerlingen die passende ziekteverzuimbegeleiding nodig hebben ontvangen begeleiding vanuit de GGD. Door voldoende uren in te zetten op de scholen, verwachten we deze ambitie volledig te kunnen realiseren. Voor dit onderdeel zijn beperkt cijfers beschikbaar vanuit het digitale dossier, we werken aan monitoring op het totaal aantal casussen. Hierdoor kunnen we goed inspelen op de verwachtingen ten aanzien van de ondersteuning van jongeren bij diverse ontwikkelvraagstukken. Op basis van deze individuele casussen kunnen we bovendien signaleren waar collectieve preventie nodig is. Er is een nieuwe versie van de schoolaanwezigheidskaart waarin de afspraken staan die scholen, leerplicht en JGZ hebben gemaakt om de schoolaanwezigheid te bevorderen. We attenderen scholen op deze nieuwe werkwijze om de JGZ zo effectief mogelijk in te zetten voor het bevorderen van schoolaanwezigheid.

4. Zo veel mogelijk scholen nemen deel aan het Gezonde School Programma

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. De Gezonde School adviseurs bereiken momenteel 202 scholen en kunnen 200 scholen als een permanente caseload bedienen. Daarin gaat het niet steeds om dezelfde 200 scholen. De Gezonde School adviseurs benaderen nieuwe scholen actief en hebben overleg met gemeenten en scholen om samen te bepalen op welke scholen inzet gewenst is. De Gezonde School adviseurs motiveren, stimuleren en ondersteunen scholen om deel te nemen om zo in te zetten op gezond en kansrijk opgroeien van kinderen. Scholen kunnen op diverse manieren gebruik maken van het ondersteuningsaanbod. Zo ontvangen vrijwel alle scholen drie tot vier keer per jaar de Update Gezond op School, met daarin de laatste ontwikkelingen op het gebied van de Gezonde School Aanpak, de beschikbare regelingen en praktijkervaringen van andere scholen.
Gezonde School adviseurs ontwikkelen in samenwerking met Twentse Koers en het onderwijs de ‘Doorgaande aanpak mentaal welbevinden’ als pilot. De Gezonde School adviseurs nemen deel aan werkgroepen, bv. over verslavingspreventie, en worden steeds vaker ook gevraagd om, vanuit hun adviserende rol, aan te haken bij lokale /regionale bijeenkomsten die een link hebben met het onderwijs. Vanuit het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) is duidelijk geworden dat de Gezonde School Aanpak structureel geborgd is, met de nadruk op mentaal welbevinden.

5. Het gezondheidsbeeld is actueel

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Nieuwe gezondheidsdata wordt actueel gehouden in de Twentse Gezondheidsverkenning (TGV). Door data actueel en zichtbaar te houden, wordt gericht gezondheidsbeleid in Twente gestimuleerd. Op initiatief vanuit de GGD is er een extra Jongvolwassenenmonitor uitgezet mede vanuit de zorgen over de druk op de mentale gezondheid van de Twentse jongvolwassenen. De Jongvolwassenenmonitor is in juli 2026 uitgezet en de werving van respondenten loopt tot en met september 2026. Publicatie staat gepland voor november 2026. De Jeugdmonitor 2026 is in september aan de voortgezet onderwijs scholen verzonden, na analyse van de resultaten zal deze gepubliceerd worden in Q3 2027. De doorlooptijd voor de Jeugdmonitor is langer dan de doorlooptijd van de Jongvolwassenenmonitor vanwege landelijke afstemming en weging die nog plaats moet vinden op de resultaten door het RIVM.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities GGD 4/6

5. Het gezondheidsbeeld is actueel (vervolg)
Met deze nieuwe gezondheidsmonitoren komt weer nieuwe data beschikbaar voor regionaal en lokaal beleid. Ter duiding en aanvullend op kwantitatief onderzoek worden diverse kwalitatieve onderzoeken uitgevoerd. Een aantal hiervan zijn ook in de eerste Berap genoemd, zoals naar 'niet-eten op school', wijkonderzoeken, Kind naar Gezond(er) Gewicht, vaccinatie bij protestantse jongeren en de sociale norm rondom alcoholgebruik in Twente. De opbrengsten hiervan helpen in onze dienstverlening aan de Twentse inwoners en in de advisering aan gemeenten en maatschappelijke partners. We zijn voornemens om in het najaar 2026 en voorjaar 2027 presentaties te geven voor de nieuwe gemeenteraden, waar mogelijk in brede netwerkbijeenkomsten.

6. Voorbereid zijn op crises
We verwachten deze doelstelling gedeeltelijk te realiseren. Het vergroten van de weerbaarheid van SamenTwente blijft een belangrijk aandachtspunt voor het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van de Twentse inwoners. In lijn met de landelijke opgave voor 72-uurs weerbaarheid werken we aan een goede voorbereiding op crisissituaties, met als doel de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en de maatschappelijke impact van crises te beperken. Zoals in de eerste Berap is aangegeven, loopt de interne opdracht om deze doelstelling organisatiebreed op SamenTwente-niveau uit te voeren nog door. Het stoplicht blijft daarom oranje, omdat de opdracht naar verwachting pas in 2027 wordt afgerond. Voor de 72-uurs weerbaarheid zijn inmiddels diverse stappen gezet. Samen met het management wordt hier kortcyclisch op gestuurd, zodat in maart 2027 de continuïteit van kritieke processen en de publieke gezondheid tijdens een crisis zijn geborgd. Daarnaast zijn voor verschillende incidenttypen, waaronder stroomuitval en cyberincidenten, scenariokaarten opgesteld als hulpmiddel bij crisisbeheersing. Ook worden alle crisisfunctionarissen getraind in crisisvaardigheden. Verder is gestart met de implementatie van de Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI). Hiervoor worden de medisch-operationele processen van SamenTwente aangepast aan de landelijke werkwijze. De implementatie van de LFI wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2027 afgerond (zie punt 7).

7. Wij zijn voorbereid en kunnen handelen bij de uitbraak van een A-infectieziekte die om een landelijke bestrijding vraagt
We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Het LFI heeft als doel om sturing te geven bij een uitbraak van een A-infectieziekte die om landelijke bestrijding vraagt (zoals bij Covid-19). Hierdoor kunnen de medisch-operationele processen (landelijk) sneller worden opgeschaald en worden de effecten op inwoners zo veel mogelijk beperkt. De LFI werkt hiervoor nauw samen met de GGD'en. GGD'en zullen in 2026 hun medisch-operationele processen aanpassen aan de werkwijzen die landelijk door het LFI zijn vastgesteld. Het gaat hierbij om processen, zoals testen, vaccineren en bron- en contactonderzoek, die tijdens een (landelijke) uitbraak essentieel zijn.
Binnen SamenTwente is gestart met de implementatie van de Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI). De landelijke werkwijzen worden in de loop van 2026 vastgesteld, in het proces vanuit landelijk merken we wat vertraging. Daaropvolgend zal SamenTwente haar medisch-operationele processen aanpassen. Naar verwachting heeft SamenTwente medio 2027 haar processen aangepast, waarmee we voorbereid zijn op een landelijke bestrijding van een A-infectieziekte. Dit draagt bij aan het beperken van de impact van een (landelijke) infectieziektecrisis voor inwoners.

Verwachte realisatie beleidsambities GGD 5/6

8. Adequate forensische dienstverlening en continuïteit in de dienstverlening ter voorkoming van code zwart

We verwachten deze doelstelling gedeeltelijk te kunnen realiseren. GGD Twente zet zich in om de structureel beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten. Daarbij wordt actief samengewerkt met de andere GGD'en binnen de Kring Oost-Nederland om de beschikbare forensisch geneeskundige capaciteit regionaal efficiënt te organiseren. In de eerste helft van 2026 zijn twee artsen in opleiding tot forensisch arts aan de organisatie verbonden via een opleidingsplaats. Een forensisch zzp-arts van GGD Twente verzorgt daarbij de praktijkbegeleiding. Tegelijkertijd blijft de afhankelijkheid van zzp-artsen groot en is het nog niet gelukt om forensisch artsen in loondienst aan te trekken. Tot en met augustus 2026 kon gedurende twee korte perioden in het eerste kwartaal geen volledige 24/7-bezetting worden gerealiseerd. In deze situaties was slechts beperkte forensische dienstverlening mogelijk. Om die reden blijft het stoplicht oranje. Tegelijkertijd staat de forensische geneeskunde landelijk voor een belangrijke ontwikkeling. GGD'en werken toe naar de mogelijke vorming van een landelijke organisatie voor de forensische geneeskunde (FG NL), met als doel de continuïteit, kwaliteit en beschikbaarheid van de dienstverlening duurzaam te borgen.
Voor SamenTwente kan dit betekenen dat de huidige regionale uitvoering op termijn stapsgewijs overgaat naar een landelijk georganiseerd model, met behoud van regionale samenwerking. In 2026 en 2027 ligt de nadruk op de voorbereiding van deze transitie, met een beoogde start per 1 januari 2028. Daarbij staan vraagstukken rond governance, mandatering en bestuurlijke besluitvorming centraal. Hoewel de uitvoering mogelijk landelijk wordt georganiseerd, blijft de publieke verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke lijkschouw lokaal verankerd.
Deze ontwikkelingen brengen onzekerheden met zich mee voor zowel de realisatie van de doelstellingen als de financiële positie. De inrichting van de landelijke organisatie vraagt in 2026 en 2027 om investeringen, terwijl de effecten op de beschikbare capaciteit naar verwachting pas op langere termijn zichtbaar worden. Daarnaast blijft de handhaving van de Wet DBA een belangrijk aandachtspunt. Deze ontwikkeling brengt zowel risico's voor de continuïteit van de dienstverlening als financiële risico's met zich mee. Het algemeen bestuur heeft eerder besloten deze risico's onder te brengen in het weerstandsvermogen van SamenTwente, zoals toegelicht in de jaarstukken 2025 en de eerste Bestuursrapportage 2026.Het bestuur behoudt gedurende deze ontwikkelingen een belangrijke rol in het bewaken van de maatschappelijke opdracht, de kwaliteit en de continuïteit van de forensische dienstverlening, zodat de beschikbaarheid van deze cruciale publieke taak ook op langere termijn geborgd blijft.

9. Gezondheidsschade als gevolg van milieufactoren beperken en voorkomen

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Alle inwoners en gemeenten die een melding hebben gedaan op het gebied van milieu en gezondheid zijn voorzien van advies. Met deze advisering kunnen we de gezondheid van inwoners beschermen en bevorderen en gezondheidsschade voorkomen. Het grootste deel van de meldingen wordt gedaan door inwoners (80%). In 1^{e} kwartaal werden veel meldingen gedaan over binnenmilieu en toxicologie (asbest). In het tweede kwartaal komt toxicologie (asbest) wederom veel voor en zijn klimaatadaptatie en gewasmiddelenbescherming nieuwe thema's. Om de samenwerking tussen gemeenten en ketenpartners die betrokken zijn bij de uitvoering van de omgevingswet te verstevigen, is het project 'SPRONG' opgezet. Ook investeren we sinds 2025 in het relatiebeheer tussen GGD Twente en ambtenaren ruimtelijke ordening binnen het fysieke domein. Dit leidt tot een betere en proactieve advisering van de GGD aan gemeenten. Voor gemeenten is de verbeterde en proactieve advisering van belang omdat zij vanuit de Omgevingswet invloed hebben op een gezonde leefomgeving. Door in te zetten op de gezonde leefomgeving dragen we bij aan het bevorderen van de gezondheid van inwoners van Twente.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities GGD 6/6

10. Passende (on)gevraagde integrale advisering aan inwoners en gemeenten op gezondheidsbevorderings- en beleidsvraagstukken

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. In de eerste Berap is aangegeven dat voor het behalen van deze ambitie een overzicht gemaakt is van alle beleidsadviesvragen die gevraagd en ongevraagd vanuit de GGD naar gemeenten verzonden zijn. We zetten nu actief in op integrale advisering waar dit van toepassing is. Voorbeeld hierbij is de gezamenlijke advisering vanuit adviseurs gezondheidsbevordering met adviseurs van de JGZ en/of team Milieu en Gezondheid. Van de gegeven adviezen zijn alle adviezen waar dit van toepassing was integraal opgepakt. Ook stellen we een standaard (in)formele vraag aan ontvangers van de adviezen, vaak inwoners, verenigingen of gemeenten, of onze gegeven adviezen bruikbaar waren. We ontvangen positieve reacties over de bruikbaarheid en zien dat onze adviezen ook (deels) worden overgenomen. Een enkel advies is niet overgenomen vanwege politieke overwegingen. Adviezen vanuit de GGD zijn evidence-based en onafhankelijk en sluiten daarmee soms niet aan op politieke overwegingen en gemeentelijk beleid. Mocht naar voren komen dat adviezen niet bruikbaar zijn, dan vragen we door om te leren hoe we onze wijze van advisering kunnen aanpassen. Door dit proces kan de GGD haar adviserende rol aan gemeenten en inwoners steeds beter vervullen. Waardoor de adviezen ook meer impactvol zijn.

11. Meldingen tijdig en passend opvolgen, door zorgondersteuning te bieden aan individuen en betrokkenen, die gesignaleerd worden op zorgwekkend gedrag en/of woningvervuiling

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Via onze meldpunten bieden we ondersteuning en zorg aan zowel inwoners en betrokkenen binnen de samenleving die tekenen vertonen van zorgwekkend gedrag en/of woningvervuiling. Door (vroeg)tijdige signalering, interventie en samenwerking met relevante instanties en organisaties streven we ernaar om het welzijn van kwetsbare inwoners, maar ook omstanders te verbeteren en onveilige situaties te voorkomen. Hiermee is er aandacht voor het bereiken van een integrale aanpak van de problematiek. Alle meldingen bij het meldpunt zorgwekkend gedrag zijn binnen veertien dagen voorzien van zorgondersteuning (een eerste klantcontact, bekendheidscheck of consult). De stijgende lijn in het aantal meldingen bij het meldpunt zorgwekkend gedrag (sinds 2023) lijkt zich te stabiliseren in het eerste half jaar van 2026. Dit komt vooral omdat het aantal meldingen vanuit de politie stabiliseert. Het meldpunt woningvervuiling heeft alle meldingen binnen veertien dagen opvolging gegeven vanaf het tweede kwartaal. In het eerste kwartaal was dit nog 80%. Deze verbetering in opvolgsnelheid kon behaald worden, omdat het team inmiddels weer op formatie is. We verwachten daarom deze doelstelling einde van het jaar volledig te kunnen realiseren. Het aantal meldingen bij het meldpunt woningvervuiling is vergelijkbaar met vorig jaar.

Overige relevante bestuurlijke ontwikkelingen 1/2

1. Aanbesteding van JGZ zorg aan asielzoekers niet gegund aan GGD GHOR: maar JGZ zorg loopt nog door tot 1 oktober 2029 ter overbrugging

Op 9 april 2026 heeft het COA bekendgemaakt dat de aanbesteding voor de JGZ-zorg aan asielzoekers niet is gegund aan GGD GHOR Nederland. Hierdoor zou de dienstverlening door de GGD'en per 1 oktober 2026 eindigen. Omdat de nieuwe uitvoerder pas vanaf juni 2027 start, heeft de minister besloten de GGD'en de JGZ-zorg voor asielzoekers tot 1 oktober 2029 te laten voortzetten om de continuïteit van zorg te waarborgen. In de tussenliggende periode wordt de overdracht voorbereid en onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van de transitie (PGA over naar nieuwe organisatie). Voor GGD Twente betekent dit dat medewerkers die eerder voor andere werkzaamheden waren voorzien, opnieuw moeten worden ingezet voor deze taak. Naar verwachting is de formatie van artsen voor de JGZ-zorg aan asielzoekers vanaf 1 februari 2027 weer op volle sterkte.

2. Ontwikkelingen vanuit het AZWA: rol van de GGD

Binnen het AZWA zetten partners in op preventie en samenwerking tussen zorg en welzijn. De rol van GGD Twente wordt in het najaar van 2026 verder uitgewerkt in overleg met Twentse Koers. Daarbij wordt onder meer gekeken naar een coördinerende rol bij ketenaanpakken en de structurele borging van de Gezonde School Aanpak (GSA) en Nu Niet Zwanger. Voor Nu Niet Zwanger worden middelen vanaf 2027 via de lokale AZWA-uitkering aan gemeenten verstrekt. Voor de GSA is inmiddels duidelijk dat de financiering rechtstreeks via landelijke organisaties verloopt. Hierdoor ontvangt Twente naar verwachting € 92.000 in 2027 in plaats van de eerder geraamde € 280.000. Besluitvorming over de gevolgen hiervan vindt plaats in het algemeen bestuur van 11 november 2026.Daarnaast ontvangt GGD Twente vanaf 2027 € 109.000 aan rechtstreekse AZWA-financiering voor de versterking van de kennis-, advies- en coördinatiefunctie. De verdere invulling hiervan wordt momenteel uitgewerkt.

3. COVID-19 vaccinatiecampagne – 2026 en update 2025

GGD Twente voert naar verwachting 60.312 COVID-19-vaccinaties uit. Op basis van de landelijke vergoeding van € 25,62 per vaccinatie ontvangt GGD Twente hiervoor circa € 1,545 miljoen. De financieringssystematiek wijzigt in 2026: bij een positief resultaat moet maximaal 10% van de lasten worden toegevoegd aan de nog te vormen egalisatiereserve COVID-19; het meerdere wordt terugbetaald aan het Rijk. Op basis van de huidige prognose wordt een positief resultaat van € 156.000 verwacht. Hiervan wordt naar verwachting € 139.000 toegevoegd aan de egalisatiereserve COVID-19 en € 17.000 terugbetaald aan het Rijk. Via de jaarstukken 2025 bent u geïnformeerd over het positieve resultaat op de COVID-financiering 2025 van € 515.000. Dit bedrag is in afwachting van de definitieve vaststelling van de SPUK-uitkering door het Rijk gereserveerd. Deze vaststelling is nog niet ontvangen.

Overige relevante bestuurlijke ontwikkelingen 2/2

4. Inspecties kinderdagverblijf en gastouders

In de eerste Berap 2026 is aangegeven dat naar verwachting niet alle wettelijke inspecties binnen de kinderopvang kunnen worden uitgevoerd. Dit betreft de norm van 50% inspecties bij gastouders en 100% inspecties bij buitenschoolse opvanglocaties, kinderdagverblijven en gastouderbureaus. De achterstand wordt veroorzaakt door langdurige uitval van een medewerker, de groei van het aantal kinderdagverblijven en enkele complexe casussen die extra capaciteit vroegen. Tijdelijke uitbreiding van de inspectiecapaciteit heeft vooralsnog onvoldoende resultaat opgeleverd. Na overleg met de gemeenten is besloten inspecties bij gastouders tot eind 2026 in beginsel aangekondigd uit te voeren. Hiermee wordt de beschikbare capaciteit doelmatiger ingezet. Daarnaast wordt een extra inspecteur geworven. Vanwege verwachte groei van de kinderopvang en de daarmee samenhangende toezichtsvraag blijft uitbreiding van de capaciteit ook voor de komende jaren een aandachtspunt.

5. Suïcidepreventie

Coördinatie en uitvoering regionale aanpak suïcidepreventie loopt volgens het projectplan. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met gemeentelijke projectleiders en verschillende partners uit het netwerk. In mei is een eerste succesvolle regionale bijeenkomst geweest waar meer dan 80 professionals aanwezig waren. Daarnaast is de regionale publiekscampagne 'Praten Begint Dichtbij' voorbereid voor de 'Wereld Suïcidepreventie Week' in september. De campagne wordt in de 'Wereld Suïcidepreventie Week' gepubliceerd en uitgezet door alle gemeenten om zoveel mogelijk inwoners te bereiken zodat zij het gesprek durven te voeren. De regionale samenwerking wordt met gemeenten eind 2026 geëvalueerd en er wordt besproken welke invulling nodig is voor de voortzetting van het plan van aanpak in 2027.

6. Centrum Seksueel Geweld

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) Twente-Achterhoek, uitgevoerd door GGD Twente voor de centrumgemeenten Arnhem, Apeldoorn, Doetinchem en Enschede, ziet de vraag naar ondersteuning al jaren sterk toenemen. Het aantal meldingen en adviesvragen groeit door landelijke ontwikkelingen en toenemende maatschappelijke aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag. De beschikbare middelen zijn daarbij niet evenredig meegegroeid, waardoor kwaliteit, continuïteit en toegankelijkheid onder druk staan. Om de dienstverlening te borgen heeft GGD Twente in 2026 incidenteel geïnvesteerd in versterking van het CSG. Daarnaast stellen de centrumgemeenten in 2027 een aanvullende incidentele bijdrage beschikbaar. Hiermee wordt de organisatie op korte termijn versterkt en blijft passende ondersteuning aan slachtoffers, naasten en professionals gewaarborgd. Voor de structureel toenemende zorgvraag werken de centrumgemeenten via de reguliere bestuurlijke en financiële cyclus aan een duurzame financieringsoplossing. Hiermee wordt toegewerkt naar een structurele borging van de kwaliteit, capaciteit en continuïteit van de dienstverlening. Het CSG betreft een aanvullende dienstverlening die GGD Twente uitvoert in opdracht van de betrokken centrumgemeenten. Eventuele financiële gevolgen komen daarom niet ten laste van de deelnemende gemeenten via de gemeentelijke bijdrage en vallen niet onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van SamenTwente.

Financiële update GGD 1/3

Positieve ontwikkelingen		
Soort	**Omschrijving**	**€**
I	Forensische Geneeskunde (G)	52
M	Rijksbijdrage PGA (R)	55
I	Tuberculosebestrijding (G)	76
M	Infectieziekten - vaccineren op maat (G)	39
I	Later of goedkopere inzet van formatie (G)	400
Totaal		**622**

Negatieve ontwikkelingen		
Soort	**Omschrijving**	**€**
S	Huisvestingskosten (G)	-116
I	Beleidsondersteuning en teamleiding (G)	-45
I	Kosten voormalig personeel (G)	-40
M	Toename maatschappelijke vraagstukken en anticiperen op arbeidsmarkt ontwikkelingen (G)	-137
I	Gezonde School (G)	-136
I	Afbouwregeling reiskosten (G)	-60
I	Verlofsparen (G)	-35
I	Inspectie en Hygiëne (G)	-95
Totaal		**-664**

Verwacht bedrijfsresultaat	**-42**
Overschot cao-ontwikkeling	385
Verwacht jaarrekeningresultaat	**343**

Resultaat per financiering		**Incidenteel (I)**	**Meerjarig (M)**	**Structureel (S)**	**Totaal**
R	Rijksbijdragen	0	55	0	55
P	Projecten	0	0	0	0
G	Gemeentelijke bijdrage	117	-98	-116	-97
Verwacht bedrijfsresultaat		**117**	**-43**	**-116**	**-42**

Er wordt een structureel en meerjarig tekort verwacht dat door incidentele voordelen wordt opgevangen. Daarnaast is de verwachting dat er wordt overgehouden op cao-ontwikkeling waardoor er een positief jaarrekeningresultaat wordt verwacht.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Financiële update GGD 2/3

Toelichting op positieve financiële ontwikkelingen

Forensische Geneeskunde (incidenteel)
Het verwachte positieve resultaat binnen de Forensische Geneeskunde wordt verklaard door de incidentele subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid en de inzet ten behoeve van de regionale samenwerking waarvoor de Kring Oost Nederland GGD'en een financiële compensatie betalen. Dit heeft een tijdelijk karakter.

Rijksbijdrage PGA (meerjarig)
Vanuit het Rijk heeft GGD Twente de opdracht om de wet Publieke Gezondheid uit te voeren voor asielzoekers (PGA). Op de reguliere zorg aan jeugdigen wordt een positief resultaat verwacht. Zoals eerder is vermeld is door de minister besloten om de PGA dienstverlening door de JGZ te continueren t/m 1 oktober 2029. De financiële consequenties hiervan zijn nog niet bekend. Daarom is in deze prognose uitgegaan van de bestaande vergoedingen.

Tuberculosebestrijding (incidenteel)
Het verwachte positieve resultaat wordt verklaard door meer verrichtingen voor screeningen asielzoekers en migranten, subsidie voor huidtesten en bijdrage voor het voorzitterschap in de landelijke Commissie voor Praktische Tuberculosebestrijding.

Infectieziekten – vaccineren op maat (incidenteel)
Bij het team Infectieziektebestrijding verwachten we meer inkomsten dan begroot door de blijvende vraag naar vaccinaties op maat door particulieren. Daarnaast zorgt vacatureruimte binnen het team voor tijdelijk lagere kosten.

Later of goedkopere inzet van formatie (incidenteel)
Als gevolg van verloop en het later invullen van vacatures is er bij verschillende afdelingen een incidenteel voordeel ontstaan. Daarnaast worden er extra inkomsten gegenereerd waar geen extra personeel voor wordt ingezet.

Toelichting op negatieve financiële ontwikkelingen

Huisvestingskosten (structureel)
Het tekort op de post huisvesting wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere contractkosten voor schoonmaak van onze consultatiebureaus. Daarnaast zijn de uitgaven voor vaccinkoelkasten gestegen, doordat deze geleased worden. Om toekomstbestendig te kunnen werken als JGZ, en dus beter aan te sluiten bij wensen en behoeften van ouders, zijn ook toekomstbestendige JGZ locaties nodig. We zijn voornemens om het aantal JGZ locaties daarom terug te brengen en in het nieuwe locatiepalet enkele grote JGZ locaties te creëren. Vanuit deze grote locaties kunnen we meer flexibiliteit, deskundigheid en multifunctionaliteit bieden aan ouders en kunnen we de JGZ professionals slimmer inzetten.

Financiële update GGD 3/3

Toelichting op negatieve financiële ontwikkelingen

Beleidsondersteuning en teamleiding (incidenteel)
Binnen de afdeling Algemene Gezondheidszorg is geen structureel budget voor beleidsondersteuning. Vanaf 2024 is er bewust strategisch structureel op ingezet waardoor hier een tekort is ontstaan. Dit tekort wordt opgevangen door incidentele meevallers op andere plekken binnen de afdeling. Daarnaast wordt er tijdelijk extra ingezet op teamleiding

Kosten voormalig personeel (incidenteel)
SamenTwente is eigenrisicodrager voor deze kosten. Denk hierbij aan WW en WGA-WIA kosten. In het verleden is beoordeeld dat het voordeliger is om hier geen verzekering voor af te sluiten. Het gevolg is dan dat de eventuele kosten ten laste van het resultaat vallen.

Toename maatschappelijke vraagstukken en anticiperen op arbeidsmarkt ontwikkelingen (meerjarig)
De GGD ziet een toename van maatschappelijke vraagstukken, zoals meer schoolverzuim-casuïstiek, toenemend aantal nieuwkomers, toenemend aantal casussen CSG, wijzigingen in het RVP en de intensievere samenwerking met gemeenten en overige partners om mee te denken over ontwikkelingen in het sociaal domein. Dit zorgt voor druk op de organisatie en leidt tot meerwerk en hogere bezetting dan formatie. Er wordt zorgvuldig gekeken om de dienstverlening tijdig aan te kunnen bieden en in de toekomst te garanderen. Er wordt scherp begroot en effecten van verlof en ziekte worden binnen de bestaande middelen opgevangen door kritisch inzet van personeel en incidentele inkomsten te beoordelen. Er wordt scherp gestuurd op formatie, al leidt dit wel tot een hogere werkdruk, die nauwlettend wordt gemonitord.

Gezonde School (incidenteel)
In 2026 wordt Gezonde School incidenteel gefinancierd vanuit de gemeentelijke bijdrage en aanvullende projectgelden. Het verwachte tekort ontstaat door verloop en ziektevervanging binnen het team waardoor er een hogere bezetting is dan formatie.

Afbouwregeling reiskosten (incidenteel)
Per 2025 heeft SamenTwente een nieuwe reiskostenregeling. Hierin is een compensatieregeling afgesproken voor medewerkers met voorheen een mobiele functie die erop achteruit zijn gegaan. Deze compensatieregeling kent een afbouw binnen 3 jaar.

Verlofsparen (incidenteel)
Medewerkers kunnen hun bovenwettelijke verlofuren omzetten naar verlofsparen. Op het moment dat medewerkers dit doen, moet SamenTwente hiervoor een voorziening vormen. Deze kosten komen dan ten laste van het huidige boekjaar. De hoogte van deze post verschilt per jaar.

Inspectie en Hygiëne (incidenteel)
Inspectie & Hygiene is een tarieftaak. Dit houdt in dat de werkzaamheden (aantal inspecties) worden afgerekend op basis van een vooraf afgesproken prijs per inspectie. Als gevolg van ziekteverzuim is er minder capaciteit beschikbaar om de begrote inspecties uit te voeren. Hierdoor worden lagere inkomsten verwacht.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

OZJT/Samen14

TWENTSE SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN ZORG EN JEUGDHULP

Verwachte realisatie beleidsambities OZJT 1/3

Beleidsambities OZJT	Berap 1	Berap 2
1. Het effectueren van de transformatieopgaven en andere regionale opgaven die voortkomen uit de Hervormingsagenda.		
2. Investeren in een goede samenwerking met jeugdhulpaanbieders waarbij gezamenlijke verantwoordelijkheid over de jeugdigen wordt gevoeld.		
3. Goede onderlinge verbinding binnen OZJT tussen structurele taken en tijdelijke projecten, waarbij aandacht is voor borging, continuïteit en kennisbehoud.		
4. Heldere opdrachten ophalen waarbij de mensen en middelen passend zijn bij de omvang van de opdracht.		
5. Aandacht aan zakelijk partnerschap met een goede opdrachtgever en opdrachtnemer verhouding waarbij draagvlak en legitimiteit centraal staan.		

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities OZJT 2/3

1. Het effectueren van de transformatieopgaven en andere regionale opgaven die voortkomen uit de Hervormingsagenda
We verwachten deze doelstelling gedeeltelijk te kunnen realiseren. In Twente is er een paar jaar geleden voor gekozen om bij te dragen aan de transformatieopgaven uit de Hervormingsagenda middels de Samenwerkingspartners Jeugd Twente. Begin dit jaar is er voor gekozen om de activiteiten uit de Samenwerkingspartners Jeugd Twente integraal onderdeel te maken van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ). Op 9 september 2026 heeft het AB SamenTwente positief ingestemd met het structureel financieren van de PAJ, met uitzondering van het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf (CPWV); deze blijft incidenteel gefinancierd gedurende de lopende inkoopovereenkomsten. Met deze vaststelling van de PAJ wordt ook voldaan aan wettelijk eisen die worden gesteld vanuit de Wet verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg, waarin overeenkomsten zijn met de Hervormingsagenda.
Onderdeel van de PAJ is het implementatieplan. Hierin is op hoofdlijnen uiteengezet welke stappen er moeten worden genomen om de doelen binnen de PAJ te behalen, waar ook de benodigde randvoorwaarden in zijn opgenomen. Het implementatieplan zal ook in 2027 verder worden uitgevoerd. Om deze reden zal deze beleidsambitie niet in zijn volledigheid in 2026 worden behaald.

2. Investeren in een goede samenwerking met jeugdhulpaanbieders waarbij gezamenlijke verantwoordelijkheid over de jeugdigen wordt gevoeld
We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Onderdeel van de besluitvorming op de PAJ is dat er hierop sturing gaat worden gegeven via strategisch partnerschap met aanbieders, gemeenten en OZJT. Dit betekent dat de samenwerking verder zal worden uitgebreid, ten gunste van gemeenschappelijke doelen. Zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de werkgroep indicatoren. Dit vraagt om een professionele relatie gebaseerd op vertrouwen. Het heeft een lerend, ontwikkelend en innovatief karakter en kent ook duidelijke kaders en monitoring. Daarnaast zijn er in 2026 verschillende sessies met aanbieders, gemeenten en OZJT gepland, zoals doorbraaktafels, om gezamenlijk patronen te herkennen en te kunnen doorbreken. Het strategisch partnerschap wordt nader vormgegeven in de uitwerking van het implementatieplan van de PAJ en in de voorbereidingen voor de keuze van verlengen van de huidige contracten of opnieuw inkopen per 1 januari 2029. Onderdeel hiervan is het concreet maken van de gezamenlijke doelen en het identificeren van ieders zijn eigen rol en verantwoordelijkheid ten opzichte van de gezamenlijke doelen.

3. Goede onderlinge verbinding binnen OZJT tussen structurele taken en tijdelijke projecten, waarbij aandacht is voor borging, continuïteit en kennisbehoud
We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Eén van de aanleidingen van de PAJ is dat er verschillende trajecten liepen die bijdroegen aan hetzelfde doel. Daarbij speelt dat gemeenten beperkte capaciteit en financiële middelen hebben, waardoor er prioriteiten moeten worden gesteld. Liever een aantal dingen goed doen dan heel veel dingen tegelijkertijd. Daarom zijn alle structurele en tijdelijke taken van OZJT en het perspectief ervan gebundeld in de PAJ en is er een besluit genomen over het toekomstperspectief hiervan. Ook is er met de PAJ beoogd om een stevige robuuste jeugdzorg neer te zetten met een passende structurele formatie en invulling met eigen mensen, met als doel om de continuïteit en kennisbehoud te waarborgen. Sinds de positieve besluitvorming wordt hier verder aan gewerkt middels het opstellen van het Organisatie en Formatieplan, dat stil staat bij de structurele inrichting van OZJT.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities OZJT 3/3

4. Heldere opdrachten ophalen waarbij de mensen en middelen passend zijn bij de omvang van de opdracht
We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Het doel van de PAJ is om een sterkte robuuste jeugdzorgregio in te richten, die voldoet aan de vereisten van de wet beschikbaarheid jeugdzorg, inclusief een heldere opdracht, taken en passende mensen en middelen. Met de besluitvorming op de PAJ is er een heldere opdracht gegeven aan OZJT, welke in september 2026 opnieuw is bekrachtigd voor de structurele borging van enkele taken, waaronder de Beschikbaarheidswijzer, Monitor Wachttijden en het Regionaal Expertise Team, inclusief de bijbehorende middelen. Met deze besluitvorming is een heldere opdracht bij het OZJT neergelegd, om in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders op te pakken. Dit vraagt van alle betrokkenen nieuw gedrag, welke uiting moeten gaan vinden in de verschillende gremia, zoals de Regionale Data Adviesgroep. Bij dit nieuwe gedrag hoort het elkaar gunnen van fouten maken, waarbij OZJT als robuuste jeugdzorgregio verantwoordelijkheid pakt én krijgt, maar ook goed over de voortgang en resultaten rapporteert.

5. Aandacht aan zakelijk partnerschap met een goede opdrachtgever en opdrachtnemer verhouding waarbij draagvlak en legitimiteit centraal staan
We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. Met de PAJ is ervoor gekozen om het partnerschap strategisch aan te pakken. Dit is een andere manier van partnerschap dan de traditionele opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Het strategisch partnerschap vraagt van iedereen om de eigen belangen ter discussie te durven stellen in het licht van de gezamenlijke ambitie en visie. Hiermee worden de kaders van de samenwerking gevormd, waarmee iedereen op tactisch en operationeel niveau uitvoering kan geven aan zijn eigen verantwoordelijkheden. Zoals ook is aangegeven bij ambitie 2, is het strategisch partnerschap een belangrijk onderdeel van de PAJ en wordt hier veel aandacht aan besteed. Hiermee kan er worden geconcludeerd dat er wordt voldaan aan de gestelde ambitie.

Overige relevante bestuurlijke ontwikkelingen

1. Basistaken en Coalities
In deze Berap richten we ons op het rapporteren van de basistaken van OZJT. Naast de basistaken zijn er ook coalitietaken. Onderdeel hiervan zijn bijvoorbeeld de opdrachten Wmo begeleiding individueel en dagbesteding, Huishoudelijke Ondersteuning en Doelgroepenvervoer. Per opdracht is afgesproken hoe er wordt gerapporteerd. De kerntaken van OZJT en de coalitietaken kunnen elkaar wel beïnvloeden. Desondanks wordt in deze Berap alleen gerapporteerd over de basistaken aan het algemeen bestuur.

2. Samenwerkingspartners Jeugd Twente (was: Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente)
Zoals al eerder is benoemd, is met de PAJ ook een besluit genomen om de activiteiten van de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente hier integraal onderdeel van te laten uitmaken. De resterende middelen van de Samenwerkingsagenda worden daarom ingezet ten behoeve van de implementatie van de PAJ, omdat dit bijdraagt aan dezelfde doelen. Echter bestaat de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp nog wel, omdat hier ook nog een stuurgroep aan gekoppeld is. Wat de gevolgen zijn van het besluit van de PAJ op deze stuurgroep en hoe de samenwerking er in het vervolg uit gaat zien, is nog onbekend en zal in de komende periode nader worden uitgewerkt in het implementatieplan en de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop jeugdzorg.

3. Kernboodschap PAJ
Iedere jeugdige in Twente verdient de kans om veilig, gezond en kansrijk op te groeien. En als een kind, jongere of gezin ondersteuning nodig heeft, moet die hulp op tijd beschikbaar zijn en van goede kwaliteit. Met de PAJ werken gemeenten, OZJT en partners daarom samen aan een sterke en toekomstbestendige jeugdzorg. Door regionaal op te trekken zorgen we ervoor dat belangrijke voorzieningen behouden blijven, specialistische hulp beschikbaar is en kinderen en gezinnen kunnen rekenen op passende ondersteuning wanneer dat nodig is. Dat doen we door:

- regionaal samen te werken aan gezamenlijke opgaven en voorzieningen;
- scherpe keuzes te baseren op data, inzichten en wat werkt in de praktijk;
- strategisch samen te werken met zorgaanbieders, gecertificeerde instellingen en onderwijs.

De PAJ is een gezamenlijke beweging naar uitvoering. We brengen rust en prioriteit, zodat we acties kunnen uitvoeren en volhouden. Zo bouwen we stap voor stap aan een jeugdzorgsysteem dat vandaag én morgen doet wat nodig is voor Twentse kinderen, jongeren en gezinnen.

4. Toewerken naar besluitvorming en invulling proces nieuwe inkoop
Op 1 januari 2025 zijn de huidige overeenkomsten jeugdhulp ingegaan. Deze overeenkomsten lopen tot en met 31 december 2028 en kennen mogelijkheden tot verdere verlenging tot en met uiterlijk 31 december 2030. In 2026 heeft OZJT een impactmeting uitgevoerd voor de inkoop. De impactmeting en de scenarioanalyse vormen gezamenlijk fase 0 van de Oriëntatie Inkoop. Het AB SamenTwente wordt in november 2026 gevraagd om te besluiten over het vervolgproces van de inkoop. Ongeacht het besluit dat wordt genomen, zullen de gemeenten en OZJT/Samen14 op korte termijn moeten starten met het proces voor de inkoop.

Financiële update OZJT 1/4

Positieve ontwikkelingen		
Soort	Omschrijving	€
I	Niet invullen formatieplek Programmamanager (G)	102
I	Onderschrijding overige kosten en Projectenbudget (G)	30
Totaal		132

Negatieve ontwikkelingen		
Soort	Omschrijving	€
M	Kosten voormalig personeel (G)	-100
I	Kosten voor vervanging van ziekte en zwangerschapsverlof (G)	-57
Totaal		-157

Verwacht bedrijfsresultaat	-25
Overschot cao-ontwikkeling	32
Verwacht resultaat incl. cao ontwikkeling	7

Resultaat per financiering		Incidenteel (I)	Meerjarig (M)	Structureel (S)	Totaal
R	Rijksbijdragen	-	-	-	-
P	Projecten	-	-	-	-
G	Gemeentelijke bijdrage	75	-100	-	-25
Verwacht bedrijfsresultaat		75	-100	-	-25

Bovenstaande tabel laat zien dat de verwachte tekorten deels meerjarig en deels incidenteel van aard zijn en betrekking hebben op taken die vanuit de gemeentelijke bijdrage worden gefinancierd.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Financiële update OZJT (2/4)

Toelichting op positieve financiële ontwikkelingen:

Niet invullen formatieplek Programma-manager (incidenteel)
De vacature van de programma-manager wordt in 2026 niet meer ingevuld. Deze functie wordt binnen de bestaande formatie vervuld. Dit leidt tot een onderschrijding ten opzichte van de begroting en is een belangrijke oorzaak voor de verbetering van het resultaat OZJT ten opzichte van de eerste Berap. De vacature van de programma-manager was in eerste instantie beoogd voor de implementatie van de PAJ. De inzet van het projectteam PAJ onder begeleiding van de projectleider van de implementatie maakt dat de taken van deze rol binnen de huidige formatie kunnen worden uitgevoerd.

Onderschrijding overige kosten en Projectenbudget (incidenteel)
Er is een voordeel verwacht op materiële kosten, waaronder software kosten, externe juridische inhuur, opleidingen en overige kosten. Daartegenover staat een verwachte overschrijding op personeelskosten. Formatieplekken zijn anders ingevuld dan begroot, o.a. contractmanagement en -beheer. Per saldo zorgt dit voor een onderschrijding.
Het Projectenwerk-/budget wordt dit jaar niet volledig benut. Dit leidt tot een klein voordeel ten opzichte van de begroting. Zie voor nadere toelichting de volgende sheet.

Toelichting op negatieve financiële ontwikkelingen:

Kosten voormalig personeel (meerjarig)
In 2025 zijn mensen uit dienst gegaan, waarvoor in 2026 een afrekening (onder meer de wettelijke transitievergoeding) heeft plaats gevonden. Door het UWV worden WW- en WIA-verplichtingen in rekening gebracht bij SamenTwente voor personeelsleden die uit dienst zijn. SamenTwente is hiervoor eigen risico drager. De verwachting is dat deze verplichting ook na 2026 blijft bestaan. Momenteel werken wij binnen SamenTwente aan het ontwikkelen van een uniforme en verbeterde werkwijze om de risico's uit het eigen risicodragerschap beter te beheersen.

Kosten voor vervanging van ziekte en zwangerschapsverlof (incidenteel)
Vergoedingen van het UWV voor zwangerschapsverlof dekken niet de kosten voor vervanging. Een andere oorzaak van de overschrijding is de vervanging van langdurig ziekteverzuim, welke inmiddels is opgelost.

Financiële update OZJT 3/4

OZJT beschikt in de begroting over structureel budget voor het uitvoeren van projecten. Daarnaast is een projectenreserve ingesteld om incidentele over- en onderschrijdingen binnen het projectenbudget op te kunnen vangen. In de vergadering van het algemeen bestuur van 14 december 2022 is besloten dat het dagelijks bestuur bevoegd is om te besluiten over de inzet van het structurele projectenbudget. Tevens is afgesproken dat het algemeen bestuur hierover via de Berap wordt geïnformeerd.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 12 november 2025 is besloten om eenmalig € 270.000 toe te voegen aan de projectenreserve OZJT. Voor 2026 worden geen onttrekkingen aan deze reserve verwacht, waardoor het saldo € 270.000 bedraagt. In onderstaand overzicht zijn de verwachte uitgaven voor 2026 opgenomen van de projecten die ten laste komen van het projectenbudget.

Projecten/werkbudget	2026 Begroting	2026 Verwachte realisatie
Beschikbaar projecten-/werkbudget uit jaarlijkse gemeentelijke bijdrage	337	337
Begrote projecten:		
Implementatie Prioritaire Agenda Jeugdzorg	-317	-290
Toetsing Tarieven Wonen en Verblijf	-	-25
Nagekomen kosten DPIA KIT	-	-13
Totaal	**-317**	**-328**
Verwacht saldo	**20**	**9**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Financiële update OZJT 4/4

Begin 2026 is een begroting opgesteld voor de Implementatiewerkgroep PAJ. In onderstaand overzicht zijn zowel de begroting als de actuele prognose opgenomen, inclusief de verwachte uitnutting per financieringsbron.

De kosten van de PAJ vallen naar verwachting lager uit dan in het voorjaar werd begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere personeelskosten als gevolg van een andere invulling van de formatie van de implementatiewerkgroep. Zo is de programmamanager ingevuld binnen de bestaande formatie van het OZJT. Hierdoor is de uitnutting van het formatiebudget OZJT lager dan geraamd. Daarnaast zijn enkele reserveringen, waaronder die voor onvoorziene uitgaven en externe juridische ondersteuning, slechts gedeeltelijk benut, waardoor middelen zijn vrijgevallen. Hiertegenover staat een hogere inzet van het Kennispunt Twente voor het project indicatoren.

Prioritaire Agenda Jeugd	2026 Begroting	2026 Verwachte realisatie
Lasten:		
Personeelskosten	511	489
ICT/Juridisch/onvoorzien	70	40
Inzet Kennispunt Indicatoren	-	58
Overhead	128	98
Totaal lasten:	**709**	**685**
Dekking vanuit:		
Projectenwerk-/budget uit jaarlijkse gemeentelijke bijdrage	317	290
Resterende middelen Samenwerkingsagenda Jeugd	288	362
Regulier formatiebudget OZJT	104	32
Totaal dekking:	**709**	**685**
Verwacht saldo	**-**	**-**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

VEILIG
THUIS
Twente

Verwachte realisatie beleidsambities Veilig Thuis Twente 1/4

Beleidsambities Veilig Thuis Twente	Berap 1	Berap 2
1. Veilig Thuis Twente voert de haar toegewezen wettelijke- en maatwerktaken uit binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen.		
2. Veilig Thuis Twente werkt wachtlijstvrij en bouwt voldoende flexibiliteit (buffer) op om fluctuaties in de instroom op te kunnen vangen, en ook onverwachte uitval van medewerkers op te kunnen lossen. Hierdoor blijft werken binnen de wettelijke termijnen haalbaar		
3. Veilig Thuis voert haar regionale maatwerkafspraken uit zoals afgesproken met de 14 Twentse gemeenten in het document "samenwerkingsafspraken".		
4. De taken, die voortvloeien uit de vastgestelde Producten en Diensten Catalogus (PDC's) en de aangepaste werkprocessen, in goede samenwerking met de 14 gemeenten uitvoeren.		
5. Voldoen aan de eisen die door het Rijk en de Inspectie gesteld zijn/worden: o.a. medewerkers voldoen aan de eisen van de beroeps registraties (SKJ, NVO NIPO etc.), en 24-uurs inzet vertrouwensarts.		
6. We hebben een vereiste kwaliteitscertificering, in ons geval de ISO-certificering.		

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities Veilig Thuis Twente 2/4

1. Veilig Thuis Twente voert de haar toegewezen wettelijke- en maatwerktaken uit binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen
We verwachten deze doelstelling gedeeltelijk te kunnen realiseren. Wettelijke termijn worden niet behaald bij de veiligheidsbeoordelingen en de onderzoeken. De belangrijkste oorzaak is de aanhoudende groei van het aantal meldingen, in combinatie met onze beschikbare personele capaciteit die is ingericht op het meldingsvolume van 2023. De groei van het aantal meldingen lijkt niet incidenteel maar structureel van aard. Hierdoor ontstaat een spanning tussen de beschikbare capaciteit en de wettelijke opdracht van Veilig Thuis Twente (VTT). Deze ontwikkeling vraagt om bestuurlijke keuzes ten aanzien van capaciteit, prioritering of begroting. Als bijsturingsmaatregel wordt extra personele inzet ingezet via uitbreiding van contracturen van huidige medewerkers en werving van nieuwe medewerkers. Bij voortduring van de huidige instroom blijft de wettelijke norm onder druk staan. Hoewel de instroom van nieuwe medewerkers naar verwachting zal leiden tot een verbetering van de doorlooptijden, is hiermee de structurele disbalans tussen meldingsvolume en beschikbare capaciteit nog niet opgelost. De mate waarin dit voldoende is om de wettelijke normen te halen is afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de instroom en eventuele aanvullende maatregelen op het gebied van capaciteit en prioritering.

Taak	Wettelijke termijn	Doorlooptijd tot en met augustus inclusief wachttijd	Doorlooptijd tot en met augustus exclusief wachttijd
Veiligheidsbeoordeling	7 kalenderdagen	41 dagen	-
Voorwaarden & Vervolg	70 dagen na besluit	50 dagen	33 dagen
Onderzoek	70 dagen na besluit	123 dagen	71 dagen

De wachtlijst heeft invloed op deze doorlooptijden. Bij de diensten Voorwaarden & Vervolg en Onderzoek wordt ook gekeken naar de duur vanaf de start van de behandeling (exclusief wachttijd). Dan blijken de doorlooptijden korter te zijn: V&V: 33 dagen; Onderzoek: 71 dagen

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities Veilig Thuis Twente 3/4

2. Veilig Thuis Twente werkt wachtlijstvrij en bouwt voldoende flexibiliteit (buffer) op om fluctuaties in de instroom op te kunnen vangen, en ook onverwachte uitval van medewerkers op te kunnen lossen. Hierdoor blijft werken binnen de wettelijke termijnen haalbaar

We verwachten deze doelstelling niet te kunnen realiseren. VTT heeft momenteel wachtlijsten voor zowel veiligheidsbeoordelingen als vervolgdiensten. Op 1 september wachten 486 meldingen op een veiligheidsbeoordeling en 65 meldingen op een vervolgdienst. Daarnaast ontbreekt voldoende flexibiliteit om schommelingen in de instroom op te vangen. Eerdere maatregelen binnen de bestaande begroting hebben onvoldoende effect gehad. Daarom heeft het algemeen bestuur op 9 september ingestemd met een wachtlijstaanpak, waarbij gedurende zes maanden extra externe capaciteit wordt ingezet. Hiermee wordt verwacht de huidige wachtlijst eind februari 2027 weg te werken. Dit lost echter niet het ontbreken van een structurele buffer op. Naast deze korte termijn aanpak wordt samen met de 14 gemeenten gewerkt aan een toekomstgerichte aanpak van huiselijk geweld en de ambitie van wachtlijstvrij werken. VTT ontwikkelt daarnaast maatregelen om meer flexibiliteit binnen de formatie te creëren en blijft sturen op de bestaande principes om nieuwe wachtlijsten te voorkomen. Door de huidige achterstanden en beperkte flexibiliteit blijft het risico bestaan dat wettelijke termijnen onder druk komen te staan en de maatschappelijke en bestuurlijke druk verder toeneemt. Het bestuur wordt hierover vanaf november 2026 stapsgewijs geïnformeerd en betrokken bij de verdere besluitvorming.

3. Veilig Thuis voert haar regionale maatwerkafspraken uit zoals afgesproken met de 14 Twentse gemeenten in het document "samenwerkingsafspraken"

We verwachten deze doelstelling niet volledig te realiseren, omdat de bestaande samenwerkingsafspraken niet meer volledig aansluiten bij de huidige ontwikkelingen en nog niet zijn geactualiseerd. De huidige afspraken dateren uit 2020 en gaan uit van een bredere rol van VTT en aansluiting op lokale werkwijzen per gemeente. Het besluit van het algemeen bestuur van 26 maart 2025 om de wettelijke taken van VTT op een minimumniveau uit te voeren, vraagt echter om een meer uniforme regionale werkwijze. Hierdoor sluiten de verwachtingen die voortvloeien uit de huidige samenwerkingsafspraken niet altijd meer aan bij de dienstverlening die VTT binnen de huidige opdracht kan leveren. De samenwerkingsafspraken worden daarom momenteel, in samenwerking met de gemeenten, herzien.

4. De taken, die voortvloeien uit de vastgestelde Producten Diensten Catalogus (PDC's) en de aangepaste werkprocessen, in goede samenwerking met de 14 gemeenten uitvoeren

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. De uitvoering van de PDC’s en werkprocessen verloopt grotendeels conform afspraak. Wel zijn de huidige samenwerkingsafspraken tussen VTT en de 14 gemeenten, die inmiddels ruim vijf jaar oud zijn, toe aan actualisatie vanwege ontwikkelingen zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, het BMC-onderzoek en de kerntakendiscussie. In 2025 en 2026 zijn samen met de gemeenten conceptafspraken opgesteld. In het najaar van 2026 vinden nog twee gezamenlijke sessies plaats. Verwacht wordt dat dit begin 2027 leidt tot nieuwe samenwerkingsafspraken. Vervolgens worden de PDC’s en werkprocessen hierop aangepast, zodat bestuurlijke afspraken en uitvoering weer volledig op elkaar aansluiten. Vanaf oktober 2026 beschikt VTT daarnaast over een regisseur Voorlichting en Samenwerking om de samenwerking met gemeenten verder te versterken. Totdat de nieuwe afspraken zijn vastgesteld, blijft het risico bestaan op verschillen in verwachtingen, rollen en verantwoordelijkheden tussen VTT en gemeenten. Voldoende capaciteit, expertise en kennis bij zowel VTT als gemeenten blijft daarbij een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van het Toekomstscenario.

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities Veilig Thuis Twente 4/4

5. Voldoen aan de eisen die door het Rijk en de Inspectie gesteld zijn/worden: o.a. medewerkers voldoen aan de eisen van de beroeps registraties (SKJ, NVO NIPO etc.), en 24-uurs inzet vertrouwensarts

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. VTT voldoet aan de eisen van het Rijk en de Inspectie op het gebied van beroepsregistratie, deskundigheid van medewerkers en de beschikbaarheid van medische expertise. VTT ondersteunt medewerkers met scholing en registratie in beroepsregisters en werkt samen met Veilig Thuis IJsselland om de beschikbaarheid van medische expertise in de regio te waarborgen. Daarnaast neemt VTT deel aan landelijke wervingscampagnes voor artsen. Een aandachtspunt blijft de landelijke schaarste aan vertrouwensartsen. Hoewel momenteel dagelijks een vertrouwensarts beschikbaar is tot 22.00 uur, wordt de invulling van volledige 24-uursbeschikbaarheid landelijk besproken. De aanhoudende schaarste vergroot de kwetsbaarheid van de medische expertise binnen Veilig Thuis en kan op termijn gevolgen hebben voor de continuïteit en beschikbaarheid hiervan.

6. We hebben een vereiste kwaliteitscertificering, in ons geval de ISO-certificering

Deze doelstelling is gerealiseerd. Tijdens de tussentijdse externe audit in 2025 zijn geen afwijkingen geconstateerd die aanleiding gaven tot corrigerende maatregelen. Eind 2026 vindt de laatste tussentijdse audit plaats; in 2027 gaat VTT op voor hercertificering. VTT borgt de kwaliteit van de dienstverlening via de PDCA-cyclus, waarbij incidentanalyses en verbeteracties belangrijke instrumenten zijn. De kwaliteit van de dienstverlening en procesverbetering staan echter onder druk door de huidige wachtlijsten en het ontbreken van voldoende flexibele capaciteit.

Overige relevante bestuurlijke ontwikkelingen

1. Toekomstscenario kind en gezinsbescherming
Voor de korte termijn zijn er een aantal pilots in ontwikkeling waaraan VTT deel zal gaan nemen. VTT maakt intern steeds de afweging of deelname aan een pilot haalbaar is i.v.m. capaciteit en wachtlijsten en of deze bijdraagt aan de maatschappelijke opdracht. Met betrekking tot de langere termijn is het Toekomstscenario voor VTT een belangrijke ontwikkeling die ook bestuurlijke impact zal hebben. Tot 2028 staat de ontwikkeling in het teken van veranderen binnen de huidige wettelijke kaders en financiële middelen. Daarna, in de periode 2029-2030, zal het gaan over de bestendiging van de werkwijze en de overgang naar een nieuw stelsel. Dit zal naast landelijke besluitvorming ook bestuurlijke keuzes in onze eigen regio tot gevolg hebben. Welke keuzes hier bestuurlijk voor komen te liggen is nu nog niet helder. In de ontwikkelingenbrief van 2028 zullen wij algemeen bestuur meenemen in de tot nu toe bekende gevolgen. De taken van VTT zullen blijven bestaan, maar naar verwachting deels opgaan in een Regionaal Veiligheidsteam (RVT).

2. Toetsing Tijdelijk Huisverbod (THV)
In juli 2026 heeft VTT opiniërend een aantal scenario's voorgelegd aan het algemeen bestuur over structureel continueren van THV. Hieruit is de opdracht ontstaan om in de komende periode tot een breed en gedragen advies te komen rondom het voortzetten van THV. Het THV ligt op het snijvlak van veiligheid en sociaal domein. Om tot een gedragen advies te komen is het van belang om beide perspectieven goed in beeld te brengen. Om dit goed in beeld te brengen is er tijd nodig. Daarom hebben we aan het algemeen bestuur voorgesteld om THV incidenteel voort te zetten tot en met 2028 en gedurende deze periode een breed gedragen advies op te stellen voor de structurele borging vanaf 2029. Ter dekking van de kosten is voorgesteld om de kosten voor 2026 binnen de lopende exploitatie 2026 op te vangen. Voor 2027 en 2028 is voorgesteld om de kosten te betrekken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2026. Zo kan THV tijdelijk gecontinueerd worden zonder extra kosten en administratieve lasten voor gemeenten. Het algemeen bestuur neemt over deze voorstellen een besluit op 11 november 2026. In de komende maanden wordt er gewerkt aan een breed gedragen advies, dat naar verwachting in 2027 bij het algemeen bestuur ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Financiële update Veilig Thuis Twente 1/2

Positieve ontwikkelingen		
Soort	**Omschrijving**	**€**
S	Flexibele ruimte voor extra incidentele inzet bij fluctuaties meldingen en adviezen (G)	119
M	Later en/of goedkopere inzet van formatie (G)	165
I	UWV uitkeringen (R)	226
I	Reserve onttrekking ten behoeve van wegwerken huidige wachtlijst	267
Totaal		**777**

Negatieve ontwikkelingen		
Soort	**Omschrijving**	**€**
S	Hogere bezetting dan formatie vanwege blijven uitvoeren THV (G)	-156
I	Hogere bezetting dan formatie vanwege toename aantal meldingen (G)	-77
M	Personeelskosten (G)	-90
I	Inhuur ten behoeve van oplossen operationele knelpunten (G)	-254
I	Afbouwvergoeding woonwerk en materiele lasten (G)	-41
I	Externe inhuur ten behoeve van wegwerken huidige wachtlijst	-267
Totaal		**-885**

Verwacht bedrijfsresultaat	**-108**
Overschot cao-ontwikkeling	125
Verwacht resultaat incl. cao ontwikkeling	**17**

Resultaat per financiering		**Incidenteel (I)**	**Meerjarig (M)**	**Structureel (S)**	**Totaal**
R	Rijksbijdragen	226	0	0	226
P	Projecten	0	0	0	0
G	Gemeentelijke bijdrage	-372	75	-37	-334
Verwacht bedrijfsresultaat		**-146**	**75**	**-37**	**-108**

Bovenstaande tabel laat zien dat de verwachte tekorten deels incidenteel en deels structureel van aard zijn en betrekking hebben op taken die vanuit de gemeentelijke bijdrage worden gefinancierd. Deze tekorten kunnen deels worden opgevangen door een meerjarig voordeel op salarisbudgetten als gevolg van personeelsverloop. Per saldo resulteert dit in een verwacht negatief saldo van € 108.000. Het resultaat wordt daarbij enigszins vertekend doordat nog onduidelijk is of de extra personele inzet vanwege het hogere aantal meldingen incidenteel of structureel is. De komende periode zal dit nader worden gemonitord en betrokken bij de verdere beoordeling van de structurele financiële effecten.

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Financiële update Veilig Thuis Twente 2/3

Toelichting op positieve financiële ontwikkelingen

Flexibele ruimte voor extra inzet bij fluctuaties meldingen en adviezen (structureel)
Om tijdelijke schommelingen in de instroom op te vangen en flexibel te blijven in de uitvoering van het werk, werd gebruikt gemaakt van ZZP-ers. Dit is relatief duur en daarom is hier afscheid van genomen en is in de begroting, door scherp te ramen, ruimte gecreëerd om tijdelijk extra personeel aan te stellen fluctuaties in het aantal meldingen en adviezen.

Latere en/of goedkopere inzet van formatie (meerjarig)
Door een krappe arbeidsmarkt zit er soms enige tijd tussen het vertrek van een medewerker en de aanvang van de werkzaamheden van de nieuwe medewerker. Ook zijn er medewerkers die lager ingetreden zijn in de schaal dan begroot (max-1). Dit leidt tot een meerjarig voordeel dat geleidelijk afneemt omdat medewerkers doorgroeien in hun salarisschaal.

UWV uitkeringen (incidenteel)
We verwachten UWV inzake zwangerschaps- en bevallingsverlof uitkeringen. Met deze uitkeringen huren we ter vervanging tijdelijk extern personeel.

Reserve onttrekking ten behoeve van wegwerken huidige wachtlijst (incidenteel)
Zoals besloten door het algemeen bestuur op 9 september zal de egalisatiereserve VTT worden ingezet om tijdelijke externe inhuur te laten plaatsvinden en hiermee de ontstane wachtlijst terug te dringen.

Toelichting op negatieve financiële ontwikkelingen:

Hogere bezetting dan formatie vanwege blijven uitvoeren THV (structureel)
Vanaf 2026 ontvangen wij geen subsidie meer voor het uitvoeren van THV. Met het AB is afgesproken dat we wel uitvoering hieraan blijven geven. Doordat de lasten gelijk blijven maar de baten verdwijnen ontstaat er een financieel tekort. In de vergadering van het algemeen bestuur van 11 november 2026 wordt een voorstel voorgelegd hoe hiermee financieel om te gaan. Zie voor meer toelichting hoofdstuk Overige relevante bestuurlijke ontwikkelingen.

Hogere bezetting dan formatie vanwege toename aantal meldingen (incidenteel)
Vanwege het toegenomen aantal meldingen is er tijdelijk extra personeel aangesteld binnen de huidige begrotingsruimte. Deze tijdelijk inzet wordt deels gedekt door latere en of goedkopere inzet van formatie en door het inzetten van de ingerichte flexibele ruimte.

Financiële update Veilig Thuis Twente 3/3

Personeelskosten (meerjarig)
Er zijn hogere kosten dan begroot op diverse personeel posten, het grootste deel zit in kosten voor WGA-WIA premies (ziekteverzuimkosten).

Inhuur ten behoeve van oplossen operationele knelpunten (incidenteel)
Er ontstaan kosten voor inhuur door operationele knelpunten vanwege het uitvallen van medewerkers met zwangerschapsverlof. Dit omvat ook de aanstelling van extra capaciteit binnen het team spoed & crisisinterventie in kwartaal vier.

Afbouwvergoeding woonwerk en materiele lasten (incidenteel)
Per 2025 heeft SamenTwente een nieuwe reiskostenregeling ingevoerd. Hierbij is een tijdelijke compensatieregeling afgesproken voor medewerkers met een voormalige mobiele functie die er financieel op achteruit zijn gegaan. De regeling wordt in drie jaar afgebouwd en leidt in 2026 tot een overschrijding. Daarnaast is sprake van een overschrijding op de materiële lasten.

Externe inhuur ten behoeve van wegwerken huidige wachtlijst (incidenteel)
Zoals besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van 9 september zetten we tijdelijk ingehuurd personeel in om de ontstane wachtlijst te dringen.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Bestuur & Ondersteuning

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie beleidsambities Bestuur & Ondersteuning 1/4

Beleidsambities Bestuur & Ondersteuning	Berap 1	Berap 2
1. Professioneel en deskundig werken		
2. In control zijn en relevante processen optimaliseren		
3. Impact als Bedrijfsvoering zichtbaar maken		
4. Innovatie in Bedrijfsvoering		

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Verwachte realisatie ambities Bestuur & Ondersteuning 2/4

1. Professioneel en deskundig werken

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. De volgende activiteiten zijn hiervoor uitgevoerd:

- De Risico-Inventarisatie en –Evaluatie in het kader van gezondheids- en veiligheidsrisico's die onze werkzaamheden met zich meebrengen is bij SamenTwente uitgevoerd en vastgesteld. Er wordt gewerkt vanuit een Plan van Aanpak waarin verbetermaatregelen zijn opgenomen. De eerste verbetermaatregelen ter bevordering van veilige en gezonde arbeidsomstandigheden zijn reeds in uitvoering genomen.
- De BHV is verder geprofessionaliseerd, inmiddels is er een volledige dekking op alle werkdagen in het Twentehuis. Daarnaast wordt gewerkt aan een bedrijfsnoodplan voor het Twentehuis maar ook voor de nevenlocaties.
- De aanbesteding voor een SamenTwente brede persoonsalarmering is afgerond. Implementatie is voorzien voor oktober.
- Samen met andere organisatie onderdelen is een bestuurders-introductiedag georganiseerd naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.
- Op het niveau van lijnmanagement vinden nu periodieke gesprekken plaats met andere onderdelen om tot een meer integrale samenwerking te komen.

Nog niet gerealiseerde indicatoren uit de begroting

- Het opleveren van een communicatievisie voor SamenTwente in Q3 van 2026 is niet gehaald. Belangrijkste oorzaak zijn de mutaties in het team waardoor niet alle activiteiten konden worden opgepakt. Doordat vanaf 2027 met nieuwe clusters wordt gewerkt op basis van het Strategisch Programma, is dat het juiste moment om hier alsnog aandacht aan te besteden.

2. In control zijn en relevante processen optimaliseren

We verwachten deze doelstelling gedeeltelijk te kunnen realiseren. De volgende activiteiten zijn hiervoor uitgevoerd:

Digitale transformatie

- De werkwijze voor het beheer van kwaliteitsdocumenten binnen het kwaliteitshandboek is geoptimaliseerd.
- Leer Management Systeem is operationeel en klaar om verder uit te bereiden.
- HR Dashboards voor leidinggevenden zijn operationeel. Op verschillende onderdelen binnen SamenTwente zijn inmiddels ook dashboards gebouwd. De lange termijn visie op Informatiegestuurd Werken wordt verder vorm gegeven.
- De afgelopen periode is de externe audit op de Informatiemanagement en –veiligheidsprocessen uitgevoerd door een extern adviesbureau. Het algemeen bestuur wordt hierover ander geïnformeerd.

Verwachte realisatie ambities Bestuur & Ondersteuning 3/4

2. In control zijn en relevante processen optimaliseren (vervolg)

Optimaliseren van processen

- Als onderdeel van het Integraal Management Systeem is het kwaliteitsmanagementsysteem van SamenTwente grotendeels ingericht. Hierbij zijn de randvoorwaardelijke kwaliteitsprocessen, zoals interne audits en de directiebeoordeling, ingericht. In het laatste deel van 2026 dient nog de volledige implementatie te worden uitgevoerd.
- De basis en randvoorwaarden voor verdere invoering van het kwaliteitsmanagementsysteem zijn ingericht. In 2027 kunnen de organisatieonderdelen starten met het beschrijven en beheren van hun eigen processen en documenten.
- Het SamenTwente-brede calamiteitenproces is gereed voor vaststelling. Daarbij is tevens het bijbehorende beleid geactualiseerd.
- In samenwerking met een extern adviesbureau is er gestart met een multidisciplinaire uitwerking van het proces Indiensttreding. Begin september is dit afgerond en moeten de verbeteringen worden geïmplementeerd. Deze opdracht krijgt een vervolg om de werkwijze intern te implementeren.
- De HR agenda is in 2026 omgezet naar 3 pijlers; medewerker, organisatie en leiderschap. Deze zijn gekoppeld aan de thema's binnen het Strategisch Programma van SamenTwente: Samen in Beweging, Samen in Control, Samen Fijn en Veilig werken en Samen Slimmer Werken. De HR agenda 2027 zal ook op basis van deze vernieuwde insteek worden opgebouwd.

Nog niet gerealiseerde indicatoren uit de begroting

- De ambitie om in dit jaar al compliant te werken aan meerdere certificeringen zal niet worden bereikt door de organisatie ontwikkelingen. Wel zal er een nadere concrete planning en plan van aanpak worden gemaakt om dit alsnog zo snel mogelijk te bereiken.
- Een SamenTwente brede ISO certificering is nog niet voorbereid en dus ook nog niet uitgevoerd. Voor nu zal alleen VTT ISO gecertificeerd zijn conform eisen, in 2027 zal het CMT moeten vaststellen hoe hier SamenTwente breed verder invulling aan te willen geven.
- Identity and Accesmanagement zal in 2026 nog niet zijn geïmplementeerd. Wel is het vooronderzoek afgerond en zijn de GAPS vastgesteld.
  Het plan van aanpak en de benodigde inzet van tijd en middelen zal voor uitvoering eerst met het CMT worden afgestemd.

Verwachte realisatie ambities Bestuur & Ondersteuning 4/4

3. Impact als Bedrijfsvoering zichtbaar maken

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. De volgende activiteiten zijn hiervoor uitgevoerd:

- Er is inmiddels een pilot opgezet met de afdeling VTT om de integrale samenwerking tussen VTT en Bedrijfsvoering nader te onderzoeken en te verbeteren. Doel is een betere vindbaarheid voor het primaire proces (1 loket) maar ook een beter afgestemde dienstverlening op de bestaande behoefte in het primaire proces.
- De afgelopen periode is als afgeleide van het Strategisch programma SamenTwente een nieuw Meerjarenprogramma voor de Bedrijfsvoering opgesteld. Aanvullend zijn er per team jaarplannen opgesteld en wordt nu een verdere maandrapportage vorm gegeven met ook aandacht voor het verbeterregister, verzuim en verlof, financiën en de uitvoering van de jaarplannen. Hiermee wordt de PDCA-cyclus binnen de afdeling fors vernieuwd en versterkt.
- Actieve deelname aan de regionale samenwerkingsverbanden zoals IT platform, Twentse kracht, AI Kenniskring en strategische IT platform overleg.
- De IT-governance is inmiddels geïmplementeerd. Er is nu meer grip gekomen op IT gerelateerde wijzigingsverzoeken of aanvragen voor nieuwe systemen. De IT-governance zal de komende maanden worden geoptimaliseerd naar aanleiding van leerpunten die nu naar voren komen.

Nog niet gerealiseerde indicatoren uit de begroting

Er is nog geen klanttevredenheidsonderzoek binnen SamenTwente vanuit Bedrijfsvoering uitgevoerd. Deze was wel in voorbereiding maar één van de centrale opgaven vanuit het strategisch programma betreft de Medewerkersreis. Vanuit deze opgave is een onderzoek in uitvoering onder de medewerkers SamenTwente over de dienstverlening van bedrijfsvoering. Daarom zal er niet nog een klanttevredenheidsonderzoek worden uitgevoerd. De resultaten worden afgewacht om te beoordelen of verdiepend onderzoek nodig is.

4. Innovatie in Bedrijfsvoering

We verwachten deze doelstelling volledig te kunnen realiseren. De volgende activiteiten zijn hiervoor uitgevoerd:

- De digitalisering van de gesprekscyclus (begin september gestart) is een mooie innovatie in de afgelopen maanden, waardoor er meer structuur ontstaat en tijd en aandacht wordt gecreëerd voor de medewerker.
- In het kader van kunstmatige intelligentie (AI) zijn we een aantal ‘user cases’ gestart waarbij we kijken naar een geautomatiseerde wijze voor beantwoording van vragen voor ICT (en mogelijk Bedrijfsvoering breed). In een ander spoor kijken we of AI ons kan helpen in de werkprocessen in achterliggende systemen en als laatste kijken we of AI ons kan ondersteunen in het classificeren van informatie.
- We zoeken ook (pro)actief de regionale samenwerking met betrekking tot het gebruik van AI bij gemeenten en gemeentelijke organisaties. Dit krijgt nu een vervolg met een regionale werkgroep waarin SamenTwente ook actief deelneemt.
- De eerste stappen zijn gezet om tot een strategische manier van Informatiegestuurd werken te komen bij SamenTwente. Dit betreft een concern brede samenwerking en gaat nog wel een zekere fasering vragen van ontwikkelstappen.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Overige relevante bestuurlijke ontwikkelingen

Opzegging onderhuurovereenkomst Twentehuis door Veiligheidsregio Twente (VRT)

In de 1e Berap hebben wij u geïnformeerd over de opzegging van de onderhuurovereenkomst Twentehuis door de VRT. Naar aanleiding hiervan zijn meerdere afstemmingsmomenten tussen SamenTwente en de VRT op ambtelijk niveau geweest. SamenTwente kan niet een jaar eerder een deel van het Twentehuis afstoten bij de hoofdverhuurder, dat kan wel per maart 2028. Daarom is gezamenlijk ervoor gekozen om nu nog niet over te gaan tot een eerdere beëindiging van de onderhuur. Beide partijen zijn wel in gesprek om te kijken om zaken zo kosteneffectief voor iedereen uit te voeren. Daarbij heeft de VRT aangegeven dat het Zorg- en Veiligheidshuis nog wel de komende jaren in het Twentehuis wil blijven als onderhuurder. Dit zal ook worden meegenomen in de aanpassingen.

Financiële update Bestuur & Ondersteuning 1/3

Positieve ontwikkelingen				Negatieve ontwikkelingen		
Soort	Omschrijving	€		Soort	Omschrijving	€
			Bedrijfsvoering			
M	Hogere verrekening overhead subsidies en projecten (P)	161		I	Latere en/of duurdere invulling van formatie (G)	-140
I	Lagere afschrijvingen Catering & Twentehuis (G)	26		S	Hogere energie- en servicekosten Twentehuis 2026 (G)	-131
I	Frankeerkosten (G)	52				
I	Eindafrekening energie- en servicekosten 2025 (G)	113				
Totaal		**352**		**Totaal**		**-271**
Verwacht resultaat Bedrijfsvoering						**81**
			Concern			
I	Lagere afschrijvingen en personeelslasten (G)	23		S	Hogere premie aansprakelijkheidsverzekering (G)	-17
I	Reserve onttrekking ten behoeve van Strategisch programma (G)	268		I	Transitie APPA-pensioenen naar ABP (G)	-15
				I	Uitvoering Strategisch programma 2026-2030 (G)	-268
Totaal		**291**		**Totaal**		**-300**
Verwacht resultaat Concern						**-9**

Verwacht bedrijfsresultaat	**72**
Overschot cao-ontwikkeling	137
Verwacht bedrijfsresultaat incl. cao ontwikkeling	**209**
Rentevoordeel schatkistbankieren	442
Verwacht jaarrekeningresultaat	**651**

Resultaat per financiering		Incidenteel (I)	Meerjarig (M)	Structureel (S)	Totaal
R	Rijksbijdragen	-	-	-	-
P	Projecten	-	161	-	161
G	Gemeentelijke bijdrage	59	0	-148	-89
Verwacht bedrijfsresultaat		**59**	**161**	**-148**	**72**

Er wordt een positief resultaat verwacht, maar de gemeentelijke bijdrage kent structurele tekorten. Dit betreft een structureel tekort op de energielasten Twentehuis en hogere structurele premie aansprakelijkheidsverzekeringen. Deze structurele tekorten worden momenteel gedekt door incidentele en meerjarige voordelen.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Financiële update Bestuur & Ondersteuning 2/3

Bedrijfsvoering

Toelichting op positieve financiële ontwikkelingen:

Hogere verrekening overhead subsidies en projecten (meerjarig)
Voor extra ondersteuning bij meerjarige subsidies en GGD-projecten wordt een bijdrage ontvangen. Deze is niet structureel en wordt gebruikt voor het opvangen van incidentele en meerjarige tekorten/investeringen.

Lagere afschrijvingen Catering & Twentehuis (incidenteel)
Op Catering en Twentehuis ontstaat een klein voordeel, doordat investeringen op grond van de herziene Nota waarderen, activeren en afschrijven over een langere periode worden afgeschreven dan voorheen. Daarnaast is op Catering en Twentehuis in 2025 minimaal geïnvesteerd, terwijl het budget wel toeneemt door indexatie.

Frankeerkosten (incidenteel)
Door steeds meer digitalisering en automatisering verwachten we een voordeel op frankeerkosten. We onderzoeken momenteel of dit voordeel structureel van aard is.

Eindafrekening energie- en servicekosten 2025 (incidenteel)
De afrekening over 2025 leidde tot een kleine nabetaling op servicekosten en een flinke teruggave op energiekosten. Met de verhuurder zijn inmiddels afspraken gemaakt over de aanlevering van kwartaalrapportages met daarin het energieverbruik. De eerste kwartaalrapportages hebben we ontvangen, waardoor we beter inzicht hebben in ons daadwerkelijke energieverbruik.

Toelichting op negatieve financiële ontwikkelingen:

Latere en/of duurdere invulling van formatie (incidenteel)
Door openstaande vacatures en latere invulling van functies (o.a. Juridische Zaken, Communicatie en HR) zijn functies tijdelijk ingevuld door inhuur. Deze inhuur is duurder dan de formatie, waardoor we een incidenteel nadeel verwachten. Tijdelijke inhuur voor vervanging bij ziekte en zwangerschap is hier eveneens in meegenomen.

Hogere energie- en servicekosten Twentehuis 2026 (structureel)
Het voorschot van de energie- en servicekosten is in 2026 gelijk gebleven ten opzichte van 2025. Uit de kwartaalrapportages die we van de verhuurder hebben ontvangen blijkt dat dit voorschot realistisch is. Door stijgende energieprijzen en een stijgend energieverbruik komen de energie- en servicekosten hoger uit dan in 2025 en leidt dit in 2026 naar verwachting tot een structureel tekort.

Financiële update Bestuur & Ondersteuning 3/3

Concern

Toelichting op positieve financiële ontwikkelingen:

Lagere afschrijvingen en personeelskosten (incidenteel)
We verwachten een klein voordeel door lagere afschrijvingskosten en door minder kosten voor ambtsjubilea dan begroot, waardoor er een incidenteel voordeel ontstaat.

Reserve onttrekking ten behoeve van Strategisch programma (incidenteel)
Het algemeen bestuur heeft op 1 juli 2026 besloten om een deel van het positieve jaarrekeningresultaat 2025 te reserveren in een Ontwikkelreserve ten behoeve van het Strategisch programma.

Toelichting op negatieve financiële ontwikkelingen:

Hogere premie aansprakelijkheidsverzekering (structureel)
In de afgelopen jaren is het aantal fte binnen SamenTwente toegenomen, waardoor verzekeringskosten omhoog zijn gegaan. In de jaarstukken van 2025 hebben we dit structureel tekort ook benoemd en inmiddels hebben we een deel van dit tekort structureel in de begroting kunnen opvangen.

Transitie APPA-pensioenen naar ABP (incidenteel)
De huidige APPA-pensioenregeling wordt beëindigd, vanwege de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Dit heeft effect op de pensioenvoorziening van voormalige DB-leden van onze rechtsvoorganger Regio Twente. Alle opgebouwde pensioenrechten van deze voormalige DB-leden worden per 1 januari 2028 overgedragen aan het ABP. Idella begeleidt deze transitie.

Uitvoering Strategisch programma 2026-2030 (incidenteel)
Zie voor nadere toelichting op de verwachte uitgaven, de financiële update in het hoofdstuk over de voortgang uitvoering Strategisch programma 2026-2030.

Samenvatting totaal financieel beeld SamenTwente 1/3

Programma	Verwacht bedrijfsresultaat 2e Berap	Overschot cao-ontwikkeling	Verwacht resultaat incl. cao ontwikkeling	Verwacht voordeel rente schatkistbankieren	Verwacht jaarrekening resultaat
GGD Twente	-42	385	343	-	343
OZJT	-25	32	7	-	7
Veilig Thuis Twente	-108	125	17	-	17
Bestuur & Ondersteuning	72	137	209	442	651
Totaal	**-103**	**679**	**576**	**442**	**1.018**

Toelichting verwacht bedrijfsresultaat

Voor 2026 verwachten wij een negatief resultaat te realiseren van € 103.000 exclusief de cao ontwikkeling en de verwachte rente schatkistbankieren. Dit noemen wij het bedrijfsresultaat. Het verwachte negatieve bedrijfsresultaat is ongeveer 0,2% van de actuele begroting 2026 (exclusief de lasten van de coalities). In het volgende hoofdstuk gaan we in op de financiële effecten van de cao ontwikkeling en wat dit naar verwachting betekent voor ons verwachte jaarrekeningresultaat. Daarnaast treft u in het volgende hoofdstuk ook toelichting op de verwachte rente in het kader van schatkistbankieren.

Resultaat per financiering	Incidenteel	Meerjarig	Structureel	Totaal
Rijksbijdrage	226	55	0	281
Projecten	0	161	0	161
Gemeentelijke bijdrage	-121	-123	-301	-545
Verwacht bedrijfsresultaat	**105**	**93**	**-301**	**-103**
			Overschot cao-ontwikkeling	679
			Rente schatkistbankieren	442
Verwacht jaarrekeningresultaat				**1.018**

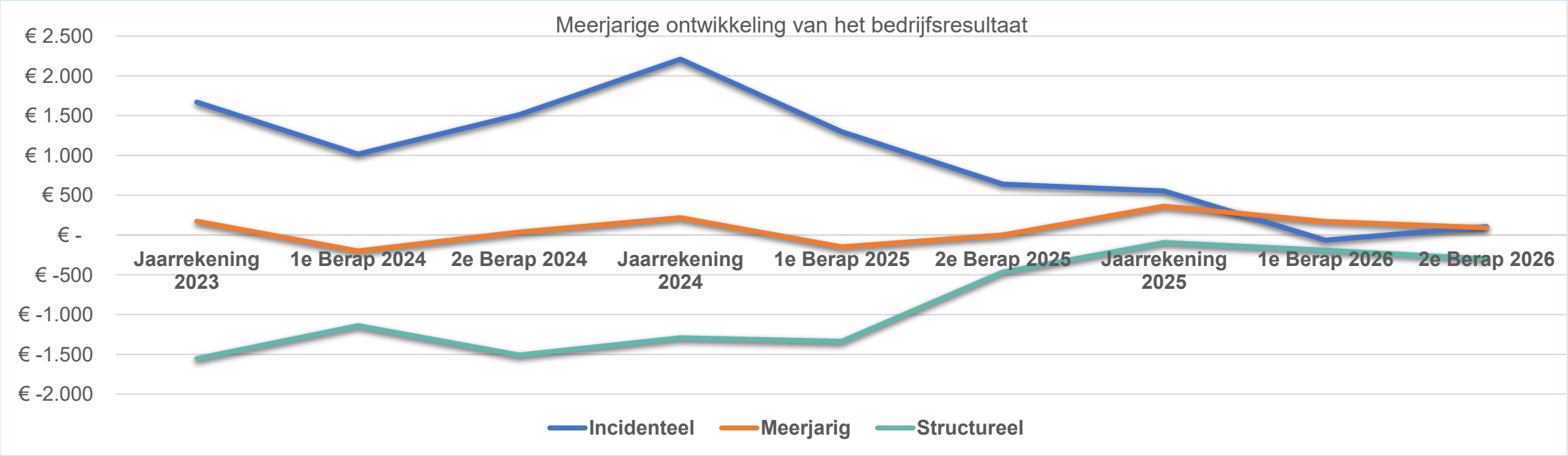
Toelichting resultaat per financiering

Het relatief beperkte verwachte negatieve bedrijfsresultaat ontstaat binnen de taken die worden gefinancierd vanuit de gemeentelijke bijdrage. Hierbij gaat het met name om het structurele tekort op de huisvestingslasten van de consultatiebureaus en het Twentehuis, evenals het structurele tekort als gevolg van de uitvoering van de maatregel Tijdelijk Huisverbod (THV). Het tekort op de gemeentelijke bijdrage wordt gedeeltelijk gecompenseerd door met name incidentele voordelen binnen de taken die worden gefinancierd uit Rijksbijdragen zoals Publieke Gezondheid Asielzoekers en opbrengsten vanuit het UWV.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Samenvatting totaal financieel beeld SamenTwente 2/3

Toelichting
Wanneer we de afwijkingen ten opzichte van de begroting over een langere periode bekijken, zien we positieve ontwikkelingen. De financiële afwijkingen liggen veel dichter bij elkaar in vergelijking met de jaren 2023 en 2024. Hoewel de jaarrekeningresultaten van die jaren positief waren, gaven zij een vertekend beeld: forse structurele tekorten werden gedekt met forse incidentele voordelen. Het structurele saldo is inmiddels sterk verbeterd door het structureel oplossen van een aantal majeure knelpunten. Ons meerjarig saldo is relatief stabiel en kent beperkte risico's. Het incidentele beeld blijft grillig, omdat de resultaten gevoelig zijn voor tijdelijke invloeden. Dit vraagt om blijvende alertheid in de financiële sturing en flexibiliteit in de inzet van middelen en bij het aangaan van verplichtingen.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Samenvatting totaal financieel beeld SamenTwente 3/3

Programma	Verwacht bedrijfsresultaat 2e Berap	Verwacht bedrijfsresultaat 1e Berap	Verschil	Verschil t.o.v. actuele begroting
GGD Twente	-42	-6	-36	-0,1%
OZJT	-25	-145	120	3,5%
Veilig Thuis Twente	-108	-48	-60	-0,8%
Bestuur & Ondersteuning	72	112	-40	-0,3%
Totaal	**-103**	**-87**	**-16**	**0,0%**

Toelichting belangrijkste verschillen	Verschil
Later of goedkopere invulling van formatie	241
Besluitvorming algemeen bestuur over instellen reserve ontwikkelbudget SamenTwente	238
Lagere (Rijks)opbrengsten	-358
Externe inhuurkosten	-156
Overige	19
Totaal verschil	**-16**

Toelichting

Het financiële verschil tussen de verwachte bedrijfsresultaten in de 1e en 2e Bestuursrapportage is beperkt. De belangrijkste positieve afwijking betreft een voordeel op de personeelskosten als gevolg van het later of tegen lagere kosten invullen van vacatures. Bij de 1e Berap was nog geen besluitvorming genomen over het Ontwikkelbudget SamenTwente. Daarom werd ervan uitgegaan dat de uitgaven ten laste van de reguliere exploitatie zouden komen. Inmiddels is besloten een reserve in te stellen waaruit deze uitgaven worden gedekt. Daarnaast verwachten we lagere (rijks)opbrengsten. Het grootste verschil ten opzichte van de 1e Berap is dat geen voordeel meer wordt verwacht op de uitvoering van COVID-19-regeling. Eventuele overschotten moeten worden terugbetaald aan het Rijk, waarbij een beperkt deel wordt toegevoegd aan de COVID-bestemmingsreserve. Tot slot verwachten we hogere kosten voor externe inhuur bij VTT om operationele knelpunten op te lossen.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

2.

Overige onderwerpen

Gezond, veilig vitaal

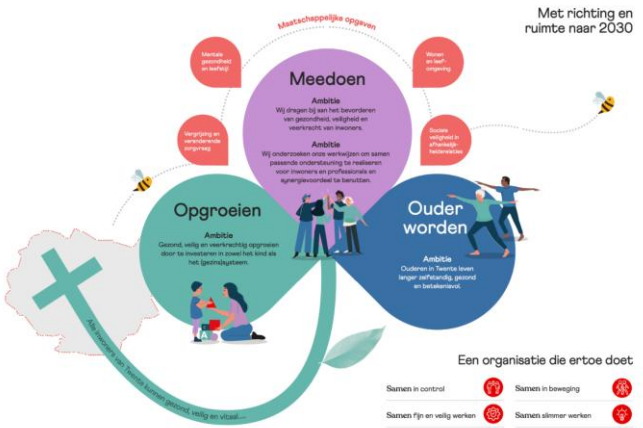
Samen Twente

Voortgang uitvoering Strategisch programma 2026-2030 1/3

Toelichting voortgang opgavegericht werken

- In deze rapportageperiode zijn de opgaveteams daadwerkelijk van start gegaan met het opgavegericht werken. De eerste Berap-periode stond vooral in het teken van leren, experimenteren en het verder ontwikkelen van een gezamenlijke werkwijze.
- De opgaveteams ervaren dat het formuleren van een scherpe probleemdefinitie een belangrijke, maar soms ook complexe stap is. Het vraagt tijd om gezamenlijk te onderzoeken hoe de voor 2026 geformuleerde opgaven het beste kunnen worden benaderd. Tegelijkertijd zien we dat deze aanpak leidt tot nieuwe verbindingen tussen organisatieonderdelen en een bredere blik op maatschappelijke opgaven.

Opgaves 2026
1. Opstarten van een lokale alliantie ouderenmishandeling
2. Interne tafel ouderenzorg: initiatieven bundelen en versterken voor langer zelfstandig leven
3. Kindreis Twente: data benutten voor gezond, veilig en vitaal opgroeien
4. Interne tafel preventie & gezondheid: leren en samenwerken vanuit gezamenlijke visie.
5. Meldpunten beter samenwerken en koppelen met OGGZ en VTT
6. Organisatiebreed werken aan medewerkerreis

- De eerste resultaten worden inmiddels zichtbaar. Binnen de opgave preventie & gezondheid is bijvoorbeeld een concrete samenwerking tot stand gekomen tussen JGZ en VTT rondom casuïstiek middelengebruik en zwangerschap. Hiermee wordt zichtbaar hoe opgavegericht werken kan bijdragen aan integraal handelen en betere ondersteuning van inwoners. In een ander opgaveteam is bijvoorbeeld een enquête uitgezet om processen en samenwerkingen binnen de organisatie te verbeteren.
- Om het succes van de opgaveteams te vergroten wordt gericht geïnvesteerd in de ontwikkeling van de kartrekkers. Kartrekker is de “motor” van het opgaveteam. Het gaat om een andere manier van werken, waarvan zij de trekkers zijn. Zij ontvangen training en coaching gericht op vaardigheden zoals samenwerken, procesbegeleiding, reflectie en het werken vanuit maatschappelijke opgaven. In deze rapportageperiode hebben twee gezamenlijke coachings-bijeenkomsten plaatsgevonden.
- De komende periode ligt de focus op verdere verdieping van de opgaven, het versterken van de samenwerking binnen en tussen de teams en het werken aan van concrete resultaten, die aan het eind van het jaar worden gedeeld.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Voortgang uitvoering Strategisch programma 2026-2030 2/3

Toelichting voortgang organisatieontwikkeling

- Het Strategisch programma vraagt om een organisatie die sneller en effectiever in kan spelen op complexe maatschappelijke vraagstukken op gebied van meedoen, opgroeien en ouder worden. Het vraagt een andere inrichting van de organisatie. Daarom is, parallel aan de ontwikkeling van het opgavegericht werken gestart met de organisatieontwikkeling.
- Het algemeen bestuur heeft, na de vaststelling van het Strategisch Programma, een bestuurlijk toetsingskader vastgesteld voor de organisatieontwikkeling.
- Op basis van het bestuurlijk toetsingskader is een Organisatie- en formatierapport gemaakt, die is vastgesteld door het dagelijks bestuur, na positief advies van de Ondernemingsraad. Hiermee is richting gegeven aan de wijze waarop SamenTwente zich verder ontwikkelt naar een wendbare organisatie die de ambities uit het Strategisch programma optimaal ondersteunt.
- De WOR-bestuurder heeft extra overleggen met de Ondernemingsraad om deze goed te betrekken bij de organisatieontwikkeling.
- Op basis van Organisatie- en formatierapport wordt per 1 januari 2027 de organisatie ingedeeld in vier clusters:
    - Jeugd & Gezin (bestaande uit de jeugdgezondheidszorg GGD Twente en OZJT / Samen14)
    - Gezond & Veilig (bestaande uit de algemene gezondheidszorg GGD Twente en Veilig Thuis Twente)
    - Vernieuwing & Onderzoek (bestaande uit de Stafafdeling GGD Twente, Kennispunt Twente en Twentse Koers)
    - Organisatie & Ondersteuning (bestaande uit de bedrijfsvoering)
- De nieuwe topstructuur bestaat uit de secretaris-directeur en vier clustermanagers. Daarnaast wordt een concernstaf ingericht en tijdelijk binnen de beschikbare middelen tweetal transitiemanagers aangesteld voor ontwikkel- en veranderopgaven. Ook wordt een ontwikkeltraject gestart voor onderzoek van centralisatie van ondersteunende taken, secretariaten en beleidstaken.
- Na vaststelling van het Organisatie- en formatierapport is gestart met de implementatie van de voorgestelde organisatie-inrichting. De eerste stap is het werven van nieuwe clustermanagers. De vacatures voor de nieuwe clustermanagers zijn intern opengesteld en de selectiegesprekken hebben plaatsgevonden in september 2026. Ook zijn de eerste stappen gezet in het vormen van de concernstaf.
- Voor het thema professionele autonomie wordt geen afzonderlijk programma ingericht. Dit onderwerp wordt geïntegreerd in bestaande ontwikkeltrajecten, zoals de HR-agenda. Op deze manier wordt professionele autonomie nadrukkelijk verbonden aan de dagelijkse praktijk en de bredere organisatieontwikkeling.
- In de laatste maanden van 2026 worden gesprekken en activiteiten georganiseerd met medewerkers uit verschillende onderdelen van de organisatie. Doel hiervan is gezamenlijk te onderzoeken wat professionele autonomie binnen SamenTwente betekent en welke factoren hierin belemmerend of juist bevorderend werken.
  De opbrengsten van deze gesprekken worden benut voor verdere ontwikkeling van beleid, leiderschap en werkwijzen.
- Daarnaast wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van informatiegestuurd en datagedreven werken, zodat data en inzichten steeds beter benut kunnen worden voor sturing, prioritering, monitoring en het realiseren van maatschappelijke resultaten.

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Voortgang uitvoering Strategisch programma 2026-2030 3/3

Financiële update

Op 1 juli 2026 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het alternatieve scenario voor het bijgestelde ontwikkelbudget Strategisch Programma 2026-2030. Dit budget biedt ruimte voor de transitie naar opgavegericht werken, waarbij nieuwe werkwijzen en samenwerkingsvormen worden ontwikkeld. Dit is rand voorwaardelijk om te kunnen afstappen van afdelingsgericht werken en in kunnen zetten op het bereiken van synergie tussen onze organisatieonderdelen. Bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2025 is besloten om € 693.000 toe te voegen aan de nog in te stellen Ontwikkelreserve SamenTwente: € 328.000 voor 2026 en € 365.000 voor 2027.

Op basis van de huidige inzichten wordt voor 2026 een onderschrijding van € 60.000 verwacht. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere uitputting van het budget voor de opgaveteams. Daartegenover staan uitgaven voor externe ondersteuning bij de organisatie-inrichting, projectbegeleiding van de opgaveteams en opleidings- en ontwikkelactiviteiten. Per saldo resteert naar verwachting € 60.000 van het voor 2026 beschikbare budget. Dit bedrag blijft beschikbaar binnen de Ontwikkelreserve SamenTwente. Daarmee komt het beschikbare ontwikkelbudget voor 2027 naar verwachting uit op € 425.000.

Omschrijving	Bijgesteld budget 2026	Verwachte uitgaven 2026	Verwacht saldo 2026
Programma- en verandermanagement	151	154	-3
Opgave teams	127	-	127
Out-of pocket kosten:	50	-	50
- Externe ondersteuning en advies bij organisatie-inrichting	-	64	-64
- Projectbegeleiding, opleiden en ontwikkelen opgave teams	-	50	-50
Onvoorzien	-	-	-
Totaal	**328**	**268**	**60**

Verloop ontwikkelreserve	Bedrag
Beginstand reserve 2026	328
Af: verwachte onttrekking 2026	-268
Eindstand reserve 2026	60

Beschikbaar oorspronkelijk budget 2027	365
Bij: einstand reserve 2026	60
Totaal verwacht beschikbaar budget per 1 januari 2027	**425**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Cao-ontwikkeling en financieel effect hiervan

In de 1e Berap hebben we u geïnformeerd dat we een voordeel verwachten als gevolg van cao-ontwikkeling. In de begroting 2026 is rekening gehouden met een cao-ontwikkeling van 6.8%. De werkelijke stijging met impact op de begroting 2026 bedraagt **5,2%.** Dit percentage is in verband met de cao SGO 2025-2027 als volgt tot stand gekomen:

- 2,00% per 1 april 2025
- 1,89% per 1 oktober 2025 (cumulatief effect van de stijging van 1,85%)
- 0,68% per 1 januari 2026 (cumulatief effect van de nominale stijging van € 35 per schaal)
- 0,63% per 1 juli 2026 (cumulatief effect van 1,25% stijging per 1 juli 2026)

De begrote stijging en de werkelijke stijging leiden tot een overschot door cao-ontwikkeling van **1,6%:**

Programma	Werkelijke stijging salariskosten (5,2%)	Begrote stijging salariskosten (6,8%)	Overschot cao-ontwikkeling (1,6%)
GGD Twente	86	471	385
OZJT	10	42	32
Veilig Thuis Twente	17	142	125
Bestuur en Ondersteuning	27	164	137
Subtotaal	**140**	**819**	**679**
Verwachte stijging baten van derden	21	90	69
Totaal	**119**	**729**	**610**

De afspraak met gemeenten en andere Twentse verbonden partijen is dat voor cao-ontwikkelingen geen begrotingswijzigingen wordt opgesteld op het moment dat de cao bekend wordt. De effecten van de cao-ontwikkeling worden separaat in beeld gebracht en betrokken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening en kunnen, indien nodig, separaat bij de resultaatbestemming met gemeenten worden verrekend.

De cao SGO kent een looptijd van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. Omdat de cao niet over de hele periode van 2027 geldt, is in de begroting van 2027 in overeenstemming met gemeentelijke uitgangspunten een prognose gemaakt voor de cao-ontwikkeling. De cao-onderhandelingen starten naar verwachting begin december 2026. Via de 1e Berap van 2027 zullen we u informeren over de uitkomsten hiervan.

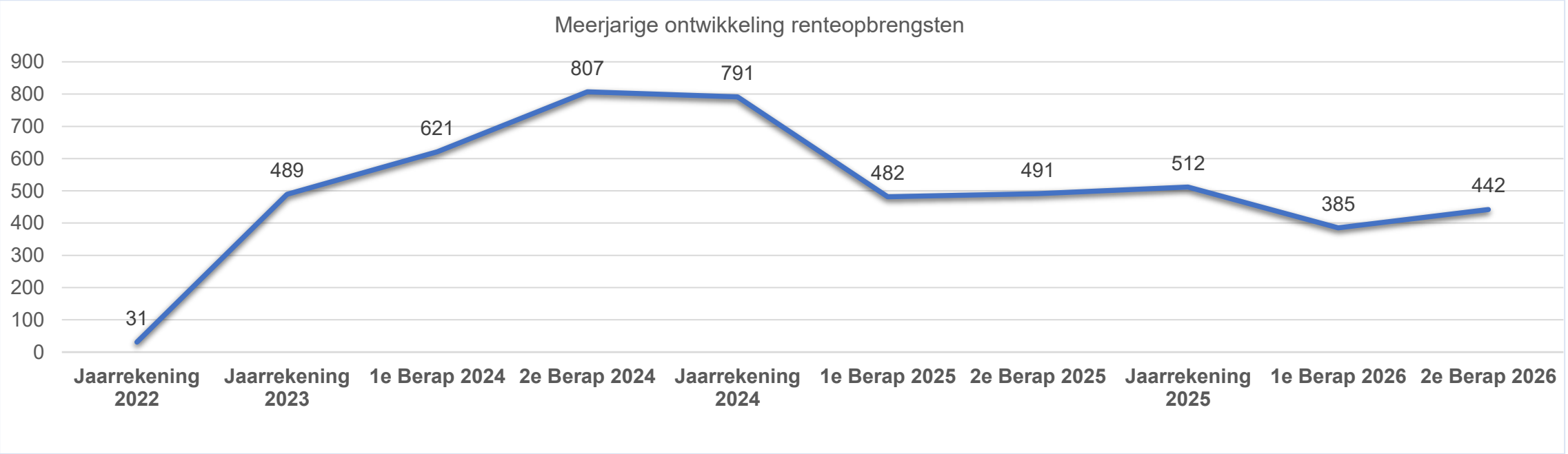
Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Rentevoordeel schatkistbankieren

Sinds eind 2022 ontvangt SamenTwente rente op de tegoeden in de schatkist van het ministerie van Financiën. Ook in 2026 blijft het saldo van SamenTwente in de schatkist relatief hoog. Dit is voornamelijk het gevolg van het fluctuerende karakter van SPUK-financieringen en vaststellingen hiervan door het Rijk, zoals de SPUK-bestrijding COVID-19, SPUK-Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid, en de SPUK-Integraal Zorg Akkoord (IZA). Deze incidentele uitkeringen worden doorgaans gedurende het jaar gepubliceerd en vooraf volledig aan SamenTwente overgemaakt. Daarnaast duurt het enige tijd voordat deze uitkeringen door het Rijk worden vastgesteld en eventuele overschotten teruggevorderd worden.

We verwachten over het jaar 2026 € 442.000 aan rentevoordeel te realiseren. Ten opzichte van de 1e Berap is dit een toename van € 57.000. Dit komt voornamelijk door een hogere rente percentage in de schatkist (+0,51%). Aangezien rentebaten worden aangemerkt als algemene middelen, worden deze niet automatisch ingezet ter dekking van andere tekorten, tenzij het algemeen bestuur daartoe besluit.

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Actualisatie van investeringen

Om de in de begroting opgenomen doelstellingen te realiseren, doet SamenTwente investeringen in diverse activa. Voor 2026 verwachten wij de onderstaande investeringen. Deze leiden vanaf het jaar na ingebruikname tot afschrijvingslasten. In de begroting is reeds rekening gehouden met de afschrijvingen die uit deze investeringen voortvloeien. Met de gemeenten is afgesproken dat de investeringsruimte structureel op peil blijft door de vrijvallende afschrijvingslasten als gevolg van vervanging opnieuw beschikbaar te stellen voor vervangingsinvesteringen. Via de bestuursrapportages worden de geplande investeringen periodiek geactualiseerd. Ten opzichte van de eerste Berap verwachten wij een kleine verschuiving binnen het investeringsprogramma. De investeringen in mobiele apparaten en computers vallen iets hoger uit, terwijl de investeringen in verbouwingen en meubilair naar verwachting lager zullen zijn. Per saldo leidt dit tot een beperkte toename van het totale investeringsvolume.

Materiele vaste activa	Gerealiseerd t/m augustus	Prognose voor de rest van het jaar	Subtotaal investeringen	Bijdragen van derden	Totaal investeringen
Machines, apparaten en installaties:	**299**	**316**	**615**	**-**	**615**
Mobiele apparaten (zoals telefoons en tablets)	54	70	124	-	124
Computers (zoals laptops en thin clients)	211	0	211	-	211
Audiovisuele middelen (zoals beeldschermen JGZ-wachtruimtes)	34	8	42	-	42
Overige apparatuur (zoals audiometers JGZ)	-	238	238	-	238
Overige materiële vaste activa:	**16**	**3**	**19**	**-**	**19**
Inventaris (zoals meubilair JGZ-consultatiebureaus)	16	3	19	-	19
Bedrijfsgebouwen:	**25**	**0**	**25**	**-**	**25**
Verbouwingen (zoals inrichting Twentehuis en consultatiebureaus JGZ)	25	0	25	-	25
Totaal	**340**	**319**	**659**	**-**	**659**

Informatiebeveiliging en privacy 1/2

Beveiligingsincidenten en datalekken

Over de periode van 1 januari tot en met 31 augustus 2026 zijn via het interne meldpunt 49 meldingen geregistreerd. Hiervan zijn 31 meldingen geclassificeerd als datalek, 13 als beveiligingsincident en 5 als overige melding.

- Ten opzichte van de 1e Berap zijn in de periode 1 mei tot en met 31 augustus 29 meldingen geregistreerd. In dezelfde periode in 2025 waren dit 11 meldingen, wat neerkomt op een stijging van 164%. Deze stijging is statistisch significant. De ontwikkeling past bij de bewustwordingsactiviteiten die binnen de organisatie zijn uitgevoerd en bij de verbeterde detectiecapaciteit. De toename wordt gezien als een aanwijzing dat incidenten beter worden herkend, gedetecteerd en gemeld.
- Het merendeel van de datalekken in de periode mei tot en met augustus had een lage impact en werd veroorzaakt door menselijk handelen, zoals onbedoelde gegevensdeling of andere menselijke fouten. Drie datalekken zijn als hoog risico geclassificeerd en gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Eén van deze meldingen is na nader onderzoek ingetrokken, omdat het risico lager bleek dan aanvankelijk was ingeschat. Vanwege de wettelijke meldtermijn van 72 uur was in eerste instantie uit voorzorg melding gedaan. In vijf gevallen zijn betrokkenen over een datalek geïnformeerd.
- Daarnaast heeft GGD GHOR Nederland eenmaal vanuit de ketensamenwerking melding gedaan bij de AP. De impact hiervan voor SamenTwente is als beperkt beoordeeld.
- In de periode mei tot en met augustus zijn 8 beveiligingsincidenten geregistreerd, waarvan één als hoog risico is geclassificeerd. In juni werd een kritieke kwetsbaarheid bekend in de software van de websites van SamenTwente. Na bekendwording zijn direct beveiligingsupdates uitgevoerd. Uit onderzoek bleek dat daadwerkelijk pogingen waren gedaan om de kwetsbaarheid te misbruiken, maar dat deze niet succesvol zijn geweest. Naar aanleiding van het incident zijn aanvullende maatregelen getroffen. Daarnaast is besloten op zoek te gaan naar een nieuwe leverancier voor de websites die betere ondersteuning kan bieden bij het tijdig beheersen van dergelijke beveiligingsrisico's.
- Via ons detectiesoftware zijn in de periode mei tot en met augustus 13 securitymeldingen gedetecteerd. Hiervan zijn 3 als kritiek en 10 als laag risico geclassificeerd. De kritieke meldingen zijn binnen de daarvoor geldende termijn afgehandeld en hebben niet tot incidenten geleid. De combinatie van technische monitoring via software en interne meldingen draagt bij aan het eerder signaleren en beheersen van beveiligingsrisico's.
- Hoewel het merendeel van de meldingen een beperkte impact heeft, laten de incidenten met een hoge classificatie zien dat blijvende aandacht nodig is voor zowel menselijk handelen als technische kwetsbaarheden. De komende periode blijft daarom worden ingezet op bewustwording, laagdrempelig melden, technische detectie en het structureel evalueren van incidenten. Doel is om naast het adequaat afhandelen van individuele incidenten steeds meer structureel te leren van incidenten en risicogericht verbetermaatregelen te treffen.

Informatiebeveiliging en privacy 2/2

Versterking Informatiebeveiliging, -management en privacy

In de begroting 2026 is opgenomen dat we compliant willen werken over de periode 2026-2028 en daarvoor de volgende certificeringen willen bereiken: Certificering ISO 9001, NEN7510, BIO 2.0, AVG en NIS2. We verwachten dat volledig compliant werken niet is afgerond in 2026. Ambitie blijft volwassenheidsniveau 3 in 2027/2028; realisatie vraagt eigenaarschap in de lijn, integrale IV/IT-governance, voldoende capaciteit en structurele risico-opvolging.

Thema uit de BIO / NEN7510	Activiteiten
Organisatie & beleid	• Strategisch IB&P-beleid verbreed binnen integraal IV-beleid; beleidskader en standaarden verder doorontwikkeld. • Standaarden vastgesteld: databasebeveiliging, logging & monitoring, naamconventies, zwakhedenbeheer, websites en Windows. • 3LoD-governance verder uitgewerkt; eigenaarschap en risicobeheersing in de lijn geagendeerd als CMT-thema. • Cyberbeveiligingswet sinds 15 augustus 2026 van kracht; SamenTwente geregistreerd. • Uitdagingen invullen personeel ongewijzigd, met name de structurele TISO-Capaciteit blijst een aandachtspunt.
Risicobeheer	• Risicoregister en DPIA-proces operationeel; M&I-bevindingen, 5 DPIA's en 2 pentestbevindingen opgenomen in Risicoregister. • DPIA-prioriteitenlijst grotendeels verwerkt; aanvullende urgente DPIA's uitgevoerd. • Nieuwe werkwijze met pre-DPIA's ingevoerd waardoor privacyrisico's eerder en gerichter worden beoordeeld. • PoC DPIA-tooling gestart om uitvoering schaalbaar te maken en verantwoordelijkheid meer in de organisatie te beleggen. • Vanaf 2027 rapportage op hoogste risico's, maatregelen en restrisico's; eigenaarschap in de lijn blijft aandachtspunt.
Toegangsbeveiliging & Weerbaarheid	• IAM GAP-analyse afgerond; management akkoord nodig op aanpak, prioriteiten en fasering. IAM is randvoorwaardelijk voor Zero Trust. • 4 Dashboards ontwikkeld: verhoogde Microsoftomgeving-rechten; Device Compliance, beveiligingsstatus en schaduw-IT. • Ruim 3.100 historisch opgebouwde externe accounts zichtbaar; opschoning en lifecyclebeheer ingericht voor Azure, Teams en SharePoint. • Nessus (zwakhedenbeheer), Huntress, hardening, logging/monitoring en nieuwe webhosting versterken detectie, respons en herstelvermogen. • Nieuwe Web-infrastructuur met verbeterde beveiligingsmaatregelen. • Verbetertrajecten lopen voor onvoldoende beheerde databases, guest accounts, en databeveiliging. • Documentmanagement is randvoorwaarde om in 2027 het databeveiligingspotentieel van Microsoft E5 beter te benutten.
Awareness	• Structureel awarenessprogramma en strategie opgesteld • Toolingpilot awareness in oktober, organisatiebrede uitrol en datalekcampagne volgen in Q4. • Landingspagina Digitaal Veilig Werken en intranetcommunicatie actief; managementbewustwording gekoppeld aan BIO/NIS2-verantwoordelijkheid. • 29 meldingen in periode 1 mei–31 augustus: 18 datalekken, 8 beveiligingsincidenten en 3 overige meldingen; meeste datalekken laag risico. • Meldingen stegen van 11 naar 29 (+164%); dit wijst op hogere meldingsbereidheid. Structureel gedragseffect wordt over meerdere meetperioden gevolgd

Openbaarheidsparagraaf

Actieve openbaarmaking

Onder actieve openbaarmaking publiceren we uit eigen beweging actief informatie. In 2026 bestaan hiervoor de volgende beleidsvoornemens:

- Inventarisatie van documenten: per afdeling en team inventariseren welke stukken gepubliceerd moeten worden.
- Werkproces inregelen: om te zorgen dat publicaties actueel blijven, moet dit als permanent proces in de organisatie geborgd worden. Er moet dus een proces worden ingeregeld om (per team) de openbare stukken bij te houden en mogelijk te automatiseren.

Wat hebben we hierop gedaan?

In de afgelopen maanden zijn verschillende gesprekken gevoerd om vast te stellen welke informatie in aanmerking komt voor actieve openbaarmaking en welke uitzonderingsgronden daarbij van toepassing zijn. Hierbij wordt onder andere gekeken naar: hoe om te gaan met geheimhouding, persoonsgegevens en andere wettelijke beperkingen. Daarnaast is meer inzicht verkregen in de organisatorische gevolgen van de Woo-verplichtingen. Er is een eerste opzet gemaakt voor een proces waarin verantwoordelijkheden voor publicatie, controle en actualisatie van documenten zijn belegd. Ook zijn verschillende technische oplossingen verkend die kunnen ondersteunen bij het publiceren en beheren van openbaar gemaakte documenten.

Wat gaan we rest van het jaar nog doen?

De komende periode gaan we verder in gesprek met de organisatie om het bewustzijn te vergroten over wat actieve openbaarmaking voor onze organisatie betekent. Er wordt gewerkt aan beleid om de technische voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van onze taken beschikbaar te maken. Daarnaast wordt gewerkt aan een uniforme werkwijze voor het beoordelen, publiceren en actualiseren van informatie, zodat actieve openbaarmaking in de toekomst een vast onderdeel wordt van de reguliere werkprocessen. Waar mogelijk worden kansen voor automatisering onderzocht om de beheerlast te beperken en de kwaliteit van publicaties te verhogen.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een Woo-verzoek. In 2026 bestaan hiervoor de volgende beleidsvoornemens:

- Afhandeling Woo-verzoeken: mogelijk zoek & vind-tool inregelen op het zaaksysteem.
- Mogelijk nieuwe aanbesteding anonimiserings-software vereist.

Wat hebben we hierop gedaan?

Tot en met augustus 2026 zijn zes Woo verzoeken ontvangen en deze zijn binnen de wettelijke termijnen afgehandeld. De behandeling van verzoeken heeft waardevolle inzichten opgeleverd in de kwaliteit en toegankelijkheid van informatie binnen de organisatie. De inmiddels aangeschafte anonimisering-software wordt ingezet bij de behandeling van Woo-verzoeken en heeft bijgedragen aan een efficiëntere documentverwerking. Tegelijkertijd is gebleken dat verdere verbeteringen nodig zijn op het gebied van documentregistratie, dossiersamenstelling en het terugvinden van informatie. Er zijn gesprekken gevoerd over de toekomstige inrichting van Informatiebeheer en de aansluiting daarvan op de Woo-verplichtingen, actieve openbaarmaking en archivering.

Wat gaan we rest van het jaar nog doen?

De nadruk ligt de komende maanden op het verder professionaliseren van de ondersteuning van Woo-processen. Hierbij wordt onderzocht hoe zoekfunctionaliteiten, metadata en dossiervorming kunnen worden verbeterd om informatie sneller en volledig beschikbaar te krijgen. Ook worden de functionele eisen voor een toekomstbestendig document- en archiefmanagementsysteem verder uitgewerkt. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de samenhang tussen informatiebeheer, archivering, anonimisering en actieve openbaarmaking. Tot slot wordt onderzocht hoe bestaande softwareoplossingen beter kunnen worden geïntegreerd in de dagelijkse werkprocessen, zodat de behandeling van Woo-verzoeken efficiënter en minder arbeidsintensief wordt.

Informatiehuishouding 1/2

Informatiehuishouding op orde

In de begroting 2026 is opgenomen dat we verdere uitvoering geven aan de nieuwe Archiefwet door onder andere deel te nemen aan een regionaal E-Depot. Het herinrichten van de informatiehuishouding heeft tot doel ook de digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken om – ook op termijn – aan de openbaarheidseisen te kunnen voldoen. In het Woo-meerjarenplan, opgesteld door de VNG, zijn indicatoren opgenomen die inzicht geven in de voortgang van de ontwikkeling van de informatiehuishouding. In onderstaande tabel zijn deze indicatoren opgenomen en in de tabel is weergegeven in hoeverre onze organisatie hieraan voldoet:

Indicatoren informatiehuishouding	Status tot en met augustus 2026
1. Er is de beschikking over, of is aangesloten op, een e-Depotvoorziening.	SamenTwente volgt actief de ontwikkelingen rondom duurzame digitale archivering en de aansluiting op een toekomstig e-Depot. Daarbij worden de ervaringen en resultaten van andere organisaties binnen de regio benut, evenals de kennis en expertise die beschikbaar is via het Drents Archief. Vanuit het principe “Archive by Design” bouwen we onze processen, systemen en informatiebeheer zodanig op dat toekomstige overbrenging en duurzame toegankelijkheid van informatie wordt ondersteund.
2. In de applicaties gebruikt door SamenTwente zijn selectielijsten geïmplementeerd.	Selectielijsten worden momenteel vooral toegepast binnen ons centrale archief. Om meer inzicht te krijgen in de kwaliteit van informatiebeheer binnen de organisatie wordt gewerkt aan de ontwikkeling van DUTO-scans voor applicaties. Met deze scans wordt beoordeeld in hoeverre applicaties voldoen aan relevante wet- en regelgeving en aan de eisen voor duurzame toegankelijkheid van informatie. Naar verwachting zijn in de loop van 2027 de eerste overzichten beschikbaar.
3. Het beheer van e-mailarchivering is georganiseerd en sluit aan bij een landelijke aanpak.	Het beheer van e-mailarchivering is momenteel nog niet structureel en organisatiebreed ingericht. In 2026 is gestart met het ontwikkelen van kaders voor informatiebeheer, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de wijze waarop e-mailberichten worden beheerd, bewaard en toegankelijk gehouden. De toenemende digitalisering van de dienstverlening en de eisen die voortvloeien uit onder meer de Woo en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) onderstrepen het belang van een goede inrichting van e-mailarchivering. De komende periode wordt gewerkt aan verdere uitwerking van beleid, verantwoordelijkheden en processen.

Informatiehuishouding 2/2

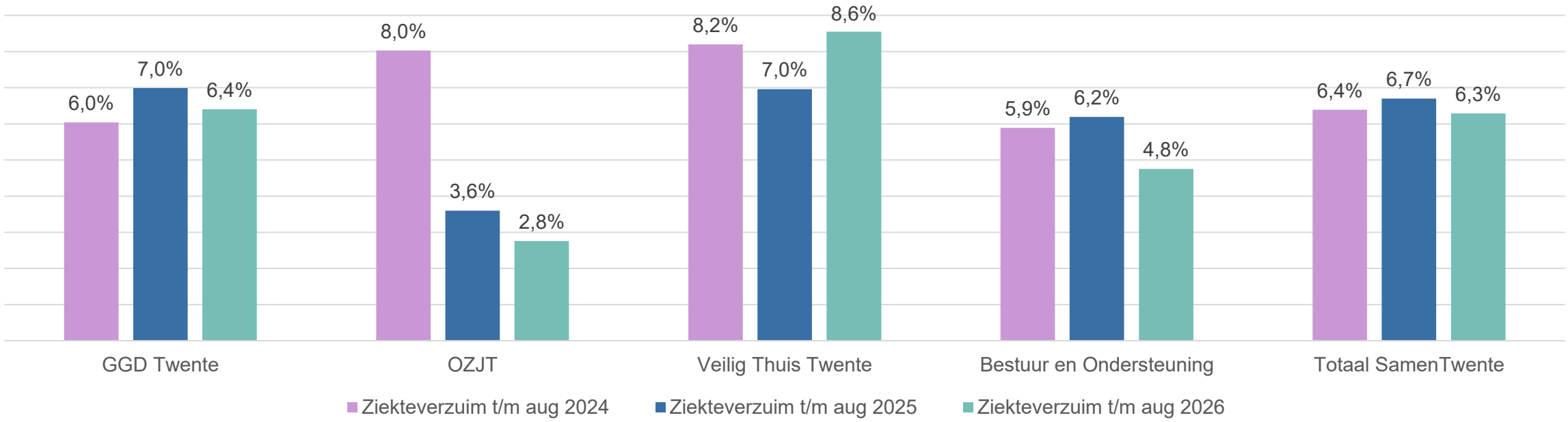
Indicatoren informatiehuishouding	Status tot en met augustus 2026
4. Beheer op tekstberichten is georganiseerd.	Momenteel wordt verkend hoe het beheer van tekstberichten een structurele plaats kan krijgen binnen informatiebeheer. Daarbij wordt rekening gehouden met de eisen die voortvloeien uit de Wmebv, die het belang van digitale communicatie tussen overheid en burger verder vergroot. Er is nog geen definitieve organisatiebrede werkwijze vastgesteld voor het vastleggen, beheren en bewaren van zakelijke tekstberichten. Omdat het onderwerp raakvlakken heeft met privacy, informatiebeveiliging, archivering en digitale dienstverlening, wordt het vanuit meerdere disciplines benaderd. De komende periode worden de benodigde kaders en verantwoordelijkheden verder uitgewerkt.
5. Informatiebeheerplan is vastgesteld.	Het informatiebeheer van SamenTwente bevindt zich nog in een opbouwfase. Daarom is op dit moment nog geen integraal informatiebeheerplan vastgesteld. In 2026 is gestart met het ontwikkelen van de eerste kaders voor strategisch en tactisch informatiebeleid. Deze kaders moeten richting geven aan de wijze waarop informatie wordt gecreëerd, beheerd, beschikbaar gesteld en duurzaam toegankelijk wordt gehouden.
6. Het kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer is vastgesteld en voldoet aan in artikel 16 van de Archiefregeling.	Er is momenteel nog geen vastgesteld kwaliteitssysteem voor informatiebeheer. In 2026 zijn wel de eerste stappen gezet om de kwaliteit van informatiebeheer beter inzichtelijk en meetbaar te maken door middel van KIDO. Hierbij wordt gekeken naar zowel organisatorische aspecten als de kwaliteit van de informatiehuishouding binnen applicaties. De resultaten van DUTO-scans en andere kwaliteitsmetingen zullen op termijn worden samengebracht in een integraal monitorings- en rapportageproces.
7. Het meta gegevensschema is vastgesteld en aan elk blijvend te bewaren informatieobject zijn metagegevens gekoppeld.	Er wordt gewerkt aan een eerste opzet van het metadataschema voor SamenTwente. Met daarin de uitgangspunten en randvoorwaarden die nodig zijn voor een uniforme beschrijving en registratie van informatie. Dit metadataschema vormt een belangrijke basis voor goed informatiebeheer, duurzame toegankelijkheid, archivering en voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen. De komende periode wordt dit schema verder uitgewerkt, om in 2027 een eerste versie van een organisatiebreed toepasbaar metadataschema vast te stellen.

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Ziekteverzuim

Het totale verzuim binnen SamenTwente laat een lichte daling zien. Bij OZJT, Bestuur en Ondersteuning en GGD Twente is het verzuim afgenomen. Bij Veilig Thuis Twente is daarentegen een stijging zichtbaar, wat aanleiding geeft om deze ontwikkeling en de onderliggende oorzaken nader te volgen. Het langdurig verzuim blijft een belangrijk aandachtspunt en is bepalend voor het totaalbeeld. SamenTwente blijft daarom inzetten op tijdige signalering en gerichte interventies. Ten opzichte van de eerste Berap is de vacature voor inzetbaarheidsadviseur inmiddels ingevuld. Dit biedt ruimte om de komende periode gerichter te ondersteunen bij het bevorderen van duurzame inzetbaarheid, herstel en een duurzame terugkeer naar werk.

Verzuimduur	Ziekteverzuim t/m aug 2024	Ziekteverzuim t/m aug 2025	Ziekteverzuim t/m aug 2026
Kort: < 8 dagen	0,7%	0,7%	0,7%
Middel: 8-42 dagen	0,5%	0,5%	0,5%
Lang: 43 dagen of langer	5,3%	5,6%	5,1%
Totaal SamenTwente	**6,4%**	**6,7%**	**6,3%**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Ontwikkeling financiële begroting 2026

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn we verplicht om onze begroting tijdig bij de gemeenten in te dienen om ervoor te zorgen dat deze als input kan dienen voor de gemeentelijke begroting. Dit betekent wel dat we onze begroting vroeg moeten opstellen. Om ervoor te zorgen dat onze begroting kan blijven dienen als sturingsinstrument en voldoet aan begrotingsrechtmatigheid, actualiseren we de begroting. In overeenstemming met onze P&C cyclus doen we deze actualisering tenminste gezamenlijk met de twee bestuursrapportages. Deze actualiseringen worden via begrotingswijzingen separaat ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur. Hieronder treft u een korte samenvatting aan van de ontwikkeling van de begroting 2026:

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Begroting 2026 vóór wijziging (vastgesteld 10 september 2025)	66.088	22.196	43.892
Begroting 2026 1e wijziging (vastgesteld 12 november 2025)	67.880	23.988	43.892
Begroting 2026 2e wijziging (vastgesteld 1 juli 2026)	73.596	29.677	43.892
Begroting 2026 3e wijziging (vaststelling voorzien op 11 november 2026) – actuele begroting	76.429	32.536	43.892
Ontwikkeling lasten en baten	**10.340**	**10.340**	**-**

Verklaring belangrijkste ontwikkeling lasten en baten	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Raming diverse opdrachten en subsidies GGD Twente	4.783	4.783	-
Actualisatie begroting VTT – o.a. raming extra inzet t.b.v. wachtlijsten	138	138	-
Actualisering begroting coalitions of the willing (Twentse Koers en Samen14)	2.046	2.046	-
Actualisering begroting OZJT	210	210	-
Raming COVID-19 najaarscampagne 2026	1.545	1.545	-
Raming uitkering jaarrekeningresultaat 2025 en ontwikkelbudget Strategisch programma	1.621	1.621	
Overige actualiseringen	-4	-4	-
Totaal	**10.340**	**10.340**	**-**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Overige onderwerpen: update risicomanagement en weerstandsvermogen 1/3

Via de Berap informeren wij u ook over de ontwikkeling van ons weerstandsvermogen. In de Begroting 2026 is het weerstandsvermogen vastgesteld, met als uitgangspunt dat de organisatie incidentele financiële tegenvallers zelfstandig kan opvangen. Daarbij is een gewenste weerstandsratio vastgesteld binnen een bandbreedte van 0,8 tot 1,0.
In de 1e Berap hebben wij u geïnformeerd over de actualisatie van de risico-inventarisatie en het weerstandsvermogen in verband met de Wet DBA en het mogelijke fiscale risico rondom de inzet van zzp-forensische artsen.

Op 9 september 2026 heeft het algemeen bestuur besloten om voor het wegwerken van de wachtlijst bij Veilig Thuis Twente incidenteel € 400.000 beschikbaar te stellen uit de egalisatiereserve in de jaren 2026 en 2027. Dit besluit is verwerkt in de gewijzigde begroting 2026 en 2027.Door deze verwachte onttrekking aan de reserve van Veilig Thuis Twente neemt het beschikbare weerstandsvermogen af. Hier staat een beperkte aanvulling tegenover vanuit het afgesproken spaarprogramma voor het digitale dossier (DD) JGZ in de meerjarenraming 2027-2028. Per saldo verwachten wij dat de weerstandsratio onder de door het algemeen bestuur vastgestelde ondergrens van 0,8 uitkomt.

Zoals uit deze Berap blijkt, verwachten wij over 2026 een positief jaarrekeningresultaat. Dit resultaat kan bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2026 prioritair ingezet worden voor het versterken van het weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit	Ratio weerstandsvermogen 1e Berap	Mutatie VTT 2026-2027	Spaarprogramma DD JGZ 2027-2028	Ratio weerstandsvermogen 2e Berap
Benodigd (op basis van risico-inventarisatie)	3.852	-	-	3.852
Beschikbaar (vrij besteedbare reserves)	2.847	-400	106	2.553
Totaal	**0,75**	**-400**	**106**	**0,66**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Overige onderwerpen: verwachte begrotingsafswijkingen 2/3

Lasten per programma	Actueel begroot	Prognose	Verschil
GGD Twente	39.611	39.077	-523
OZJT	3.391	3.386	-6
VTT	7.867	8.080	213
Bestuur en ondersteuning	14.660	14.544	-116
Coalitions of the Willing	10.899	9.309	-1.590
Subtotaal lasten	**76.429**	**74.407**	**-2.022**
Baten per programma	**Actueel begroot**	**Prognose**	**Verschil**
GGD Twente	14.566	14.386	-180
OZJT	379	380	1
VTT	3.416	3.646	230
Bestuur en ondersteuning	3.276	3.810	535
Coalitions of the Willing	10.899	9.309	-1.590
Subtotaal baten	**32.536**	**31.532**	**-1.004**
Totaal saldo (verwacht jaarrekeningresultaat)	**43.892**	**42.875**	**-1.018**

In deze Bestuursrapportage heeft u per programma inzicht gekregen in de positieve en negatieve ontwikkelingen die leiden tot afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting. Deze ontwikkelingen resulteren in verschillen in zowel op de lasten als de baten.

In het programma VTT verwachten wij een lastenoverschrijding, voornamelijk als gevolg toegenomen aantal meldingen, inhuur ten behoeve oplossen operationele knelpunten en het blijven uitvoeren van THV zonder extra budget. Voor de overige programma's wordt een lastenonderschrijding voorzien, hoofdzakelijk door de cao-ontwikkeling (een lagere loonstijging dan in de begroting was aangenomen), door latere of goedkopere inzet van formatie en door minder uitgaven op voornamelijk de SPUK-IZA (Twentse Koers).

Daarnaast verwachten wij een forse baten onderschrijding bij Twentse Koers (Coalition of the Willing). Dit hangt direct samen met de verwachte lastenonderschrijding (verwachte lagere uitgaven dan begroot op voornamelijk de SPUK IZA). Binnen de GGD wordt de baten onderschrijding veroorzaakt voornamelijk door lagere verwachte opbrengsten bij Inspectie & Hygiene en maatwerk JGZ. D verwachte batenoverschrijdingen bij VTT en Bestuur & Ondersteuning hangen samen met verwachte UWV-uitkeringen (onder meer in het kader van zwangerschapsverlof) en renteopbrengsten uit het schatkistbankieren.

Gezond, veilig & vitaal

Samen Twente

Overige onderwerpen: Taakstellingen 3/3

Taakstellingen naar aanleiding van de Kerntakendiscussie
In verband met de Kerntakendiscussie zijn in de begroting 2026 voor € 525.000 scherpe bedrijfsmatige keuzes (structurele taakstellingen) doorgevoerd. Bij het formuleren van de scherpe bedrijfsmatige keuzes is scherp gekeken naar waar de organisatie kan bezuinigen zonder door de ondergrens te zakken. Bij het formuleren is onder meer gekeken naar plekken in de begroting waar er sprake is van onderbesteding. Dus waar we bijvoorbeeld nog scherper aan de wind kunnen zeilen. Deze taalstellingen zijn in de begroting 2026 allemaal structureel ingevuld.

Overige taakstellingen
Per 2026 resteert er nog een in te vullen taakstellingsbedrag van € 119.000. Dit is de nog de structureel in te vullen taakstelling van € 70.000 met betrekking tot de energiekosten in het Twentehuis en een nieuwe taakstelling van € 49.000 voor Veilig Thuis Twente in verband met het wegvallen van subsidies van de centrumgemeente Enschede. We onderzoeken in 2026 welke maatregelen we kunnen treffen om de taakstellingen in te kunnen vullen. Met betrekking tot de energiekosten zetten we in op slimme, praktische maatregelen om energieverbruik te verminderen én bewustwording te vergroten. Denk aan efficiënter gebruik van verlichting, apparatuur en ruimtes. De taakstelling bij Veilig Thuis Twente is vanaf de begroting 2027 structureel ingevuld. Dit is voor 2026 nog niet het geval en daarom leidt dit tot een incidenteel tekort in de exploitatie van Veilig Thuis Twente.

In te vullen taakstellingen	Karakter	Bedrag
Energiekosten Twentehuis	Structureel	-70
Wegvallen subsidies centrumgemeente Enschede – Veilig Thuis Twente	Incidenteel	-49
Subtotaal	**-**	**-119**
Wijze van invulling 2026		
-	-	-
Subtotaal	**-**	**-**
Saldo 2026		**-119**

Gezond, veilig vitaal

Samen Twente

Onze passie is verbonden met een gezond, veilig en vitaal Twente, voor iedereen.

Gezond, veilig & vitaal

samentwente.nl

Samen Twente

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
B2	GGD

Onderwerp
Gezonde School Aanpak 2027

Voorstel

1. Vanwege de gewijzigde landelijke toewijzing van middelen voor de Gezonde School Aanpak, de gemeentelijke bijdrage 2027 te verlagen met € 288.000 en hiervoor de bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.
2. Voor de financiering van de inzet van Gezonde School Aanpak in 2027 naast de bijdrage van GGD GHOR Nederland alternatieve dekking te zoeken bij de regionale middelen vanuit de Regeling specifieke uitkering Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord en Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg.

Inleiding
De afgelopen jaren hebben gemeenten in Twente, samen met SamenTwente, gebouwd aan een sterke preventieve infrastructuur voor kinderen en jongeren. Een belangrijke pijler onder deze infrastructuur is de Gezonde School Aanpak (GSA). Wat begon als ondersteuning aan scholen bij gezondheidsthema's, heeft zich ontwikkeld tot een verbindende aanpak waarin onderwijs, gemeenten, Jeugdgezondheid (JGZ), Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst (JOGG), Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG), gezondheidsbevordering en lokale preventieprogramma's samenkomen. GSA is er voor het primair-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. De GSA draagt daarmee niet alleen bij aan een gezondere leefstijl van leerlingen, maar ook aan mentale gezondheid, kansengelijkheid, veerkracht en een gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren. Deze aanpak sluit aan bij de ambities van SamenTwente zoals opgenomen in het Strategisch programma 2026-2030 en bij de beweging die ingezet is richting een gezonde en sociale basisinfrastructuur. Op 14 januari 2026 heeft u besloten om de GSA structureel voort te zetten vanaf 2027, vanuit inhoudelijk draagvlak. Daarbij werd uitgegaan van de verwachting dat ter dekking van de kosten de middelen vanuit de Regeling specifieke uitkering Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord en Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (regeling SPUK AZWA en HLO) via gemeenten beschikbaar zouden komen. Op 14 januari 2026 heeft u ook aangegeven financieel te willen bijsturen zodra er duidelijkheid is over de toekenning van de AZWA-middelen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat VWS de middelen voor GSA voor het jaar 2027 rechtstreeks toekent aan GGD GHOR Nederland en dat de verdeling van de middelen anders is dan we hadden verwacht.

Beoogd effect
De financiële dekking van GSA bijstellen naar aanleiding van AZWA-ontwikkelingen.

Argumenten
1.1. De financiering gaat niet meer via gemeenten
Conform uw besluit van 14 januari 2026 is de financiering van GSA opgenomen in de begroting 2027, met de gemeentelijke bijdrage als dekkingsbron. In lijn met de afspraak om financieel bij te sturen wordt voorgesteld de begroting nu te wijzigen. Uit nadere informatie van het ministerie van VWS blijkt dat de eerder veronderstelde financieringsbron, gemeentelijke bijdrage, vervalt en daarom wordt de dekking van GSA in de voorgestelde begrotingswijziging aangepast. Op deze begrotingswijziging is de zienswijzeprocedure niet van toepassing omdat de wijziging niet leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Dit is in overeenstemming met artikel 7.1 van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente.

2.1. Voor 2027 gaan de AZWA-middelen voor GSA naar GGD GHOR Nederland
Bij de behandeling van het voorstel van 14 januari 2026 was de verwachting dat de Twentse gemeenten vanaf 2027 circa € 280.000 (prijspeil 2026) aan AZWA-middelen voor GSA zouden ontvangen. Inmiddels is, na publicatie van de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO (21 juli 2026) duidelijk geworden dat deze middelen in 2027 niet aan de gemeenten worden verstrekt, maar aan GGD GHOR Nederland. GGD GHOR Nederland heeft vervolgens, in afstemming met landelijke partners, besloten de beschikbare middelen te verdelen tussen scholen en de GGD'en. Als gevolg van die nieuwe verdeling ontvangt GGD Twente aanzienlijk minder middelen dan waarmee in het voorstel van 14 januari 2026 rekening werd gehouden. Op basis van de huidige inzichten bedraagt de bijdrage voor GGD Twente in 2027 ongeveer € 96.000. De totale kosten voor de uitvoering van GSA bedragen in 2027 € 330.000. Om de aanpak in 2027 op het huidige niveau voort te zetten, is daarom aanvullend € 234.000 aan financiering noodzakelijk.

2.2 De regionale AZWA-middelen zouden mogelijk ingezet kunnen worden
Binnen het AZWA is de mentale gezondheid van jeugd en jongeren opgenomen binnen het leefgebied Kansrijk Opgroeien. In de concept-werkagenda die momenteel in Twente wordt uitgewerkt voor de inzet van de regionale AZWA-middelen, maakt het thema mentale gezondheid jeugd onderdeel uit van de voorgestelde programmering. De GSA, inclusief de ontwikkeling van de in de begroting 2027 van SamenTwente opgenomen "Doorgaande leerlijn mentaal welbevinden", draagt direct bij aan het bevorderen van de mentale gezondheid en het welzijn van jeugd en jongeren. Daarmee sluit de aanpak inhoudelijk aan bij de doelstellingen en uitgangspunten van het AZWA. Om die reden achten wij het kansrijk om de regionale AZWA-middelen in te zetten voor de uitvoering van de GSA.

2.3. Het Ambtelijk Overleg Publieke Gezondheid steunt deze aanpak
In het Ambtelijk Overleg Publieke Gezondheid (AO PG) is op 25 augustus 2026 dit vraagstuk besproken en of er alternatieve mogelijkheden zijn voor de financiering. In het AO PG was er draagvlak voor de voortzetting van de GSA. Het AO PG heeft vervolgens geadviseerd om te kijken naar de mogelijkheden om een beroep te doen op regionale AZWA-middelen. Vanuit het AO PG was er commitment om, op basis van de inzet van regionale AZWA middelen een voorstel uit te werken en voor te leggen aan het AB. Dit voorstel ligt nu voor.

Kanttekening
1.1. en 2.1 Dit voorstel voor incidentele financiering sluit niet aan bij het besluit van het AB.
Het AB heeft op 14 januari 2026 besloten de GSA structureel uit te willen voeren. Daarbij past structurele financiering. Dit financieringsvoorstel is alleen voor 2027. Op de langere termijn is er namelijk nog steeds onduidelijkheid over de financiering. Het Rijk (Ministerie van VWS) en VNG gaan in het eerste kwartaal van 2027 vervolgafspraken maken over de wijze waarop de AZWA-middelen voor GSA vanaf 2028 worden uitgekeerd. Dit gaat alleen over de middelen specifiek bedoeld voor de GSA die voor 2027 door het Rijk aan GGD GHOR Nederland toegekend zijn. De regionale middelen, gekoppeld aan de AZWA Werkagenda kennen een looptijd tot en met 2029. Zodra er meer duidelijkheid is over 2028 en verder, komen we bij uw bestuur terug over de langere termijn financiering van GSA.

2.2. Het is op dit moment niet zeker of we alternatieve financiering krijgen.
GGD GHOR Nederland heeft nog geen bevestiging gestuurd over het exacte bedrag dat GGD Twente gaat ontvangen. Ook de besteding van regionale AZWA-middelen is nog niet bekend, omdat de AZWA werkagenda na vaststelling nog financieel uitgewerkt moet worden. Daarmee is het risico aanwezig dat er geen middelen beschikbaar zijn voor de GSA, terwijl we de dienstverlening en personele verplichtingen wel continueren. Als dit het geval is zal uw bestuur een heroverweging moeten doen over hoe GSA te financieren in 2027 en verder. Desondanks stellen we voor te anticiperen, omdat we de kans groot achten dat er landelijke middelen beschikbaar komen. We hebben landelijk al gesprekken met GGD-GHOR Nederland over de omvang van de middelen. Daarnaast past de GSA binnen de doelstellingen van het AZWA en de beschikbare regionale AZWA-middelen geven ruimte.

Kosten, baten, dekking

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2027:

Gemeente	Aantal jeugdigen begroting 2027	Gemeentelijke bijdrage 2027 voor wijziging	Voorgestelde begrotingswijziging Gezonde School Aanpak	Gemeentelijke bijdrage 2027 na wijziging
Almelo	13.617	5.545.504	-33.406	5.512.098
Borne	5.093	1.962.226	-12.495	1.949.731
Dinkelland	4.738	1.954.161	-11.624	1.942.538
Enschede	27.415	11.572.920	-67.257	11.505.663
Haaksbergen	4.294	1.771.095	-10.534	1.760.560
Hellendoorn	6.783	2.726.476	-16.641	2.709.836
Hengelo	14.293	5.999.981	-35.065	5.964.916
Hof van Twente	6.137	2.567.235	-15.056	2.552.179
Losser	4.177	1.719.510	-10.247	1.709.263
Oldenzaal	5.726	2.351.929	-14.047	2.337.881
Rijssen-Holten	8.866	3.269.068	-21.751	3.247.317
Tubbergen	4.040	1.621.768	-9.911	1.611.856
Twenterand	7.061	2.713.927	-17.323	2.696.605
Wierden	5.154	1.996.293	-12.644	1.983.649
Totaal	**117.394**	**47.772.092**	**288.000**	**47.484.092**

Communicatie

Geen.

Vervolg

- Verwerken in de begroting voor 2027 en facturatie van de gemeentelijke bijdrage 2027.
- Gesprekken tussen het Rijk en VNG over financieringswijze GSA voor 2028 en verder afwachten voor wat betreft de verdeling van AZWA-middelen via GGD GHOR.

Bijlagen
1. Begrotingswijziging 2027 met toelichting

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede
11-11-2026

secretaris

K. Leferink

voorzitter

H. Berning

Begrotingswijzigingen met toelichting:

Begroting 2027 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Lasten en baten per programma begroting voor wijziging (vastgesteld AB 9 september 2026)			
GGD Twente	35.839.581	9.728.760	26.110.821
OZJT	4.665.381	0	4.665.381
Veilig Thuis Twente	7.745.144	3.149.226	4.595.918
Bestuur en Ondersteuning	13.523.310	1.123.338	12.399.973
Coalition of the Willing	2.929.591	2.929.591	0
Totaal	**64.703.006**	**16.930.914**	**47.772.092**

Begroting 2027 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Ontwikkeling lasten en baten per programma (voorgestelde begrotingswijziging)			
GGD Twente	0	288.000	-288.000
OZJT	0	0	0
Veilig Thuis Twente	0	0	0
Bestuur en Ondersteuning	0	0	0
Coalition of the Willing	0	0	0
Totaal te verklaren ontwikkeling lasten en baten	**0**	**288.000**	**-288.000**

Verklaring	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
GGD Twente			
De kosten 2027 van GSA bedragen € 330.000. In overeenstemming met besluitvorming van 14 januari 2026, wordt dit bedrag gedekt door een gemeentelijke bijdrage van € 288.000 en een eigen bijdrage van GGD Twente van € 42.000. In verband met AZWA-ontwikkelingen is de gemeentelijke bijdrage verlaagd met € 288.000. De dekking wordt gevonden door een bijdrage te ramen van derden. Dit betreft een verwachte bijdrage van GGD GHOR en de regionale AZWA middelen om de dienstverlening voor GSA voort te zetten in 2027.	0	288.000	-288.000
Totaal verklaring ontwikkeling lasten en baten	**0**	**288.000**	**-288.000**

Begroting 2027 (bedragen in €)	Lasten	Baten	Saldo (gemeentelijke bijdrage)
Lasten en baten per programma begroting na voorgestelde begrotingswijziging			
GGD Twente	35.839.581	10.016.760	25.822.821
OZJT	4.665.381	0	4.665.381
Veilig Thuis Twente	7.745.144	3.149.226	4.595.918
Bestuur en Ondersteuning	13.523.310	1.123.338	12.399.973
Coalition of the Willing	2.929.591	2.929.591	0
Totaal	**64.703.006**	**17.218.914**	**47.484.092**

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
ja	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
B3	VTT

Onderwerp
Vervolg gezamenlijk toetsen tijdelijk huisverbod door Veilig Thuis Twente

Voorstel

1. De rol van Veilig Thuis bij het gezamenlijk toetsen van het tijdelijk huisverbod (THV) incidenteel voort te zetten tot en met 2028 en gedurende deze periode een breed gedragen advies op te stellen voor de structurele borging vanaf 2029.
2. Ter dekking van de kosten van het gezamenlijk toetsen het volgende te besluiten:
   a. de kosten voor 2026 te dekken binnen de lopende exploitatie 2026;
   b. de dekking van de kosten voor 2027 en 2028 te betrekken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2026.

Inleiding
Een tijdelijk huisverbod (THV) is een maatregel waarbij iemand die een ernstig risico vormt voor huiselijk geweld voor een bepaalde periode uit een woning wordt geplaatst. Dit is een bestuursrechtelijke maatregel. De burgemeester is hiertoe bevoegd en heeft in de meeste gevallen hiervoor een mandaat afgegeven aan de hulpofficier van justitie (HOvJ). Voordat een THV wordt uitgesproken vindt er een toetsing plaats. Deze toetsing wordt gedaan door de HOvJ en sinds 2021 sluit Veilig Thuis Twente (VTT) aan bij deze toetsingen. Door de specifieke expertise van VTT toe te voegen, wordt er een meer multidisciplinaire afweging gemaakt rondom het borgen van de veiligheid van de inwoner. Het gezamenlijk toetsen door VTT werd betaald uit een tijdelijke subsidie van de centrumgemeente Enschede. Deze subsidie is per 2026 gestopt. Eind 2025 is het AB geïnformeerd dat VTT de dienstverlening voorlopig zou continueren en dat er aan een duurzame oplossing wordt gewerkt. In het AB van 1 juli 2026 zijn een aantal scenario's besproken. Het AB heeft gevraagd een incidentele oplossing uit te werken voor 2027 en 2028. Dit voorstel doen we hierbij. Voor een structurele oplossing heeft u gevraagd meer tijd te nemen en de taken van VTT in breder perspectief te bekijken in samenwerking met het Ambtelijk Overleg Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (AO GIA).

Beoogd effect
Continueren van gezamenlijk toetsen van THV.

Argumenten

1.1. Op deze wijze kan het gezamenlijk toetsen van THV doorgang blijven vinden en organiseren we ruimte om tot een breed gedragen advies te komen.

Het THV ligt op het snijvlak van veiligheid en het sociaal domein. Om tot een breed gedragen advies te komen, is het daarom belangrijk beide perspectieven zorgvuldig mee te wegen.
In de AB-vergadering van 1 juli heeft u gevraagd om, samen met het AO GIA, enkele scenario's voor de toekomst van het gezamenlijk toetsen verder uit te werken. Daarbij moeten ook landelijke ontwikkelingen, maatschappelijke impact en ervaringen uit andere regio's worden betrokken. U heeft daarnaast aangegeven meerwaarde te zien in het gezamenlijk en regionaal organiseren van de toetsing, waarbij nog vragen bestaan over de structurele financiële borging.
Een zorgvuldige uitwerking en afstemming met gemeenten kost tijd. Tegelijkertijd gaat de gezamenlijke toetsing door en vraagt dit capaciteit van VTT. Omdat de begrotingscyclus voor 2028 inmiddels is gestart, stellen wij voor het gezamenlijk toetsen van THV tijdelijk te continueren tot en met 2028. Daarmee ontstaat ruimte om tot een breed gedragen advies en een weloverwogen besluit over structurele borging vanaf 2029 te komen.
Dit vraagstuk staat niet op zichzelf. U heeft tevens gevraagd breder te kijken naar een toekomstbestendige aanpak van huiselijk geweld, waaronder de wachtlijstproblematiek en bestuurlijke keuzes over het takenpakket van VTT.

2.1 Zo kan de gezamenlijke toetsing van tijdelijke huisverboden gecontinueerd worden zonder extra kosten en administratieve lasten voor gemeenten

De begrotingen 2026 en 2027 van SamenTwente zijn reeds vastgesteld. Een wijziging van deze begrotingen brengt administratieve lasten en kosten voor gemeenten met zich mee en vereist bovendien een zienswijzeprocedure met een doorlooptijd van circa vijf maanden. Uit de tweede Bestuursrapportage 2026 blijkt dat SamenTwente voor 2026 een positief jaarrekeningresultaat verwacht van € 1.018.000. Deze prognose houdt rekening met de kosten van de gezamenlijke toetsing van THV in 2026, zonder dat hiervoor aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld. De kosten worden binnen de bestaande exploitatie opgevangen, mede als gevolg van een gunstige cao-ontwikkeling en renteopbrengsten uit het schatkistbankieren. Indien de jaarrekening 2026 overeenkomstig de prognose uit de tweede Bestuursrapportage met een positief resultaat wordt afgesloten, kan uw bestuur bij de resultaatbestemming van de jaarrekening op 7 juli 2027 besluiten een deel van dit resultaat te gebruiken als dekking voor de voortzetting van de gezamenlijke toetsing in 2027 en 2028.

Kanttekening

2.1 Definitief besluit over de resultaatbestemming wordt pas later genomen.

Het besluit over de resultaatbestemming 2026 wordt genomen in uw vergadering van 7 juli 2027. Op dit moment kan daarom nog niet gezegd worden wat het definitieve besluit zal zijn. Wanneer het AB hier niet toe besluit dan ontstaat een begrotingstekort bij de uitvoering van THV. Omdat de verwachting is dat het jaarrekeningresultaat 2026 voldoende financiële ruimte biedt om de

resultaatbestemming hiervoor in te zetten, ontstaat op deze wijze ruimte om het proces voor structurele borging van THV zorgvuldig te doorlopen.

Kosten, baten, dekking

Omschrijving	**2026**	**2027 en 2028**
Kosten THV: personeelskosten	€ 156.600	€ 313.200
Dekking: lopende exploitatie 2026	-/- € 156.600	-
Dekking: betrekken bij resultaatbestemming jaarrekening 2026	-	-/- € 313.200
Saldo	**-**	**-**

Communicatie

[tekst]

Vervolg

- Besluit betrekken bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2026 op 7 juli 2027.
- Gesprekken met AO GIA over een inhoudelijke structurele oplossing.

Bijlagen

Geen

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

11-11-2026

secretaris

K. Leferink

voorzitter

H. Berning

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
ja	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
B4	OZJT

Onderwerp
Regionale inkoop Jeugdhulp

Voorstel

1. De overeenkomsten voor de segmenten Wonen & Verblijf en Crisis te verlengen tot en met 31 december 2030, het Algemeen Bestuur van SamenTwente is bevoegd te besluiten over de verlenging van deze overeenkomsten op grond van de Gemeenschappelijke regeling.
2. Opdracht te geven aan SamenTwente/OZJT om de knelpunten uit de impactmeting te vertalen naar concrete verbetermogelijkheden die binnen de huidige inkoop en uitvoering gerealiseerd kunnen worden.
3. Opdracht te geven aan OZJT/Samen14 om de nieuwe regionale inkoop van jeugdhulp voor te bereiden en de richtinggevende kaders hiervoor in 2027 uit te werken en ter besluitvorming voor te leggen.
4. De colleges te verzoeken om binnen vier weken na besluitvorming door het AB het volgende te besluiten:
    a. Kennis te nemen van de verlenging van de overeenkomsten voor de segmenten Wonen & Verblijf en Crisis tot en met 31 december 2030.
    b. In te stemmen met het verlengen van de overeenkomsten voor het segment Ambulant tot en met 31 december 2030.
    c. In te stemmen met het verlengen van de overeenkomsten voor het uitvoeren van de medicatiecontrole bij medische comorbiditeit tot en met 31 december 2030.

Inleiding

Op 1 januari 2025 zijn de huidige overeenkomsten jeugdhulp ingegaan. Deze overeenkomsten lopen tot en met 31 december 2028 en kennen mogelijkheden tot verdere verlenging tot en met uiterlijk 31 december 2030. De huidige inkoop is onderverdeeld in de volgende segmenten: Ambulant, Advies & Expertise, Crisis en Wonen & Verblijf. Daarnaast is de medicatiecontrole bij medische comorbiditeit afzonderlijk ingekocht. Hiervoor zijn drie overeenkomsten met ziekenhuizen gesloten, die dezelfde looptijd en verlengingsmogelijkheden kennen. Voor de periode vanaf 2029 moet daarom worden

bepaald of gebruik wordt gemaakt van deze verlengingsmogelijkheden of dat wordt overgegaan tot een nieuwe regionale inkoop.

Op grond van artikel 3.2.3 van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente is het algemeen bestuur bevoegd te besluiten over de verlenging van de overeenkomsten in de segmenten Advies & Expertise, Crisis en Wonen & Verblijf. Voor het segment Ambulant is de bevoegdheid tot verlenging op grond van de mandaat- en volmachtbesluiten OZJT gemandateerd aan de portefeuillehouder OZJT binnen het dagelijks bestuur van SamenTwente. Daarbij geldt dat voorafgaand aan de besluitvorming, voor zover mogelijk, overleg en afstemming met de colleges van de veertien Twentse gemeenten plaatsvindt. Dit geldt eveneens voor de afzonderlijk ingekochte medicatiecontrole bij medische comorbiditeit, voor zover deze onder dezelfde mandaat- en volmachtbesluiten valt.

Voor het segment Advies & Expertise is één aanbieder gecontracteerd. Over de toekomst van deze overeenkomst wordt afzonderlijke besluitvorming voorbereid. De eventuele verlenging van deze overeenkomst valt daarom buiten de reikwijdte van deze adviesnota.

Tegelijkertijd werken de veertien Twentse gemeenten en SamenTwente/OZJT gezamenlijk aan de uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) 2026–2032. De ontwikkelingen vanuit de PAJ kunnen leiden tot andere keuzes over de toekomstige inrichting van de jeugdhulp en zijn daarmee relevant voor de toekomstige regionale inkoop.

In 2026 is gestart met de Oriëntatie Inkoop, gericht op de toekomstige regionale inkoop van jeugdhulp. Het doel van deze oriëntatie is om inzicht te verkrijgen in de huidige situatie en in de relevante vraagstukken voor de toekomstige regionale inkoop, en op basis daarvan de mogelijkheden voor doorontwikkeling, verlenging van de huidige overeenkomsten en nieuwe inkoop af te wegen. Als onderdeel van de oriëntatie is een impactmeting uitgevoerd naar de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering. De impactmeting brengt de ervaren succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking en contractering, en de gedeelde ambities in beeld. Aanvullend is een scenarioanalyse uitgevoerd, waarin drie scenario’s zijn onderzocht: 1) het verlengen van de huidige overeenkomsten, 2) een combinatie van verlengen en opnieuw inkopen en 3) het opnieuw inkopen van de regionale jeugdhulp per 1 januari 2029. De impactmeting en de scenarioanalyse vormen gezamenlijk fase 0 van de Oriëntatie Inkoop. Op basis van de uitkomsten van deze 0-fase wordt geadviseerd de huidige overeenkomsten te verlengen en toe te werken naar nieuwe regionale overeenkomsten per 1 januari 2031. Een ingangsdatum van 1 januari 2030 wordt op basis van de huidige inzichten niet als realistisch beschouwd.

Beoogd effect
Het waarborgen van de continuïteit van de jeugdhulp en het benutten van de verlengingsperiode om knelpunten en ontwikkelopgaven aan te pakken en toe te werken naar een zorgvuldig voorbereide, regionaal gedragen en uitvoerbare nieuwe inkoop. Daarmee wordt ingezet op kwalitatief goede,

toegankelijke en betaalbare jeugdhulp die aansluit bij de regionale ontwikkelopgaven, waaronder de PAJ.

Argumenten

1.1./4.b.1./4.c.1. Verlenging biedt ruimte voor zorgvuldig uitgewerkte en regionaal gedragen richtinggevende kaders

De toekomstige regionale inkoop vraagt vooraf om duidelijke keuzes over de inhoudelijke opdracht en de scope van de regionale inkoop in relatie tot de stevige lokale teams, de bekostiging, de sturing en monitoring en de gewenste samenstelling van het zorglandschap. Deze keuzes zijn nog onvoldoende regionaal uitgewerkt. Verlenging biedt ruimte om deze keuzes zorgvuldig uit te werken, bestuurlijk te verankeren en te vertalen naar een uitvoerbare inrichting van de toekomstige regionale jeugdhulp.

De ontwikkelopgaven uit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, de doorontwikkeling van de huidige uitvoering en de voorbereiding op de toekomstige inkoop kunnen daarbij in samenhang worden opgepakt. Dit vergroot de kans op een zorgvuldig voorbereide, regionaal gedragen en uitvoerbare nieuwe inkoop.

De verlenging van de huidige overeenkomsten is dus geen uitstel van verandering, maar een bewuste keuze om de huidige uitvoering en samenwerking verder door te ontwikkelen, ervaringen en inzichten op te doen en de ontwikkelopgaven uit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg verder uit te werken. De opgedane inzichten worden benut om de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting te onderbouwen en te bepalen welke keuzes via de toekomstige regionale inkoop en contractering moeten worden ondersteund of geborgd.

1.2./4.b.2./4.c.2. Verlenging biedt ruimte voor doorontwikkeling, leren en voorbereiding op de nieuwe inkoop

De verlengingsperiode wordt actief benut als leer- en ontwikkelperiode. De knelpunten uit de impactmeting worden hiervoor vertaald naar concrete verbetermogelijkheden. Een deel van deze verbeteringen kan binnen de huidige situatie worden gerealiseerd. Waar aanpassing van contractuele afspraken nodig en mogelijk is, kunnen verbeteringen worden betrokken bij de verlenging van de overeenkomsten.

Door verbeteringen gedurende de verlengingsperiode in de praktijk toe te passen, ontstaat bovendien ruimte om ervaring op te doen en hiervan te leren. Deze ervaringen kunnen vervolgens worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de regionale jeugdhulp en de toekomstige inkoop.

1.3./4.b.3./4.b.3. Het verlengen leidt tot één gezamenlijke planning die de samenhang tussen de segmenten ondersteunt

Als ervoor wordt gekozen om alle overeenkomsten te verlengen, leidt dat tot een gezamenlijke planning voor alle segmenten die voorkomt dat verschillende inkooptrajecten en contractregimes door elkaar heen gaan lopen. Dat beperkt de complexiteit voor gemeenten, OZJT/Samen14 en aanbieders,

en ondersteunt samenhangende regionale sturing. Dit is van belang omdat de opgaven en ontwikkelingen binnen de verschillende segmenten inhoudelijk met elkaar samenhangen en deels in elkaars verlengde liggen. Zo bestaat er een duidelijke samenhang tussen Wonen & Verblijf en Ambulant. Een gezamenlijke planning biedt ruimte om deze opgaven in samenhang op te pakken en de toekomstige inrichting en inkoop vanuit een gezamenlijk kader uit te werken.

1.4./ 4.b.4./4.c.4. Verlenging biedt ruimte om beschikbare capaciteit zorgvuldig in te zetten
Een nieuwe inkoop per 1 januari 2029 vraagt in 2027 en 2028 om het uitwerken en vaststellen van de richtinggevende kaders, het opstellen van een inkoopstrategie en aanbestedingsdocumenten, het doorlopen van de aanbestedingsprocedure en de implementatie van de nieuwe overeenkomsten. Tegelijkertijd vraagt de uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg en de verdere ontwikkeling van de huidige uitvoering capaciteit van gemeenten, SamenTwente/OZJT en andere betrokken partijen.

Zonder verlenging moeten deze omvangrijke opgaven grotendeels gelijktijdig worden uitgevoerd. Dit legt niet alleen een groot beslag op de beschikbare capaciteit, maar biedt ook onvoldoende tijd om de beoogde veranderingen zorgvuldig uit te werken, in de praktijk te ontwikkelen en de opgedane inzichten te benutten voor een uitvoerbare nieuwe opdracht. Ook het daaropvolgende aanbestedings- en implementatieproces vraagt voldoende doorlooptijd. Het is daarom niet realistisch om binnen de beschikbare periode van twee jaar zowel de beoogde ontwikkeling van de jeugdhulp te realiseren als een zorgvuldig voorbereide nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029 te doorlopen en te implementeren.

4.c.5. Verlenging van de medicatiecontrole biedt de mogelijkheid om per 1 januari 2031 dit onderdeel te maken van de nieuwe inkoop van de jeugdhulp
De medicatiecontrole bij medische comorbiditeit is afzonderlijk ingekocht en wordt momenteel uitgevoerd door drie ziekenhuizen. In de praktijk vervult deze ondersteuning een belangrijke functie. Jeugdigen worden onder andere door huisartsen verwezen voor medicatiecontrole, terwijl de benodigde medische en specialistische expertise schaars is.

Door de huidige overeenkomsten te verlengen tot en met 31 december 2030 blijft deze ondersteuning beschikbaar en wordt voorkomen dat voor de tussenliggende periode een afzonderlijke nieuwe inkoop of andere oplossing moet worden georganiseerd. Tegelijkertijd ontstaat ruimte om bij de voorbereiding van de nieuwe regionale inkoop te beoordelen hoe de medicatiecontrole vanaf 1 januari 2031 het beste kan worden gepositioneerd en of deze onderdeel kan worden van de nieuwe regionale inkoop van jeugdhulp.

2.1. De impactmeting biedt concrete aanknopingspunten voor verbetering binnen de huidige uitvoering en inkoop
De impactmeting laat zien dat binnen de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering verschillende knelpunten worden ervaren. Zo worden regionale afspraken niet overal op dezelfde wijze toegepast, worden signalen uit de uitvoering nog niet altijd structureel geregistreerd en

opgevolgd en wordt de voortgang op regionale doelen en indicatoren nog onvoldoende structureel met aanbieders besproken. Ook vraagt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren van passende ondersteuning bij complexe hulpvragen verdere ontwikkeling.

Een deel van de gesignaleerde knelpunten hangt niet rechtstreeks samen met de wijze van inkoop en contractering en kan binnen de huidige uitvoering en samenwerking worden aangepakt. Voor andere knelpunten kan aanpassing van contractuele afspraken nodig zijn. In het vervolg worden de knelpunten daarom nader geduid en vertaald naar concrete verbetermogelijkheden. Daarbij wordt bepaald welke verbeteringen binnen de huidige situatie kunnen worden gerealiseerd en welke verbeteringen, waar nodig en mogelijk, kunnen worden betrokken bij de verlenging van de overeenkomsten.

De verbetermogelijkheden worden vervolgens uitgewerkt in concrete acties, waarbij wordt bepaald wat nodig is voor de uitvoering, waar de verantwoordelijkheid wordt belegd en op welke termijn de acties kunnen worden gerealiseerd.

3.1. De nieuwe regionale inkoop vraagt om een zorgvuldige voorbereiding

De toekomstige regionale inkoop is een majeur proces waar sprake is van complexe keuzen, hoge aan te besteden budgetten en flinke impact op inwoners, aanbieders, verwijzers en eigen organisaties. Het vraagt om het verder uitwerken en bestuurlijk vaststellen van de richtinggevende kaders. Daarbij moeten onder meer keuzes worden gemaakt over de inhoudelijke opdracht, de scope van de regionale inkoop in relatie tot de stevige lokale teams, de bekostiging, de sturing en monitoring en de gewenste samenstelling van het aanbiederslandschap.

De richtinggevende kaders vormen de basis voor het opstellen van de inkoopstrategie en de aanbestedingsdocumenten en het vervolgens doorlopen van de aanbestedingsprocedure en de implementatie van de nieuwe overeenkomsten. Door nu opdracht te geven voor de voorbereiding van de nieuwe regionale inkoop kan worden gestart met het verder uitwerken van deze kaders en de daaropvolgende stappen richting de nieuwe inkoop. Hieronder staat de bestuurlijke mijlpalenplanning weergegeven voor de uitwerking en vaststelling van de richtinggevende kaders.

4.b.5. *Verlenging van de overeenkomsten voor het segment Ambulant vraagt om afstemming met de colleges van B&W*
Het is van belang de looptijden van de overeenkomsten voor de verschillende segmenten gelijk te laten lopen, zodat de inhoudelijke samenhang wordt gewaarborgd. De voorgaande argumenten onderbouwen de keuze om de overeenkomsten te verlengen.

Het segment Ambulant is het enige segment binnen de regionale inkoop jeugdhulp waarvoor de inkoopbevoegdheid niet is gedelegeerd aan SamenTwente via de Gemeenschappelijke regeling. Voor dit segment hebben de colleges via een afzonderlijk mandaat- en volmachtbesluit OZJT-bevoegdheden verleend aan de portefeuillehouder OZJT binnen het Dagelijks Bestuur van SamenTwente. Dit betreft onder andere bevoegdheden op het gebied van contractmanagement en contractbeheer, waaronder het nemen van besluiten die voortvloeien uit de raamovereenkomsten, zoals het uitoefenen van de verlengingsoptie. Artikel 3 van het mandaat- en volmachtbesluit bepaalt dat deze bevoegdheden, voor zover mogelijk, worden uitgeoefend na overleg en in afstemming met de betrokken colleges. In het kader van deze afstemming wordt de colleges gevraagd in te stemmen met het voornemen om de overeenkomsten voor het segment Ambulant te verlengen tot en met 31 december 2030. Een conceptcollegevoorstel hiervoor is opgenomen in bijlage 3.

4.c.6. *Verlenging van de overeenkomsten voor medicatiecontrole bij medische comorbiditeit vraagt om afstemming met de colleges van B&W*
Vanuit de aanbestedingsdocumenten van de inkoop van 2025 wordt de medicatiecontrole aangeduid als onderdeel van het segment Ambulant. Vanwege een samenloop van omstandigheden, is door het Algemeen Bestuur SamenTwente besloten de medicatiecontrole apart in te kopen. Gezien deze dienst valt onder het segment Ambulant, dient de verlening van deze overeenkomsten afgestemd te worden met de afzonderlijke colleges.

Kanttekening
1.1./4.b.1./4.c.1. Bestaande beperkingen blijven tijdens de verlenging deels bestaan
Niet alle gewenste veranderingen kunnen binnen de huidige contractuele afspraken worden afgedwongen. De huidige bekostiging bevat bijvoorbeeld onvoldoende prikkels voor de

transformatieopgave. Veranderingen die een fundamenteel andere inrichting, bekostiging of contractuele afspraak vereisen, kunnen mogelijk pas bij de nieuwe inkoop volledig worden doorgevoerd.

1.2./4.b.2./4.c.2. Verlenging vraagt om actieve sturing op de voorgenomen ontwikkeling en voorbereiding
De keuze voor verlenging creëert tijd en ruimte voor doorontwikkeling en de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop, maar deze ontwikkeling vindt niet vanzelf plaats. De meerwaarde van de verlengingsperiode is mede afhankelijk van de wijze waarop deze periode wordt ingericht en aangestuurd. Dit vraagt om duidelijke doelen, eigenaarschap, planning, besluitvormingsmomenten en monitoring. De doorontwikkeling van de huidige uitvoering en de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop moeten daarbij in samenhang worden opgepakt, zodat de verlengingsperiode daadwerkelijk als ontwikkel- en voorbereidingsperiode wordt benut.

1.3./4.b.3./4.c.3. Voor de verlenging is het nodig een tarievenonderzoek uit te voeren
Aan de verlenging van de overeenkomsten is de verplichting verbonden om te beoordelen of de gehanteerde tarieven nog reëel zijn en deze waar nodig te corrigeren. De uitkomsten hiervan kunnen financiële gevolgen hebben voor gemeenten. Het tarievenonderzoek moet daarom tijdig worden uitgevoerd, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij het effectueren van de verlenging. Het besluit om de overeenkomsten te verlengen wordt daarmee genomen voordat de eventuele financiële gevolgen van een tariefaanpassing volledig in beeld zijn.

2.1./3.1. De opdrachten vragen actieve betrokkenheid en capaciteit vanuit de gemeenten
De opdracht om de knelpunten uit de impactmeting te vertalen naar concrete verbetermogelijkheden en de voorbereiding van de nieuwe regionale inkoop vragen om een gezamenlijke inzet van OZJT/Samen14 en de veertien Twentse gemeenten. OZJT/Samen14 kan deze opgaven coördineren en faciliteren, maar is voor de inhoudelijke uitwerking afhankelijk van de kennis, expertise en inzet vanuit de gemeenten.

Het is daarom noodzakelijk dat gemeenten vanuit de relevante disciplines actief deelnemen aan de uitwerking van de richtinggevende kaders en de voorbereiding van de nieuwe inkoop. Dit vraagt niet alleen om vertegenwoordiging in regionale werkgroepen, maar ook om het daadwerkelijk beschikbaar stellen van voldoende capaciteit en het leveren van inhoudelijke bijdragen. Zonder deze inzet bestaat het risico dat de benodigde kaders onvoldoende worden uitgewerkt, het regionale draagvlak achterblijft en de voorbereiding van de nieuwe inkoop vertraging oploopt.

4.c.4. De medicatiecontrole is niet betrokken bij de oriëntatie inkoop
De afzonderlijke inkoop van medicatiecontrole bij medische comorbiditeit viel buiten de scope van de opdracht voor de oriëntatie op de nieuwe regionale inkoop en is daarom niet betrokken bij de uitgevoerde impactmeting. De werking en resultaten van deze overeenkomsten zijn in het kader van deze opdracht daarmee niet afzonderlijk geëvalueerd.

Het voorstel tot verlenging is gebaseerd op het belang van continuïteit van deze ondersteuning en de mogelijkheid om de toekomstige positionering van de medicatiecontrole in samenhang met de nieuwe regionale inkoop te onderzoeken. Bij de voorbereiding van de nieuwe inkoop zal daarom nader moeten worden beoordeeld welke positionering van de medicatiecontrole vanaf 1 januari 2031 passend is.

Kosten, baten, dekking
De verlenging heeft financiële consequenties voor gemeenten. Op grond van de huidige overeenkomsten moet worden beoordeeld of de gehanteerde tarieven nog reëel zijn en moeten deze waar nodig worden aangepast. Hiervoor wordt een tarievenonderzoek uitgevoerd. De financiële gevolgen van eventuele tariefaanpassingen zijn op dit moment nog niet bekend. Een tarievenonderzoek kan pas worden uitgevoerd wanneer dit dichter op de datum van verlening of aanbesteden zit. Wanneer een tarievenonderzoek te vroeg wordt uitgevoerd, kan het resultaat alweer verouderd zijn.

Daarnaast blijkt uit de impactmeting dat nog onvoldoende inzicht bestaat in de financiële effecten van de huidige inkoop. Gedurende de verlengingsperiode wordt daarom het inzicht in de ontwikkeling van gebruik en kosten en de realisatie van de financiële doelstellingen verder verdiept. Deze inzichten worden betrokken bij de sturing gedurende de verlengingsperiode en bij de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop.Voorafgaand aan de effectuering van de verlenging worden de financiële consequenties voor gemeenten nader in beeld gebracht.

Communicatie
Nadat zowel het algemeen bestuur als de veertien Twentse colleges over de verlenging hebben besloten, worden gemeenteraden, aanbieders en overige betrokken partners geïnformeerd over de uitkomsten van de besluitvorming. De aanbieders waarmee overeenkomsten zijn gesloten, worden geïnformeerd over de verlenging van de betreffende overeenkomsten. Bij de verdere uitwerking worden gemeenten en relevante stakeholders tijdig betrokken.

Vervolg
De knelpunten uit de impactmeting worden vertaald naar concrete verbetermogelijkheden en waar mogelijk binnen de huidige uitvoering en contractering geïmplementeerd. Benodigde wijzigingen voor de verlenging worden uitgewerkt en geformaliseerd. Daarnaast wordt het benodigde tarievenonderzoek uitgevoerd om te beoordelen of de huidige tarieven nog reëel zijn en waar nodig moeten worden aangepast.

Parallel worden de richtinggevende kaders voor de nieuwe regionale inkoop uitgewerkt en bestuurlijk vastgesteld. Vervolgens worden deze kaders vertaald naar een inkoopstrategie en wordt de nieuwe regionale inkoop verder voorbereid. De voortgang van de inhoudelijke ontwikkeling en de voorbereiding van de nieuwe inkoop wordt gedurende de verlengingsperiode periodiek gemonitord en waar nodig bijgestuurd. Uitgangspunt is de start van de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2031. In

het eerste kwartaal van 2028 wordt de voortgang geëvalueerd en bezien of de ontwikkeling en voorbereiding voldoende zijn gevorderd om, zonder afbreuk te doen aan de zorgvuldigheid en uitvoerbaarheid, een eerdere start van de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2030 mogelijk te maken.

Voorbereiding toekomstige regionale Wmo-inkoop maakt geen onderdeel uit van deze opdracht
De huidige hoofdtender Regionale Inkoop Jeugdhulp 2025 Twente omvat naast jeugdhulp ook de Wmo 2015-maatwerkvoorzieningen begeleiding individueel en dagbesteding. De voorbereiding van een opvolgende regionale inkoop van deze Wmo-voorzieningen maakt geen onderdeel uit van de voorliggende opdracht. Hetzelfde geldt voor de regionale inkoop van Wmo Huishoudelijke Ondersteuning (hierna: HO), waarvoor in het vierde kwartaal wordt voorgesteld de huidige overeenkomsten met één jaar te verlengen. Daarmee worden de looptijden van de verschillende Wmo-raamovereenkomsten gelijkgetrokken en ontstaat ruimte om landelijke ontwikkelingen rondom de positie van HO binnen de Wmo mee te nemen. Deze verlenging betekent echter niet dat de voorbereiding van een vervolginkoop is geborgd. Het is aan de deelnemende Twentse gemeenten om hiervoor tijdig bestuurlijke keuzes te maken en, indien gewenst, een separate opdracht te verstrekken. Zonder tijdige besluitvorming bestaat het risico dat een zorgvuldig vervolg van de regionale Wmo-inkoop onder tijdsdruk moet worden voorbereid.

Bijlagen
1. Adviesmemo regionale inkoop 2029
2. Impactmeting regionale inkoop
3. Collegeadvies – voorbeeld Hengelo

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede
11-11-2026

secretaris

K. Leferink

voorzitter

H. Berning

Memo advies regionale inkoop jeugdhulp 2029

DATUM 28-09-2026
AFDELING SamenTwente, OZJT/Samen14
ONDERWERP Advies regionale inkoop Jeugdhulp 2029

Inhoud memo

In dit memo worden de scenario's voor de regionale inkoop van jeugdhulp vanaf 2029 uiteengezet en afgewogen. Op basis daarvan wordt een onderbouwd advies gegeven over de wijze waarop de regionale inkoop vanaf 2029 kan worden voortgezet.

Kern: advies scenario 1, maximaal verlengen.
Wij adviseren de huidige overeenkomsten Jeugdhulp te verlengen zoals beschreven onder scenario 1, en de verlengingsperiode expliciet te benutten als ontwikkel- en voorbereidingsfase voor een nieuwe regionale inkoop. Hierbij wordt geadviseerd direct na besluitvorming te starten met het uitwerken van de richtinggevende keuzes die nodig zijn voor de toekomstige inrichting van het regionale jeugdhulplandschap en de daarop aansluitende inkoopstrategie.

De belangrijkste reden hiervoor is dat de richtinggevende keuzes over scope, opdracht, bekostiging, sturing en inrichting van het zorglandschap nog onvoldoende zijn uitgewerkt om een verantwoorde nieuwe inkoop per 2029 te kunnen realiseren. Ook zien we dat er geen vergelijkbare (grote) jeugdhulpregio's in Nederland zijn die erin slagen om dit wel binnen drie jaar te realiseren. Gelet op de wens om in deze inkoop een eerste stap van een transitie door te voeren die impact heeft op (de organisatie en werkwijze van) alle betrokken partijen (onder meer de gemeenten, zorgaanbieders, gecertificeerde instellingen (GI's)).

Wel benadrukken we hierbij dat we nu en in de komende jaren actief en intensief investeren in de verbeteringen in ons zorglandschap die noodzakelijk zijn en die ook niet afhankelijk zijn van een nieuw contract. Zoals bijvoorbeeld de intensievere samenwerking met zorgpartners met het oog op de knelpunten rond uithuisplaatsingen, en een afwegingskader om binnen de looptijd van deze contracten de door ons gewenste wijzigingen door te voeren.

Inleiding
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van passende en tijdig beschikbare jeugdhulp. Om de beschikbaarheid van met name specialistische jeugdhulp te verbeteren, verplicht de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg gemeenten om bepaalde vormen van (hoog)specialistische jeugdhulp regionaal te organiseren en gezamenlijk in te kopen. In Twente werken de veertien gemeenten hiervoor samen en is de regionale inkoop van jeugdhulp belegd binnen SamenTwente, bij OZJT/Samen14.

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) 2026–2032 die in het AB op 14 januari 2026 op inhoud is vastgesteld, beschrijft de prioritaire ontwikkelopgaven voor de jeugdzorg in Twente, met als doel de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de jeugdhulp duurzaam te verbeteren. Vanuit de PAJ wordt onder meer gewerkt aan het versterken van de toegang tot specialistische jeugdhulp, het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp, het versterken van de regionale sturing en het strategisch partnerschap met aanbieders en andere betrokken partijen.

De contracten uit huidige regionale inkoop zijn op 1 januari 2025 ingegaan. In de huidige situatie zijn 380 aanbieders gecontracteerd. In de uitvoering maken zij gebruik van 160 onderaannemers. In 2025 bedroegen de uitgaven aan regionale jeugdhulp circa € 296 miljoen. De huidige inkoop is

onderverdeeld in de volgende segmenten: Ambulant, Wonen & Verblijf, Crisis en 'Advies & Expertise'. De overeenkomsten voor Ambulant, Crisis en Advies & Expertise lopen tot en met 31 december 2028. Voor Wonen & Verblijf heeft het AB op 14 januari 2026 besloten de overeenkomsten te verlengen tot en met 31 december 2028. Deze verlenging moet nog formeel worden doorgevoerd. Daarmee kennen de overeenkomsten voor alle segmenten eenzelfde einddatum. Na 31 december 2028 bestaan per segment mogelijkheden tot verdere verlenging. Voor Ambulant, Crisis en Advies & Expertise kunnen de overeenkomsten eenmaal met maximaal 24 maanden worden verlengd, met als uiterlijke einddatum 31 december 2030. Voor Wonen & Verblijf bestaan twee verlengingsopties van telkens één jaar, eveneens met als uiterlijke einddatum 31 december 2030. Voor de periode vanaf 2029 moet daarom worden bepaald of, voor welke segmenten en voor welke duur van de beschikbare verlengingsmogelijkheden gebruik wordt gemaakt, dan wel wordt overgegaan tot een nieuwe inkoop.

Verlenging van het segment Advies & Expertise is afhankelijk van besluitvorming over het huidige contract. Dit segment is via een Europese aanbesteding exclusief gegund aan OptiMatch. Momenteel wordt een separate besluitvorming voorbereid over de toekomst van deze overeenkomst. Daarbij worden drie scenario's verkend: ongewijzigde voortzetting van de overeenkomst, voortzetting met aanvullende afspraken of beëindiging van de overeenkomst. De uitkomst van deze besluitvorming is rechtstreeks van invloed op het voorliggende voorstel tot verlenging. Indien wordt besloten de overeenkomst met OptiMatch te beëindigen, resteert binnen het segment Advies & Expertise geen overeenkomst die kan worden verlengd. Om die reden is het segment Advies & Expertise buiten beschouwing gelaten.

Relevant in deze overweging is het volgende:
Als onderdeel van de oriëntatie op de toekomstige inkoop heeft OZJT/Samen14 de afgelopen periode (juni-augustus 2026) een kortlopende maar intensieve impactmeting uitgevoerd naar de uitvoering, samenwerking, sturing en contractering van de regionaal gecontracteerde jeugdhulp. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met gemeenten, aanbieders, gecertificeerde instellingen en betrokkenen binnen OZJT/Samen14 en zijn relevante stukken bestudeerd. Gelet op de doorlooptijd en opzet heeft de impactmeting het karakter van een brede kwalitatieve inventarisatie en niet van een verdiepend of verklarend onderzoek. Door vanuit verschillende perspectieven te onderzoeken hoe de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering worden ervaren in relatie tot goede, tijdige en betaalbare jeugdhulp, geeft de impactmeting inzicht in de ervaren succesfactoren en knelpunten. Deze succesfactoren en knelpunten hebben betrekking op de huidige uitvoering bij gemeenten, aanbieders en gecertificeerde instellingen, de samenwerking tussen betrokken partijen en de rol die de huidige contractering speelt bij het realiseren van de beoogde doelen. Daarnaast brengt de impactmeting de al dan niet gedeelde ambities voor de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente in beeld. Deze inzichten sterken OZJT in haar onlangs bekrachtigde rol als regisseur, die de gemeenten data-gegedreven en pro-actief adviseert over het zorglandschap, met het oog op de relevante landelijke en regionale ontwikkelingen. Met deze analyse zullen wij onze activiteiten en adviezen gaan laden, en bijvoorbeeld ook inzetten op het verder verstevigen van ons regionale strategisch partnerschap, waarin we ook echt de tijd moeten nemen om de nodige verdieping aan te brengen om tot verklaringen, richting en oplossingen te komen. Mede op basis van deze inzichten en de benodigde zorgvuldigheid, zijn ook de scenario's voor de inkoop vanaf 2029 uitgewerkt. De impactmeting en scenariovorming vormen samen fase 0 van de oriëntatie inkoop.

In dit memo worden de mogelijke scenario's voor de regionale inkoop vanaf 2029 uiteengezet en afgewogen. Op basis daarvan wordt een onderbouwd advies gegeven dat de basis vormt voor de voorliggende besluitvorming over de regionale inkoop vanaf 2029.

Scenario's voor de inkoop vanaf 2029

In de oriëntatie op de toekomstige regionale inkoop zijn drie hoofdscenario's onderzocht: 1) het verlengen van de huidige overeenkomsten, 2) een combinatie van verlengen en opnieuw inkopen en 3) het opnieuw inkopen van de regionale jeugdhulp per 1 januari 2029.

Scenario 1 – Verlengen van alle huidige overeenkomsten
In dit scenario worden de huidige overeenkomsten voor alle segmenten, met uitzondering van Advies & Expertise, verlengd. De verlengingsperiode wordt benut om de huidige uitvoering en contractering verder door te ontwikkelen en gelijktijdig de nieuwe regionale inkoop voor te bereiden. De beschikbare verlengingsmogelijkheden bieden flexibiliteit in de duur van de verlenging, waarbij nieuwe overeenkomsten uiterlijk per 1 januari 2031 ingaan.

Scenario 2 – Combinatie van verlengen en opnieuw inkopen
Per segment wordt bepaald of gebruik wordt gemaakt van de beschikbare verlengingsmogelijkheden of dat wordt overgegaan tot een nieuwe inkoop. Voor Ambulant, Crisis en Advies & Expertise kan maximaal één keer worden verlengd met maximaal 24 maanden tot en met 31 december 2030. Voor Wonen & Verblijf kan worden gekozen voor verlenging tot en met 31 december 2029 of tot en met 31 december 2030. Afhankelijk van de gemaakte keuze gaan voor de verschillende segmenten op verschillende momenten nieuwe overeenkomsten in.

Scenario 3 – Nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029
De huidige overeenkomsten worden niet verlengd. In 2027 en 2028 wordt de nieuwe regionale inkoop voorbereid en uitgevoerd, zodat per 1 januari 2029 nieuwe overeenkomsten kunnen ingaan. Als onderdeel van de voorbereiding wordt de scope van de nieuwe regionale inkoop opnieuw bepaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de zorgvormen die op grond van de AMvB[1] regionaal moeten worden ingekocht en wordt bepaald welke overige zorgvormen onderdeel worden van de regionale inkoop.

Afweging van de scenario's
Hieronder worden de drie scenario's nader uitgewerkt en afgewogen. Daarbij worden per scenario de belangrijkste voor- en nadelen voor de regionale inkoop en de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente in beeld gebracht.

Voor ieder scenario geldt het volgende.

Verandering kost tijd
Ervaringen van jeugdregio's van vergelijkbare omvang laten zien dat het realiseren van een wezenlijk andere inrichting en wijze van contracteren aanzienlijke tijd vraagt. Wanneer met de nieuwe inkoop een volgende stap in de transitie van de jeugdhulp wordt beoogd, vraagt dit niet alleen om het zorgvuldig uitwerken en doorlopen van het inkoopproces, maar ook om voldoende tijd voor de implementatie van de nieuwe werkwijze bij gemeenten, OZJT/Samen14 en aanbieders. De ervaring leert dat een dergelijke verandering niet binnen drie jaar volledig kan worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

We zijn in transitie
Om onze richting te bepalen, hebben we rekening te houden met de implementatie van alles wat nog voortvloeit uit de Hervormingsagenda Jeugdzorg, waarbij gemeenten op dit moment lokaal nog niet allemaal een heldere richting hebben. Concrete voorbeelden betreft de inrichting van de wijkteams, de noodzaak om te investeren in onderwijs en jeugdhulp om meer preventief te gaan werken, en de opbouw van open residentiële woonvormen als gevolg van de afbouw van Jeugdzorg+. Daardoor kunnen de richtinggevende kaders voor de toekomstige regionale inkoop op dit moment nog niet op alle onderdelen definitief worden bepaald.

[1] Algemene maatregel van bestuur behorend bij de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, waarin onder meer wordt bepaald welke vormen van specialistische jeugdhulp verplicht regionaal moeten worden ingekocht.

We starten nu
We wachten niet met investeren in het hier en nu. Samen met partners werken we aan verbeteringen die niet afhankelijk zijn van nieuwe overeenkomsten, zoals ook beschreven in de PAJ. Zo wordt gewerkt aan een afwegingskader dat bestuurlijk wordt vastgesteld en waarmee gewenste wijzigingen gedurende de looptijd van de huidige overeenkomsten kunnen worden doorgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld gaan om nieuw aanbod dat inspeelt op een leemte in het zorglandschap. Hierdoor kunnen verbeteringen al in de huidige situatie worden toegepast.

De huidige contractering is relatief nieuw
De huidige overeenkomsten zijn op 1 januari 2025 in werking getreden. Hierdoor is nog relatief beperkt ervaring opgedaan met de werking van de huidige contractering. Ook is nog niet volledig in beeld welk effect de huidige contractering heeft op de gestelde indicatoren en de beoogde doelen.

Scenario 1 – Verlengen van alle huidige overeenkomsten
In dit scenario worden de huidige overeenkomsten voor alle segmenten, met uitzondering van het segment Advies en Expertise, verlengd. De verlengingsperiode wordt benut om de huidige uitvoering en contractering verder door te ontwikkelen en de toekomstige regionale inkoop voor te bereiden.

Voordelen

Verlenging biedt ruimte om ervaringen met de huidige contractering verder te verdiepen en te benutten
De huidige contractering is sinds 1 januari 2025 van kracht. Daarmee is nog relatief weinig ervaring opgedaan met de werking ervan en zijn de effecten nog niet op alle onderdelen voldoende inzichtelijk. De uitgevoerde impactmeting geeft een eerste beeld van de succesfactoren, knelpunten en gedeelde ambities in de huidige praktijk. Daarbij geldt dat niet alle bevindingen direct samenhangen met de wijze van inkoop en contractering; een deel heeft betrekking op de uitvoering, samenwerking en sturing binnen de huidige inrichting. Verlenging biedt ruimte om deze inzichten te verdiepen, verbeteringen binnen de huidige uitvoering en contractering door te voeren en de opgedane kennis te benutten bij de voorbereiding van een toekomstige inkoop.

Verlenging biedt ruimte om ontwikkelingen vanuit de PAJ en de voorbereiding van de toekomstige inkoop in samenhang vorm te geven.
Tegelijkertijd werken de veertien gemeenten en OZJT/Samen14 aan de uitvoering van de PAJ. Vanuit de PAJ wordt onder meer gewerkt aan het versterken van de toegang tot specialistische jeugdhulp, het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp en het versterken van de regionale sturing en het strategisch partnerschap. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot andere keuzes over de inhoudelijke opdracht, de inrichting van het zorglandschap en de wijze van bekostiging en sturing. Deze keuzes zijn medebepalend voor de inrichting van de toekomstige regionale inkoop. Verlenging biedt ruimte om de ontwikkeling vanuit de PAJ en de voorbereiding van de toekomstige inkoop in samenhang vorm te geven en opgedane inzichten te betrekken bij de keuzes voor de toekomstige inrichting.

Verlenging biedt ruimte om de richtinggevende keuzes voor de toekomstige regionale inkoop zorgvuldig uit te werken.
Een nieuwe regionale inkoop vraagt vooraf om duidelijke strategische keuzes over wat gemeenten lokaal en regionaal met de inkoop willen bereiken en hoe het toekomstige jeugdhulplandschap daarvoor moet worden ingericht. Uit de oriëntatiefase blijkt dat bepalende vraagstukken nog onvoldoende zijn uitgewerkt en dat hierover nog geen regionaal gedragen keuzes zijn gemaakt. Het gaat onder meer om de inhoudelijke opdracht en de afbakening en scope van de regionaal in te kopen jeugdhulp in relatie tot de ontwikkeling van de stevige lokale teams, de wijze van organiseren, bekostigen en sturen en de gewenste samenstelling van het zorglandschap. Deze onderwerpen zijn in bijlage 1 verder uitgewerkt.

Verlenging biedt ruimte om deze richtinggevende keuzes niet alleen te maken, maar deze vervolgens ook te vertalen naar een concrete en uitvoerbare inrichting. Dit vraagt onder meer om uitwerking van de inhoudelijke opdracht, de samenwerking en rolverdeling, de wijze van monitoring en verantwoording en de gevolgen voor de bedrijfsvoering van gemeenten, OZJT/Samen14, lokale teams en aanbieders. Daarbij is het van belang vooraf te doordenken hoe de gemaakte keuzes in de praktijk uitwerken en of zij daadwerkelijk bijdragen aan de gewenste ontwikkeling van het jeugdhulplandschap.

Dit geldt bijvoorbeeld voor de keuze van de bekostigingssystematiek. Een taakgerichte of lumpsumgerichte bekostiging vraagt om een heldere opdracht, duidelijkheid over de prestaties die van aanbieders worden verwacht, de wijze waarop wordt gestuurd en de verdeling van financiële risico's. Bij een PxQ-systematiek is juist van belang om te doordenken welke prikkels van de gekozen systematiek uitgaan en of deze voldoende ruimte bieden voor de gewenste veranderopgave. Wanneer dergelijke consequenties onvoldoende worden doordacht, bestaat het risico dat een juridisch uitvoerbare inkoop tot stand komt die in de praktijk niet het beoogde effect heeft. Een wijziging van de bekostigingssystematiek heeft bovendien gevolgen voor de uitvoering bij gemeenten, aanbieders en gecertificeerde instellingen. De gekozen systematiek moet worden vertaald naar onder meer de werkwijze van de lokale toegang, het contractmanagement, de sturing vanuit concerncontrol en de inrichting van toezicht. Deze aanpassingen moet opgeteld zodanig op elkaar en op het juiste moment zijn afgestemd, dat de jeugdigen meteen vanaf de ingangsdatum van het nieuwe contract kwalitatief de juiste, tijdige en betaalbare hulp krijgen.

Om nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2029 te laten ingaan, moet de nieuwe inkoop in 2027 en 2028 worden voorbereid en uitgevoerd. Voorafgaand aan de aanbestedingsprocedure moeten de richtinggevende keuzes over de toekomstige inrichting zijn uitgewerkt, regionaal worden afgestemd en bestuurlijk worden vastgesteld. Vervolgens moeten deze keuzes worden vertaald naar een inkoopstrategie en aanbestedingsdocumenten, waarna de aanbestedingsprocedure en de implementatie van de nieuwe overeenkomsten volgen. Gelijktijdig moeten de eigen organisaties meegenomen worden in veranderingen die de inkoop met zich meebrengt. De verlengingsperiode wordt benut om de richtinggevende keuzes voor de toekomstige regionale inkoop uit te werken, hierover gezamenlijk besluiten te nemen en deze vervolgens te vertalen naar concrete kaders en een uitvoerbare inrichting. Verlenging betekent daarmee geen uitstel van de voorbereiding op de toekomstige inrichting, maar biedt juist ruimte om de inhoudelijke basis voor de nieuwe regionale inkoop zorgvuldig te leggen. In bijlage 2 is ter illustratie een planning op hoofdlijnen opgenomen voor een nieuwe inkoop per 2029 en per 2031.

<u>Verlenging biedt meer ruimte om de beschikbare capaciteit zorgvuldig en in samenhang in te zetten.</u>
Een wezenlijk andere inrichting van het regionale jeugdhulplandschap vraagt niet alleen om een zorgvuldige voorbereiding van de inkoop, maar ook om voldoende capaciteit voor de uitwerking en implementatie ervan. Tegelijkertijd vraagt de uitvoering van de PAJ al veel inzet van gemeenten, OZJT/Samen14, lokale teams en aanbieders. Een nieuwe regionale inkoop naast deze lopende ontwikkelopgaven legt een aanvullende belasting op deels dezelfde organisaties en professionals. Verlenging biedt meer ruimte om te voorkomen dat meerdere grote veranderopgaven onder hoge tijdsdruk gelijktijdig moeten worden voorbereid en uitgevoerd. Aanvullend kan de doorontwikkeling van de jeugdhulp en de voorbereiding van een toekomstige inkoop in samenhang worden vormgegeven en ontstaat meer ruimte om aanbieders tijdig bij de voorbereiding te betrekken. De verlengingsperiode kan daarmee gericht worden benut om de huidige uitvoering, samenwerking en sturing verder te ontwikkelen, hiervan te leren en deze inzichten mee te nemen in de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop.

<u>Nadelen</u>
<u>Bestaande beperkingen binnen de huidige contractering blijven gedurende de verlengingsperiode deels bestaan.</u>

Verlenging betekent dat bestaande knelpunten in de huidige contractering, bekostiging en sturing gedurende de verlengingsperiode deels blijven bestaan. De huidige overeenkomsten bevatten doelen en indicatoren die richting geven aan de gewenste ontwikkeling. De voortgang hierop kan worden gemonitord, geduid en met aanbieders worden besproken, maar niet alle gewenste ontwikkelingen kunnen binnen de huidige contractuele afspraken worden afgedwongen. Ook bevat de huidige bekostigingssystematiek onvoldoende prikkels voor aanbieders om bij te dragen aan de transformatieopgave.

Bepaalde veranderingen kunnen mogelijk pas bij een toekomstige inkoop volledig worden doorgevoerd.
Daarnaast blijven onderdelen van de huidige inrichting en het bestaande zorglandschap gedurende de verlengingsperiode in stand. Dit kan de snelheid beperken waarmee bepaalde inhoudelijke en financiële veranderingen worden gerealiseerd. Veranderingen die een fundamenteel andere inrichting, bekostiging of contractuele afspraak vereisen, kunnen mogelijk pas bij een toekomstige inkoop volledig worden doorgevoerd.

Samenvattend
Verlenging biedt de noodzakelijke ruimte om de richtinggevende keuzes voor de toekomstige regionale inkoop zorgvuldig uit te werken, deze te vertalen naar een uitvoerbare inrichting en daarbij de ervaringen met de huidige contractering en ontwikkelingen vanuit de PAJ te benutten. Daar staat tegenover dat bestaande beperkingen binnen de huidige contractering gedurende de verlengingsperiode deels blijven bestaan en veranderingen die een fundamenteel andere inrichting, bekostiging of contractuele afspraken vereisen mogelijk later kunnen worden gerealiseerd.

Scenario 2 – Combinatie van verlengen en opnieuw inkopen
In dit scenario wordt regionaal per segment bepaald of gebruik wordt gemaakt van de beschikbare verlengingsmogelijkheden of dat wordt overgegaan tot een nieuwe inkoop. Hierdoor kan voor één of meerdere segmenten eerder worden toegewerkt naar een andere inrichting, terwijl andere segmenten worden verlengd.

Voordelen
Mogelijkheid om per segment een afzonderlijke afweging te maken.
Dit scenario biedt de mogelijkheid om per segment een afzonderlijke afweging te maken. Wanneer voor één of meerdere segmenten een duidelijke inhoudelijke aanleiding bestaat om de huidige inrichting te wijzigen, hoeft niet te worden gewacht tot de overige segmenten opnieuw worden ingekocht. Een dergelijke aanleiding kan bijvoorbeeld bestaan uit knelpunten binnen een specifiek segment die binnen de huidige contractering onvoldoende kunnen worden opgelost, of uit beleidsmatige ontwikkelingen die vragen om een andere inrichting van de jeugdhulp.

De ontwikkeling van stevige lokale teams kan één van de ontwikkelingen zijn die aanleiding geeft om de huidige scope opnieuw te bezien. Dit raakt met name een deel van het segment Ambulant. Gemeenten werken aan het laagdrempeliger en dichter bij jeugdigen en gezinnen organiseren van ondersteuning. Afhankelijk van de keuzes die hierin worden gemaakt, kan de vraag ontstaan welke vormen van jeugdhulp regionaal moeten worden ingekocht en welke ondersteuning lokaal kan worden georganiseerd. Wanneer dit leidt tot een wezenlijk andere afbakening van het regionaal in te kopen aanbod die niet binnen de huidige contractering kan worden gerealiseerd, biedt scenario 2 de mogelijkheid om voor het betreffende segment eerder tot een nieuwe inkoop over te gaan.

Nadelen
Verschillende tijdlijnen en contractregimes vergroten de complexiteit.
Een keuze om segmenten op verschillende momenten opnieuw in te kopen, doorbreekt de gezamenlijke planning van de huidige regionale inkoop. Hierdoor kunnen verschillende tijdlijnen, inkooptrajecten en contractregimes ontstaan. Dit vergroot de complexiteit voor gemeenten, OZJT/Samen14 en aanbieders, bemoeilijkt een samenhangende regionale sturing en legt extra beslag op de beschikbare beleidsmatige, juridische, financiële en uitvoerende capaciteit.

Het afzonderlijk inkopen van segmenten kan de samenhang binnen het regionale jeugdhulplandschap bemoeilijken.
Daarnaast kan het op verschillende momenten verlengen of opnieuw inkopen van segmenten de samenhang tussen onderdelen van het regionale jeugdhulplandschap bemoeilijken. Binnen de PAJ wordt onder meer ingezet op het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp. Deze ontwikkeling vraagt om samenhang tussen het aanbod binnen Wonen & Verblijf en het ambulante aanbod dat nodig is om jeugdigen waar mogelijk thuis of in een andere passende setting te ondersteunen. Wanneer deze segmenten op verschillende momenten worden verlengd of opnieuw worden ingekocht, bestaat het risico dat de gewenste ontwikkeling niet vanuit één samenhangende inrichting en opdracht kan worden vormgegeven.

Een eerdere inkoop per segment kan vooruitlopen op richtinggevende keuzes die nog regionaal moeten worden gemaakt.
Daarnaast zijn verschillende richtinggevende keuzes die bepalend zijn voor de toekomstige inrichting nog niet regionaal uitgewerkt. Dit geldt onder meer voor de scope van de regionale inkoop in relatie tot de ontwikkeling van de stevige lokale teams. De ontwikkeling en inrichting van deze teams verschillen op dit moment per gemeente. Waar sommige gemeenten al verregaande keuzes hebben gemaakt over de ondersteuning die zij lokaal willen organiseren, zijn andere gemeenten nog bezig met het bepalen van de gewenste inrichting en scope. Hierdoor bestaat nog geen regionaal gedragen beeld van de toekomstige afbakening tussen lokaal en regionaal te organiseren jeugdhulp. Een keuze om voor specifieke segmenten eerder opnieuw in te kopen, kan daardoor vooruitlopen op inhoudelijke keuzes die nog gezamenlijk moeten worden gemaakt.

Daarbij is onzeker of alle gemeenten op hetzelfde moment voldoende ver zijn met de inrichting van hun lokale teams om eventueel verschoven taken daadwerkelijk lokaal te organiseren. Verschillen in keuzes en ontwikkeltempo tussen gemeenten kunnen de uitvoerbaarheid van een gewijzigde regionale scope verder compliceren.

Samenvattend
Een combinatie van verlengen en opnieuw inkopen kan met name passend zijn wanneer binnen één of meerdere segmenten een duidelijke en regionaal gedragen verandering nodig is die niet of onvoldoende binnen de huidige contractering kan worden gerealiseerd en waarvoor het niet wenselijk is te wachten tot de overige segmenten opnieuw worden ingekocht. Op basis van de impactmeting is op dit moment geen duidelijke en regionaal gedragen aanleiding naar voren gekomen die vraagt om voor één of meerdere segmenten af te wijken van één gezamenlijke planning. De bevindingen laten juist zien dat verschillende bepalende keuzes over de toekomstige inrichting, waaronder de scope van de regionale inkoop, nog nader moeten worden uitgewerkt.

Scenario 3 – Nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029
In dit scenario worden de huidige overeenkomsten niet verlengd. In 2027 en 2028 wordt de nieuwe regionale inkoop voorbereid en uitgevoerd, zodat per 1 januari 2029 nieuwe overeenkomsten kunnen ingaan. Als onderdeel van de voorbereiding wordt de scope van de nieuwe regionale inkoop opnieuw bepaald, rekening houdend met de zorgvormen die op grond van de AMvB[2] regionaal moeten worden ingekocht.

Voordelen
Mogelijkheid om de regionale inkoop per 1 januari 2029 opnieuw in te richten.
Dit scenario biedt de mogelijkheid om per 1 januari 2029 de regionale inkoop opnieuw in te richten. Een nieuwe inkoop maakt het mogelijk om de inhoudelijke opdracht, de inrichting van het zorglandschap en de afspraken over bekostiging, sturing, monitoring en verantwoording opnieuw vorm

[2] Algemene maatregel van bestuur behorend bij de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, waarin onder meer wordt bepaald welke vormen van specialistische jeugdhulp verplicht regionaal moeten worden ingekocht.

te geven. Daarmee kunnen bestaande knelpunten die binnen de huidige contractering niet of slechts beperkt kunnen worden opgelost eerder worden aangepakt.

Mogelijkheid om ontwikkelingen vanuit de PAJ te vertalen naar nieuwe contractuele afspraken.
Daarnaast biedt een nieuwe inkoop de mogelijkheid om ervaringen en inzichten uit de uitvoering van de PAJ te vertalen naar de nieuwe contractering. Een deel van de gewenste ontwikkelingen, zoals het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp, is al onderdeel van de huidige opdracht. Uit de impactmeting blijkt echter dat de huidige contractering en bekostiging onvoldoende prikkels bevatten om deze beweging daadwerkelijk te realiseren. Een nieuwe inkoop biedt de mogelijkheid om de inhoudelijke opdracht, bekostiging en sturing hier sterker op in te richten.

Mogelijkheid om de gezamenlijke verantwoordelijkheid van aanbieders sterker te verankeren.
Ook kan bij een nieuwe inkoop de verantwoordelijkheid van aanbieders voor het organiseren van passende hulp nadrukkelijker worden vormgegeven. Uit de impactmeting blijkt dat aanbieders bij complexe hulpvragen nog te veel vanuit het eigen aanbod en de eigen expertise kijken, in plaats van gezamenlijk vanuit de hulpvraag van de jeugdige een passende oplossing te organiseren. Hierdoor kunnen hiaten in het zorgaanbod ontstaan en bestaat het risico dat voor complexe hulpvragen niet tijdig een passende oplossing wordt gevonden. Een nieuwe inkoop biedt de mogelijkheid om de gezamenlijke verantwoordelijkheid van aanbieders voor het organiseren van passende hulp sterker in de opdracht en contractuele afspraken te verankeren.

Nadelen
De voorbereidingstijd voor een nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029 is beperkt.
Daar staat tegenover dat de beschikbare voorbereidingstijd voor een nieuwe regionale inkoop per 2029 **erg** beperkt is. Om per 1 januari 2029 nieuwe overeenkomsten te kunnen laten ingaan, moeten in 2027 en 2028 de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting worden gemaakt en uitgewerkt, de inkoopstrategie en aanbestedingsdocumenten worden opgesteld, de aanbestedingsprocedure worden doorlopen en de nieuwe overeenkomsten worden geïmplementeerd. De planning op hoofdlijnen is opgenomen in bijlage 2.

Richtinggevende keuzes moeten in korte tijd worden uitgewerkt en vertaald naar een uitvoerbare inrichting.
Uit de oriëntatiefase blijkt dat verschillende bepalende keuzes op dit moment nog onvoldoende zijn uitgewerkt en dat er nog geen regionaal gedragen voorkeuren zijn. Het gaat onder meer om de inhoudelijke opdracht, de scope van de regionale inkoop, de wijze van organiseren, bekostigen en sturen en de gewenste samenstelling van het zorglandschap. Een nieuwe inkoop per 2029 vraagt dat deze keuzes op korte termijn worden gemaakt én worden vertaald naar een concrete en uitvoerbare inrichting. Dit brengt het risico met zich mee dat keuzes onder hoge tijdsdruk tot stand komen en dat de gevolgen voor gemeenten, OZJT/Samen14, lokale teams en aanbieders onvoldoende kunnen worden doordacht.

Er is nog beperkt ervaring opgedaan met de huidige inrichting en de effecten daarvan.
Daarbij is de huidige regionale inkoop pas sinds 1 januari 2025 van kracht. Daarmee is nog relatief weinig ervaring opgedaan met de werking ervan en is nog niet volledig in beeld welk effect de huidige contractering heeft op de gestelde indicatoren en de beoogde doelen. De impactmeting geeft een eerste beeld van de succesfactoren, knelpunten en gedeelde ambities in de huidige praktijk. Daarbij geldt dat niet alle bevindingen direct samenhangen met de wijze van inkoop en contractering; een deel heeft betrekking op de uitvoering, samenwerking en sturing binnen de huidige inrichting. Tegelijkertijd zijn verschillende ontwikkelingen vanuit de PAJ nog in uitvoering en moeten deze de komende periode verder worden uitgewerkt. Bij een nieuwe inkoop per 2029 moeten richtinggevende keuzes voor een volgende inrichting daardoor mogelijk al worden gemaakt voordat de resultaten en inzichten uit de huidige uitvoering en de ontwikkelingen vanuit de PAJ voldoende beschikbaar zijn om deze bij de nieuwe inkoop te betrekken. Hierdoor is minder ruimte om aanvullende ervaringen op te

doen, de beschikbare inzichten verder te verdiepen en deze te benutten bij de keuzes voor de toekomstige regionale inkoop.

Een nieuwe inkoop per 2029 legt extra beslag op de beschikbare capaciteit.
Tot slot vraagt een nieuwe regionale inkoop per 2029 aanzienlijke capaciteit voor de voorbereiding en uitvoering van de inkoop en de implementatie van de nieuwe overeenkomsten. Tegelijkertijd vraagt de uitvoering van de PAJ capaciteit van gemeenten, OZJT/Samen14, lokale teams en aanbieders. Hierdoor moeten meerdere grote ontwikkelopgaven in dezelfde periode worden uitgevoerd en ontstaat extra druk op de beschikbare beleidsmatige, juridische, financiële en uitvoerende capaciteit.

Samenvattend
Een nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029 biedt de mogelijkheid om bestaande knelpunten eerder aan te pakken en ontwikkelingen vanuit de PAJ te vertalen naar nieuwe contractuele afspraken. Daar staat tegenover dat bepalende keuzes over de toekomstige inrichting nog onvoldoende zijn uitgewerkt en de huidige contractering nog relatief kort in uitvoering is. Een nieuwe inkoop per 2029 vraagt daarmee dat deze keuzes in beperkte tijd worden gemaakt, uitgewerkt en vertaald naar een uitvoerbare inrichting en nieuwe overeenkomsten.

Advies
Geadviseerd wordt te kiezen voor scenario 1: de huidige overeenkomsten voor alle segmenten te verlengen en de verlengingsperiode gericht te benutten voor de doorontwikkeling van de huidige uitvoering én het uitwerken van de kaders voor de nieuwe regionale inkoop.

De belangrijkste reden voor dit advies is dat uit de oriëntatiefase blijkt dat verschillende richtinggevende keuzes voor de toekomstige regionale inkoop nog onvoldoende zijn uitgewerkt en hierover nog geen regionaal gedragen keuzes zijn gemaakt. Het gaat onder meer om de scope van de regionale inkoop, de inhoudelijke opdracht, de bekostigingssystematiek, de wijze van sturen en monitoren en de gewenste inrichting van het zorglandschap. Deze keuzes zijn bepalend voor de inrichting van de toekomstige regionale inkoop en vragen niet alleen om inhoudelijke en bestuurlijke afweging, maar vervolgens ook om een vertaling naar een concrete en uitvoerbare inrichting.

Verlenging biedt de ruimte om deze keuzes zorgvuldig uit te werken en bestuurlijk te verankeren. Dit betekent niet dat de huidige inrichting gedurende de verlengingsperiode ongewijzigd wordt voortgezet. De impactmeting en de PAJ laten juist zien dat doorontwikkeling nodig is. De verlengingsperiode wordt benut om verbeteringen binnen de huidige uitvoering, samenwerking en sturing door te voeren en daarvan te leren. Dit betreft bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van het contractmanagement. De ervaringen en inzichten die hiermee worden opgedaan, worden benut bij het bepalen van de kaders voor de toekomstige regionale inkoop. Tegelijkertijd worden de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting uitgewerkt en vertaald naar kaders voor de nieuwe regionale inkoop. Daarmee worden leren en doorontwikkelen in de huidige situatie en het voorbereiden van de toekomstige inkoop parallel en in samenhang opgepakt.

Scenario 2, waarbij per segment wordt gekozen voor verlengen of opnieuw inkopen, ligt op dit moment minder voor de hand. Uit de impactmeting is geen duidelijke en regionaal gedragen aanleiding naar voren gekomen om voor één of meerdere segmenten af te wijken van één gezamenlijke planning. Bovendien hangen verschillende ontwikkelopgaven, waaronder de beweging van residentiële naar meer ambulante ondersteuning, inhoudelijk met elkaar samen.

Ook scenario 3, een volledige nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029, wordt op dit moment niet geadviseerd. Dit scenario biedt weliswaar de mogelijkheid om bestaande knelpunten eerder in nieuwe contractuele afspraken te adresseren, maar vraagt dat de nog openstaande richtinggevende keuzes in 2027 en 2028 worden gemaakt, uitgewerkt en vertaald naar een nieuwe inkoop. Gelet op de huidige inzichten uit de oriëntatie, de beperkte ervaring met de huidige contractering en de parallelle uitvoering van de PAJ brengt dit het risico met zich mee dat keuzes onder hoge tijdsdruk worden gemaakt en onvoldoende kunnen worden doordacht.

Op basis van bovenstaande afweging wordt geadviseerd te kiezen voor scenario 1. Dit scenario biedt de benodigde ruimte om de huidige uitvoering gericht verder te ontwikkelen, hiervan te leren en tegelijkertijd de inhoudelijke en organisatorische basis voor de nieuwe regionale inkoop te leggen. Gelet op de nog benodigde doorontwikkeling en de stappen die nodig zijn om tot gedragen kaders en een zorgvuldig voorbereide nieuwe regionale inkoop te komen, is 1 januari 2031 op dit moment de meest realistische ingangsdatum voor de nieuwe overeenkomsten.

Financiële consequenties
De verlenging kan financiële consequenties hebben. Op grond van de huidige overeenkomsten moet bij verlenging worden beoordeeld of de gehanteerde tarieven nog reëel zijn en moeten deze waar nodig worden aangepast. Hiervoor is een tariefonderzoek nodig. De kosten van het tariefonderzoek en de eventuele financiële gevolgen van aanpassing van de tarieven worden nader in beeld gebracht.

Ook bij een nieuwe inkoop moeten reële tarieven worden gehanteerd. De financiële gevolgen van een nieuwe inkoop zijn daarnaast afhankelijk van onder meer de toekomstige scope, inhoudelijke opdracht, bekostigingssystematiek en inrichting van het zorglandschap en kunnen op dit moment nog niet worden bepaald.

Randvoorwaarden en vervolgstappen
Verlenging vraagt om actieve sturing. Om te voorkomen dat de verlengingsperiode leidt tot uitstel, is het nodig om deze periode expliciet in te richten als ontwikkel- en voorbereidingsperiode. Daarbij horen duidelijke doelen, eigenaarschap, planning, besluitvormingsmomenten en monitoring van voortgang en risico's.

Hiervoor zijn in 2027 en 2028 de volgende vervolgstappen nodig:

a. De knelpunten uit de impactmeting vertalen naar verbetermogelijkheden en bepalen welke verbeteringen binnen de huidige uitvoering en contractering kunnen worden gerealiseerd en welke bij de verlenging moeten worden geformaliseerd;

b. De verbetermogelijkheden verder uitwerken en, waar mogelijk, binnen de huidige uitvoering implementeren. Benodigde wijzigingen of aanvullende afspraken voor de verlenging worden verder uitgewerkt en bij de verlenging geformaliseerd;

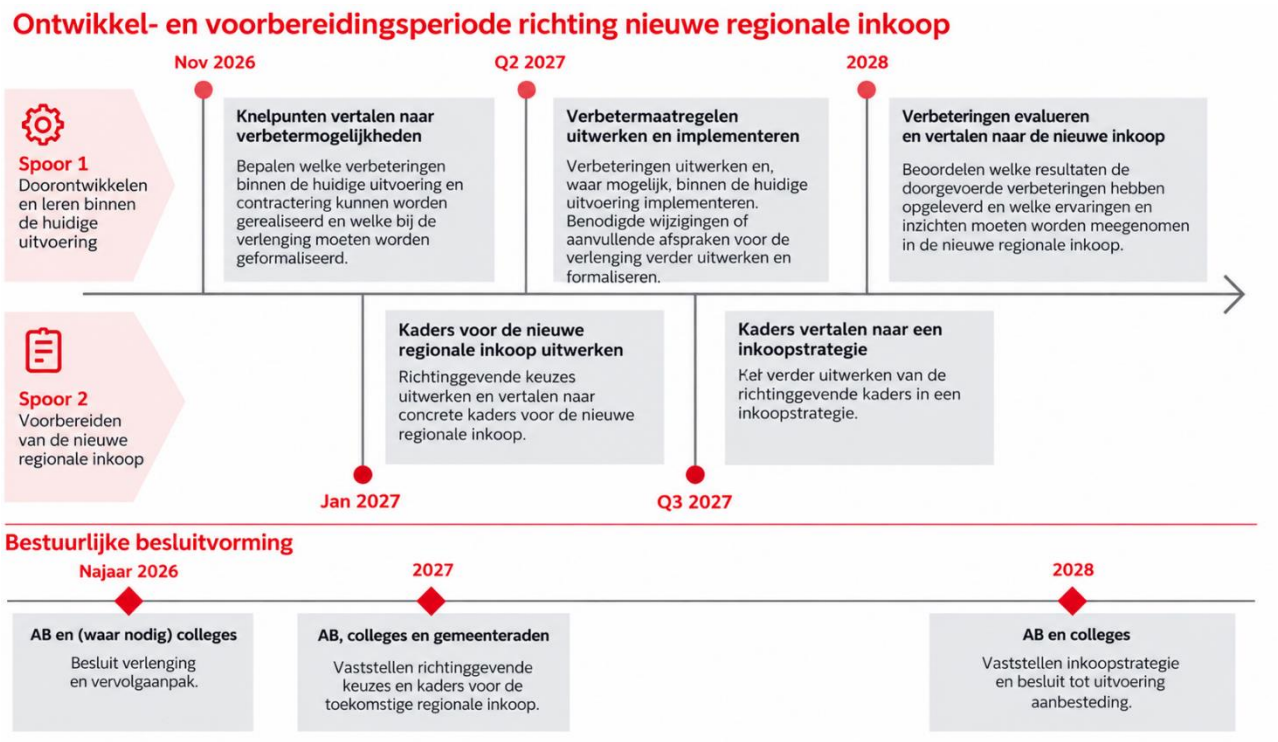
c. De gerealiseerde verbeteringen evalueren en de opgedane inzichten en aandachtspunten betrekken bij de nieuwe regionale inkoop;

d. De kaders voor de nieuwe regionale inkoop uitwerken, door de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting verder uit te werken en te vertalen naar concrete kaders voor de nieuwe regionale inkoop;

e. De kaders vertalen naar een inkoopstrategie.

De vervolgstappen bestaan uit twee samenhangende sporen: het doorontwikkelen van de huidige uitvoering en contractering en het voorbereiden van de nieuwe regionale inkoop. Deze sporen worden parallel uitgevoerd en voeden elkaar gedurende de ontwikkel- en voorbereidingsperiode, zie figuur 1.

Figuur 1

Ten aanzien van spoor 2 "het voorbereiden van de nieuwe regionale inkoop" is een mijlpalen planning opgenomen ten aanzien van de bestuurlijke besluitvorming voor uitwerking van de richtinggevende kaders, bestaande uit de te beantwoorden vraagstukken uit bijlage 1. Deze planning staat hieronder in figuur 2 weergegeven.

Figuur 2

Bijlage 1 - Te beantwoorden vraagstukken en aandachtspunten toekomstige regionale inkoop

In deze bijlage worden de vraagstukken beschreven die nader moeten worden uitgewerkt om te komen tot richtinggevende kaders voor de toekomstige regionale inkoop. Aanvullend worden de opgehaalde aandachtspunten oriëntatiefase ten behoeve van de nieuwe inkoop samengevat.

Te beantwoorden vraagstukken

Vraagstuk 1: wat is een passende omvang en samenstelling van het gecontracteerde aanbiederslandschap, gegeven de doelen en randvoorwaarden?

Het aanbiederslandschap is sterk versnipperd. Tegelijkertijd bestaat de ambitie om de samenwerking met aanbieders te verdiepen en meer gezamenlijke verantwoordelijkheid te organiseren voor jeugdigen, de kwaliteit van de jeugdhulp en de maatschappelijke opgave. Een kleiner aantal gecontracteerde aanbieders kan hieraan bijdragen, doordat met een overzichtelijker aantal partijen intensievere samenwerkingsrelaties kunnen worden opgebouwd, afspraken over gezamenlijke verantwoordelijkheid beter kunnen worden georganiseerd en gerichter kan worden gestuurd op gezamenlijke doelen en resultaten.

Het beperken van het aantal aanbieders kent echter ook mogelijke nadelen en risico's. Zo kan dit gevolgen hebben voor de keuzevrijheid van jeugdigen en gezinnen, de continuïteit van bestaande aanbieders en het behoud van specialistisch en lokaal aanbod. Ook moet worden geborgd dat het gecontracteerde aanbiederslandschap gezamenlijk in staat is om de diversiteit aan hulpvragen op te vangen.

Er bestaat regionaal nog geen gezamenlijk beeld over het gewenste aantal aanbieders. Voor de toekomstige inkoop is daarom een richtinggevende keuze nodig over de gewenste inrichting van het aanbiederslandschap. Daarbij moet worden afgewogen welke mate van concentratie nodig is om samenwerking, gezamenlijke verantwoordelijkheid en sturing te versterken, zonder dat dit ten koste gaat van keuzevrijheid, beschikbaarheid, continuïteit en diversiteit van het aanbod.

Vraagstuk 2: welke scope willen we regionaal inkopen?

De ontwikkeling van stevige lokale teams en de ambitie om meer ondersteuning dichtbij jeugdigen en gezinnen te organiseren, kunnen gevolgen hebben voor de scope van de regionale inkoop. Gemeenten verschillen op dit moment in de inrichting en ontwikkeling van hun lokale teams en in de mate waarin basishulp lokaal wordt georganiseerd.

Tegelijkertijd stelt de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg eisen aan de vormen van jeugdhulp die minimaal regionaal moeten worden georganiseerd en ingekocht. Voor de toekomstige inrichting is daarom een richtinggevende keuze nodig over welke jeugdhulp regionaal wordt ingekocht en welke jeugdhulp lokaal wordt georganiseerd.

De centrale vraag daarbij is: *Welke jeugdhulp organiseren en kopen we regionaal in vanwege onder meer beschikbaarheid, schaal en de behoefte aan regionale samenwerking en eenduidigheid, en welke jeugdhulp organiseren we lokaal vanwege nabijheid, integraliteit en de aansluiting op stevige lokale teams?*

Vraagstuk 3: welke uitvoeringsvariant en bekostiging sluiten aan bij de ambities van de regio?

De keuze voor een uitvoeringsvariant en bekostigingssystematiek hangt samen met de inhoudelijke opdracht, de gewenste verdeling van verantwoordelijkheden en de wijze waarop de regio wil sturen. Verschillende vormen van bekostiging kennen verschillende prikkels en verdelingen van financiële risico's en hebben daarmee invloed op de wijze waarop aanbieders en gemeenten invulling geven aan de opdracht.

Voor de toekomstige inkoop moet daarom worden bepaald welke uitvoeringsvariant en wijze van bekostiging het beste aansluiten bij de doelen van de regionale opdracht. Daarbij moet worden bezien welke prikkels nodig zijn om de gewenste ontwikkeling te ondersteunen en welke vorm van sturing en verantwoording daarbij past.

Vraagstuk 4: welke opdracht formuleren we aan de te contracteren aanbieders en hoe faciliteren we hen bij de uitvoering daarvan?
Voor de toekomstige inkoop moet duidelijk zijn welke resultaten de regio met de jeugdhulp wil bereiken en welke bijdrage van gecontracteerde aanbieders wordt verwacht. De regionale ambities en de binnen de PAJ geformuleerde doelen en indicatoren bieden hiervoor richting, maar moeten worden vertaald naar een concrete en uitvoerbare opdracht aan aanbieders.

Daarbij moet worden bepaald welke resultaten en verantwoordelijkheden bij aanbieders worden belegd, hoe samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid worden georganiseerd en welke randvoorwaarden, prikkels en ondersteuning nodig zijn om aanbieders in staat te stellen deze opdracht te realiseren.

Vraagstuk 5: hoe borgen we een eenduidige toeleiding naar jeugdhulp?
Gemeenten hebben beleidsruimte bij de inrichting van de lokale toegang en het voorliggende veld. Tegelijkertijd blijkt uit de impactmeting dat verschillen in de wijze van toeleiden en beoordelen kunnen leiden tot onduidelijkheid voor aanbieders en verschillen in de toepassing van regionale afspraken.

Voor de toekomstige inrichting is daarom de vraag welke onderdelen van de toeleiding naar regionaal ingekochte jeugdhulp eenduidig moeten worden ingericht en waar ruimte blijft voor lokale invulling. Daarbij moet worden bezien welke afspraken nodig zijn over onder meer rollen, verantwoordelijkheden, werkwijzen en de toepassing van regionale contractafspraken.

Vraagstuk 6: hoe richten we sturing en samenwerking in?
De toekomstige inrichting vraagt om duidelijke keuzes over de wijze waarop wordt gestuurd op de regionale jeugdhulp en hoe de rollen en verantwoordelijkheden tussen gemeenten, OZJT/Samen14 en aanbieders worden verdeeld. Daarbij moet onder meer worden bepaald waar de regie wordt belegd, welke verantwoordelijkheid van aanbieders wordt verwacht en hoe de samenwerking tussen partijen wordt ingericht.

Voor de toekomstige inkoop moet daarom worden bepaald hoe wordt gestuurd op beschikbaarheid, kwaliteit, resultaten en betaalbaarheid, welke informatie en indicatoren daarvoor nodig zijn en welke verdeling van rollen en verantwoordelijkheden het beste aansluit bij de gekozen inhoudelijke opdracht, uitvoeringsvariant en bekostiging.

Aandachtspunten nieuwe regionale inkoop

1. Neem de tijd voor het uitwerken van de kaders zodat er goed onderbouwde besluiten genomen kunnen worden en er voldoende draagvlak is. We moeten ons als regio committeren.
2. Zorg dat iedere gemeente vanuit de relevante disciplines betrokken en vertegenwoordigd is bij het opstellen van de kaders en de inkoop.
3. Betrek stakeholders tijdig bij het opstellen/toetsen van de kaders.
4. Leg vast waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt en wat het afwegingskader is geweest.
5. Kies voor een langetermijnperspectief en een langdurige contractering, zodat gemeenten en aanbieders voldoende ruimte hebben om gezamenlijk te investeren in de beoogde ontwikkeling en resultaten.
6. Zorg voor voldoende implementatietijd.

Bijlage 2 – Indicatieve planning nieuwe regionale inkoop
Onderstaande planningen geven op hoofdlijnen weer welke stappen nodig zijn om te komen tot nieuwe regionale overeenkomsten per respectievelijk 1 januari 2029 en 1 januari 2031. De planning is indicatief. De verschillende fasen bouwen inhoudelijk op elkaar voort. Waar mogelijk kunnen voorbereidende werkzaamheden parallel worden uitgevoerd.

Indicatieve planning nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2029

Fase	Periode
1. Uitwerken richtinggevende kaders	December 2026 – februari 2027
2. Opstellen inkoopstrategie	Maart – mei 2027
3. Uitwerken aanbestedingsdocumenten	Mei – september 2027
4. Aanbestedingsprocedure	September 2027 – juli 2028
5. Implementatieperiode	Juli – december 2028
6. Start nieuwe overeenkomsten	1 januari 2029

Kern van deze planning
Deze planning vraagt dat de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting op korte termijn worden uitgewerkt en vastgesteld. De voorbereiding van de aanbesteding volgt vervolgens direct, waardoor in 2027 en 2028 verschillende inhoudelijke, bestuurlijke en aanbestedingsrechtelijke stappen in relatief korte tijd moeten worden doorlopen.

Indicatieve planning nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2031

Fase	Periode
1. Uitwerken richtinggevende kaders	Januari – december 2027
2. Opstellen inkoopstrategie	Januari – mei 2028
3. Uitwerken aanbestedingsdocumenten	Mei – december 2028
4. Aanbestedingsprocedure	Januari 2029 – april 2030
5. Implementatieperiode	Mei – december 2030
6. Start nieuwe overeenkomsten	1 januari 2031

Kern van deze planning
Deze planning biedt meer ruimte om de huidige uitvoering en contractering verder te ontwikkelen, ervaringen op te doen met ontwikkelingen vanuit de PAJ en de opgedane inzichten te benutten bij het uitwerken van de richtinggevende kaders en de voorbereiding van de nieuwe regionale inkoop. De voorbereiding van de nieuwe inkoop vindt daarbij parallel plaats aan de doorontwikkeling van de huidige situatie.

Figuur 3. Indicatieve planning nieuwe regionale inkoop

Onderstaande planning geeft geven op hoofdlijnen weer welke stappen nodig zijn om te komen tot nieuwe regionale overeenkomsten per respectievelijk 1 januari 2029 en 1 januari 2031.
De planning is indicatief. De verschillende fasen bouwen inhoudelijk op elkaar voort. Waar mogelijk kunnen voorbereidende werkzaamhnende parallel worden uitgevoerd.

Noot: de planning is indicatief en kan op onderdelen worden aangescherpt of aangepast, afhankelijk van de uitwerking van de richtinggevende kaders, de inkoopstrategie en de juridische en aanbestedingsrechtelijke vereisten.

OZJT/Samen14
TWENTSE SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN ZORG EN JEUGDHULP

Rapport

Impactmeting Oriëntatie regionale Inkoop jeugdhulp 2029

01 oktober 2026
Versie 1 Definitief
OZJT / Samen14, Rianne Spoor en Marlou Snijders

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Aanleiding en Opdracht 3
1.2 Oriëntatie inkoop 3
1.3 Context en samenhang 3
1.4 Opzet onderzoek 4
1.5 Leeswijzer 4
2. Huidige situatie 5
2.1 Huidige inkoop 5
2.2 Gebruik en kosten 6
2.3 Regionale en lokale ontwikkelopgaven en stand van zaken 13
3. Succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking en contractering 14
3.1 Toeleiding naar jeugdhulp 14
3.2 Zorglandschap en beschikbaarheid van jeugdhulp 17
3.3 Partnerschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid 19
3.4 Samenwerking en governance 21
3.5 Sturing, monitoring en informatievoorziening 23
3.6 Contractering, bekostiging en transformatie 25
3.7 Overzicht van alle opgehaalde succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering . 26
4. Gezamenlijke ambitie 28
4.1 Stevig lokaal team doorontwikkelen 28
4.2 Strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap 28
4.3 Regionale uniformiteit in ambitie en uitvoering 29
4.4 Strategisch contractmanagement 29
5. Conclusies en vervolg 30
5.1 Overkoepelende conclusies 30
5.2 Vervolg 31

Samenvatting

De veertien Twentse gemeenten hebben de specialistische jeugdhulp gezamenlijk ingekocht. De regionale inkoop van jeugdhulp is binnen SamenTwente belegd bij OZJT/Samen14. De huidige overeenkomsten lopen tot en met 31 december 2028.

In 2026 is, als onderdeel van de Oriëntatie Inkoop, een impactmeting uitgevoerd. De impactmeting brengt de ervaren succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering van de regionaal gecontracteerde jeugdhulp in beeld. Daarnaast zijn de gezamenlijke ambities voor de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente in beeld gebracht.

De impactmeting laat zien dat de regionale samenwerking een belangrijke basis biedt voor het organiseren van specialistische jeugdhulp. De gezamenlijke inkoop maakt het mogelijk om expertise te bundelen, regionale afspraken te maken en een gezamenlijk zorglandschap te organiseren. Binnen de toeleiding worden brede vraagverheldering en voldoende capaciteit en expertise binnen de lokale toegang als succesfactoren ervaren. De regionale registratie van maatwerkovereenkomsten en de ontwikkeling van regionale stuurinformatie bieden mogelijkheden om beter zicht te krijgen op ontwikkelingen in het zorglandschap.

Tegelijkertijd worden verschillende knelpunten ervaren. Passende specialistische jeugdhulp is voor jeugdigen met complexe en meervoudige problematiek niet altijd tijdig beschikbaar. Daarnaast bestaan verschillen in de toepassing van regionale afspraken en zijn rollen en verantwoordelijkheden tussen betrokken partijen niet altijd voldoende duidelijk. Vooral bij complexe hulpvragen is gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren en behouden van passende ondersteuning nog onvoldoende geborgd. Ook worden signalen en beschikbare informatie nog onvoldoende structureel benut voor regionale sturing, monitoring en gezamenlijk leren.

Ook binnen de huidige contractering en bekostiging worden knelpunten ervaren in relatie tot de gewenste transformatie. Binnen de PxQ-bekostiging ligt de financiële prikkel op productie, terwijl de transformatiedoelstellingen niet zijn gekoppeld aan directe financiële of contractuele prikkels. Tegelijkertijd is het inzicht in de effecten en doelrealisatie van de huidige inkoop nog beperkt. De overeenkomsten zijn sinds 1 januari 2025 in uitvoering en ten tijde van de impactmeting was nog geen volledig beeld beschikbaar van de voortgang op de indicatoren. Ook kan niet eenduidig worden vastgesteld in hoeverre financiële ontwikkelingen samenhangen met de huidige inrichting en contractering.

Naast de succesfactoren en knelpunten zijn vier gezamenlijke ambities voor de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente naar voren gekomen: het verder ontwikkelen van stevige lokale teams, het versterken van strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap, het nader bepalen van de gewenste regionale uniformiteit en het ontwikkelen van strategisch contractmanagement.

De impactmeting laat daarmee zien dat bij het beoordelen van het succes van de huidige inkoop niet uitsluitend naar de inrichting van de contractering en bekostiging kan worden gekeken. Ook de wijze waarop gemeenten, OZJT/Samen14, aanbieders, GI's en andere betrokken partijen samenwerken, regionale afspraken toepassen, verantwoordelijkheden invullen en gezamenlijk sturen, is van invloed op de uitvoering en het bereiken van de gezamenlijke doelen. Een deel van de ontwikkelopgaven kan daarom binnen de huidige uitvoering, samenwerking en sturing worden opgepakt en vraagt niet noodzakelijk om een nieuwe inkoop. De vier gezamenlijke ambities geven richting aan deze ontwikkeling en aan de toekomstige inrichting en inkoop van de jeugdhulp in Twente.

De uitkomsten van de impactmeting worden benut voor het vervolg van de Oriëntatie Inkoop. De geconstateerde knelpunten worden nader uitgewerkt naar concrete verbetermogelijkheden en de bevindingen en gezamenlijke ambities worden betrokken bij de verdere uitwerking van de toekomstige inrichting en inkoop van de jeugdhulp in Twente.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en Opdracht

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van passende en tijdig beschikbare jeugdhulp. Om de beschikbaarheid van met name specialistische jeugdhulp te verbeteren, verplicht de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg gemeenten om bepaalde vormen van (hoog)specialistische jeugdhulp regionaal te organiseren en gezamenlijk in te kopen. In Twente werken de veertien gemeenten hiervoor samen en is de regionale inkoop van jeugdhulp belegd binnen SamenTwente, bij OZJT/Samen14.

Op 1 januari 2025 zijn de huidige overeenkomsten voor de regionale inkoop van jeugdhulp in Twente in werking getreden. De regionale inkoop is onderverdeeld in vier segmenten: Ambulante Jeugdhulp, Wonen & Verblijf, Crisis en Advies & Expertise. De huidige overeenkomsten hebben een looptijd tot en met 31 december 2028, waarbij per segment mogelijkheden bestaan om de overeenkomsten te verlengen. Voor de periode vanaf 2029 moet daarom tijdig worden bepaald of, voor welke segmenten en voor welke duur gebruik wordt gemaakt van de beschikbare verlengingsmogelijkheden, dan wel wordt overgegaan tot een nieuwe inkoop.

1.2 Oriëntatie inkoop

Om deze keuze voor te bereiden is in 2026 gestart met de Oriëntatie Inkoop. Fase 0 van de Oriëntatie Inkoop heeft als doel inzicht te geven in de huidige situatie en de scenario's voor verlenging en nieuwe inkoop vanaf 2029 af te wegen. De impactmeting en de scenarioanalyse vormen de twee onderdelen van deze fase.

In dit rapport worden de bevindingen van de impactmeting weergegeven. Het doel van de impactmeting is om inzicht te geven in de succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering van de regionaal gecontracteerde jeugdhulp. Daarnaast brengt de impactmeting de al dan niet gedeelde ambities voor de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente in beeld.

De uitkomsten bieden daarmee aanknopingspunten voor het identificeren van verbetermogelijkheden binnen de huidige uitvoering en contractering en voor het bepalen van de vraagstukken die aandacht vragen bij een eventuele verlenging en de toekomstige inrichting en inkoop van de regionale jeugdhulp.

1.3 Context en samenhang

De toekomstige inrichting en inkoop van de regionale jeugdhulp staat niet op zichzelf, maar hangt samen met de bredere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) 2026–2032, die in het AB op 9 september is bekrachtigd, beschrijft de prioritaire ontwikkelopgaven voor de jeugdzorg in Twente, met als doel de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de jeugdhulp duurzaam te verbeteren. Vanuit de PAJ wordt onder meer gewerkt aan het versterken van de toegang tot specialistische jeugdhulp, het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp, het versterken van de regionale sturing en het strategisch partnerschap met aanbieders en andere betrokken partijen.

De ontwikkelingen vanuit de PAJ en de toekomstige regionale inkoop hangen nauw met elkaar samen. De ervaringen en inzichten die bij de uitvoering van de PAJ worden opgedaan, zijn relevant voor keuzes over de toekomstige inrichting en inkoop van de regionale jeugdhulp. Omgekeerd kan de wijze van inkoop en contractering van invloed zijn op de mogelijkheden om de gewenste ontwikkelingen binnen de jeugdhulp te realiseren.

1.4 Opzet onderzoek

De impactmeting heeft het karakter van een brede kwalitatieve inventarisatie en niet van een verdiepend of verklarend onderzoek. Door vanuit verschillende perspectieven te onderzoeken hoe de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering worden ervaren in relatie tot goede, tijdige en betaalbare jeugdhulp, geeft de impactmeting inzicht in de ervaren succesfactoren en knelpunten.

Voor de impactmeting is informatie opgehaald bij gemeenten, OZJT, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen (GI's). Om aan de benodigde informatie te komen is uit verschillende bronnen geput, waaronder interviews, documentanalyse, vragenlijsten en verdiepingsbijeenkomsten.

De informatie is opgehaald bij de volgende stakeholders:

1. *Lokale gemeenten*: Met alle veertien gemeenten (Dinkelland en Tubbergen gezamenlijk) zijn interviews gehouden. Hierbij waren vertegenwoordigers aanwezig vanuit management, beleid, contractmanagement, toegang en financiën. Ook eventuele bestuurlijk gegeven input is hierin meegenomen.
2. *OZJT:* Binnen het OZJT zijn interviews gevoerd met contractmanagement, financieel adviseur, business controller, het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf (CPWV), Jeugdbeschermingstafelteam (JBT, toezicht en kwaliteit). Er is ook input opgehaald bij de projectleiders van de diverse opgaven uit de PAJ.
3. *Aanbieders*: In juni is aan alle aanbieders een vragenlijst uitgezet. Tegelijkertijd zijn zij uitgenodigd voor een verdiepingsbijeenkomst op 26 augustus. De vragenlijst is 28 keer ingevuld. Aan de verdiepingsbijeenkomst namen circa 40 aanbieders deel. De deelnemers waren verdeeld over zes tafels, waar verschillende thema's en aandachtspunten nader zijn besproken.
4. *Gecertificeerde Instellingen:* Op 13 augustus heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de drie GI's. Tijdens deze bijeenkomst zijn de ervaren succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking en Contractering besproken.

1.5 Leeswijzer

Allereerst wordt in hoofdstuk 2 de huidige situatie beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de huidige regionale inkoop, het gebruik en de kosten van de jeugdhulp en de relevante regionale en lokale ontwikkelopgaven.

Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de bevindingen uit de impactmeting beschreven aan de hand van de verschillende onderzochte thema's.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de gedeelde ambitie voor de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente.

Tot slot worden in hoofdstuk 5 de overkoepelende conclusies en de belangrijkste ontwikkel- en aandachtspunten beschreven.

2. Huidige situatie

2.1 Huidige inkoop

De veertien Twentse gemeenten kopen de specialistische jeugdhulp gezamenlijk in via SamenTwente/OZJT. De huidige regionale overeenkomsten zijn op 1 januari 2025 ingegaan. In deze inkoop zijn 380 aanbieders gecontracteerd. In de uitvoering maken zij gebruik van 160 onderaannemers. In 2025 bedroegen de uitgaven aan regionale jeugdhulp circa € 296 miljoen.

De regionale inkoop is onderverdeeld in de volgende vier segmenten: Ambulante Jeugdhulp, Wonen & Verblijf, Crisis en Advies & Expertise:

- *Ambulante jeugdhulp*: ondersteuning en behandeling die in de thuissituatie of nabij de leefomgeving van jeugdigen wordt geboden. Hieronder vallen onder andere individuele en groepsgerichte begeleiding en behandeling, vaktherapie, ernstige dyslexie, dagbehandeling, screening en ambulante alternatieven.

- *Wonen & Verblijf*: jeugdhulpvoorzieningen waarbij jeugdigen gedurende kortere of langere tijd buiten de thuissituatie wonen of verblijven. Hieronder vallen onder meer pleegzorg, gezinshuizen, woongroepen, kleinschalige woonvoorzieningen, kamertraining en behandelgroepen.

- Crisis: direct beschikbare hulp voor acute en onveilige situaties, zowel in ambulante vorm als verblijf.

- *Advies & Expertise*: specialistische kennis en deskundigheid ter ondersteuning van complexe hulpvragen en casuïstiek.

De overeenkomsten voor Ambulant, Crisis en Advies & Expertise lopen tot en met 31 december 2028. Voor Wonen & Verblijf is bestuurlijk besloten de overeenkomsten eveneens te verlengen tot en met 31 december 2028. Na het formeel doorvoeren van deze verlenging, kennen de overeenkomsten voor alle segmenten dezelfde einddatum. Na 31 december 2028 bestaan per segment mogelijkheden tot verdere verlenging. De uiterlijke einddatum van de huidige overeenkomsten is 31 december 2030. Voor de periode vanaf 2029 moet daarom worden bepaald of, voor welke segmenten en voor welke duur van de beschikbare verlengingsmogelijkheden gebruik wordt gemaakt, dan wel wordt overgegaan tot een nieuwe inkoop.

De bekostiging vindt hoofdzakelijk plaats op basis van een P*Q-systematiek, waarbij aanbieders worden vergoed voor de daadwerkelijk geleverde jeugdhulp tegen vooraf vastgestelde tarieven.

Voor een beperkt aantal voorzieningen, waaronder driemilieuvoorzieningen, jeugdzorgplus en crisisverblijf, wordt daarnaast gewerkt met beschikbaarheidsfinanciering. Hierbij ontvangen aanbieders een vergoeding voor het beschikbaar houden van capaciteit, mits wordt voldaan aan de daarvoor gestelde voorwaarden. Advies en Expertise wordt taakgericht bekostigd middels lumpsum. Naast afspraken over bekostiging bevatten de overeenkomsten ook doelen en indicatoren die richting geven aan de gewenste ontwikkeling van de jeugdhulp.

De huidige regionale inkoop vormt daarmee het contractuele kader voor de beschikbaarheid, levering en bekostiging van specialistische jeugdhulp in Twente. De resultaten die binnen dit kader worden bereikt, zijn echter mede afhankelijk van de wijze waarop gemeenten, SamenTwente OZJT, verwijzers en aanbieders hier in de praktijk invulling aan geven.

2.2 Gebruik en kosten

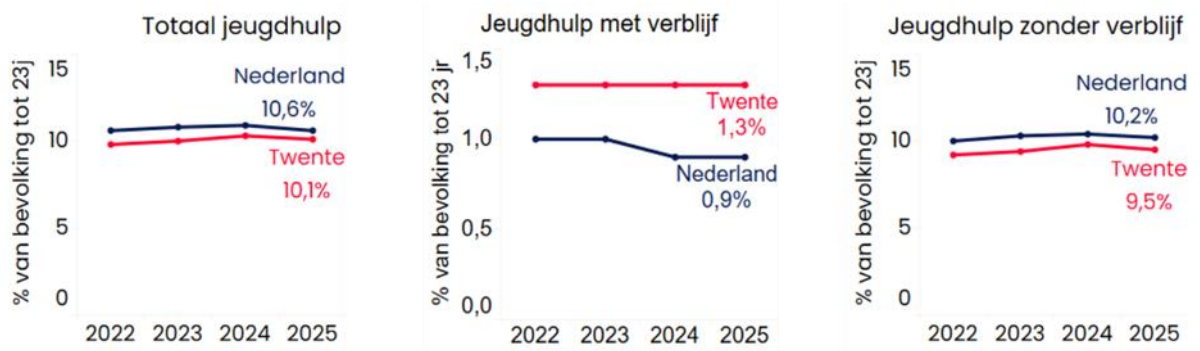
In deze paragraaf wordt aan de hand van landelijke en regionale gegevens een beeld gegeven van het gebruik en de kosten van jeugdhulp in Twente. Voor de vergelijking tussen Twente en Nederland en het gebruik van jeugdhulp binnen de Twentse gemeenten is gebruikgemaakt van CBS-cijfers. Voor de verdere analyse van het gebruik en de kosten van de regionaal ingekochte jeugdhulp is gebruikgemaakt van regionale gegevens.

Deze gegevens zijn gebaseerd op het berichtenverkeer van alle 14 Twentse gemeentes dat wordt bewerkt door Kennispunt Twente tot een aantal indicatoren. Op het moment van opstellen van dit rapport is nog maar een deel van de indicatoren voor ambulant, wonen en verblijf beschikbaar. Voor crisis is er naast de CBS-informatie geen andere informatie regionaal beschikbaar op het moment van opstellen van dit rapport.

De CBS-cijfers kennen enkele beperkingen, omdat deze zijn gebaseerd op gegevens die door aanbieders aan het CBS worden aangeleverd en niet op het regionale berichtenverkeer. De cijfers zijn daarom vooral gebruikt om het gebruik van jeugdhulp in Twente in perspectief te plaatsen.

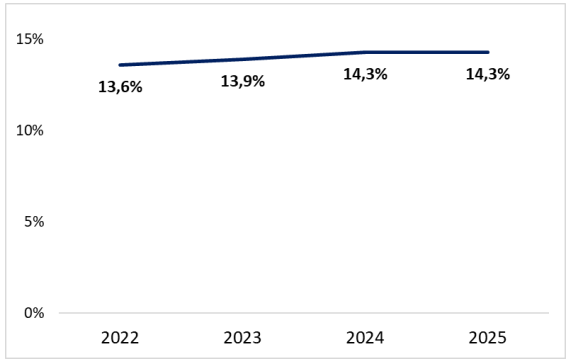
Figuur 1 laat zien dat het aandeel jeugdigen tot 23 jaar dat jeugdhulp ontvangt in Twente iets lager ligt dan het landelijk gemiddelde. In 2025 ontving 10,1% van de jeugdigen in Twente jeugdhulp, tegenover 10,6% landelijk.

Het aandeel jeugdigen met jeugdhulp met verblijf ligt in Twente daarentegen aanzienlijk hoger: 1,3% tegenover 0,9% landelijk. Dit is circa 1,5 keer het landelijk gemiddelde. Het aandeel jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf bedraagt in Twente 9,5%, tegenover 10,2% landelijk.

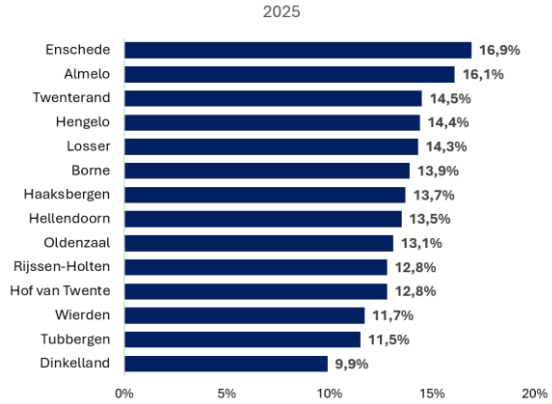

Figuur 1 Aandeel jeugdigen tot 23 jaar met jeugdhulp: Twente versus Nederland (bron: CBS)

In 2025 ontvingen in Twente in totaal 16.721 jeugdigen tot en met 18 jaar jeugdhulp. Dit komt overeen met 14,3% van de jeugdigen in deze leeftijdsgroep.
Figuur 2 toont de ontwikkeling van dit aandeel vanaf 2022. De percentages in deze figuren wijken af van Figuur 1, omdat Figuur 1 betrekking heeft op jeugdigen tot 23 jaar en Figuur 2 op jeugdigen tot en met 18 jaar.
Figuur 3 geeft voor 2025 per Twentse gemeente het aandeel jeugdigen tot en met 18 jaar weer dat jeugdhulp ontvangt.

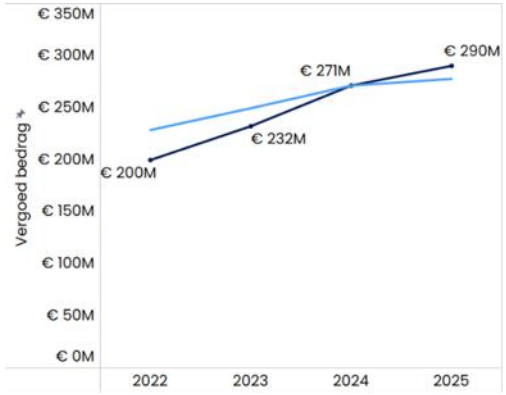
Figuur 2 Aandeel jeugdigen met jeugdhulp tot en met 18 jaar (bron: Kennispunt Twente)

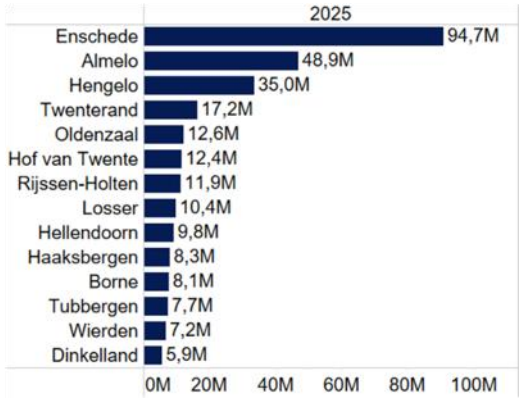
Figuur 3 Aandeel per gemeente (bron: Kennispunt Twente)

<u>Kosten voor jeugdhulp in Twente</u>
De totale kosten voor de regionaal ingekochte jeugdhulp bedroegen in 2025 circa € 296 miljoen, inclusief de bekostiging op de beschikbaarheidsfinanciering. De lichtblauwe lijn in figuur 4 toont het bedrag dat jaarlijks zou zijn betaald indien was uitgegaan van het prijspeil van 2024.

De donkerblauwe lijn geeft de daadwerkelijk gemaakte kosten weer. In de figuur aan de rechterzijde zijn de daadwerkelijk betaalde bedragen per gemeente opgenomen. Voor Hengelo is hierbij tevens het bedrag van € 2,3 miljoen meegenomen dat vanaf 2025 niet langer regionaal wordt ingekocht.

Figuur 4 Totaal kosten voor jeugdhulp in Twente in 2025 en rechts uitgesplitst totale kosten per gemeente (bron: Kennispunt Twente)

Segment ambulant

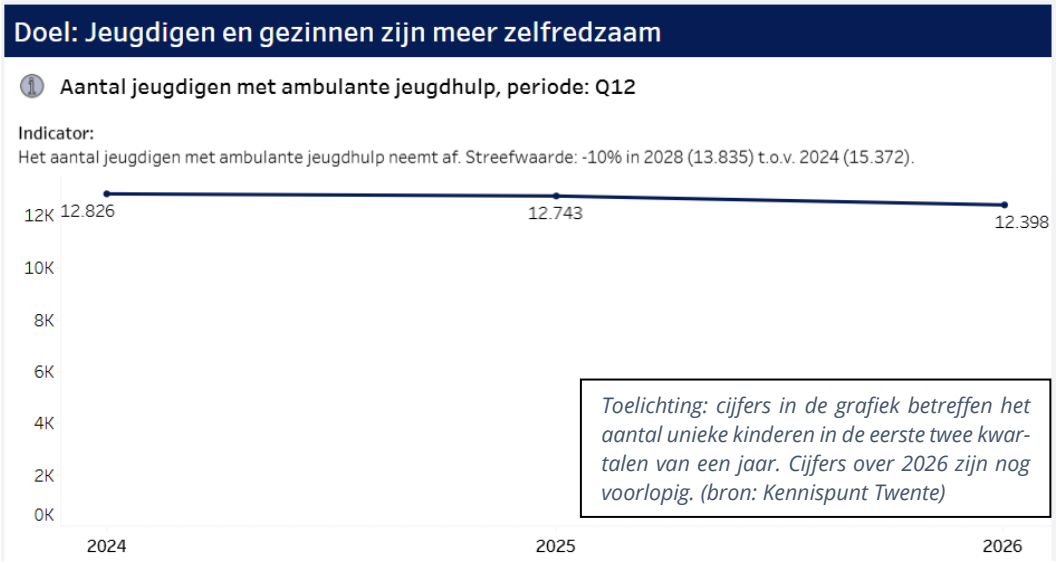
Binnen het segment Ambulant wordt gekeken naar het aantal jeugdigen dat ambulante jeugdhulp ontvangt, de totale kosten en de kosten per jeugdige.

We presenteren hier cijfers over de eerste twee kwartalen van 2024, 2025 en 2026 om periodes te kunnen vergelijken. De cijfers over 2026 zijn nog voorlopig.

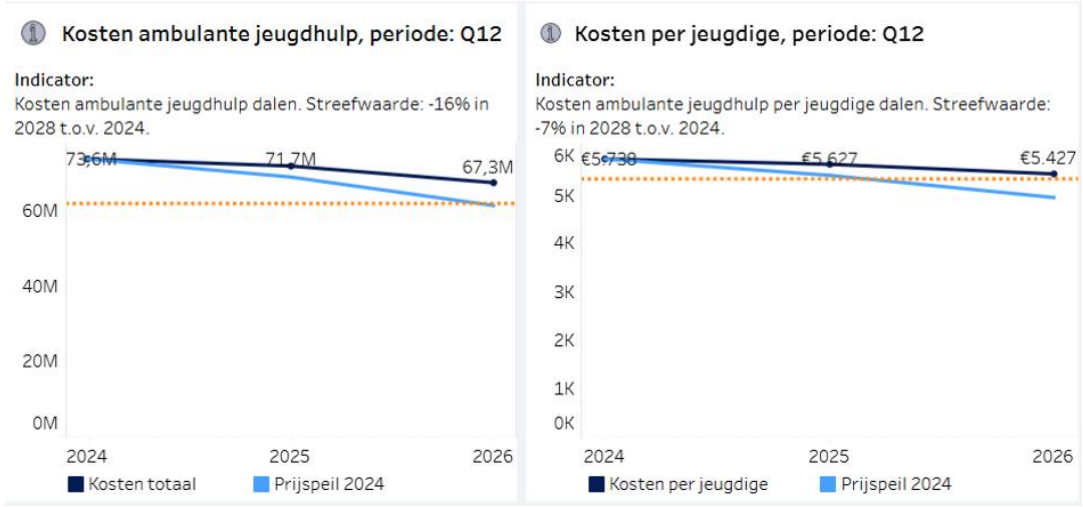
Figuur 5 geeft het aantal jeugdigen met ambulante jeugdhulp.

Figuur 6 geeft de totale kosten van ambulante jeugdhulp en de kosten per jeugdige weer.

In figuur 7 en 8 is de verdeling van het aantal cliënten en de verdeling van de uitgaven aan ambulante zorg te zien uitgesplitst naar een aantal sub-segmenten voor de eerste 5 maanden van 2026. Dit geeft een beeld van de verdeling van verschillende soorten ambulante hulp die wordt geboden.

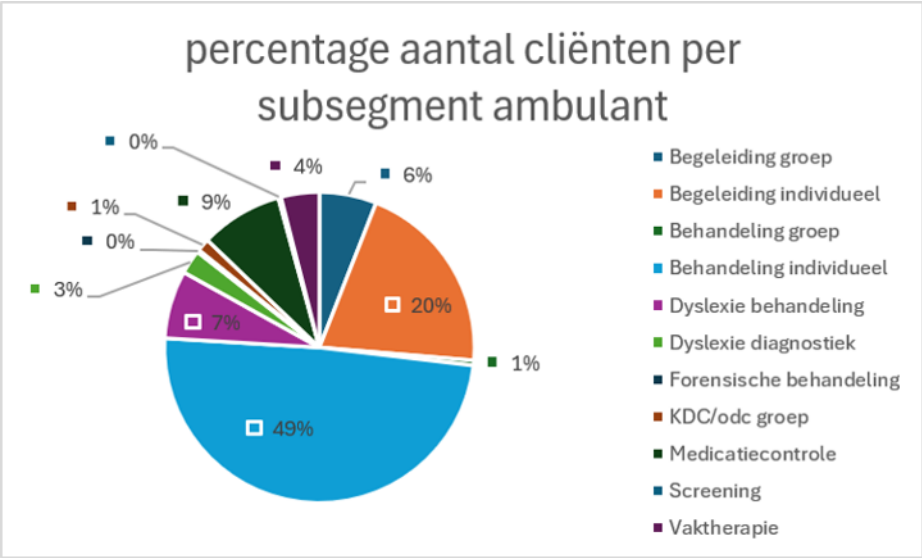

Figuur 5 Aantal jeugdigen met ambulante jeugdhulp.

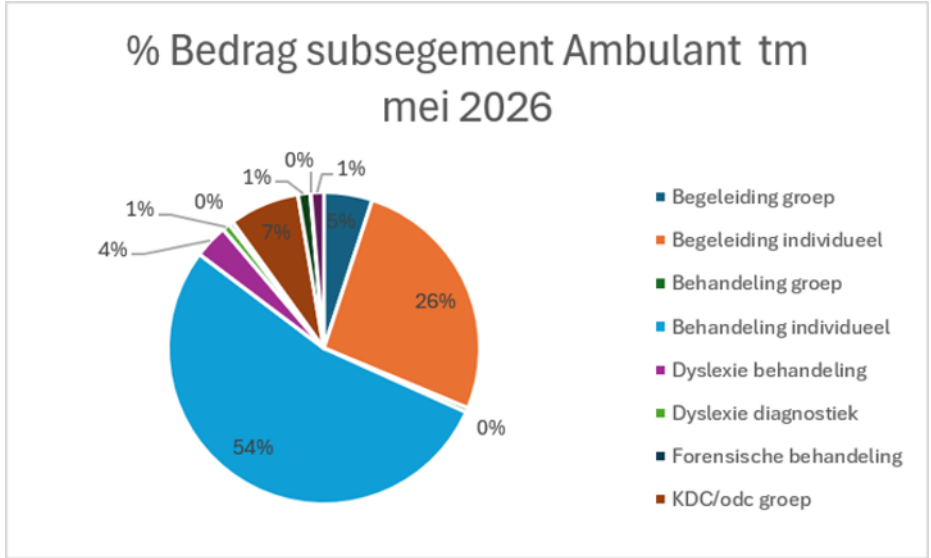

Figuur 6 Kosten en kosten per jeugdige binnen het segment Ambulant.

Toelichting: cijfers in de grafiek betreffen het aantal unieke kinderen in de eerste twee kwartalen van een jaar. Cijfers over 2026 zijn nog voorlopig. (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 7 Verdeling aantal cliënten ambulant naar verschillende sub-segmenten. Toelichting: de cijfers in de grafiek hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2026 (bron: Kennispunt Twente)

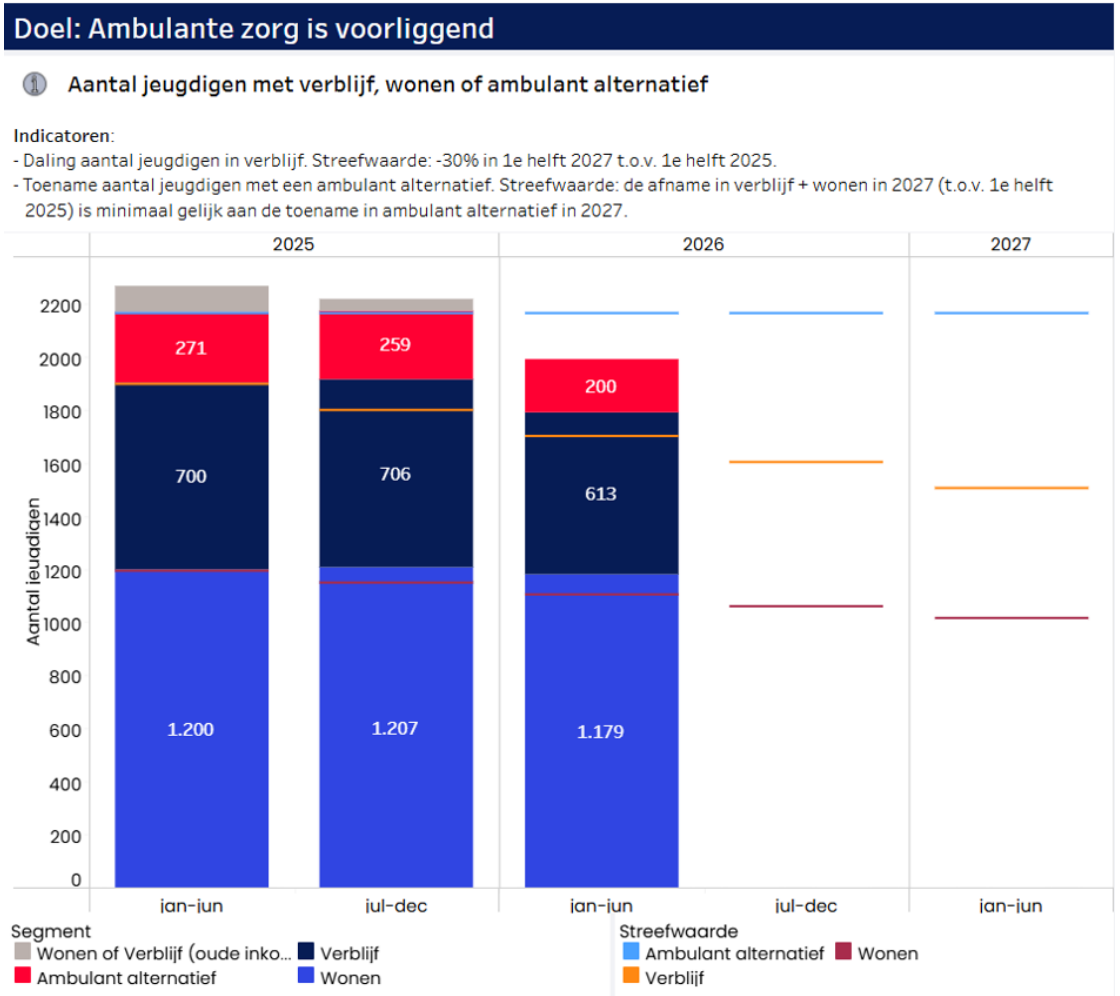
Figuur 8 Verdeling van de uitgaven aan ambulante zorg uitgesplitst naar verschillende sub-segmenten ambulante zorg. Toelichting: de cijfers in de grafiek hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2026 (bron: Kennispunt Twente).

Segment wonen en verblijf

Binnen het segment wonen en verblijf wordt gekeken naar het aantal jeugdigen dat met verblijf, wonen of een ambulant alternatief. Ambulante alternatieven zijn interventies die worden ingezet om te voorkomen dat een jeugdige uit huis wordt geplaatst, binnen een woonvorm kan blijven wonen, en om te bevorderen dat de jeugdige uitstroomt uit verblijf. Er zijn vooralsnog vijf productcodes die als ambulant alternatief zijn aangemerkt.

Op het moment van opstellen van dit rapport is informatie beschikbaar over kosten per jeugdige en de verblijfsduur per jeugdige voor zowel verblijfsvormen als voor woonvormen. Ook hier presenteren we cijfers over de eerste twee kwartalen van 2025 en 2026 om periodes te kunnen vergelijken. De cijfers over 2026 zijn nog voorlopig.

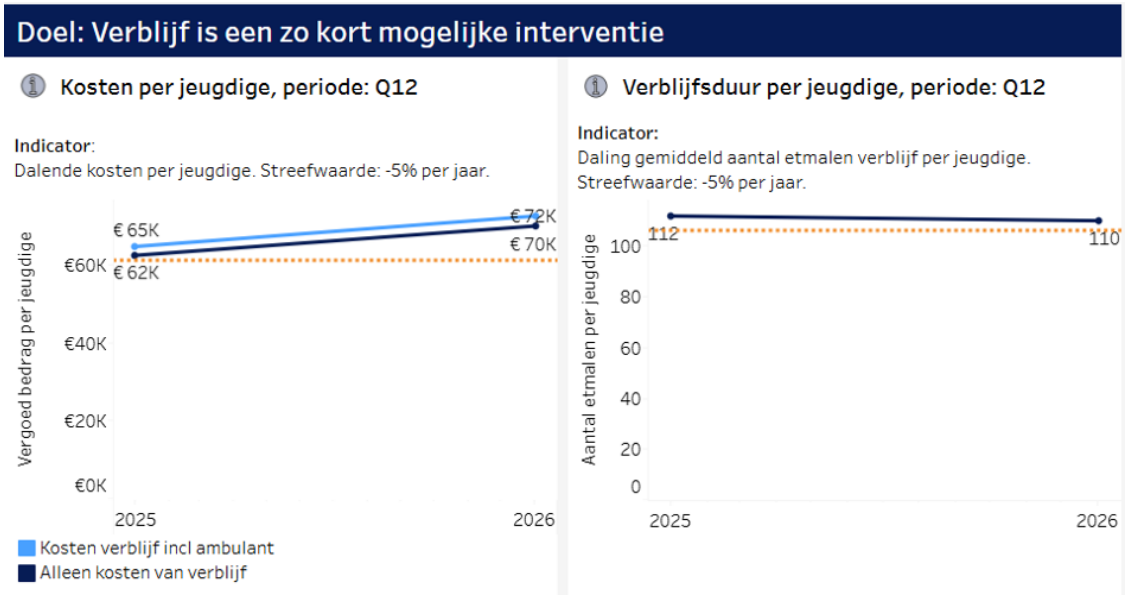
Figuur 9 heeft betrekking op het aantal jeugdigen met verblijf, wonen of ambulant alternatief.

Figuur 9 Aantal jeugdigen met verblijf, wonen of ambulant alternatief. Toelichting: In 2025 in grijs: dit betreft het aantal jeugdigen dat in wonen of verblijf zat op basis van de oude inkoop (dit is niet goed vergelijkbaar te maken met de nieuwe inkoop).

Figuur 10 heeft betrekking op de kosten van verblijfszorg en de gemiddelde duur van verblijf.

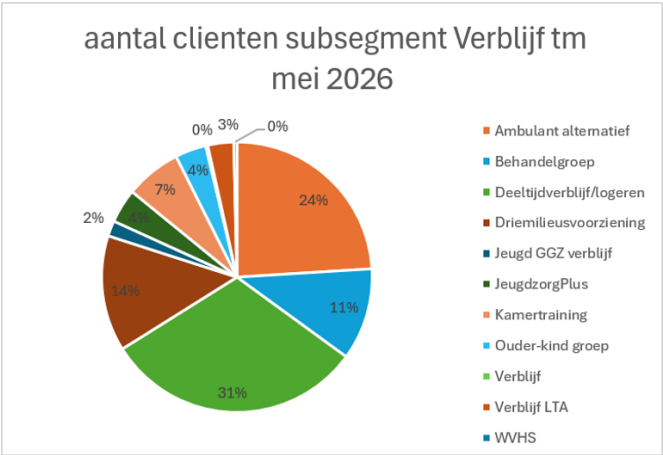
In figuur 11 en 12 is de verdeling van het aantal cliënten in verblijf en met een ambulant alternatief en de verdeling van de uitgaven aan die zorg te zien uitgesplitst naar een aantal subsegmenten voor de eerste 5 maanden van 2026. Dit geeft een beeld van de verdeling van verschillende soorten verblijfshulp en ambulante alternatieven die wordt geboden.

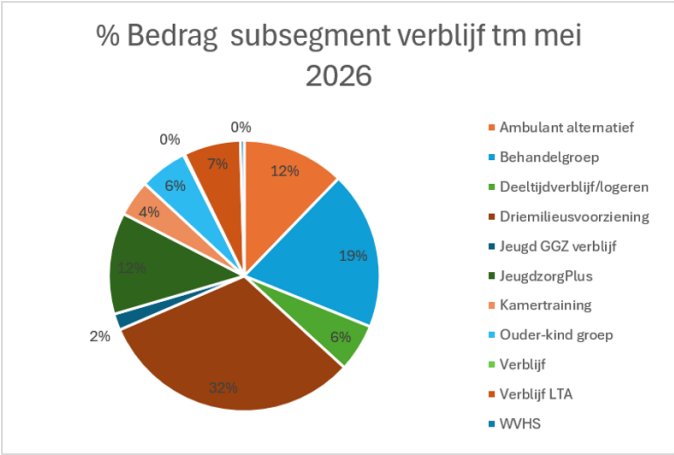
Figuur 10 Kosten per jeugdige voor verblijf en de gemiddelde verblijfsduur van een jeugdige in verblijfsvormen. Toelichting: de cijfers in de grafieken hebben betrekking op de eerste twee kwartalen van een jaar. Cijfers over 2026 zijn nog voorlopig (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 11 Verdeling aantal cliënten in verblijf en met een ambulant alternatief naar verschillende sub-segmenten. Toelichting: de cijfers in de grafiek hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2026 (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 12 Verdeling van de uitgaven aan verblijfszorg en aan ambulante alternatieven uitgesplitst naar verschillende subsegmenten. Toelichting: de cijfers in de grafiek hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2026 (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 11

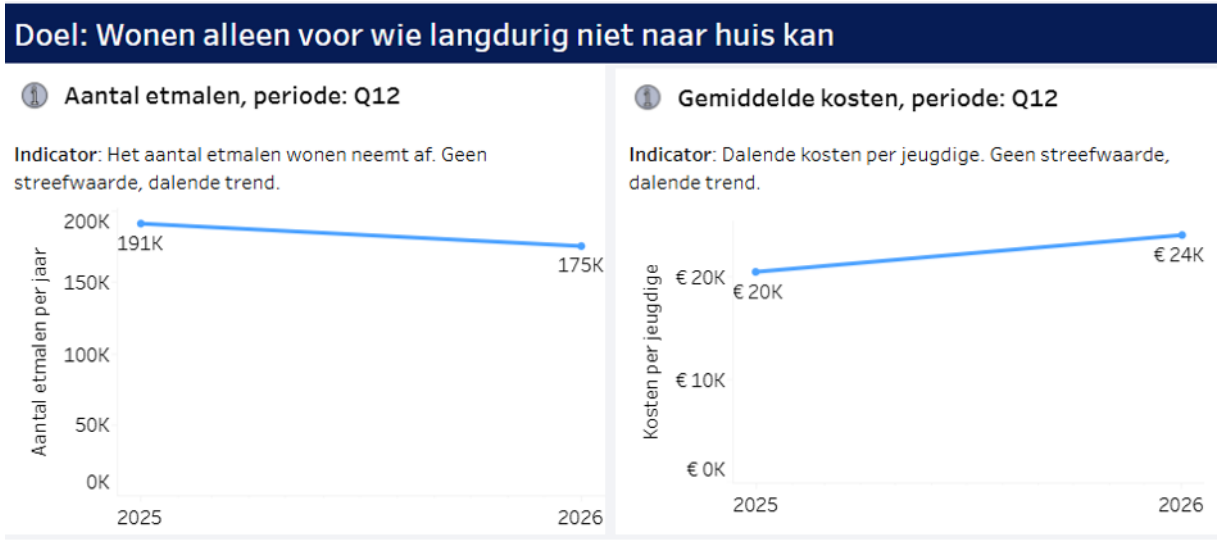

Figuur 12

De figuren op deze pagina betreffen het segment wonen.

Figuur 1 gaat over het aantal etmalen wonen en kosten per jeugdige voor wonen.

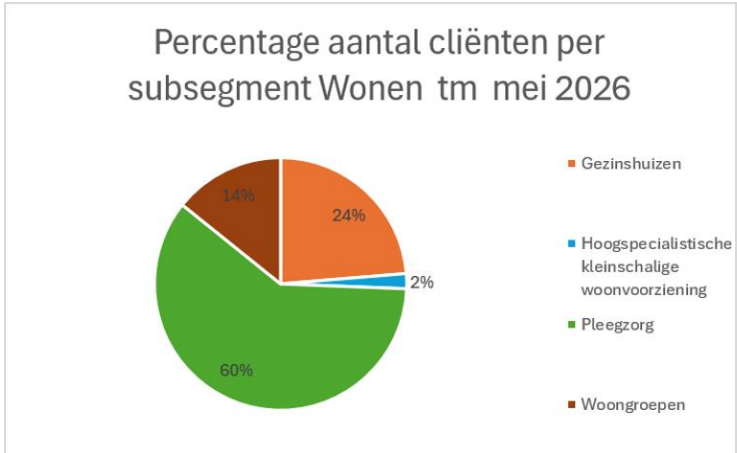
In figuur 14 en 15 is de verdeling van het aantal cliënten in wonen en de verdeling van de uitgaven aan die zorg te zien uitgesplitst naar een aantal sub-segmenten voor de eerste 5 maanden van 2026. Dit geeft een beeld van de verdeling van verschillende soorten wonen die wordt geboden.

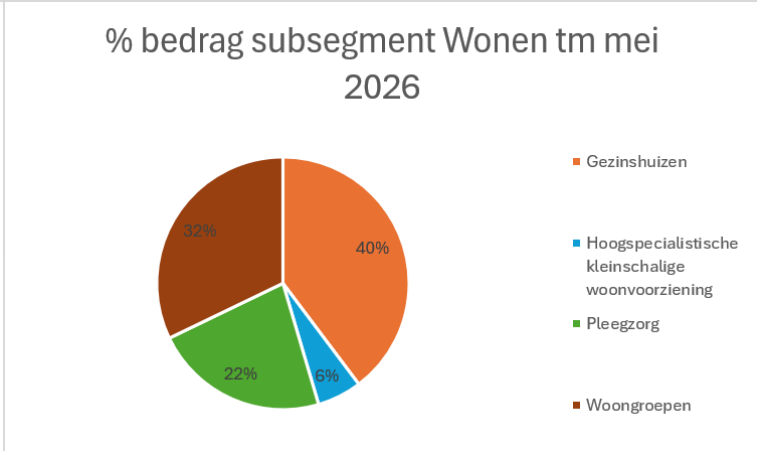
Figuur 13 Aantal etmalen wonen en kosten per jeugdige voor wonen. Toelichting: de cijfers in de grafieken hebben betrekking op de eerste twee kwartalen van een jaar. Cijfers over 2026 zijn nog voorlopig (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 14 Verdeling aantal cliënten in wonen naar verschillende sub-segmenten. Toelichting: de cijfers in de grafiek hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2026 (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 15 Verdeling van de uitgaven aan woonzorg uitgesplitst naar verschillende sub-segmenten woonzorg. Toelichting: de cijfers in de grafiek hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2026 (bron: Kennispunt Twente)

Figuur 14

Figuur 15

Segment crisis

In 2025 startte in Twente 6,0% van de jeugdhulptrajecten vanuit een crisissituatie. Landelijk bedroeg dit aandeel 3,3%. Het aandeel ligt in Twente daarmee bijna twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. Figuur 16 laat daarnaast het aantal unieke jeugdigen per Twentse gemeente zien waarvan in 2025 een jeugdhulptraject vanuit crisis is gestart.

2.3 Regionale en lokale ontwikkelopgaven en stand van zaken

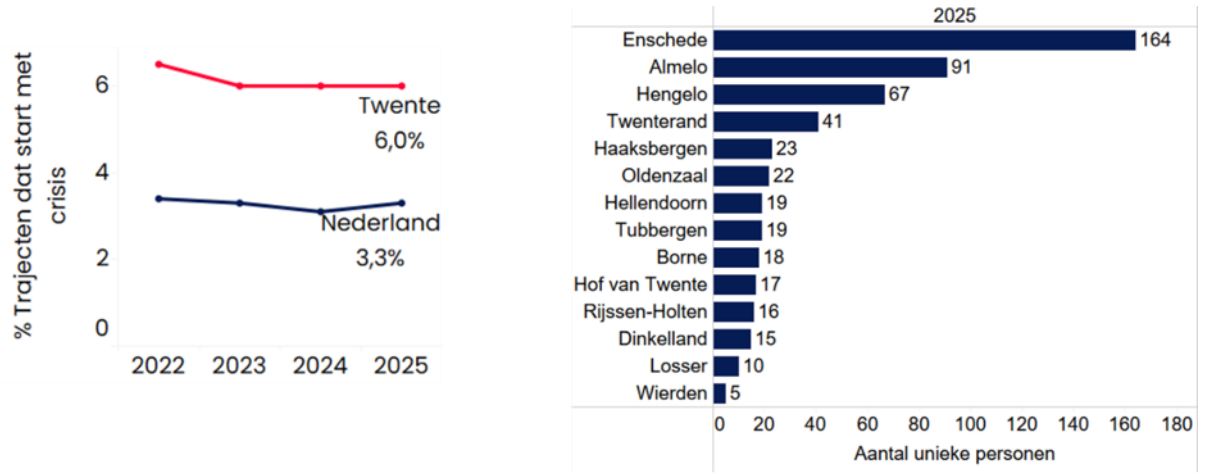
De jeugdzorgopgave in Twente is omvangrijk. Twente kent ten opzichte van het landelijke beeld onder meer een langere trajectduur, een hoger gebruik van verblijf en jeugdbescherming en een hoge instroom via crisis. Daarnaast staat de betaalbaarheid van de jeugdhulp onder druk door de ontwikkeling van de zorgkosten. Deze opgaven vragen om een samenhangende ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente.

Regionaal wordt hieraan onder meer uitvoering gegeven via de Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) 2026–2032. Vanuit de PAJ wordt gewerkt aan het versterken van de toegang tot specialistische jeugdhulp, het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp en het versterken van de regionale sturing en het strategisch partnerschap.

Dit sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en de wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (wvbj).

Uit de Hervormingsagenda vloeien een aantal opgaven voort die ook terugkomen in de PAJ voor zover het de regionale samenwerking raakt.

Ook de ontwikkeling van stevige lokale teams is relevant voor de toekomstige inrichting van de jeugdhulp. Gemeenten werken vanuit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd aan het versterken van de lokale toegang en het organiseren van passende ondersteuning dichtbij jeugdigen en gezinnen.

Figuur 16 Aandeel jeugdhulptrajecten dat start vanuit crisis. (bron: CBS, de bron van de gegevens over de Twentse gemeenten is Kennispunt Twente)

3. Succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking en contractering

In dit hoofdstuk worden de succesfactoren en knelpunten beschreven die gemeenten, aanbieders, GI's en regionale partners ervaren binnen de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering van de regionale jeugdhulp. Daarbij staat centraal in hoeverre de huidige werkwijze bijdraagt aan het tijdig en passend organiseren van jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen.

De bevindingen zijn geordend naar samenhangende thema's. Per thema worden zowel de ervaren succesfactoren als de knelpunten beschreven. Hierdoor ontstaat per onderwerp een samenhangend beeld van wat in de huidige uitvoering goed werkt en waar verdere ontwikkeling nodig is.

3.1 Toeleiding naar jeugdhulp

<u>Brede vraagverheldering binnen de lokale toegang</u>

Gemeenten benoemen de huidige inrichting van de lokale toegang, waarin breed wordt gekeken naar de situatie van jeugdigen en gezinnen, als een belangrijke succesfactor. Daarbij is aandacht voor verschillende leefgebieden, het versterken van de eigen kracht en het benutten van voorliggende voorzieningen voordat specialistische ondersteuning wordt ingezet.

Hierdoor ontstaat beter zicht op de daadwerkelijke ondersteuningsbehoefte en kan ondersteuning passender worden ingezet. De GI's plaatsen hierbij de nuance dat soms te licht wordt gestart, waarna later aanvullende ondersteuning wordt gestapeld.

Aanbieders benadrukken in dit verband het belang van een vroegtijdige gezamenlijke analyse en het tijdig inzetten van passende, specialistische ondersteuning wanneer deze nodig is. Zij geven aan dat niet te lang in het voorveld moet worden gezocht, omdat tijdige inzet van passende ondersteuning kan bijdragen aan het voorkomen van escalatie en uithuisplaatsing.

<u>Capaciteit en expertise binnen de lokale toegang</u>

Volgens gemeenten is voldoende capaciteit en passende expertise binnen de toegang essentieel om hulpvragen zorgvuldig te beoordelen, regie te voeren en de ingezette jeugdhulp te evalueren.

Gemeenten die capaciteitsdruk ervaren, geven aan dat processen en werkwijzen wel goed kunnen zijn ingericht, maar dat onvoldoende capaciteit ertoe kan leiden dat hulpvragen niet altijd tijdig en zorgvuldig kunnen worden opgepakt. Dit kan ten koste gaan van de ruimte voor brede vraagverheldering, een goede analyse van wat nodig is en waarom, regievoering en evaluatie.

Naast capaciteit en expertise binnen de lokale toegang zijn ook overdrachtsmomenten tussen betrokken partijen, wachtlijsten bij gemeenten en aanbieders en onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden van invloed op de tijdigheid en zorgvuldigheid waarmee passende jeugdhulp kan worden georganiseerd.

Ook aanbieders en GI's benadrukken het belang van voldoende capaciteit en expertise binnen de toegang om tijdig tot passende jeugdhulp te komen en de samenwerking rondom hulpvragen goed vorm te geven.

<u>Samenwerking met huisartsen en praktijkondersteuners jeugd</u>

Ook ervaren gemeenten een betere samenwerking met huisartsen en praktijkonder-

steuners jeugd als een succesfactor. Structurele afstemming en de koppeling van een jeugdregisseur of gemeentelijke professional aan de huisarts dragen bij aan betere vraagverheldering en minder directe externe verwijzingen. Ook afspraken om langdurige of omvangrijke verwijzingen met de lokale toegang af te stemmen, bieden meer ruimte om gezamenlijk te beoordelen welke ondersteuning het best aansluit bij de situatie van een jeugdige en diens gezin.

Beperkte sturing op externe verwijzingen

Gemeenten ervaren dat hun mogelijkheden om regie te voeren en bij te sturen verschillen per verwijzingsroute. Wanneer de lokale toegang zelf verwijst, wordt doorgaans breed naar de situatie van de jeugdige en het gezin gekeken en blijft de toegang betrokken bij de voortgang, evaluatie en eventuele afschaling van de jeugdhulp.

Bij verwijzingen door externe verwijzers, zoals huisartsen, medisch specialisten en GI's, is de betrokkenheid van de lokale toegang niet altijd op dezelfde wijze georganiseerd. Hierdoor hebben gemeenten in sommige situaties minder zicht op de ingezette ondersteuning, de voortgang en mogelijkheden voor afschaling.

In de samenwerking tussen gemeenten en GI's spelen daarnaast verschillende rollen en verantwoordelijkheden een rol bij de beoordeling van wat passende ondersteuning is. GI's kijken vanuit hun verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de jeugdige naar de benodigde ondersteuning. Gemeenten wegen daarnaast de mogelijkheden binnen het gezin en het voorliggende veld en de inzet van de beschikbare middelen mee.

Deze verschillende perspectieven kunnen leiden tot verschillen in de beoordeling van de aard en intensiteit van de benodigde ondersteuning. Gemeenten benadrukken daarom het belang van vroegtijdige afstemming, zodat ook de mogelijkheden binnen het gezin, het voorliggende veld en de lokale ondersteuning worden betrokken bij het bepalen van passende ondersteuning.

Sturing op dyslexiezorg

Als specifiek aandachtspunt wordt de sturing op dyslexiezorg genoemd. De toeleiding naar Ernstige Dyslexie kent een sterke verbinding met het onderwijs, dat een belangrijke rol heeft in de signalering en onderbouwing voorafgaand aan dyslexiezorg.

Een gemeente signaleert een sterke toename van de instroom en een langere behandelduur, waardoor de verwachte cliëntaantallen en behandeluren sneller worden bereikt dan voorzien. Dit roept de vraag op welke mogelijkheden gemeenten hebben om zicht en grip te houden op de instroom en inzet van dyslexiezorg.

Afbakening tussen begeleiding en behandeling

De afbakening tussen begeleiding en behandeling leidt in de praktijk regelmatig tot discussie. Gemeenten, aanbieders en GI's signaleren dat niet altijd eenduidig wordt beoordeeld wanneer sprake is van begeleiding en wanneer behandeling passend is.

Daarnaast kan de huidige afbakening knellen wanneer een jeugdige beide vormen van ondersteuning nodig heeft, bijvoorbeeld wanneer een aanbieder niet voor beide producten is gecontracteerd. Dit kan leiden tot extra afstemming, de inzet van meerdere aanbieders of discussie over welk product moet worden toegewezen.

Verschillen in toepassing van regionale afspraken

Gemeenten, aanbieders en GI's signaleren dat regionale afspraken in de praktijk niet altijd eenduidig worden geïnterpreteerd en toegepast. Gemeenten en verwijzers hanteren bij vergelijkbare hulpvragen niet altijd dezelfde werkwijzen en afwegingen.

Aanbieders ervaren deze verschillen eveneens en houden in de praktijk rekening met de wijze waarop afzonderlijke gemeenten de regionale afspraken toepassen. Zo geven aanbieders aan dat per gemeente verschilt welke inzet kan worden aangevraagd en welke tarieven daarbij worden geaccepteerd.

GI's ervaren daarnaast verschillen tussen gemeenten in processen, werkwijzen en afspraken over rollen en bevoegdheden. Dit komt onder meer tot uiting in verschillen bij de beoordeling en toewijzing van jeugdhulp, de toepassing van productdefinities en de omgang met beschikkingen en contractafspraken.

Ook vanuit het regionale contractmanagement wordt ervaren dat verschillen in de lokale toepassing van regionale afspraken de eenduidige uitvoering en sturing op regionale contractafspraken kunnen bemoeilijken.

Hierdoor kan onduidelijkheid ontstaan over welke ondersteuning kan worden ingezet en onder welke voorwaarden. Voor verwijzers en aanbieders kunnen deze verschillen bovendien leiden tot extra afstemmings-, overdrachts- en administratieve handelingen. In sommige gevallen kan dit ook leiden tot vertraging in het organiseren van passende jeugdhulp.

Omvang, duur en intensiteit van ondersteuning

In de praktijk ontstaan regelmatig discussies over de omvang, duur en intensiteit van ondersteuning en over de financiële consequenties van de zorginzet. Deze gesprekken vragen tijd en capaciteit van zowel verwijzers als aanbieders. Verschillende betrokkenen geven aan dat de afweging meer zou moeten gaan over wat een jeugdige daadwerkelijk nodig heeft, passend binnen de beschikbare middelen.

Evaluatie en bijsturing gedurende hulptrajecten

Gemeenten en aanbieders zien evaluatiemomenten als een belangrijk instrument om gedurende een hulptraject de voortgang en doelrealisatie te beoordelen en op basis daarvan te bepalen of ondersteuning moet worden voortgezet, aangepast, afgeschaald of beëindigd.

De wijze waarop en frequentie waarmee hulptrajecten worden geëvalueerd verschillen in de praktijk tussen gemeenten. Daarmee verschilt ook de wijze waarop evaluaties worden benut. Evaluaties kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt om de voortgang van een individueel hulptraject te beoordelen en waar nodig bij te sturen, maar ook om breder te leren van werkwijzen en samenwerking.

Om evaluaties daadwerkelijk als sturingsmoment te kunnen benutten, is het van belang dat aan de voorkant duidelijk is welke doelen met de ondersteuning worden nagestreefd en dat gedurende het traject tijdig wordt beoordeeld in hoeverre deze worden bereikt.

Gemeenten ervaren dat dit in de praktijk nog niet altijd voldoende gebeurt. Evaluaties vinden niet altijd op een zodanig moment plaats dat de uitkomsten nog kunnen worden benut om gedurende het hulptraject bij te sturen.

Ook worden vooraf vastgelegde doelen en afspraken niet overal consequent als basis voor de evaluatie benut. Hierdoor kan het voorkomen dat pas bij het aflopen van een indicatie of een verzoek om verlenging opnieuw naar het hulptraject wordt gekeken, terwijl aanbieder en hulpvrager al verwachtingen hebben over het vervolg. Dit kan de ruimte beperken om op basis van de behaalde resultaten kritisch te beoordelen of voortzetting, aanpassing of afschaling van de ondersteuning passend is.

Evaluaties kunnen daarnaast breder worden benut als leerinstrument. Evaluaties kunnen niet alleen inzicht geven in de voortgang van individuele trajecten, maar ook waardevolle informatie opleveren over de effectiviteit van werkwijzen, de kwaliteit van samenwerking en factoren die bijdragen aan passende ondersteuning. Deze inzichten kunnen worden benut om de kwaliteit van de uitvoering te versterken en gezamenlijk te leren en verbeteren binnen de jeugdhulp.

3.2 Zorglandschap en beschikbaarheid van jeugdhulp

Beschikbaarheid van passende specialistische jeugdhulp

Vrijwel alle gemeenten, GI's en OZJT ervaren knelpunten bij het tijdig vinden van een passende plek voor jeugdigen met complexe en/of meervoudige problematiek, met name binnen Wonen & Verblijf. Hoewel sprake is van een breed gecontracteerd aanbod, zijn voor deze jeugdigen niet altijd voldoende passende plekken beschikbaar.

Een beschikbare plek is niet per definitie passend voor de ondersteuningsvraag van een jeugdige. Dit is onder meer afhankelijk van de benodigde expertise, de aard, de problematiek en de mogelijkheden van een aanbieder om de jeugdige binnen de betreffende voorziening te ondersteunen.

Met name bij specifieke combinaties van problematiek kan het lastig zijn om passend aanbod te vinden. De mogelijkheden voor plaatsing zijn afhankelijk van de benodigde expertise en kunnen daarnaast worden beperkt door contra-indicaties, bijvoorbeeld vanuit veiligheid of de samenstelling van een groep. Hierdoor kunnen wachttijden, doorplaatsingen en de inzet van maatwerkcontracten ontstaan.

Op onderdelen worden concrete tekorten in het zorglandschap ervaren. Zo zijn er onvoldoende passende en beschikbare gezinshuisplekken voor Twentse jeugdigen en staat ook de beschikbaarheid van pleegzorg onder druk.

Daarnaast zijn ambulante alternatieven voor verblijf nog te beperkt en te doelgroepspecifiek beschikbaar. Dit is onder meer relevant bij de afbouw van JeugdzorgPlus, waarbij niet voor alle jeugdigen een passend alternatief beschikbaar is.

Gemeenten noemen daarnaast meer specifieke hiaten voor bepaalde doelgroepen, specialistische hulpvragen en ondersteuning op het snijvlak van verschillende domeinen.

Als voorbeelden worden onder meer forensische jeugdhulp, specialistische ondersteuning bij genderproblematiek, langdurige en flexibele ondersteuning voor jeugdigen met een LVB, diagnostiek en specialistische gezinsbehandeling, eetproblematiek, cultuur- en taalpassend aanbod en ondersteuning op

het snijvlak van passend onderwijs en de Jeugdwet, waaronder voor thuiszitters, genoemd. Deze signalen verschillen per gemeente en vormen daarmee niet in alle gevallen een regionaal gedeeld hiaat.

Doorstroom en overgang van 18- naar 18+

Gemeenten en aanbieders vragen specifiek aandacht voor de overgang van jeugdigen naar voorzieningen voor volwassenen. Bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar krijgen jongeren te maken met andere wettelijke kaders, financieringsstromen en toegangsroutes. Dit kan de continuïteit van ondersteuning bemoeilijken en het risico vergroten dat ondersteuning niet tijdig kan worden voortgezet.

De beschikbaarheid van passende vervolgvoorzieningen speelt daarbij eveneens een rol. Wanneer jongeren niet tijdig kunnen doorstromen naar passende ondersteuning vanaf 18 jaar, bijvoorbeeld vanuit de Wmo, Wlz of volwassen-ggz, blijven plekken binnen de jeugdhulp soms langer bezet. Hierdoor kan de beschikbaarheid van plekken voor andere jeugdigen onder druk komen te staan.

Arbeidsmarktkrapte en druk op specialistische expertise

Aanbieders en GI's signaleren dat de beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp mede onder druk staat door personeelstekorten en doordat voldoende ervaren professionals en specialistische expertise niet altijd tijdig beschikbaar zijn.

Ook in de gemeentelijke interviews wordt de beschikbaarheid van deskundige en ervaren professionals voor complexe problematiek als aandachtspunt genoemd. Hoewel binnen het Twentse zorglandschap veel expertise aanwezig is, is deze niet altijd tijdig beschikbaar. Wachtlijsten, crisisdruk en de toenemende complexiteit van hulpvragen versterken dit vraagstuk.

De toenemende complexiteit van hulpvragen doet bovendien een groter beroep op specialistische kennis en op de samenwerking tussen verschillende disciplines en aanbieders. Het beschikbaarheidsvraagstuk gaat daarmee niet alleen over het aantal beschikbare plekken, maar ook over de vraag of voldoende ervaren professionals met de benodigde specialistische expertise tijdig beschikbaar zijn.

Behoefte aan laagdrempelige specialistische consultatie

Gemeenten zien over het algemeen meerwaarde in de mogelijkheid om bij complexe hulpvragen laagdrempelig specialistische expertise te betrekken. De behoefte hieraan verschilt echter per gemeente en hangt onder meer samen met de expertise die binnen de lokale toegang beschikbaar is.

De ervaringen met de huidige invulling hiervan via het segment Advies & Expertise zijn wisselend. In verschillende gemeenten wordt hiervan beperkt gebruikgemaakt, terwijl andere gemeenten de onafhankelijke advisering en specialistische expertise juist als waardevol ervaren.

De bevindingen laten daarmee zien dat er behoefte bestaat aan de mogelijkheid om specialistische expertise te betrekken, maar dat de aard en omvang van deze behoefte tussen gemeenten verschilt. De wijze waarop deze expertise het beste beschikbaar kan worden gesteld, bijvoorbeeld via een afzonderlijke voorziening of door expertise van gecontracteerde aanbieders te benutten, vraagt nadere uitwerking.

Registratie van maatwerkovereenkomsten en inzicht in hiaten

Gemeenten ervaren de regionale registratie van maatwerkovereenkomsten als een waardevol instrument om mogelijke hiaten in het gecontracteerde zorglandschap zichtbaar te maken. Wanneer het reguliere aanbod onvoldoende aansluit op de ondersteuningsbehoefte van een jeugdige, kan de inzet en registratie van maatwerk inzicht geven in terugkerende patronen en mogelijke lacunes in het gecontracteerde aanbod.

Doordat de registratie inmiddels door alle gemeenten wordt uitgevoerd, ontstaat een basis om maatwerkovereenkomsten regionaal te bundelen en te analyseren en daarmee terugkerende patronen en mogelijke hiaten in het gecontracteerde aanbod inzichtelijk te maken.Tegelijkertijd betekent de inzet van maatwerk niet automatisch dat sprake is van een structureel hiaat in het gecontracteerde aanbod.

Ook andere factoren kunnen aanleiding geven tot maatwerk, bijvoorbeeld wanneer gecontracteerd aanbod niet tijdig beschikbaar is, sprake is van een zeer specifieke of incidentele ondersteuningsvraag of wanneer het woonplaatsbeginsel in een individuele situatie aanleiding geeft tot een afwijkende oplossing.

De registratie van maatwerk biedt daarmee een signaleringsfunctie en een basis om nader te analyseren waarom maatwerk wordt ingezet. Daarbij kan worden onderzocht of sprake is van een structureel hiaat in het gecontracteerde zorglandschap, of een gecontracteerd alternatief beschikbaar was en welke andere factoren aanleiding hebben gegeven tot de inzet van maatwerk.

Deze inzichten kunnen worden benut in het gezamenlijke gesprek over de ontwikkeling van het zorglandschap en de toekomstige regionale inkoop.

3.3 Partnerschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid

Gezamenlijke verantwoordelijkheid bij complexe hulpvragen

Bij complexe hulpvragen ontbreekt het volgens gemeenten en GI's regelmatig aan een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren van passende ondersteuning.

Wanneer een aanbieder een jeugdige niet kan ondersteunen, bijvoorbeeld omdat de hulpvraag niet aansluit bij de aanwezige expertise of vanwege contra-indicaties, is onvoldoende geborgd dat betrokken partijen gezamenlijk tot een passende oplossing komen. Hierdoor komt de verantwoordelijkheid voor het vinden van een alternatief in de praktijk sterk bij de verwijzer te liggen.

Tegelijkertijd wordt onderkend dat niet iedere aanbieder iedere jeugdige kan ondersteunen en dat er situaties kunnen zijn waarin een aanbieder een hulpvraag niet verantwoord kan aannemen.

Vanuit gemeentelijk perspectief wordt als knelpunt ervaren dat aanbieders zich niet in alle gevallen medeverantwoordelijk voelen voor het organiseren van een passend alternatief wanneer zij een jeugdige niet zelf kunnen helpen. Aanbieders geven daarentegen aan dat er een grote bereidheid bestaat om gezamenlijk naar oplossingen te zoeken en dat partijen elkaar over het algemeen weten te vinden wanneer aanvullende expertise nodig is.

Daarnaast geven aanbieders aan dat bij complexe plaatsingen situaties kunnen ontstaan waarin zij mogelijkheden zien om een jeugdige te ondersteunen, maar terughoudend zijn vanwege de risico's voor bijvoorbeeld medewerkers, andere jeugdigen of het behandelklimaat.

In dergelijke situaties vinden aanbieders het van belang dat zij niet alleen verantwoordelijk komen te staan wanneer een plaatsing onder druk komt te staan, maar dat gemeenten, GI's en andere betrokken partijen actief betrokken blijven bij het organiseren en behouden van passende ondersteuning.

Vertrouwen en professionele ruimte

Gemeenten, aanbieders en GI's benoemen vertrouwen als een belangrijke voorwaarde voor partnerschap en samenwerking. Aanbieders benadrukken het belang van vertrouwen in hun professionele expertise en voldoende ruimte om vanuit die expertise te handelen.

Aanbieders ervaren daarbij dat de huidige uitvoering op onderdelen sterk vanuit controle en verantwoording is ingericht, waardoor zij niet altijd voldoende professionele ruimte ervaren. Tegelijkertijd vraagt partnerschap van betrokken partijen dat zij in staat en bereid zijn over het belang van de eigen organisatie heen te kijken en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de bredere maatschappelijke opgave en de beschikbare middelen.

Dit vraagt om wederkerigheid. Gemeenten moeten ruimte bieden voor de professionele expertise van aanbieders, terwijl van aanbieders wordt verwacht dat zij zich medeverantwoordelijk voelen voor gezamenlijke doelen, de ontwikkeling en beschikbaarheid van passende ondersteuning en een doelmatige inzet van middelen. Het versterken van partnerschap vraagt daarmee om een balans tussen duidelijke kaders en verantwoording enerzijds en vertrouwen in de professionele expertise van aanbieders anderzijds.

Samenwerking rondom complexe casuïstiek

Aanbieders geven aan dat handelingsverlegenheid bij complexe casuïstiek niet uitsluitend bij aanbieders voorkomt, maar ook bij verwijzers en andere betrokken partijen. Dit speelt met name wanneer complexe problematiek, maatwerk of vraagstukken uit verschillende domeinen samenkomen.

Juist in dergelijke situaties bestaat behoefte aan vroegtijdige gezamenlijke casusbespreking en het combineren van expertise van verschillende organisaties.

Gemeenten en GI's verwachten daarbij dat aanbieders vanuit hun expertise actief meedenken over wat wél mogelijk is en, waar nodig, andere aanbieders of expertise betrekken. Andersom vraagt dit van gemeenten en verwijzers dat zij aanbieders voldoende vertrouwen en ruimte geven om verantwoordelijkheid te nemen voor complexe hulpvragen.

Daarbij is het van belang dat aanbieders erop kunnen vertrouwen dat andere betrokken partijen gezamenlijk verantwoordelijkheid blijven dragen wanneer zich gedurende een traject knelpunten voordoen. De verantwoordelijkheid en risico's rondom complexe casuïstiek moeten daarmee niet bij één partij komen te liggen. Dit vraagt om actieve betrokkenheid en ondersteuning van gemeenten, GI's, aanbieders en andere betrokken partners gedurende het traject.

Combineren van ondersteuning en expertise

De mogelijkheid van stapeling en samenloop van ondersteuning wordt door aanbieders als

positief ervaren. Dit biedt ruimte om bij complexe hulpvragen verschillende vormen van ondersteuning en expertise naast elkaar in te zetten en ondersteunt daarmee de samenwerking tussen aanbieders onderling. Ook in de gemeentelijke interviews wordt het belang genoemd van het kunnen combineren van verschillende vormen van ondersteuning en expertise bij complexe hulpvragen.

Aanbieders zien daarnaast meerwaarde in het vroegtijdig betrekken van specialistische expertise en het gezamenlijk bespreken van complexe hulpvragen. Hierdoor kan eerder worden verkend welke ondersteuning en expertise nodig zijn en hoe deze vanuit verschillende organisaties kunnen worden gecombineerd.

3.4 Samenwerking en governance

Samenwerking tussen lokale toegang en lokaal contractmanagement

Gemeenten ervaren de korte lijnen tussen de lokale toegang en het lokale contractmanagement als een succesfactor binnen de huidige uitvoering van de jeugdhulp.

De lokale toegang en het contractmanagement weten elkaar over het algemeen te vinden, waardoor vragen en knelpunten uit de uitvoering laagdrempelig kunnen worden besproken.

Regionale samenwerking, rollen en verantwoordelijkheden

De gezamenlijke inkoop van jeugdhulp door de veertien Twentse gemeenten wordt door verschillende betrokkenen als een belangrijke succesfactor beschouwd. De regionale samenwerking maakt het mogelijk om gezamenlijk afspraken te maken, expertise te bundelen en een gezamenlijk zorglandschap te organiseren. Hiermee is een basis gelegd voor regionale afstemming en samenwerking op het gebied van uitvoering, samenwerking en contractering.

Tegelijkertijd is niet altijd duidelijk welke verantwoordelijkheden lokaal en welke regionaal zijn belegd. Dit speelt onder meer bij contractmanagement, toezicht en de opvolging van signalen en knelpunten. Ook bestaat niet altijd duidelijkheid over de rol, het mandaat en de verwachtingen ten aanzien van de OZJT en het regionale contractmanagement. Hierdoor kan onduidelijkheid ontstaan over eigenaarschap, besluitvorming en de verantwoordelijkheid voor opvolging.

Daarnaast blijkt dat gemeenten dezelfde regionale ambities veelal onderschrijven, maar daar in de praktijk op verschillende manieren invulling aan geven. Ook aanbieders benoemen dat verschillen in werkwijzen, interpretaties en processen tussen gemeenten leiden tot extra administratieve lasten en onduidelijkheid. Hierdoor ontstaat volgens hen niet altijd een eenduidige uitvoering van de regionaal gemaakte afspraken.

Lokale beleidskeuzes, beschikbare capaciteit, financiële mogelijkheden en verschillen in de ontwikkeling van de lokale toegang leiden tot uiteenlopende uitvoeringspraktijken. Hierdoor kunnen regionale afspraken niet altijd op dezelfde wijze of in hetzelfde tempo worden toegepast.

Tegelijkertijd wordt erkend dat verschillen tussen gemeenten niet per definitie ongewenst zijn, omdat gemeenten ook met verschillende lokale vraagstukken en omstandigheden te maken hebben.

Deze verschillen maken duidelijk dat de uitdaging niet uitsluitend ligt in het formuleren van gezamenlijke ambities, maar ook in het organiseren van een passende balans tussen regionale uniformiteit en lokale vrijheid.

Samenwerking met GI's
De samenwerking tussen gemeenten en GI's verloopt niet overal op dezelfde wijze. Waar sprake is van korte lijnen, persoonlijk contact en vroegtijdige afstemming wordt de samenwerking positief ervaren. Tegelijkertijd blijkt de samenwerking mede afhankelijk van individuele professionals, bestaande relaties en lokale werkwijzen.

Gemeenten en GI's ervaren daarnaast dat rollen, verantwoordelijkheden en werkafspraken niet altijd voldoende duidelijk of eenduidig zijn vastgelegd. Dit kan leiden tot verschillen in verwachtingen over betrokkenheid, besluitvorming en de wijze waarop gezamenlijk tot passende ondersteuning wordt gekomen. Er bestaat daarom behoefte aan duidelijkere en meer structurele afspraken over de samenwerking tussen gemeenten en GI's.

Samenwerking met aanbieders
De samenwerking tussen gemeenten, OZJT en aanbieders vindt zowel rondom individuele casuïstiek als op regionaal niveau plaats. Betrokken partijen geven aan dat persoonlijk contact, korte lijnen en het elkaar kennen bijdragen aan een goede samenwerking.

Ook GI's benadrukken het belang van korte lijnen en persoonlijk contact in de samenwerking rondom casuïstiek. Aanbieders ervaren dat de samenwerking rondom individuele casuïstiek vaak goed tot stand komt, maar dat samenwerking op organisatie- en ontwikkelniveau complexer is. Er bestaat behoefte om aanbieders eerder en structureler te betrekken bij gezamenlijke vraagstukken en om expertise en ervaringen beter met elkaar te delen.

Tegelijkertijd blijkt uit de opgehaalde input dat het nog niet altijd lukt om regionale opgaven daadwerkelijk in gezamenlijkheid op te pakken. Ondanks verschillende initiatieven en overlegvormen om de samenwerking te versterken, leiden gezamenlijke ambities en afspraken niet vanzelfsprekend tot gezamenlijk handelen in de praktijk.

Het duurzaam organiseren van samenwerking rondom regionale ontwikkelopgaven blijft daarmee een aandachtspunt.

Regionale coördinatie bij complexe casuïstiek
Voor complexe casuïstiek zijn regionale overleg- en coördinatievormen ingericht, waaronder het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf (CPWV) en het Regionaal Expertteam (RET).

Gemeenten zien hierin meerwaarde doordat complexe vraagstukken regionaal kunnen worden besproken, expertise kan worden samengebracht en meer inzicht kan ontstaan in beschikbare voorzieningen en knelpunten in het zorglandschap.

De ervaringen met de werking van het CPWV en RET zijn tegelijkertijd wisselend. Gemeenten benoemen onder meer dat de rol en toegevoegde waarde van het CPWV en RET niet altijd duidelijk zijn en dat bespreking van een casus niet vanzelfsprekend leidt tot een concrete oplossing of passende plek.

Enkele gemeenten benoemen daarnaast de bereikbaarheid van het CPWV, de snelheid van terugkoppeling en de doorlooptijd bij plaatsingsvraagstukken als aandachtspunten.

Ook bestaat behoefte aan duidelijkheid over de mogelijkheden om daadwerkelijk tot een oplossing te komen wanneer aanbieders een jeugdige niet kunnen ondersteunen. GI's herkennen dit knelpunt en wijzen daarbij expliciet op het ontbreken van voldoende doorzettingsmacht binnen het CPWV en RET.

De bevindingen laten zien dat verdere duidelijkheid nodig is over de rol, verantwoordelijkheden en mogelijkheden van de regionale coordinatie bij complexe casuïstiek. Dit hangt nauw samen met het vraagstuk van gezamenlijke verantwoordelijkheid: wanneer een aanbieder een jeugdige niet kan ondersteunen, moet duidelijk zijn hoe betrokken partijen gezamenlijk tot een passend alternatief komen en welke rol de regionale coördinatie daarin heeft.

3.5 Sturing, monitoring en informatievoorziening

Datavoorziening en stuurinformatie

Gemeenten ervaren dat de beschikbaarheid van data en stuurinformatie steeds meer mogelijkheden biedt om ontwikkelingen binnen de jeugdhulp te monitoren en tijdig bij te sturen.

Inzicht in trends, het gebruik van voorzieningen en kostenontwikkelingen ondersteunt het gesprek over de uitvoering, contractafspraken en de ontwikkeling van het zorglandschap. Hierbij ondersteunt de regionale informatievoorziening het verkrijgen van inzicht. Enkele gemeenten geven aanvullend aan ook waardevolle informatie te halen uit lokale dashboards en rapportages.

Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat de informatievoorziening verder kan worden ontwikkeld. Aandachtspunten zijn onder meer de betrouwbaarheid en actualiteit van gegevens, de aansluiting tussen regionale en lokale informatie en de beschikbaarheid van specifieke stuurinformatie.

Ook vraagt de inrichting van producten en productcodes aandacht, omdat deze mede bepaalt welke ontwikkelingen met behulp van data kunnen worden gevolgd. Zo blijkt het monitoren van wachttijden in de praktijk nog lastig. De regionale informatievoorziening en stuurinformatie worden momenteel verder doorontwikkeld.

Vastleggen en benutten van signalen

Gemeenten geven aan dat signalen uit de uitvoering nog niet overal structureel en uniform worden vastgelegd, gebundeld en geanalyseerd. Niet altijd is duidelijk hoe signalen die lokaal worden opgehaald vervolgens regionaal worden ingebracht en opgevolgd.

Er is geen eenduidig proces voor de opvolging van signalen en ook is voor de melder niet altijd inzichtelijk wat met een ingebracht signaal is gebeurd. Hierdoor ontbreekt een volledig regionaal overzicht van terugkerende knelpunten, trends en ontwikkelingen. Dit beperkt de mogelijkheden om signalen van verschillende gemeenten regionaal samen te brengen, patronen tijdig te herkennen en deze te benutten voor regionale sturing en gesprekken met aanbieders.

Het knelpunt ligt daarmee in het structureel registreren, bundelen, analyseren en opvolgen van signalen én in de verbinding tussen het lokale en regionale niveau. Hierdoor wordt het lastiger om patronen te herkennen, de opvolging van signalen te monitoren en gezamenlijk te sturen op terugkerende vraagstukken.

Ook wordt de mogelijkheid om signalen van individuele gemeenten regionaal samen te brengen en daarvan gezamenlijk te leren nog niet volledig benut.

Gegevensdeling en informatie-uitwisseling

Betrokken partijen ervaren dat gegevensdeling en informatie-uitwisseling tussen gemeenten, verwijzers, aanbieders en andere betrokken partijen niet altijd eenvoudig verloopt. Verschillen in werkwijzen en systemen kunnen de uitwisseling van informatie bemoeilijken.

Daarnaast geven gemeenten aan dat privacywetgeving en onduidelijkheid over welke informatie wel en niet mag worden gedeeld de informatie-uitwisseling en samenwerking in de praktijk kunnen belemmeren. Hierdoor beschikken betrokken partijen niet altijd over dezelfde informatie en kan het lastiger zijn om gedurende een traject gezamenlijk zicht te houden op de voortgang en ontwikkeling van de ingezette jeugdhulp.

Dit speelt onder meer wanneer de lokale toegang niet zelf de verwijzer is. Gemeenten geven aan dat zij bij verwijzingen door externe verwijzers minder zicht kunnen hebben op de voortgang en evaluatie van de ingezette jeugdhulp. Hierdoor kan informatie over de voortgang, passendheid en eventuele mogelijkheden voor bijsturing of afschaling niet altijd eenvoudig tussen betrokken partijen worden uitgewisseld.

Gezamenlijk evalueren en leren

Aanbieders geven aan dat er beperkt structureel gezamenlijk wordt gereflecteerd op de samenwerking tussen gemeenten, verwijzers, aanbieders en andere betrokken partijen. Hoewel evaluatie en reflectie binnen afzonderlijke organisaties plaatsvinden, wordt minder vaak gezamenlijk teruggekeken op complexe trajecten en de wijze waarop partijen daarin hebben samengewerkt. Hierdoor worden mogelijkheden om ervaringen te delen, terugkerende knelpunten te herkennen en gezamenlijk verbeteringen door te voeren nog niet volledig benut.

Naast het gezamenlijk leren van ervaringen is er behoefte om de voortgang op de gestelde regionale doelen en indicatoren structureler met aanbieders te bespreken. De huidige overeenkomsten bevatten hiervoor doelen en indicatoren. Deze kunnen nadrukkelijker worden benut als basis voor het gezamenlijke gesprek over de voortgang, de ontwikkeling van de jeugdhulp en waar bijsturing nodig is.

Beperkt inzicht in de effecten en doelrealisatie van de huidige inkoop

De huidige regionale inkoop is sinds 1 januari 2025 in uitvoering. Hierdoor is nog relatief beperkt ervaring opgedaan met de werking en effecten van de huidige inrichting en contractering.

In de huidige overeenkomsten zijn doelen en bijbehorende indicatoren opgenomen. Ten tijde van deze impactmeting was nog geen volledig beeld beschikbaar van de voortgang op deze indicatoren. Deze informatie wordt momenteel opgehaald en kan daarom niet in deze impactmeting worden betrokken.

Hierdoor kan op basis van deze impactmeting nog niet eenduidig worden vastgesteld in welke mate de gestelde doelen worden gerealiseerd en in hoeverre waargenomen ontwikkelingen samenhangen met de huidige inrichting en contractering.

Inzicht in de voortgang op de indicatoren kan, in samenhang met gegevens over het gebruik en de kosten van jeugdhulp, meer zicht geven op de inhoudelijke en financiële ontwikkeling van de jeugdhulp.

Daarbij kan niet zonder nadere analyse worden vastgesteld in hoeverre waargenomen ontwikkelingen samenhangen met de huidige inrichting en contractering. Dit biedt gedurende de looptijd een basis om de voortgang op de inhoudelijke en financiële doelen te beoordelen en waar nodig bij te sturen.

Financiële druk en beperkt inzicht in de financiële effecten
Gemeenten ervaren financiële druk en maken zich zorgen over de betaalbaarheid van de jeugdhulp. De feitelijke financiële ontwikkeling verschilt echter tussen gemeenten. Waar verschillende gemeenten begrotingsoverschrijdingen of kostenstijgingen benoemen, geven andere gemeenten aan binnen de beschikbare budgetten te blijven of een daling van de uitgaven te zien.

Op basis van de beschikbare informatie kan niet eenduidig worden vastgesteld in hoeverre de financiële ontwikkelingen samenhangen met de huidige inrichting en contractering. Verschillende factoren zijn van invloed op de kostenontwikkeling, waaronder ontwikkelingen in de zorgvraag, verschillen tussen gemeenten en veranderingen in de uitvoering. Hierdoor is op dit moment onvoldoende inzicht in de financiële effecten van de huidige inkoop.

3.6 Contractering, bekostiging en transformatie

Houvast door segment- en productindeling
De huidige segment- en productindeling biedt volgens verschillende gemeenten houvast bij het bepalen en toewijzen van jeugdhulp en wordt op onderdelen als een verbetering ten opzichte van eerdere contracteringsrondes ervaren.

Ook aanbieders en GI's geven aan dat de segmenten en producten op papier een duidelijke structuur bieden. Tegelijkertijd blijkt dat de indeling niet in alle situaties goed aansluit op complexe of meervoudige hulpvragen. Ook de afbakening tussen begeleiding en behandeling leidt in de praktijk tot interpretatieverschillen.

Beschikbaarheidsfinanciering sluit niet altijd aan op gebruik en zorgvraag
Enkele gemeenten ervaren dat de huidige beschikbaarheidsfinanciering van driemilieuvoorzieningen niet optimaal aansluit op de praktijk.

Zij beschrijven een spanning tussen de financiering van beschikbare capaciteit en de daadwerkelijke benutting daarvan. Tegelijkertijd blijkt het niet altijd mogelijk om voor jeugdigen met complexe problematiek tijdig een passende plek te organiseren.

Hierdoor ontstaat de vraag in hoeverre de gefinancierde capaciteit, de feitelijke zorgvraag en de daadwerkelijke inzet van voorzieningen voldoende met elkaar in balans zijn. Gemeenten geven aan behoefte te hebben aan meer inzicht in deze samenhang.

Transformatiedoelstellingen zijn niet gekoppeld aan financiële of contractuele prikkels
Binnen de huidige PxQ-bekostiging worden aanbieders betaald op basis van de geleverde inzet. De financiële prikkel is daarmee gericht op productie.

In de huidige overeenkomsten zijn transformatie-doelstellingen opgenomen, maar aan het al dan niet realiseren daarvan zijn geen directe financiële of contractuele consequenties verbonden.

Hierdoor ontbreekt binnen de huidige systematiek een directe prikkel voor aanbieders

om naast de reguliere dienstverlening ook op deze transformatiedoelstellingen te sturen.

Daarnaast wordt aangegeven dat de regionale sturing en contractgesprekken zich in de praktijk nog sterk richten op de lopende uitvoering van de jeugdhulp. Hierdoor krijgen de voortgang op de transformatiedoelstellingen en het gesprek met aanbieders over hun bijdrage aan deze doelen nog niet altijd structureel aandacht.

3.7 Overzicht van alle opgehaalde succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering

Thema	Succesfactoren	Knelpunten
Toeleiding naar jeugdhulp	- Brede vraagverheldering binnen de lokale toegang.	- Beperkte sturingsmogelijkheden bij verwijzingen door externe verwijzers.
	- Voldoende capaciteit en expertise binnen de lokale toegang draagt bij aan zorgvuldige beoordeling, regie en evaluatie.	- Beperkte mogelijkheden om zicht en grip te houden op de instroom en inzet van dyslexiezorg.
	- Goede samenwerking met huisartsen en praktijkondersteuners jeugd biedt mogelijkheden voor vroegtijdige afstemming en passende verwijzing.	- Interpretatieverschillen bij de afbakening tussen begeleiding en behandeling.
		- Verschillen in toepassing van regionale afspraken.
		- Discussies over omvang, duur en intensiteit van ondersteuning.
		- Verschillende verwachtingen over het doel van evaluaties en het gebrek aan een uniforme werkwijze.

Thema	Succesfactoren	Knelpunten
Zorglandschap en beschikbaarheid van jeugdhulp	- Regionale registratie van maatwerkovereenkomsten biedt mogelijkheden om patronen en mogelijke hiaten in het zorglandschap inzichtelijk te maken.	- Passende specialistische jeugdhulp is voor complexe en meervoudige problematiek niet altijd tijdig beschikbaar.
		- Knelpunten in de doorstroom en overgang van 18- naar 18+.
		- Arbeidsmarktkrapte en beperkte tijdige beschikbaarheid van specialistische expertise.

Thema	Succesfactoren	Knelpunten
Partnerschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid	- De mogelijkheid om ondersteuning te stapelen en samen te laten lopen biedt ruimte om expertise van verschillende organisaties te combineren.	- Onvoldoende gezamenlijke verantwoordelijkheid bij complexe hulpvragen en onvoldoende medeverantwoordelijkheid van aanbieders voor het organiseren van een passend alternatief.
	- Meerwaarde van vroegtijdige gezamenlijke casusbespreking en het combineren van specialistische expertise.	- Handelingsverlegenheid bij complexe casuistiek en onvoldoende borging van gezamenlijke verantwoordelijkheid gedurende een traject.

Thema	Succesfactoren	Knelpunten
Samenwerking en governance	- Korte lijnen tussen lokale toegang en lokaal contractmanagement.	- Onduidelijkheid over de verdeling van lokale en regionale rollen, verantwoordelijkheden en mandaten.
	- Gezamenlijke regionale inkoop door de veertien Twentse gemeenten biedt een basis voor gezamenlijke afspraken, bundeling van expertise en een regionaal zorglandschap.	- Verschillen in lokale uitvoering van regionale ambities en afspraken.
	- Regionale overleg- en coordinatievormen bieden mogelijkheden om expertise rond complexe casuïstiek samen te brengen.	- Samenwerking tussen gemeenten en GI's is mede afhankelijk van individuele professionals, bestaande relaties en lokale werkwijzen; rollen en werkafspraken zijn niet overal eenduidig.
		- Gezamenlijke ambities en afspraken leiden niet vanzelfsprekend tot gezamenlijk handelen in de praktijk. De uiteenlopende lokale prioriteiten bemoeilijken regionale uniformiteit.

Thema	Succesfactoren	Knelpunten
Sturing, monitoring en informatievoorziening	- Beschikbaarheid van regionale data en stuurinformatie biedt steeds meer mogelijkheden om ontwikkelingen in gebruik en kosten te volgen en draagt bij aan de sturing.	- Betrouwbaarheid, actualiteit en beschikbaarheid van specifieke stuurinformatie kunnen verder worden ontwikkeld.
	- In de overeenkomsten zijn doelen en indicatoren opgenomen die als basis kunnen dienen voor monitoring en het gesprek met aanbieders.	- Signalen uit de uitvoering worden niet overal structureel en uniform geregistreerd, gebundeld, geanalyseerd en opgevolgd.
		- Gegevensdeling en informatie-uitwisseling tussen betrokken partijen verlopen niet altijd eenvoudig.
		- Er wordt beperkt structureel gezamenlijk geëvalueerd en geleerd van complexe trajecten.
		- Voortgang op regionale (transformatie) doelen en indicatoren wordt nog onvoldoende structureel met aanbieders besproken.
		- Nog beperkt inzicht in de effecten en doelrealisatie van de huidige inkoop.
		- Gemeenten ervaren financiële druk, terwijl nog onvoldoende inzicht bestaat in de financiële effecten van de huidige inkoop.

Thema	Succesfactoren	Knelpunten
Contractering, bekostiging en transformatie	- De huidige segment- en productindeling biedt houvast bij het bepalen en toewijzen van jeugdhulp.	- Beschikbaarheidsfinanciering van driemilieuvoorzieningen sluit niet optimaal aan op de verhouding tussen gefinancierde capaciteit, feitelijk gebruik en zorgvraag.
		- Transformatiedoelstellingen zijn niet gekoppeld aan directe financiële of contractuele prikkels.
		- Regionale sturing en contractgesprekken richten zich nog sterk op de lopende uitvoering, waardoor voortgang op transformatiedoelstellingen niet altijd structureel aandacht krijgt.

4. Gezamenlijke ambitie

De bevindingen laten vier ambities zien die richting geven aan de verdere ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente. Deze ambities hebben betrekking op het versterken van de lokale basis, het ontwikkelen van strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap, het vergroten van de regionale uniformiteit en het verder ontwikkelen van strategisch contractmanagement.

4.1 Stevig lokaal team doorontwikkelen

Het doorontwikkelen van het lokale team staat bij veel gemeenten hoog op de agenda en sluit aan bij de beweging vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. De inzet is om hulp laagdrempelig, preventief en dicht bij het gezin te organiseren, vanuit de gedachte dat een sterke lokale basis kan bijdragen aan het voorkomen of beperken van de inzet van zwaardere en duurdere jeugdhulp.

Het tempo waarin gemeenten deze ontwikkeling vormgeven verschilt. Sommige gemeenten werken nog aan de planvorming, terwijl andere gemeenten verder zijn in de ontwikkeling en ruimte zien om taken naar het lokale team toe te trekken.

De verdere ontwikkeling van de lokale teams vraagt daarmee om een gezamenlijke richting, met ruimte voor verschillen in de lokale inrichting en het tempo waarin gemeenten deze ontwikkeling realiseren. De verdere ontwikkeling van stevige lokale teams kan gevolgen hebben voor de afbakening tussen lokaal en regionaal georganiseerde ondersteuning.

Daarmee vormt deze ontwikkeling een belangrijke randvoorwaarde voor toekomstige keuzes over de inrichting, organisatie en inkoop van de regionale jeugdhulp.

4.2 Strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap

Gemeenten, aanbieders en regionale partners delen de ambitie om de samenwerking verder te ontwikkelen vanuit strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap, gericht op het realiseren van gezamenlijke maatschappelijke doelen.

Uit de bevindingen komt een breed gedragen beeld naar voren van wat onder strategisch partnerschap wordt verstaan. Strategisch partnerschap betekent dat partijen vanuit een gezamenlijke maatschappelijke opgave en gedeelde doelen samenwerken en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het realiseren daarvan. Vertrouwen en wederkerigheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Tegelijkertijd vraagt strategisch partnerschap om duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en afspraken, waarbij partijen weten wat zij van elkaar mogen verwachten en elkaar kunnen aanspreken op gemaakte afspraken en hun bijdrage aan de gezamenlijke doelen.

De bevindingen laten tegelijkertijd zien dat deze vorm van strategisch partnerschap in de huidige praktijk nog niet vanzelfsprekend is. Partijen handelen nog regelmatig vanuit de belangen, verantwoordelijkheden en financiele prikkels van de eigen organisatie.

Juist bij complexe hulpvragen en regionale ontwikkelopgaven bestaat behoefte aan meer gezamenlijke verantwoordelijkheid, het benutten van elkaars expertise en het gezamenlijk zoeken naar oplossingen.

Daarbij gaan ruimte en vertrouwen in de professionele expertise samen met medeverantwoordelijkheid van aanbieders voor de bredere maatschappelijke opgave en de beschikbare middelen.

Tegelijkertijd komt naar voren dat gemeenten en de regio in de huidige uitvoering sterk sturen vanuit beheersing, controle en verantwoording. Dit kan op gespannen voet staan met het vertrouwen en de professionele ruimte die nodig zijn voor strategisch partnerschap.

De ambitie vraagt daarmee ook aan de zijde van gemeenten en OZJT/Samen14 om een ontwikkeling in de wijze van sturen: van een sterke nadruk op beheersing en controle naar sturing vanuit duidelijke kaders, gezamenlijke doelen en verantwoordelijkheden, met ruimte voor professionele expertise en gezamenlijk eigenaarschap. Dit is ook in lijn met de ambities uit de Prioritaire Agenda Jeugd.

4.3 Regionale uniformiteit in ambitie en uitvoering

Er bestaat behoefte aan meer uniformiteit in de uitvoering en toepassing van regionale afspraken. Dit betreft onder meer werkprocessen, de toeleiding naar jeugdhulp, contractmanagement en de toepassing van contractafspraken. Meer uniformiteit kan bijdragen aan voorspelbaarheid en uitvoerbaarheid van processen voor gemeenten, verwijzers en aanbieders.

Dit ondersteunt een efficiënte uitvoering van de regionale samenwerking en vergroot de duidelijkheid over gemaakte afspraken.

Bij het realiseren van gezamenlijke regionale doelen is tegelijkertijd ruimte nodig voor een gebiedsgerichte invulling. De aard, omvang en urgentie van maatschappelijke vraagstukken kunnen per gebied verschillen. Het realiseren van dezelfde regionale doelen vraagt daardoor niet vanzelfsprekend om dezelfde aanpak in ieder gebied.

Gemeenten, aanbieders en andere betrokken partijen kunnen, afhankelijk van de kenmerken en opgaven van een gebied, verschillende accenten leggen in de wijze waarop zij gezamenlijk aan deze doelen bijdragen. Verschillen in aanpak kunnen daarmee juist bijdragen aan het realiseren van dezelfde regionale doelen.

Daarnaast hebben gemeenten lokale beleidsvrijheid bij de inrichting van de jeugdhulp, bijvoorbeeld bij de inrichting en doorontwikkeling van het lokale team. Tegelijkertijd raakt de lokale uitvoering aan de regionale samenwerking en aan partijen die in meerdere gemeenten actief zijn.

De gezamenlijke ambitie is daarom om nader te bepalen op welke onderdelen regionale uniformiteit in de uitvoering noodzakelijk of wenselijk is en op welke onderdelen ruimte kan blijven bestaan voor lokale keuzes. Waar verschillen tussen gemeenten bestaan, is het van belang dat deze inzichtelijk zijn, zodat voor betrokken partijen duidelijk is welke afspraken en werkwijzen gelden.

4.4 Strategisch contractmanagement

Ook voor contractmanagement bestaat de ambitie om verder door te ontwikkelen. Contractmanagement wordt momenteel grotendeels signaal gestuurd uitgevoerd, waarbij gesprekken met aanbieders worden gevoerd over contractafspraken, knelpunten, kansen en de samenwerking.

Er bestaan afspraken en werkprocessen voor de uitvoering van het lokale en regionale contractmanagement, maar de rolverdeling tussen lokaal, regionaal en aanpalende disciplines is niet altijd duidelijk. Gemeenten hebben behoefte aan meer helderheid over deze rolverdeling, een uniformere werkwijze en betere terugkoppeling.

De ambitie is om verder te groeien naar strategisch contractmanagement dat, naast beheersing en monitoring, actief bijdraagt aan maatschappelijke en transformatiedoelen.

Deze ambitie sluit aan bij de PAJ, waarin wordt ingezet op de doorontwikkeling naar een uniforme, opgavegerichte en datagedreven werkwijze. Daarbij sturen gemeenten, OZJT/Samen14 en strategische partners gezamenlijk op maatschappelijke opgaven en worden data en indicatoren benut om ontwikkelingen te volgen en waar nodig bij te sturen.

Voor de verdere ontwikkeling van contractmanagement vraagt dit om een duidelijkere strategische opdracht en positionering, heldere rollen en verantwoordelijkheden en een betere verbinding tussen lokaal en regionaal contractmanagement. Daarnaast zijn stabiliteit, passende capaciteit en competenties en zichtbare opvolging van signalen, knelpunten, kansen en initiatieven van belang.

5. Conclusies en vervolg

5.1 Overkoepelende conclusies

De impactmeting geeft een breed beeld van de ervaringen met de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering van de regionale jeugdhulp in Twente. De huidige overeenkomsten zijn sinds 1 januari 2025 van kracht. De ervaringen met de huidige inkoop zijn daarmee nog relatief beperkt. De bevindingen laten zien dat op verschillende onderdelen een basis aanwezig is waarop verder kan worden gebouwd, maar ook dat meerdere vraagstukken verdere ontwikkeling vragen.

Een belangrijke conclusie is dat veel van de ervaren knelpunten niet uitsluitend voortkomen uit de inrichting van de huidige contracten. Ook de wijze waarop gemeenten, OZJT/Samen14, aanbieders, GI's en andere betrokken partijen samenwerken, regionale afspraken toepassen, verantwoordelijkheden invullen en gezamenlijk sturen, is van invloed op de uitvoering. Verschillen tussen gemeenten in werkwijzen en toepassing van regionale afspraken kunnen daarbij leiden tot onduidelijkheid voor aanbieders en verwijzers. Tegelijkertijd zijn lokale verschillen niet per definitie ongewenst.

De opgave is om scherper te bepalen op welke onderdelen regionale uniformiteit noodzakelijk of wenselijk is en waar ruimte kan blijven bestaan voor lokale of gebiedsgerichte invulling.

Daarnaast laten de bevindingen zien dat verdere ontwikkeling nodig is in de gezamenlijke sturing op maatschappelijke doelen. Regionale data, indicatoren en overlegstructuren bieden hiervoor een basis, maar worden nog niet overal structureel in samenhang benut voor monitoring, leren en bijsturen. Signalen uit de uitvoering worden niet altijd eenduidig geregistreerd, gebundeld en opgevolgd en de voortgang op regionale doelen en transformatiedoelstellingen krijgt in de gesprekken met aanbieders nog niet structureel aandacht. Hierdoor is het inzicht in de effecten en doelrealisatie van de huidige inkoop op dit moment nog beperkt.

Ook binnen de huidige contractering en bekostiging worden knelpunten ervaren in relatie tot de gewenste transformatie. Binnen de PxQ-bekostiging ligt de financiële prikkel op productie, terwijl de transformatiedoelstellingen niet zijn gekoppeld aan directe financiële

of contractuele prikkels. Dit beperkt de mogelijkheden om via de huidige contractering rechtstreeks op deze doelstellingen te sturen.

De samenwerking tussen partijen vormt eveneens een belangrijk ontwikkelpunt. Bij complexe hulpvragen is niet altijd voldoende geborgd dat partijen gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het organiseren en behouden van passende ondersteuning.

Tegelijkertijd bestaat bij gemeenten, aanbieders en regionale partners de ambitie om de samenwerking verder te ontwikkelen vanuit strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap. Dit vraagt niet alleen iets van aanbieders, maar ook van de wijze waarop gemeenten en OZJT/Samen14 sturen en samenwerken. Duidelijke kaders, rollen en verantwoordelijkheden moeten daarbij samengaan met vertrouwen, professionele ruimte, wederkerigheid en de mogelijkheid om elkaar aan te spreken op gemaakte afspraken en gezamenlijke doelen.

De impactmeting laat daarmee zien dat de verdere ontwikkeling van de regionale jeugdhulp niet uitsluitend een inkoop- en contracteringsvraagstuk is en niet op alle onderdelen afhankelijk is van een nieuwe inkoop.

Een deel van de gesignaleerde ontwikkelopgaven kan binnen de huidige uitvoering, samenwerking en sturing worden opgepakt. De gewenste beweging vraagt daarnaast om verdere ontwikkeling van de lokale toegang, regionale samenwerking, governance, strategisch partnerschap, informatievoorziening en contractmanagement.

De vier gezamenlijke ambities uit hoofdstuk 4 geven richting aan deze ontwikkeling: het verder ontwikkelen van stevige lokale teams, het versterken van strategisch partnerschap en gedeeld eigenaarschap, het nader bepalen van de gewenste regionale uniformiteit en het ontwikkelen van strategisch contractmanagement.

5.2 Vervolg

De uitkomsten van de impactmeting worden benut voor het vervolg van de Oriëntatie Inkoop. De gesignaleerde knelpunten en ontwikkelpunten verschillen in de wijze waarop en het moment waarop zij kunnen worden aangepakt. Het vervolg kent daarom twee samenhangende sporen.

Enerzijds worden de knelpunten uit de impactmeting nader uitgewerkt en vertaald naar concrete verbetermogelijkheden. Daarbij wordt bepaald welke verbeteringen binnen de huidige uitvoering, samenwerking en contractering kunnen worden gerealiseerd en welke aanpassingen van de contractuele afspraken nodig en mogelijk zijn.

Anderzijds worden de richtinggevende kaders voor de toekomstige inrichting en inkoop van de regionale jeugdhulp verder uitgewerkt. Daarbij gaat het onder meer om de scope en inhoudelijke opdracht, de omvang van het te contracteren zorglandschap, de uitvoeringsvariant en bekostigingssystematiek, het budget, de samenwerking en sturing en de toeleiding naar zorg.

Beide sporen hangen met elkaar samen. Ervaringen en verbeteringen binnen de huidige uitvoering kunnen worden benut bij de uitwerking van de toekomstige kaders. Omgekeerd kunnen de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting richting geven aan ontwikkelingen die binnen de huidige uitvoering al in gang kunnen worden gezet.

<einde>

De 14 Twentse gemeenten werken samen als **Samen14** aan transformatie van de zorg en jeugdhulp. **Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)** is een onderdeel van die samenwerking. OZJT is het formele aanspreekpunt voor samenwerkingspartners.

COLLEGE-/BURGEMEESTERSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER

ONDERWERP

Regionale inkoop jeugdhulp

COMMUNICATIE (OPENBAARHEID)

Openbaar vanaf dinsdag 6 oktober 2026 (het moment waarop alle gemeenten een besluit moeten nemen)

BESLUIT

Het college besluit:

1. Kennis te nemen van de verlenging van de overeenkomsten voor de segmenten Wonen & Verblijf en Crisis tot en met 31 december 2030.
2. In te stemmen met het verlengen van de overeenkomsten voor het segment Ambulant tot en met 31 december 2030.
3. In te stemmen met het verlengen van de overeenkomsten voor het uitvoeren van de medicatiecontrole bij medische comorbiditeit tot en met 31 december 2030.

INLEIDING

Op 1 januari 2025 zijn de huidige overeenkomsten jeugdhulp ingegaan. Deze overeenkomsten lopen tot en met 31 december 2028 en kennen mogelijkheden tot verdere verlenging tot en met uiterlijk 31 december 2030. De huidige inkoop is onderverdeeld in de volgende segmenten: Ambulant, Advies & Expertise, Crisis en Wonen & Verblijf. Het algemeen bestuur van SamenTwente is bevoegd te besluiten over de verlenging van de overeenkomsten in de segmenten Advies & Expertise, Crisis en Wonen & Verblijf, want die overeenkomsten vallen onder de gedelegeerde bevoegdheden in artikel 3.2.3 van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente. Voor het segment Ambulant geldt dat zowel een eventuele verlenging van de huidige overeenkomsten als een nieuwe inkoop voorafgaande instemmingbesluitvorming vereist van de colleges van de veertien Twentse gemeenten. Voor de periode vanaf 2029 moet daarom worden bepaald of gebruik wordt gemaakt van deze verlengingsmogelijkheden of dat wordt overgegaan tot een nieuwe regionale inkoop.

Voor het segment Advies & Expertise geldt dat er één aanbieder gecontracteerd is. Momenteel wordt afzonderlijk besluitvorming voorbereid over de toekomst van deze overeenkomst. Daarbij worden drie scenario's verkend: ongewijzigde voortzetting, voortzetting met aanvullende afspraken of beëindiging van de overeenkomst. Indien wordt besloten de overeenkomst te beëindigen, resteert binnen dit segment geen overeenkomst die kan worden verlengd. Om die reden is Advies & Expertise in het voorliggende voorstel tot verlenging buiten beschouwing gelaten.

Naast deze segmenten is de medicatiecontrole bij medische comorbiditeit afzonderlijk ingekocht. Ook voor deze overeenkomsten lopen tot en met 31 december 2028 en kennen een mogelijkheid tot verlenging tot en met 31 december 2030. De besluitvorming over de verlenging hiervan is daarom eveneens in deze adviesnota opgenomen.

Tegelijkertijd werken de veertien Twentse gemeenten en SamenTwente/OZJT gezamenlijk aan de uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) 2026–2032. Vanuit de PAJ wordt onder meer gewerkt aan het versterken van de toegang tot specialistische jeugdhulp, het terugdringen en anders organiseren van residentiële jeugdhulp en het versterken van de regionale sturing en het strategisch partnerschap. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot andere keuzes over de toekomstige inrichting van de jeugdhulp en zijn daarmee relevant voor de toekomstige regionale inkoop.

In 2026 is gestart met de Oriëntatie Inkoop, gericht op de toekomstige regionale inkoop van jeugdhulp. Het doel van deze oriëntatie is om inzicht te verkrijgen in de huidige situatie en in de relevante vraagstukken voor de toekomstige regionale inkoop, en op basis daarvan de mogelijkheden voor doorontwikkeling, verlenging van de huidige overeenkomsten en nieuwe inkoop af te wegen. Als onderdeel van de oriëntatie is een impactmeting uitgevoerd naar de huidige uitvoering, samenwerking, sturing en contractering. De impactmeting brengt de ervaren succesfactoren en knelpunten in de huidige uitvoering, samenwerking en contractering, en de gedeelde ambities in beeld. Aanvullend is een scenarioanalyse uitgevoerd, waarin drie scenario's zijn onderzocht: 1) het verlengen van de huidige overeenkomsten, 2) een combinatie van verlengen en opnieuw inkopen en 3) het opnieuw inkopen van de regionale jeugdhulp per 1 januari 2029.

De impactmeting en de scenarioanalyse vormen gezamenlijk fase 0 van de Oriëntatie Inkoop. Op basis van de uitkomsten van deze 0-fase wordt geadviseerd de huidige overeenkomsten te verlengen en toe te werken naar nieuwe regionale overeenkomsten per 1 januari 2031. Een ingangsdatum van 1 januari 2030 wordt op basis van de huidige inzichten niet als realistisch beschouwd.
Verlenging van de huidige overeenkomsten is geen uitstel van verandering, maar een bewuste keuze om de huidige uitvoering en samenwerking verder door te ontwikkelen, ervaringen en inzichten op te doen en de ontwikkelopgaven uit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg verder uit te werken. De opgedane inzichten worden benut om de richtinggevende keuzes voor de toekomstige inrichting te onderbouwen en te bepalen welke keuzes via de toekomstige regionale inkoop en contractering moeten worden ondersteund of geborgd.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE TEKST

ARGUMENTEN

1.1/2.1/3.1 Verlenging biedt ruimte voor zorgvuldig uitgewerkte en regionaal gedragen richtinggevende kaders
De toekomstige regionale inkoop vraagt vooraf om duidelijke keuzes over de inhoudelijke opdracht en de scope van de regionale inkoop in relatie tot de stevige lokale teams, de bekostiging, de sturing en monitoring en de gewenste samenstelling van het zorglandschap. Deze keuzes zijn nog onvoldoende regionaal uitgewerkt. Verlenging biedt ruimte om deze keuzes zorgvuldig uit te werken, bestuurlijk te verankeren en te vertalen naar een uitvoerbare inrichting van de toekomstige regionale jeugdhulp.

De ontwikkelopgaven uit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, de doorontwikkeling van de huidige uitvoering en de voorbereiding op de toekomstige inkoop kunnen daarbij in samenhang worden opgepakt. Dit vergroot de kans op een zorgvuldig voorbereide, regionaal gedragen en uitvoerbare nieuwe inkoop.

1.2/2.2/3.2 Verlenging biedt ruimte voor doorontwikkeling, leren en voorbereiding op de nieuwe inkoop
De verlengingsperiode wordt actief benut als leer- en ontwikkelperiode. De knelpunten uit de impactmeting worden hiervoor vertaald naar concrete verbetermogelijkheden. Een deel van deze verbeteringen kan binnen de huidige situatie worden gerealiseerd. Waar aanpassing van contractuele afspraken nodig en mogelijk is, kunnen verbeteringen worden betrokken bij de verlenging van de overeenkomsten.

Door verbeteringen gedurende de verlengingsperiode in de praktijk toe te passen, ontstaat bovendien ruimte om ervaring op te doen en hiervan te leren. Deze ervaringen kunnen vervolgens worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de regionale jeugdhulp en de toekomstige inkoop.

1.3/2.3/3.3 Het verlengen leidt tot één gezamenlijke planning die de samenhang tussen de segmenten ondersteunt
Als ervoor wordt gekozen om alle overeenkomsten te verlengen, leidt dat tot een gezamenlijke planning voor alle segmenten die voorkomt dat verschillende inkooptrajecten en contractregimes door elkaar heen gaan lopen. Dat beperkt de complexiteit voor gemeenten, OZJT/Samen14 en aanbieders, en ondersteunt samenhangende regionale sturing. Dit is van belang omdat de opgaven en ontwikkelingen binnen de verschillende segmenten inhoudelijk met elkaar samenhangen en deels in elkaars verlengde liggen. Zo bestaat er een duidelijke samenhang tussen Wonen & Verblijf en Ambulant. Een gezamenlijke planning biedt ruimte om deze opgaven in samenhang op te pakken en de toekomstige inrichting en inkoop vanuit een gezamenlijk kader uit te werken.

1.4/2.4/3.4 Verlenging biedt ruimte om beschikbare capaciteit zorgvuldig in te zetten
Een nieuwe inkoop per 1 januari 2029 vraagt in 2027 en 2028 om het uitwerken en vaststellen van de richtinggevende kaders, het opstellen van een inkoopstrategie en aanbestedingsdocumenten, het doorlopen van de aanbestedingsprocedure en de implementatie van de nieuwe overeenkomsten. Tegelijkertijd vraagt de uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg en de verdere ontwikkeling van de huidige uitvoering capaciteit van gemeenten, SamenTwente/OZJT en andere betrokken partijen.

Zonder verlenging moeten deze omvangrijke opgaven grotendeels gelijktijdig worden uitgevoerd. Dit legt niet alleen een groot beslag op de beschikbare capaciteit, maar biedt ook onvoldoende tijd om de beoogde veranderingen zorgvuldig uit te werken, in de praktijk te ontwikkelen en de opgedane inzichten te benutten voor een uitvoerbare nieuwe opdracht. Ook het daaropvolgende aanbestedings- en implementatieproces vraagt voldoende doorlooptijd. Het is daarom niet realistisch om binnen de beschikbare periode van twee jaar zowel de beoogde ontwikkeling van de jeugdhulp te realiseren als een zorgvuldig voorbereide nieuwe regionale inkoop per 1 januari 2029 te doorlopen en te implementeren.

2.5 Verlenging van de overeenkomsten voor het segment Ambulant vraagt om afstemming met de colleges van B&W
Het is van belang de looptijden van de overeenkomsten voor de verschillende segmenten gelijk te laten lopen, zodat de inhoudelijke samenhang wordt gewaarborgd. De voorgaande argumenten onderbouwen de keuze om de overeenkomsten te verlengen.

Het segment Ambulant is het enige segment binnen de regionale inkoop jeugdhulp waarvoor de inkoopbevoegdheid niet is gedelegeerd aan SamenTwente via de Gemeenschappelijke regeling. Voor dit segment hebben de colleges via een afzonderlijk mandaat- en volmachtbesluit OZJT-bevoegdheden verleend aan de portefeuillehouder OZJT binnen het Dagelijks Bestuur van SamenTwente. Dit betreft onder andere bevoegdheden op het gebied van contractmanagement en contractbeheer, waaronder het nemen van besluiten die voortvloeien uit de raamovereenkomsten, zoals het uitoefenen van de verlengingsoptie. Artikel 3 van het mandaat- en volmachtbesluit bepaalt dat deze bevoegdheden, voor zover mogelijk, worden uitgeoefend na overleg en in afstemming met de betrokken colleges. In het kader van deze afstemming wordt de colleges gevraagd in te stemmen met het voornemen om de overeenkomsten voor het segment Ambulant te verlengen tot en met 31 december 2030. Een conceptcollegevoorstel hiervoor is opgenomen in bijlage 3.

3.5 Verlenging van de overeenkomsten voor medicatiecontrole bij medische comorbiditeit vraagt om afstemming met de colleges van B&W
Vanuit de aanbestedingsdocumenten van de inkoop van 2025 wordt de medicatiecontrole aangeduid als onderdeel van het segment Ambulant. Vanwege een samenloop van omstandigheden, is door het Algemeen Bestuur SamenTwente besloten de medicatiecontrole apart in te kopen. Gezien deze dienst valt onder het segment Ambulant, dient de verlening van deze overeenkomsten afgestemd te worden met de afzonderlijke colleges.

KANTTEKENING

1.1/2.1/3.1 Bestaande beperkingen blijven tijdens de verlenging deels bestaan
Niet alle gewenste veranderingen kunnen binnen de huidige contractuele afspraken worden afgedwongen. De huidige bekostiging bevat bijvoorbeeld onvoldoende prikkels voor de transformatieopgave. Veranderingen die een fundamenteel andere inrichting, bekostiging of contractuele afspraak vereisen, kunnen mogelijk pas bij de nieuwe inkoop volledig worden doorgevoerd.

1.2/2.2/3.2 Verlenging vraagt om actieve sturing op de voorgenomen ontwikkeling en voorbereiding
De keuze voor verlenging creëert tijd en ruimte voor doorontwikkeling en de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop, maar deze ontwikkeling vindt niet vanzelf plaats. De meerwaarde van de verlengingsperiode is mede afhankelijk van de wijze waarop deze periode wordt ingericht en aangestuurd. Dit vraagt om duidelijke doelen, eigenaarschap, planning, besluitvormingsmomenten en monitoring. De doorontwikkeling van de huidige uitvoering en de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop moeten daarbij in samenhang worden opgepakt, zodat de verlengingsperiode daadwerkelijk als ontwikkel- en voorbereidingsperiode wordt benut.

1.3/2.3/3.3 Voor de verlenging is het nodig een tarievenonderzoek uit te voeren
Aan de verlenging van de overeenkomsten is de verplichting verbonden om te beoordelen of de gehanteerde tarieven nog reëel zijn en deze waar nodig te corrigeren. De uitkomsten hiervan kunnen financiële gevolgen hebben voor gemeenten. Het tarievenonderzoek moet daarom tijdig worden uitgevoerd, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij het effectueren van de verlenging. Het besluit om de overeenkomsten te verlengen wordt daarmee genomen voordat de eventuele financiële gevolgen van een tariefaanpassing volledig in beeld zijn.

3.4 De medicatiecontrole is niet betrokken bij de oriëntatie inkoop
De afzonderlijke inkoop van medicatiecontrole bij medische comorbiditeit viel buiten de scope van de opdracht voor de oriëntatie op de nieuwe regionale inkoop en is daarom niet betrokken bij de uitgevoerde impactmeting. De werking en resultaten van deze overeenkomsten zijn in het kader van deze opdracht daarmee niet afzonderlijk geëvalueerd.

Het voorstel tot verlenging is gebaseerd op het belang van continuïteit van deze ondersteuning en de mogelijkheid om de toekomstige positionering van de medicatiecontrole in samenhang met de nieuwe regionale inkoop te onderzoeken. Bij de voorbereiding van de nieuwe inkoop zal daarom nader moeten worden beoordeeld welke positionering van de medicatiecontrole vanaf 1 januari 2031 passend is.

VERVOLG

De knelpunten uit de impactmeting worden vertaald naar concrete verbetermogelijkheden en waar mogelijk binnen de huidige uitvoering en contractering geïmplementeerd. Benodigde wijzigingen voor de verlenging worden uitgewerkt en geformaliseerd. Daarnaast wordt het benodigde tarievenonderzoek uitgevoerd om te beoordelen of de huidige tarieven nog reëel zijn en waar nodig moeten worden aangepast.
Parallel worden de richtinggevende kaders voor de nieuwe regionale inkoop uitgewerkt en bestuurlijk vastgesteld. Vervolgens worden deze kaders vertaald naar een inkoopstrategie en wordt de nieuwe

regionale inkoop verder voorbereid. De voortgang van de inhoudelijke ontwikkeling en de voorbereiding van de nieuwe inkoop wordt gedurende de verlengingsperiode periodiek gemonitord en waar nodig bijgestuurd. Uitgangspunt is de start van de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2031. In het eerste kwartaal van 2028 wordt de voortgang geëvalueerd en bezien of de ontwikkeling en voorbereiding voldoende zijn gevorderd om, zonder afbreuk te doen aan de zorgvuldigheid en uitvoerbaarheid, een eerdere start van de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2030 mogelijk te maken.

Kosten, baten, dekking
De verlenging kan financiële consequenties hebben voor gemeenten. Op grond van de huidige overeenkomsten moet worden beoordeeld of de gehanteerde tarieven nog reëel zijn en moeten deze waar nodig worden aangepast. Hiervoor wordt een tarievenonderzoek uitgevoerd. De financiële gevolgen van eventuele tariefaanpassingen zijn op dit moment nog niet bekend.
Daarnaast blijkt uit de impactmeting dat nog onvoldoende inzicht bestaat in de financiële effecten van de huidige inkoop. Gedurende de verlengingsperiode wordt daarom het inzicht in de ontwikkeling van gebruik en kosten en de realisatie van de financiële doelstellingen verder verdiept. Deze inzichten worden betrokken bij de sturing gedurende de verlengingsperiode en bij de voorbereiding van de toekomstige regionale inkoop.
Voorafgaand aan de effectuering van de verlenging worden de financiële consequenties voor gemeenten nader in beeld gebracht.

Communicatie
Nadat zowel het algemeen bestuur als de veertien Twentse colleges over de verlenging hebben besloten, worden aanbieders en overige betrokken partners geïnformeerd over de uitkomsten van de besluitvorming. De aanbieders waarmee overeenkomsten zijn gesloten, worden geïnformeerd over de verlenging van de betreffende overeenkomsten. Bij de verdere uitwerking worden gemeenten en relevante stakeholders tijdig betrokken.

BIJLAGEN

1. Adviesmemo regionale inkoop 2029
2. Impactmeting regionale inkoop

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur
20 oktober 2026

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2026-000010	11 november 2026

Agendapunt	Onderdeel SamenTwente
B5	Overig

Onderwerp
Plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029

Voorstel

1. De taken in het kader van domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO en genoemd in paragraaf 1.1 van het 'Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029' vanaf 1 januari 2027 als plustaak te accepteren, tot maximaal 1 januari 2030 en daarmee deze taken uit te voeren., op grond van – onder meer – de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO.
2. De colleges te verzoeken uiterlijk 1 december 2026 te besluiten om de taken in het kader van domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO en genoemd in paragraaf 1.1 van het 'Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029' vanaf 1 januari 2027 als plustaak toe te voegen aan SamenTwente, tot maximaal 1 januari 2030, en daarmee deze taken te laten uitvoeren, op grond van – onder meer – de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO.
3. Kennis te nemen van het voornemen van het DB om met Menzis een samenwerkingsovereenkomst te sluiten waarin de belangrijkste afspraken worden vastgelegd over hoe de domeinoverstijgende samenwerking vorm te geven.

Inleiding
Twentse Koers is de domeinoverstijgende netwerksamenwerking van de 14 Twentse gemeenten, Menzis, Provincie Overijssel en SamenTwente om gezondheid en welzijn te verbeteren en zorg in Twente toegankelijk, betaalbaar en toekomstbestendig te houden. De huidige samenwerkingsovereenkomst tussen deze partijen loopt eind 2026 af. Voor de jaren 2027-2029 verstrekt het Rijk middelen via de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO (hierna: Regeling AZWA en HLO). SamenTwente is mandaathouder en ontvangt de regionale middelen. Het is de wens van alle partijen om de samenwerking hernieuwd vorm te geven vanaf 2027 tot en met 2029. Daarbij hebben Provincie Overijssel en Menzis aangegeven geen eigenaar meer te willen zijn. Menzis wil nog wel extra afspraken maken met de gemeenten over de samenwerking. Het bestuurlijk overleg

Twentse Koers (verder: BO Twentse Koers) heeft uitgangspunten gesteld waaraan de nieuwe samenwerking moet voldoen. Een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit gemeenten en SamenTwente heeft vervolgens met externe juridische ondersteuning onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de samenwerking tussen de veertien gemeenten vanaf 1 januari 2027 voort te zetten. Daarbij zijn vier opties onderzocht:

1. Onderbrengen bij SamenTwente
2. Vereenvoudigde nieuwe samenwerkingsovereenkomst
3. Verlenging van de huidige samenwerkingsovereenkomst
4. Gefaseerde combinatie: publieke uitvoering bij SamenTwente en een beperkte partnerovereenkomst.

Op 7 oktober 2026 heeft het BO Twentse Koers beeldvormend gesproken en is de voorkeur uitgesproken voor optie 4. Deze optie betreft het uitvoeren van onder meer de regionale domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO als plustaak door SamenTwente in combinatie met het sluiten van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Menzis. Er is gevraagd om dit als voorstel voor te leggen aan het AB en de veertien colleges.

Beoogd effect

Een effectieve en efficiënte regionale samenwerking rondom de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO 2027-2029.

Argumenten

1.1. en 2.1 De gevolgen voor SamenTwente zijn goed in beeld gebracht.

In het ‘Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029’ (bijlage 1) zijn de belangrijkste financiële, juridische, bestuurlijke en personele/organisatorische gevolgen voor SamenTwente in kaart gebracht, evenals de wijze van kostentoerekening en de overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat de uitvoering van de basistaken door SamenTwente hierdoor niet in het gedrang komt.

1.2. en 2.2 De plustaak is helder omschreven, zoals vastgesteld door het BO Twentse Koers.

In het onderzoek staat om welke activiteiten en taken het gaat. De omschrijving hiervan sluit aan bij het adviesrapport ‘Inhoudelijke herijking programma Domeinoverstijgende Regionale Samenwerking’ dat op 1 juli 2026 door het BO-Twentse Koers is vastgesteld (bijlage 2). Hierin staat de nieuwe compactere programmering die voortvloeit uit de landelijke akkoorden (IZA/AZWA, HLO), het Regioplan Twente en het transformatieplan Mentaal Gezond Twente. Voor de plustaak bij SamenTwente gaat het om het regionale deel en het deel dat geborgd wordt bij de GGD. Daarbij worden vier kerntaken regionaal uitgevoerd: Verbinden, stimuleren en aanjagen; Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen; Programmeren, coördineren; Kennis delen en van elkaar leren.

1.3 en 2.3 De uitwerking van de stip op de horizon is hiermee ook belegd
Het BO Twentse Koers heeft op 1 juli 2026 besloten om voor 2027-2029 een tijdelijke oplossing te kiezen en tegelijkertijd de opdracht te geven om te komen tot één duurzame en toekomstbestendige domeinoverstijgende regionale samenwerking voor Twente, vanaf uiterlijk 2030. Om deze opdracht goed te verankeren binnen de domeinoverstijgende regionale samenwerking, maakt deze ook deel uit van de plustaak.

1.4 en 2.4 Het past bij de uitgangspunten die zijn genoemd door het BO Twentse Koers.
Het BO Twentse Koers heeft in 2025 en 2026 verschillende keren gesproken over het vormgeven van de toekomstige samenwerking. Hierover zijn ook een aantal rapporten verschenen. Daaruit blijkt onder andere dat de gemeenten het opdrachtgever- en opdrachtgeverschap beter willen beleggen. Men wil ook een governance die rolonduidelijkheid en vermenging van rollen voorkomt. De governance moet eenvoudig, transparant en proportioneel zijn en onnodige bestuurlijke drukte voorkomen.

1.5 en 2.5 De uitvoering van de plustaak leidt niet tot extra kosten voor SamenTwente.
De specifieke uitkeringen vormen de begroting voor de uitvoering van de plustaak. Alle lasten van de plustaak inclusief de benodigde personele capaciteit, worden gedekt uit de specifieke uitkeringen. Deze worden separaat gevolgd binnen de financiële administratie van SamenTwente en maken onderdeel uit van de jaarlijkse werkprogramma en begroting. Hiermee wordt gewaarborgd dat budgetten van de basistaken niet worden ingezet ter dekking van de lasten van de plustaak en dat de uitvoering van de plustaak volledig kostendekkend is voor SamenTwente.

1.6 en 2.6 De risico's worden jaarlijks in beeld gebracht en separaat ondervangen.
De regionale Werkagenda wordt vertaald in een jaarlijkse begroting/ financieel plan. Via de P&C cyclus van SamenTwente wordt de voortgang bewaakt, bijgestuurd en verantwoording afgelegd. Minimaal 1 keer per jaar worden de risico's van de uitvoering van de plustaak in beeld gebracht. Met het opdragen van de plustaak aan SamenTwente erkennen en accepteren de deelnemende gemeenten de aan de uitvoering van de plustaak verbonden risico's. SamenTwente treft passende maatregelen om deze risico's en eventuele aansprakelijkheden zoveel mogelijk te beperken. Eventuele nadelige financiële gevolgen worden niet ten laste gebracht van de algemene reserve of basistaken van SamenTwente. Deze worden in eerste instantie opgevangen in de bestemmingsreserve 'Risicoreserve Twentse Koers'. Deze reserve bedraagt per 1 januari 2026 € 521.000. Als deze reserve ontoereikend is, worden de resterende financiële gevolgen door de deelnemende gemeenten gezamenlijk gedragen, naar rato van inwoners zoals opgenomen in de begroting van het betreffende jaar. Deze verdeelsleutel sluit aan bij het gezamenlijke opdrachtgeverschap van de regionale opgave en bovendien wordt hiermee voorkomen dat de budgetten van de basistaken van SamenTwente en de financiële buffer voor deze taken (algemene reserve) wordt benut voor plustaken.

1.7 en 2.7 Optie 4 komt het beste tegemoet aan de geldende uitgangspunten,
Bij deze optie is er een heldere publieke opdrachtgever-opdrachtnemersrelatie met ruimte voor een substantiële strategische rol van Menzis. Daarbij komt dat in een samenwerkingsovereenkomst (optie 2 en 3) de democratische legitimatie minder goed georganiseerd is. Ook is de vereiste publiekrechtelijke besluitvorming en de afzonderlijke opdracht- en verantwoordingsstructuur bij die opties minder goed geregeld.

2.8 De colleges moeten het unaniem eens zijn met het uitvoeren van deze taak door SamenTwente
Voor het uitvoeren van de genoemde plustaak door SamenTwente is het ook noodzakelijk dat alle deelnemers aan SamenTwente (de 14 colleges) de opdracht aan SamenTwente geven om de omschreven taken als plustaak uit te voeren. In artikel 3.3.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente is immers bepaald dat SamenTwente voor de deelnemers gezamenlijk extra taken (plustaken) kan uitvoeren onder de voorwaarde dat:
de deelnemers en het algemeen bestuur daartoe unaniem besluiten onder vermelding van de wijze van kostentoerekening en de overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd. Om de colleges te faciliteren in het nemen van een gelijkluidend besluit is een concept collegevoorstel gemaakt (bijlage 3). Ook is een format voor een informatieve raadsbrief gemaakt.

3.1 Zorgverzekeraar Menzis speelt een belangrijke rol in de domeinoverstijgende samenwerking
Menzis onderschrijft de basisprincipes van dit het voorstel zoals het nu wordt gedaan. Menzis heeft ook aandacht gevraagd voor hun specifieke positie in de domeinoverstijgende samenwerking. Als zorgverzekeraar en zorgkantoor heeft Menzis een wettelijke, financiële en strategische verantwoordelijkheid voor toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van zorg. Daarnaast heeft Menzis samen met gemeenten een regisserende rol bij regionale samenwerking en is Menzis medeverantwoordelijk voor de totstandkoming en uitvoering van de regionale Werkagenda. Deze positie vraagt om een expliciete plek in de governance, besluitvorming en monitoring in de domeinoverstijgende samenwerking vanaf 2027. Het gaat daarbij niet alleen om deelname aan overleg, maar ook om gezamenlijke sturing op inhoudelijke prioriteiten, samenhang tussen programma's en het realiseren van bestuurlijk gedragen keuzes. Een samenwerkingsovereenkomst tussen SamenTwente en Menzis is een passend instrument om hierover bindende afspraken te maken. Na besluitvorming in het AB en de colleges, zal deze overeenkomst worden uitgewerkt. Als het AB nu dit besluit neemt, zal het DB de samenwerkingsovereenkomst vaststellen.

Kanttekening
1.1 Aandacht voor de toekomstbestendige domeinoverstijgende samenwerking blijft nodig
Dit voorstel richt zich primair op het op korte termijn efficiënter inrichten van de samenwerking tussen de 14 gemeenten en het vereenvoudigen van de besluitvorming over de Regeling AZWA en HLO. Een goede domeinoverstijgende samenwerking met alle partners via het gezamenlijk opgestelde Regioplan en de voor de Regeling AZWA en HLO opgestelde regionale Werkagenda zal uiteindelijk leiden tot de beste voorstellen aan het bestuur van SamenTwente.

1.2 Een andere verdeelsleutel voor de risico's is ook mogelijk
Als de risicoreserve Twentse Koers ontoereikend is, worden de resterende financiële gevolgen gedragen door de deelnemende gemeenten en verrekend op basis van rato inwoneraantal. Er kan ook voor een 1/15e verdeling gekozen worden waarbij SamenTwente naast de gemeenten een gelijk aandeel neemt in het dragen van de risico's. Een gelijk aandeel in het verdelen van de risico's sluit aan bij de financiering vanuit een rijksbijdrage in plaats van financiering op basis van een inwonerbijdrage. Risicoverdeling waarbij SamenTwente ook een aandeel neemt zou passend zijn omdat een deel van de werkzaamheden in het verlengde ligt van de bestaande taken en expertise van SamenTwente/GGD Twente en SamenTwente hiervoor ook rechtstreeks rijksmiddelen ontvangt die ook als plustaak zijn aangemerkt. Dit is niet voorgesteld, omdat de algemene reserve van SamenTwente bedoeld is voor basistaken en niet voor plustaken. Daarbij komt het aandeel van SamenTwente uiteindelijk ten laste van de 14 deelnemende gemeenten.

2.1 Er is een eensluidend besluit nodig van alle colleges.
In de GR staat dat alle deelnemers opdracht aan SamenTwente opdracht geven om de plustaak uit te voeren. Als één college besluit om dit niet te doen, kan SamenTwente de plustaak niet uitvoeren. Het is daarom van belang dat het AB alle eventuele beletsels voor lokale besluitvorming bespreekt en meeneemt in de besluitvorming.

Kosten, baten, dekking
De plustaken worden gefinancierd uit externe rijksmiddelen. Hieronder treft u een overzicht aan van de middelen die SamenTwente als mandaathouder en GGD Twente via de Specifieke uitkeringen ontvangen voor de regionale activiteiten in de periode 2027-2029 (voor zover dit nu bekend is). Het doelmatig uitgeven van deze omvangrijke uitkering is een flinke opgave. De regionale Werkagenda vormt de inhoudelijke basis. Op dit moment werken we uit hoe we deze middelen ook doelmatig en verantwoord kunnen uitgeven.

Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**	**Totaal**
Specifieke uitkering voor regionale AZWA en HLO-doelen	€ 7.069.447	€ 8.563.506	€ 6.158.436	€ 21.791.389
Specifieke uitkering GGD Twente voor versterking regionale kennis- en adviesfunctie en coördinatie.	€ 109.321	€ 109.321	€ 146.189	€ 364.831
Specifieke uitkering Transformatiemiddelen IZA & AZWA - via kassier gemeente Enschede (looptijd tot en met 2028)	Nader te bepalen	Nader te bepalen	-	-
Totaal	**€ 7.178.768**	**€ 8.672.827**	**€ 6.304.625**	**€ 22.156.220**

[1] *Bedragen voor 2028 en 2029 voor specifieke uitkering GGD Twente zijn nog prognoses. Over hoe de middelen voor de jaren 2028 en 2029 (het betreft landelijk € 3 miljoen respectievelijk € 4 miljoen) worden uitgekeerd maken het ministerie van VWS en VNG in het eerste kwartaal van 2027 vervolgafspraken.*

Communicatie
De domeinoverstijgende samenwerkingspartners worden geïnformeerd via Twentse Koers.
Voor de eensluidende besluitvorming in de colleges is een format voor een collegevoorstel bijgevoegd. Voor het informeren van de raden is een format voor een raadsbrief bijgevoegd. Deze kunnen de colleges gebruiken om hun raad te informeren.

Vervolg
1. Verzoek aan de 14 colleges om de plustaak bij SamenTwente te beleggen.
2. Het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst met Menzis.
3. Het verder uitwerken en inrichten van de passende werkwijzen en processen binnen SamenTwente.

Bijlagen
1. Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029
2. Inhoudelijke herijking programma Domeinoverstijgende Regionale Samenwerking, vastgesteld door het BO Twentse Koers op 1 juli 2026
3. Format voor collegevoorstel voor toevoegen van plustaken voor 2027-2029
4. Format voor informatieve raadsbrief

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede
11-11-2026

secretaris

K. Leferink

voorzitter

H. Berning

Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029

Versie 13 oktober 2026 tbv DB 20 oktober 2026

1. Onderzoek financiële, juridische, personele en/of organisatorische gevolgen plustaken

SamenTwente kan op grond van artikel 3.3.2 van de Gemeenschappelijke regeling SamenTwente (hierna: GR) voor de deelnemers gezamenlijk extra taken uitvoeren onder de voorwaarde dat de financiële, juridische, personele en/of organisatorische gevolgen voor SamenTwente in kaart zijn gebracht. Dit noemen we plustaken, In dit document gaat om het uitvoeren van de domeinoverstijgende samenwerking in het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord, Samen sterker voor zorg en welzijn (hierna: AZWA) en Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg, Samen voor kwaliteit van bestaan (hierna: HLO).
Hieronder zijn deze gevolgen in kaart gebracht, evenals de wijze van kostentoerekening en de overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat de uitvoering van de basistaken niet in het gedrang komt. Er zijn ook risico's in beeld gebracht die separaat worden ondervangen, waardoor er gewaarborgd wordt dat de budgetten van de basistaken niet worden ingezet.

1.1 Omschrijving plustaak

De plustaak domeinoverstijgende regionale samenwerking AZWA en HLO richt zich op onderdelen van de leefgebieden waar regionale samenwerking duidelijke meerwaarde heeft. Deze onderdelen komen voort uit de landelijke akkoorden (IZA/AZWA, HLO) en het Regioplan Twente en transformatieplan. Het AZWA is het brede akkoord dat gericht is op het toegankelijk, betaalbaar en toekomstbestendig houden van zorg en welzijn. Daarbij staat de beweging van zorg naar gezondheid centraal, met meer aandacht voor preventie, vroegsignalering en een sterke samenwerking tussen het zorgdomein en het sociaal domein. Het akkoord bouwt voort op het IZA en GALA. Het HLO sluit hier direct op aan en vormt de uitwerking van deze beweging voor de opgave rondom vergrijzing en ouderenzorg. Het richt zich specifiek op vitaal ouder worden, langer zelfstandig thuis wonen en het versterken van mantelzorgondersteuning en respijtzorg. Voor gemeenten zijn de HLO-afspraken waarvoor zij verantwoordelijk zijn, met name mantelzorgondersteuning en respijtzorg, gefinancierd via de nieuwe lokale SPUK AZWA en HLO (2027-2029).
De activiteiten zijn – onder meer - genoemd in artikel 2.1 van de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO (hierna: regeling AZWA/HLO). Het gaat om de volgende activiteiten/taken:

- Valpreventie (regeling AZWA/HLO);
- Ketenaanpak dementie (regeling AZWA/HLO);
- Domeinoverstijgend indiceren (regeling AZWA/HLO);
- Versterken mantelzorgondersteuning (regeling AZWA/HLO);
- Samenwerking ziekenhuizen en gemeenten (regeling AZWA/HLO);
- Coördineren verminderen gezondheidsverschillen en bestaanszekerheid (regeling AZWA/HLO);
- Inloopvoorzieningen sociaal en gezond (regeling AZWA/HLO);
- Regionale coördinatie Werkagenda AZWA (regeling AZWA/HLO);

- Regionale preventie-infrastructuur (regeling AZWA/HLO);
- Versterking van de regionale kennis- en adviesfunctie en coördinatie van de ketenaanpakken ten aanzien van gezondheid (regeling AZWA/HLO);
- Mentale gezondheid jeugd en jongeren (regeling AZWA/HLO);
- Kansrijke start: integrale gezinspoli en coördinatie (regeling AZWA/HLO);
- KnGG: Kind naar Gezonder Gewicht (regeling AZWA/HLO);
- Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen/ buurtsportcoaches (regeling AZWA/HLO);
- Mentaal Gezond Twente (transformatieplan) (Regeling specifieke uitkering transformatiemiddelen IZA & AZWA 2024–2028).

Deze onderdelen komen uit de inhoudelijk herijking van de regionale domeinoverstijgende samenwerking (bijlage 1). Binnen de onderdelen van de programmering voert de domeinoverstijgende regionale samenwerking, onder andere, de volgende kerntaken uit:

Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen De regionale samenwerking brengt gemeenten en partners uit onder meer zorg, welzijn, onderwijs en kennisinstellingen actief samen en stimuleert samenwerking over domeinen heen. Zij jaagt gezamenlijke initiatieven aan en versnelt waar nodig, met als doel samenhangende en effectieve aanpak van maatschappelijke vraagstukken. De rol is gericht op het verbinden van de regionale aanpak met lokale uitvoering en het in beweging brengen en verankeren van samenwerking, terwijl eigenaarschap en uitvoering bij gemeenten en partners blijft.

Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen De regionale samenwerking vertegenwoordigt gemeenten en ander betrokken partijen, thematisch en projectmatig, richting (boven)regionale partijen en ondersteunt bij het maken van gezamenlijke afspraken. Hierbij past ook gezamenlijke positionering richting regionale en landelijke partners. Daarnaast faciliteert zij de ontwikkeling van gedeelde kaders en werkwijzen en ondersteunt bij het maken van bewuste keuzes over schaal (lokaal of regionaal). Uitgangspunt is richting geven en afstemmen, met behoud van lokale autonomie en mandaat.

Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren De regionale samenwerking zorgt voor samenhang en prioritering in regionale activiteiten en opgaven. Zij coördineert afstemming tussen partijen, bewaakt voortgang en monitort resultaten en maatschappelijke impact. Doel is focus en impact voor inwoners, overzicht en een effectieve uitvoering zonder onnodige overlap of extra bestuurlijke complexiteit.

Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren De regionale samenwerking fungeert als platform voor kennisdeling en gezamenlijk leren. Zij vertaalt landelijke ontwikkeling naar de regio, brengt kennis van partners bij elkaar, verzamelt en duidt inzichten uit praktijk, vertaalt onderzoek en beleid naar bruikbare toepassingen voor gemeenten en partners. De focus ligt op praktische toepasbaarheid en het vergroten van maatschappelijke impact voor inwoners.

Daarnaast heeft de domeinoverstijgende samenwerking de opdracht om te komen tot één duurzame en toekomstbestendige domeinoverstijgende regionale samenwerking voor Twente, vanaf uiterlijk 2030. Dit is besloten in het bestuurlijk overleg van Twentse Koers op 1 juli 2026.

1.2 Financiële gevolgen uitvoeren plustaak door SamenTwente

- Op grond van de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO is SamenTwente aangewezen als mandaathouder voor de samenwerkingsregio Twente.
- Ter uitvoering van de hiervoor beschreven plustaak ontvangt SamenTwente als mandaathouder een specifieke uitkering van € 7.069.447 voor 2027, € 8.563.506 voor 2028 en € 6.158.436 voor 2029. Daarnaast zijn de taken bij de transformatiemiddelen voor Mentaal Gezond Twente tot en met 2028 (Regeling specifieke uitkering transformatiemiddelen IZA & AZWA 2024–2028) ook opgenomen als plustaak, omdat ze nu ook al onderdeel zijn van de regionale domeinoverstijgende samenwerking. De middelen ontvangt SamenTwente via gemeente Enschede, die hierin een kassiersrol heeft.
- Daarnaast ontvangt GGD Twente, onderdeel van SamenTwente, voor het jaar 2027 een specifieke uitkering van € 109.321 voor versterking van de regionale kennis- en adviesfunctie en coördinatie van de ketenaanpakken ten aanzien van gezondheid. Deze middelen worden in 2027 rechtstreeks uitgekeerd aan de GGD'en. Hoewel dit geen onderdeel uitmaakt van de werkagenda, is het wel opgenomen als plustaak, om één lijn te trekken in alle taken.
- De specifieke uitkeringen vormen de begroting voor de uitvoering van de plustaak. Alle lasten van de plustaak worden inclusief overhead gedekt uit de specifieke uitkeringen en worden separaat gevolgd binnen de financiële administratie van SamenTwente.
- De voor de uitvoering benodigde personele capaciteit wordt volledig bekostigd uit de specifieke uitkeringen en maakt integraal onderdeel uit van het jaarlijkse werkprogramma en begroting.
- Hiermee wordt gewaarborgd dat budgetten van de basistaken niet worden ingezet ter dekking van de lasten van de plustaak en dat de uitvoering van de plustaak volledig kostendekkend is voor SamenTwente.
- De werkagenda AZWA en HLO wordt vertaald in een jaarlijkse begroting/ financieel plan. Via de reguliere P&C cyclus van SamenTwente wordt de voortgang bewaakt, bijgestuurd en over uitvoering verantwoording afgelegd.
- Minimaal 1 keer per jaar worden de risico's van de uitvoering van de plustaak in beeld gebracht. Onder de risico's wordt in ieder geval verstaan financiële risico's onder andere door de afhankelijkheid van de specifieke uitkering en aansprakelijkheidsrisico's.
- De aan SamenTwente deelnemende gemeenten erkennen en accepteren de aan de uitvoering van de plustaak verbonden risico's. SamenTwente treft passende maatregelen om deze risico's en eventuele aansprakelijkheden zoveel mogelijk te beperken.
- Eventuele nadelige financiële gevolgen van de uitvoering van de plustaak worden niet ten laste gebracht van de algemene reserve van SamenTwente en worden ook niet ten laste gebracht van de budgetten van de basistaken.
- De risico's van de uitvoering van de plustaak worden in eerste instantie opgevangen uit de bestemmingsreserve 'Risicoreserve Twentse Koers'. Deze reserve bedraagt per 1 januari 2026 € 521.000. Indien deze reserve ontoereikend is, worden de resterende financiële gevolgen door de deelnemende gemeenten gezamenlijk gedragen na rato van inwoners zoals opgenomen in de begroting van het betreffende jaar. Deze verdeelsleutel sluit aan bij het gezamenlijke opdrachtgeverschap van de regionale opgave en bovendien wordt hiermee voorkomen dat de budgetten van de basistaken van SamenTwente en de financiële buffer voor deze taken (algemene reserve) wordt benut voor plustaken.

1.3 Juridische gevolgen uitvoeren plustaak door SamenTwente

- Op grond van artikel 3.2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de GR heeft SamenTwente ter behartiging van de in artikel 2.2 genoemde belangen de volgende op gezamenlijk niveau vastgestelde basistaken: (boven)regionale beleidsontwikkeling, - voorbereiding en -coördinatie.
  De in artikel 2.2. genoemde belangen betreffen:
  a. publieke gezondheid;
  b. jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;
  c. maatschappelijke ondersteuning.
  De plustaak zoals omschreven onder 1.1, sluiten aan op deze basistaken van SamenTwente.
- SamenTwente en de 14 Twentse gemeenten ontvangen op grond van de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO (hierna: regeling AZWA en HLO) een specifieke uitkering, waarbij aan de voorwaarden uit die regeling moet worden voldaan.
  SamenTwente ontvangt (op grond van artikel 2.1., eerste en tweede lid, van de regeling AZWA en HLO) een specifieke uitkering voor de volgende activiteiten:
  a. het realiseren van een regionaal aanbod in 2030 van de volgende basisfunctionaliteiten: sociaal verwijzen, laagdrempelige steunpunten voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen, valpreventie, ketenaanpak overgewicht volwassenen en Kansrijke Start, waaronder Nu Niet Zwanger en de Integrale gezinspoli;
  b. het uitwerken van op de ontwikkelagenda geplaatste aanpakken conform de criteria voor basisfunctionaliteiten;
  c. regionale coördinatie van gemeenten in de samenwerkingsregio;
  d. versterking van het aanbod van respijt- en logeerzorg.
  Verder dient SamenTwente (op grond van artikel 4.1 van de regeling AZWA en HLO) als mandaathouder namens de samenwerkingsregio en de daarbij behorende gemeenten uiterlijk 1 maart 2027 een werkagenda te overleggen. De werkagenda is een door een samenwerkingsregio opgestelde aanvulling op het regioplan, goedgekeurd door het college van B&W van de gemeenten in de betreffende samenwerkingsregio, waarin de afspraken ten aanzien van het AZWA, onder D5, zijn uitgewerkt. Onder D5 wordt verstaan: versterking van de samenwerking tussen partijen op het snijvlak van het zorgdomein en het sociaal domein.
- De GGD Twente ontvangt op grond van artikel 2.1., derde lid, van de regeling AZWA en HLO voor 2027 ambtshalve een specifieke uitkering voor versterking van de regionale kennis- en adviesfunctie en coördinatie van de ketenaanpakken ten aanzien van gezondheid.
- Voor het uitvoeren van taken/activiteiten genoemd in paragraaf 1.1 en op grond van artikel 2.1, van de regeling AZWA en HLO is geen wijziging van de GR nodig, maar is het wel nodig om deze taken als plustaak (artikel 3.3.2) uit te laten voeren door SamenTwente. Hiervoor is het nodig dat de deelnemers en het algemeen bestuur (hierna: AB) unaniem de opdracht aan SamenTwente geven om de onder 1.1 omschreven taken als plustaak uit te voeren.
- Benodigde beslispunten (voor adviesnota AB SamenTwente) zijn:
  1. De taken in het kader van domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO en genoemd in paragraaf 1.1 vanaf 1 januari 2027 als plustaak te accepteren, tot maximaal 1 januari 2030 en daarmee deze taken uit te voeren, op grond van – onder meer – de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO.
  2. De colleges te verzoeken uiterlijk 1 december 2026 de taken in het kader van domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO en genoemd in paragraaf 1.1 vanaf 1 januari 2027 als plustaak toe te voegen aan SamenTwente, tot maximaal 1 januari 2030,

en daarmee deze taken te laten uitvoeren, op grond van – onder meer – de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO.

1.4 Bestuurlijke gevolgen

- De vrijwillige samenwerking Twentse Koers is nu “overige dienstverlening”. De relatie tot SamenTwente wordt in de praktijk als complex ervaren, vraagt veel maatwerk en vaak om individuele besluiten van alle deelnemers (14 gemeenten, Provincie, Menzis en SamenTwente). Het is ook de wens van het bestuur van SamenTwente om de bestuurlijke samenwerking in SamenTwente te vereenvoudigen.
- Daarnaast is de wens om rollen en verantwoordelijkheden helder te beleggen. Een plustaak heeft als voordeel dat dezelfde governance geldt als voor de basistaken. Daarmee kan de bestuurlijke besluitvorming eenvoudiger en transparanter vormgegeven worden en is een BO Twentse Koers voor het afstemmen van de besluitvorming van de 14 colleges van de gemeenten niet meer nodig. Dit is ook voor de 14 colleges van de gemeenten eenvoudiger.
- De besluiten van de 14 colleges van de gemeenten over de plustaak worden genomen in het dagelijks bestuur (hierna: DB) en AB van SamenTwente. Er is (evenveel) ruimte voor de samenwerking met ketenpartners in de wijze waarop besluiten tot stand komen. Dit kan nog steeds in nauwe samenwerking met parters. In de nieuwe vormgeving van de Twentedagen, is ruimte voor samenwerkingspartners om aan te sluiten bij het bestuurlijk overleg, als de agenda daarom vraagt.
- Voor de domeinoverstijgende samenwerking met Menzis is een samenwerkingsovereenkomst passend. Het voordeel is dat deze dan alleen door SamenTwente aangegaan hoeft te worden en niet door alle colleges individueel.
- Het bestuur van SamenTwente ontvangt rapportage en verantwoording op hoofdlijnen, binnen de P&C van SamenTwente. Een meer gedetailleerde inhoudelijke verantwoording en rapportering vindt ook nog steeds plaats binnen het programma.
- De samenwerking wordt als plustaak onderdeel van de GR. De gezamenlijke Twentse rekenkamers concluderen in hun Rekenkameronderzoek Twentse Samenwerking in 2025 dat de risico’s op een feitelijk democratisch tekort bij GR kleiner zijn dan bij privaatrechtelijke en informele samenwerkingsverbanden. Raden hebben bij een GR een wettelijk vastgesteld instrumentarium om hun kaderstellende en controlerende rol op adequate wijze in te vullen. Dat is bij een samenwerkingsovereenkomst niet het geval.
- Het bestuur van SamenTwente kan alleen besluiten nemen over taken waartoe het die bevoegdheid heeft. Door de plustaak hierin helder te omschrijven, is duidelijk waartoe het bestuur van SamenTwente bevoegd is en waartoe de colleges lokaal bevoegd blijven.
- In de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) en de in GR zijn de bevoegdheden van DB, AB en voorzitter verder geregeld. Dit hoeft nu niet meer separaat geregeld te worden in een samenwerkingsovereenkomst. Ook voor de stemverhoudingen wordt ook aangesloten bij de regels van de GR. In de praktijk komt het erop neer dat er vooral inhoudelijke besluiten genomen worden, omdat er in de basis geen gemeentelijke bijdrage is. Dat wil zeggen dat besluiten genomen worden met minimaal een dubbele meerderheid (minimaal de helft van de inwoners van Twente en de helft + 1 van de aanwezigen). Besluiten over begroting of wijziging daarvan en over de jaarrekening worden genomen op basis van inwoneraantallen.

1.5 Personele en/of organisatorische gevolgen uitvoeren plustaak door SamenTwente

- Eén van de voorwaarden voor het uitvoeren van de plustaak door SamenTwente is dat de uitvoering van de basistaken niet in het gedrang komt. Om aan deze voorwaarde te voldoen worden de met de uitvoering van de plustaak samenhangende personele lasten separaat gefinancierd uit externe middelen (specifieke uitkeringen) en maken geen onderdeel uit van de voor de basistaken beschikbare formatie en middelen.
- In de periode 2022-2026 was voor de uitvoering van de domein overstijgende regionale samenwerking Twentse Koers het werkgeverschap door middel van een gastheerconstructie bij SamenTwente belegd. Met de uitvoering van de plustaak per 1 januari 2027 blijven de medewerkers in dienst van SamenTwente.
- De personele omvang wordt periodiek afgestemd op de beschikbare middelen en de omvang van de plustaak de financiering of de omvang van de plustaak wijzigt, beoordeelt SamenTwente welke personele consequenties dit heeft en treft zij passende maatregelen binnen de geldende wet- en regelgeving en arbeidsvoorwaardelijke kaders.
- Wanneer de (financiering van de) plustaak in de toekomst geheel of gedeeltelijk komt te vervallen, heeft deze groep medewerkers dezelfde rechten en plichten als de overige medewerkers binnen SamenTwente. De financiële risico's en verplichtingen die hieruit kunnen voortvloeien zijn betrokken bij de risicobeoordeling en worden gedragen overeenkomstig de financiële uitwerking zoals opgenomen in paragraaf 1.2.
- SamenTwente is verantwoordelijk voor de personele inzet, aansturing en uitvoering van de plustaak.
- De medewerkers die de plustaak bij SamenTwente gaan uitvoeren hebben dezelfde arbeidsvoorwaardelijke positie als de overige medewerkers van SamenTwente. Ze vallen onder de cao SGO en het Personeelshandboek SamenTwente.
- De medewerkers die de plustaak uitvoeren zijn geïntegreerd binnen SamenTwente. De domeinoverstijgende regionale samenwerking is passend in het nieuwe cluster Vernieuwing en Onderzoek. Er landen ook taken bij de GGD, in verschillende clusters. Het uitgangspunt is dat alle taken zo efficiënt en effectief mogelijk worden uitgevoerd, aansluitend bij de taken die al worden gedaan.
- De beschikbare capaciteit en de gevolgen voor de uitvoering van de basis- en plustaak worden periodiek gemonitord en geëvalueerd. Als de uitvoering van de basistaken in het gedrang dreigt te komen, worden passende maatregelen getroffen.

2. Lijst met afkortingen

AB:	Algemeen bestuur
AZWA:	Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord, Samen sterker voor zorg en welzijn
BO Twentse Koers:	Bestuurlijk overleg van Twentse Koers
DB:	Dagelijks bestuur
GALA:	Gezond en Actief Leven Akkoord
GR:	Gemeenschappelijke regeling SamenTwente
HLO:	Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg, Samen voor kwaliteit van bestaan
IZA:	Integraal Zorgakkoord, Samen werken aan gezonde zorg
KnGG:	Kind naar Gezonder Gewicht
P&C:	Planning- en controlcyclus
GGD:	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
SPUK:	Specifieke uitkering
SGO:	Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (cao SGO)

3. Begrippenlijst:

Basistaak
Een taak die op grond van de Gemeenschappelijke Regeling tot de reguliere werkzaamheden van SamenTwente behoort.

Domeinoverstijgende samenwerking
Samenwerking tussen partijen uit het zorgdomein, sociaal domein en aanpalende sectoren om gezamenlijke maatschappelijke opgaven uit te voeren.

Dubbele meerderheid
Besluitvormingsprincipe waarbij een voorstel wordt aangenomen als zowel een meerderheid van de aanwezige deelnemers als een meerderheid van de inwoners van Twente wordt vertegenwoordigd.

Gastheerconstructie
Constructie waarbij medewerkers formeel in dienst zijn van één organisatie die het werkgeverschap uitvoert voor een samenwerkingsverband en rechtspersoonlijkheid biedt.

Kassiersrol
Rol waarbij een organisatie financiële middelen ontvangt en doorbetaalt aan de organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering.

Mandaathouder
Organisatie die namens een samenwerkingsregio verantwoordelijk is voor het ontvangen, beheren en verantwoorden van een specifieke uitkering.

Plustaak
Een aanvullende taak die SamenTwente namens de deelnemende gemeenten uitvoert naast de reguliere basistaken, waarbij de financiële, juridische, personele en organisatorische gevolgen vooraf in kaart zijn gebracht.

Regioplan Twente
In het regioplan Twente staat beschreven wat belangrijke en urgente zorgopgaven in regio Twente zijn, hoe deze worden aangepakt, met welke partijen in Twente dit wordt gedaan en wat de inwoners hiervan merken.

Risicoreserve Twentse Koers
Bestemmingsreserve die wordt ingezet om financiële risico's van de uitvoering van de plustaak op te vangen.

Specifieke uitkering (SPUK)
Rijksbijdrage die beschikbaar wordt gesteld voor vooraf vastgestelde activiteiten en waarvoor specifieke voorwaarden en verantwoordingsvereisten gelden.

Transformatieplan
Een transformatieplan is een gezamenlijk plan van zorgpartijen, gemeenten en zorgverzekeraars in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA).

Werkagenda AZWA en HLO
Regionale uitwerking van de afspraken uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO), waarin doelen, activiteiten en inzet van middelen zijn vastgelegd.

DEFINITIEF 1.0

Adviesrapport

Inhoudelijke herijking programma Domeinoverstijgende Regionale Samenwerking

In het kader van de opdracht Vervolg Twentse Koers

Opdrachtgever	Bestuurlijk overleg Twentse Koers
Gedelegeerd opdrachtgever	Karin Leferink
Opdrachtnemer	Loes Heerts
Datum	1 juli 2026

Inhoudsopgave

1. Samenvatting: met opgavegericht werken naar meer impact 3
2. Vervolg Twentse Koers: eerst inhoud, dan structuur 4
3. Context: de landelijke akkoorden en regionale uitwerking 5
4. Aanpak herijking via gesprek met vaste leidraad 6
5. Analyse van de gesprekken 7
    5.1 Rode draden en aandachtspunten om mee te nemen uit de gesprekken 7
    5.2 Korte toelichting bij het afwegingskader 9
    5.3 Versterking van de regionale regierol van de GGD Twente 10
    5.4 Kerntaken om regionaal te beleggen 10
    5.5 Spanningsvelden en overkoepelende wensen 12
6. Voorstel aangepaste programmering 13
    6.1 Regionale samenwerking: samen kiezen om lokaal goed te kunnen uitvoeren 13
    6.2 Nadruk op uitvoerbaarheid en capaciteit 13
    6.3 Versterking van de regionale regierol van de GGD Twente 13
    6.4 Toelichting onderwerpen herijkte regionale samenwerkingsprogramma 13
    6.5 Uitgebreide weergave onderwerpen herijkte regionale samenwerkingsprogramma 16
7. Overbruggingsperiode: groeien naar nieuwe programmering 24
    7.1 Tweede helft 2026 opdrachten formuleren 24
    7.2 Een bewegelijk programma: monitoring en jaarlijkse actualisatie 24
8. Kleiner regionaal programma: keerzijde 24
    8.1 Aandachtspunten bij verkleining van het programma 24
9. Financiële kaders van het programma 25
10. Bijlage 1: gehanteerde gespreksleidraad 26

1. Samenvatting: met opgavegericht werken naar meer impact

Deze herijkingsopdracht volgt uit de evaluatie van de regionale samenwerking in Twente. Daaruit bleek dat regionale samenwerking onmisbaar is, maar inhoudelijk en organisatorisch scherper en effectiever moet worden. Daarom wordt eerst de inhoudelijke programmering herijkt, waarna de positionering en governance wordt bepaald (vorm volgt inhoud). Doel is meer impact en blijvende meerwaarde voor inwoners.

De onderwerpen uit Integraal Zorgakkoord (IZA)/ Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)[1], Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO)[2] en het Regioplan Twente[3](2024-2027) zijn verkend in gesprekken met gemeenten, partners, samenwerkingsverbanden en netwerken. Hieruit zijn gedeelde prioriteiten, verschillen in behoefte en voorwaarden voor succesvolle samenwerking opgehaald. Op basis van deze gesprekken is een afwegingskader opgesteld voor de onderdelen van de regionale programmering. Regionale samenwerking is vooral zinvol bij wettelijke verplichting/landelijk akkoord, regionaal vraagstuk, gezamenlijke urgentie, aansluiting bij regionale partners of een koplopersrol.

Voorstel nieuwe programmering: compacter en modulair in betrokkenheid

Het nieuwe programma wordt compacter en richt zich alleen op onderdelen van de leefgebieden waar regionale samenwerking duidelijke meerwaarde heeft. Deze onderdelen komen voort uit de landelijke akkoorden (IZA/AZWA, HLO) en het Regioplan Twente en transformatieplan. Deze zijn langs het opgestelde afwegingskader (zie figuur 3) gelegd en leiden tot de volgende regionale onderdelen die vanaf 2027 actief op de regionale programmering komen. Daarnaast zijn er nog onderdelen uit de ontwikkelagenda's van AZWA die slechts worden gevolgd tot er meer duiding komt bij het onderdeel.

Op de nieuwe programmering staan de volgende onderdelen:

- Valpreventie;
- Ketenaanpak dementie;
- Domeinoverstijgend indiceren;
- Versterken mantelzorgondersteuning;
- Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassen (beoogde borging bij GGD);
- Kansrijke Start (beoogde borging bij GGD);
- Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen (beoogde borging bij GGD);
- Middelengebruik jeugd (beoogde borging bij GGD);
- Gokken/gamen (beoogde borging bij GGD);
- Bestaanszekerheid;
- Mentaal Gezond Twente (transformatieplan);
- Inloopvoorzieningen sociaal en gezond;
- Regionale Werkagenda AZWA;
- Regionale preventie-infrastructuur alle onderdelen (beoogde borging bij GGD).

Rol van de regio: ondersteunen, niet overnemen

Uit de gesprekken kwamen daarnaast naar voren dat er een structurele spanning is tussen behoefte aan regionale slagkracht en behoud van lokale autonomie. In deze programmering werken we daarom met een modulaire aanpak, waarbij alle partijen gezamenlijk betrokken zijn, maar kunnen verschillen in de mate van deelname. Ook is er een brede wens om opgavegericht te werken: minder vrijblijvend en meer gericht op maatschappelijke impact voor inwoners.

De regionale samenwerking is geen extra bestuurslaag en de uitvoering blijft primair lokaal. De rollen van de regionale samenwerking zijn daarmee als volgt:

- verbindt en jaagt aan;
- maakt gezamenlijke afspraken en kaders;

[1] Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)
[2] Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO)
[3] Regioplan Twente

- coördineert en monitort voortgang;
- faciliteert kennisdeling.

Beoogde vergrote rol GGD: regisseur van preventie en gezondheid

Voor de GGD wordt een sterkere rol beoogd als regionale regisseur en verbinder, coördinator van preventie en gezondheidsprogramma's en spil in het vertalen van landelijke doelen naar regionale uitvoering, conform omschreven in landelijk akkoord AZWA. Voor een aantal onderdelen wordt hiertoe de beoogde regionaal borgingsplek specifiek bij de GGD voorgesteld.

Aandachtspunten voor het nieuwe voorstel

De invoering verloopt via een overbruggingsperiode met nadere uitwerking van opdrachten, duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden, jaarlijkse monitoring en bijsturing, zodat het programma kan meebewegen.

Een kleiner programma betekent meer flexibiliteit en ruimte om in te spelen op landelijke en regionale ontwikkelingen. Echter, mogelijk ook meer verschillen tussen gemeenten en verlies van regionale kennis en schaalvoordelen.

Financiering komt onder andere uit SPUK-middelen (AZWA) voor 2027–2029, transformatiemiddelen Mentaal Gezond Twente[4] en mogelijke aanvullende subsidies (ZonMw).

2. Vervolg Twentse Koers: eerst inhoud, dan structuur

Na de evaluatie door bureau HHM (eind 2025) heeft het bestuur van Twentse Koers besloten om een opdracht: 'Vervolg Twentse Koers' uit te laten voeren. In de evaluatie werd geconcludeerd dat een organisatie als Twentse Koers voor een effectieve regionale samenwerking onmisbaar is, maar dat er zowel inhoudelijk als organisatorisch een slag gemaakt moet worden om blijvende meerwaarde en impact te kunnen bieden. De opdracht 'Vervolg Twentse Koers' bevat twee sporen die met elkaar verbonden zijn: inhoudelijke herijking van het programma én opnieuw bekijken van de governance en positionering. Het uitgangspunt is helder: vorm volgt inhoud.

Voorliggend stuk betreft het eerste spoor van de opdracht: het voorstel voor de herijking van het regionale samenwerkingsprogramma. Kaders hiervoor zijn het Regioplan Twente en relevante landelijke akkoorden (HLO, IZA/AZWA), aangevuld met onderwerpen waar eigenaren en partners en samenwerkingsverbanden een actuele behoefte aan regionale samenwerking zien. Dit is uitgevoerd door de manager Twentse Koers. Eigenaren, partners en samenwerkingsverbanden uit de regio zijn actief betrokken bij de totstandkoming van de voorstellen. Het eindresultaat, een advies over inhoud én passende organisatievorm, is op 1 juni 2026 gereed, zodat het BO een voorgenomen besluit kan nemen op 1 juli 2026. Dit besluit dient bekrachtigd te worden in de colleges en raden en besturen van de eigenaren.

De afbakening van dit adviesrapport is dat het zich puur richt op de inhoudelijk herijking en dit rapport bevat nadrukkelijk geen concrete uitwerking van de opdrachten, zoals opdrachtbeschrijving, budgetten en organisatorische en personele consequenties voor de op te nemen opgaven en onderdelen. Dit wordt na het besluitvormingsproces nader uitgewerkt.

Dit rapport is als volgt opgebouwd: hoofdstuk 3 beschrijft de context met de landelijke akkoorden en de regionale uitwerking, hoofdstuk 4 verduidelijkt de aanpak van de opdracht, hoofdstuk 5 geeft de analyse van de gesprekken weer, hoofdstuk 6 beschrijft vervolgens het voorstel voor de aangepaste programmering, in hoofdstuk 7 wordt de overbruggingsperiode uitgewerkt en de hoofdstukken 8 en 9 beschrijven de aandachtspunten van het advies en de financieringsmogelijkheden.

[4] Transformatieplan Mentaal Gezond Twente

3. Context: de landelijke akkoorden en regionale uitwerking

Deze herijkingsopdracht vindt plaats in de context van de landelijke akkoorden en de bijbehorende Regioplan Twente en transformatieplannen, die gericht zijn op kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare zorg in de toekomst en het geven van een impuls aan de beweging van zorg naar gezondheid. Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) bouwt voort op Integraal Zorgakkoord (IZA). AZWA richt zich op het vergroten van gelijke kans op gezond leven en daartoe het verkleinen van gezondheidsverschillen. AZWA verbreedt de focus van zorg naar welzijn en het sociaal domein om zo de inzet van (zwaardere) zorg en ondersteuning te voorkomen. Daarmee verschuift de aandacht nog nadrukkelijker naar gezondheid in brede zin, inclusief bestaanszekerheid en leefomgeving. Deze landelijke akkoorden moet in de tweede helft van 2026 worden geconcretiseerd en per regio moet er een regionale werkagenda AZWA worden opgesteld.

Het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) richt zich specifiek op de ouderenzorg en de groeiende vergrijzing. Binnen het HLO staat centraal dat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen, met meer ondersteuning vanuit de leefomgeving, preventie en informele netwerken. Ook hier ligt veel nadruk op regionale samenwerking en op een verschuiving van zware zorg naar ondersteuning en preventie. In samenhang laten beide akkoorden een duidelijke beweging zien: van zorg naar gezondheid en van individueel naar integraal en van landelijk akkoorden naar regionale en lokale invulling.

Het Regioplan Twente en de hieruit voortvloeiende transformatieplannen vormen de regionale vertaling van deze landelijke akkoorden. Deze plannen richten zich op het toegankelijk houden van zorg, het versterken van de sociale basis en het verbeteren van de samenwerking tussen zorg en het sociaal domein, waarbij er een verschuiving optreedt van zorg naar gezondheid.
Alleen bij het transformatieplan Mentaal Gezond Twente zijn gemeenten onderdeel van het plan. Alle transformatieplannen in de regio kennen een eigen programmastructuur.

De landelijke nota gezondheidsbeleid[5] richt zich eveneens op de verschuiving naar gezondheid en preventie van inwoners. De nota heeft als kern het bevorderen van gezondheid door preventie, samenwerking en het verkleinen van gezondheidsverschillen. De nadruk ligt op gezond blijven in plaats van alleen ziekte behandelen, met aandacht voor thema's als mentale gezondheid, gezonde leefstijl, vaccinaties en kansengelijkheid. De rol van de GGD GHOR Nederland en de regionale GGD'en is om deze landelijke doelen te vertalen naar de praktijk. Zij ondersteunen gemeenten met gezondheidsadvies, verzamelen en monitoren gezondheidsgegevens en voeren preventie-programma's uit en verbinden partijen zoals zorg, onderwijs en welzijn.

[5] Nota Gezondheidsbeleid

4. Aanpak herijking via gesprek met vaste leidraad

Om te komen tot een gedragen herijking van de inhoudelijke programmering van Twentse Koers voerden we 30 gesprekken met eigenaren, partners en samenwerkingsverbanden aan de hand van een gespreksleidraad. We onderzochten op welke opgaven en onderdelen brede consensus zat, waar verschillen zichtbaar waren en welke onderwerpen juist níet breed gedragen werden. De gespreksleidraad is opgebouwd rond de leefgebieden, onderdelen en infrastructuren van de landelijke akkoorden en die leiden tot regionale opgaven die we uit moeten voeren. (zie figuur 1 en bijlage 1).

Figuur 1: Samenhang tussen landelijke akkoorden, leefgebieden en onderdelen.

De gesprekken met gemeenten zijn gevoerd met een BO-lid Twentse Koers (bestuurlijk gesprek) en met een AO-lid Twentse Koers en een manager sociaal domein (ambtelijk gesprek). Waar de gemeente dat wenste zijn er gecombineerde gesprekken gevoerd met BO-lid, AO-lid en manager sociaal domein. Deze gesprekken waren gericht op het verduidelijken van keuzes en het ophalen van accenten, zorgen en kansen. De gespreksleidraad is daarna omgezet tot een inventarisatieverslag en naast de gespreksverslagen ter accordering neergelegd bij de deelnemers van het gesprek. De

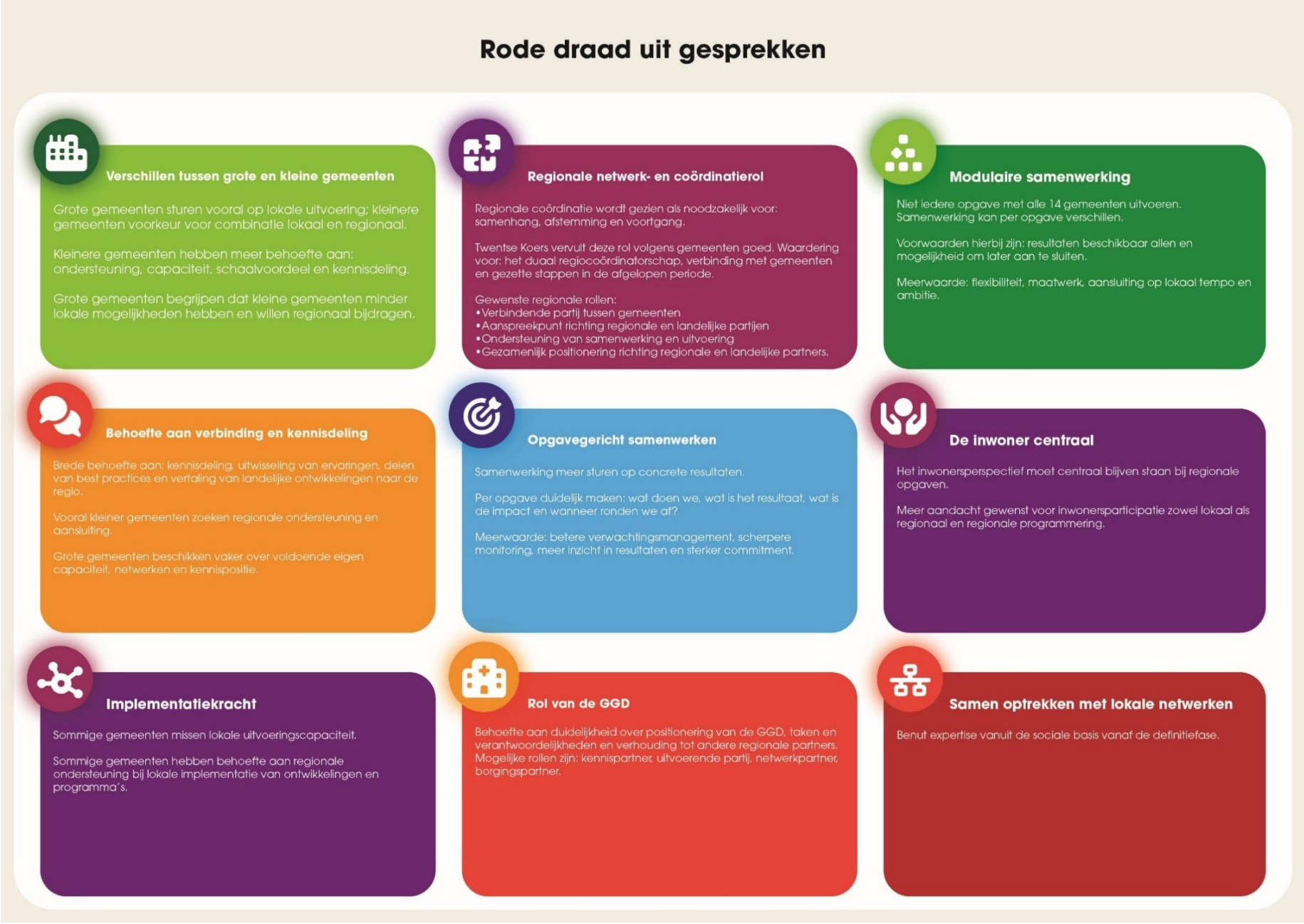
gesprekken met de eigenaren: provincie Overijssel, Menzis en SamenTwente/GGD Twente werden gevoerd met een beleidsadviseur (AO-lid Twentse Koers) en een manager.

Parallel hieraan voerden we gesprekken met regionale en provinciale partners te weten: Sociaal Werk Twente, Twente Beter, Stadsbank Oost Nederland en Platform Twentse gemeenschapskracht. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met een aantal regionale netwerken om inzicht te krijgen in de thema's die zij opnemen in hun jaarplannen en waar zij behoefte hebben aan regionale samenwerking. Dit waren de volgende netwerken: Dementie Twente, Alzheimer Nederland Afdeling Twente, Netwerk Palliatieve Zorg Twente, Werkplaatsen Sociaal Domein, Samen1Enschede, Netwerk LVB, Hersenletsel keten Twente, Hersenletsel keten Thuis, Twentse Belofte, Sport Netwerk Overijssel, Regionaal Expertise Centra, Samenwerkingsverband ZVS, Technologie & Zorg Academie en Expertisenetwerk Jeugd Overijssel.

5. Analyse van de gesprekken

5.1 Rode draden en aandachtspunten om mee te nemen uit de gesprekken

Analyse van de gesprekken heeft plaatsgevonden op twee manieren. Een kwantitatieve verwerking van vaste antwoordkeuzelijsten waarin expliciet gevraagd werd naar de voorkeur van gemeenten voor schaalgrootte van organiseren (lokaal, zowel lokaal als regionaal, regionaal of niet). Daarnaast heeft een kwalitatieve analyse plaatsgevonden van de vrije velden en de verdiepende gesprekken met eigenaren, partners en samenwerkingsverbanden. Daaruit zijn rode draden en aandachtspunten gekomen, die in figuur 2 zijn weergegeven.

Figuur 2: Rode draad uit de gesprekken met eigenaren en partners.

5.2 Korte toelichting bij het afwegingskader

Op basis van de rode draden en aandachtspunten is er een afwegingskader opgesteld, op basis waarvan de keuzes gemaakt kunnen worden voor de nieuwe programmering van de domeinoverstijgende regionale samenwerking. Dit afwegingskader staat in figuur 3 afgebeeld en wordt onder de afbeelding toegelicht.

Figuur 3: Afwegingskader voor nieuwe regionale programmering.

Een korte toelichting per kader van het afwegingskader:

1) Wettelijke verplichting/landelijk akkoord: als de landelijke richtlijnen voorschrijven dat een onderwerp regionaal georganiseerd dient te worden, wordt deze richtlijn gevolgd.
2) Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak): regionale organisatie van zorg- en welzijnsvraagstukken is zinvol wanneer de schaal van het probleem, de benodigde expertise of de betrokken partijen de grenzen van één gemeente overstijgen. Concreet gaat het om situaties: waarbij de doelgroep te klein is voor één gemeente om een kwalitatief aanbod in stand te houden, specifieke expertise niet in elke gemeente aanwezig is, ketensamenwerking om afstemming vraagt tussen meerdere gemeenten en partners en het efficiënter is om capaciteit en middelen te bundelen.
3) Urgentie/rationele solidariteit: als bovenstaande elementen niet aanwezig zijn, kan toch de keuze gemaakt worden om een onderwerp regionaal op te pakken als gemeenten urgentie

voelen op het onderwerp en samen meer slagkracht willen bewerkstelligen. Ook kan er sprake zijn van een verschil in implementatiekracht tussen bijvoorbeeld grote en kleine gemeenten, waarbij de kleinere gemeenten de grotere gemeenten vragen om vanuit solidariteit mee te doen op een gewenst regionaal te agenderen onderdeel. In deze herijking wordt hiervoor het uitgangspunt genomen dat als 8 of meer gemeenten aangeven een onderwerp regionaal of zowel regionaal als lokaal te willen organiseren, dit opgenomen wordt in de programmering. NB. Om voldoende balans met betrekking tot vrijwillige deelname aan het regionale programma te waarborgen, hebben gemeenten een keuze in de mate van regionale betrokkenheid bij het onderdeel (modulaire aanpak).

4) Organisatiegraad partners: als voorgaande elementen niet aanwezig zijn kan besloten worden om een onderwerp wel regionaal te organiseren, zodat aangesloten wordt op de organisatiegraad van netwerkpartners.
   Veel opgaven in het sociaal domein kunnen niet los worden gezien van hoe partners zich organiseren. Zorgverzekeraars, grotere zorg- en welzijnsorganisaties, regionale en andere netwerkpartners werken vaak op regionale schaal. Als zij regionaal zijn georganiseerd, vraagt effectieve samenwerking bij sommige thema's ook om een regionale gesprekspartner aan gemeentelijke kant. Verschil met afwegingskader punt 2 zit in het feit dat de wens tot regionale organisatie vooral bij samenwerkingspartners ligt en niet bij de gemeenten.
5) Voorbeeldfunctie/koploper: voor een aantal onderwerpen geldt dat Twente een landelijke of bovenregionale voorbeeld- of voortrekkersrol vervult. Indien we hier al bij betrokken zijn, is dit reden regionale programmering voort te zetten. Denk hierbij aan planbare logeerzorg en domeinoverstijgend indiceren. Als regio Twente draaien we op deze thema's mee in landelijke projecten en adviesgroepen en worden we ook gezien als voorbeeldregio. Daarnaast worden regio's vanuit de ontwikkelagenda van AZWA ook verzocht om vast met ontwikkelagenda-punten aan de slag te gaan om tijdig landelijke effecten en monitoring te kunnen laten zien.

5.3 Versterking van de regionale regierol van de GGD Twente

GGD Twente benoemde in de herijkingsgesprekken dat ze de huidige rol van de GGD willen uitbouwen richting de regionale rollen, zoals beschreven in de landelijke akkoorden. Dit wordt eveneens beschreven in het Strategisch Programma van SamenTwente, waarvan GGD een onderdeel is. Voor de opgaven en onderwerpen op het snijvlak van zorg, gezondheid en sociaal domein kan GGD als regisseur, verbinder en preventieve partner gaan optreden. Naast hun reguliere taken op het gebied van jeugdgezondheid en preventie bij jeugd, ligt de nadruk daarbij op het versterken van mentale veerkracht en suïcidepreventie, het creëren van een gezonde leefomgeving, het bevorderen van een gezonde leefstijl, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het ondersteunen van gezond ouder worden (Visie Gezonde Generaties in Twente, 2024-2028).

5.4 Kerntaken om regionaal te beleggen

Uit alle gesprekken vallen vier kerntaken te destilleren die regionaal belegd kunnen worden (zie figuur 4). Daarbij is het goed om in het achterhoofd te houden dat de regionale rol fase-afhankelijk is. In de beginfase van een opgave of onderdeel kan een regionale aanjaag-, coördinatie- of verbindingsrol nodig zijn. In een latere fase kan die rol kleiner worden en kan het eigenaarschap verschuiven naar lokaal niveau. Het is daarom belangrijk om per opgave, onderdeel of project expliciet te maken welke rol regionaal nodig is, hoe groot die rol is en wanneer de uitvoering regionaal of lokaal geborgd wordt. Opgavegericht, maar met voldoende ontwikkelruimte.

Figuur 4: Kerntaken domeinoverstijgende regionale samenwerking.

Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen
De regionale samenwerking brengt gemeenten en partners uit onder meer zorg, welzijn, onderwijs en kennisinstellingen actief samen en stimuleert samenwerking over domeinen heen. Zij jaagt gezamenlijke initiatieven aan en versnelt waar nodig, met als doel samenhangende en effectieve aanpak van maatschappelijke vraagstukken. De rol is gericht op het verbinden van de regionale aanpak met lokale uitvoering en het in beweging brengen en verankeren van samenwerking, terwijl eigenaarschap en uitvoering bij gemeenten en partners blijft.

Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen
De regionale samenwerking vertegenwoordigt gemeenten en ander betrokken partijen, thematisch en projectmatig, richting (boven)regionale partijen en ondersteunt bij het maken van gezamenlijke afspraken. Hierbij past ook gezamenlijke positionering richting regionale en landelijke partners. Daarnaast faciliteert zij de ontwikkeling van gedeelde kaders en werkwijzen en ondersteunt bij het maken van bewuste keuzes over schaal (lokaal of regionaal). Uitgangspunt is richting geven en afstemmen, met behoud van lokale autonomie en mandaat.

Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren
De regionale samenwerking zorgt voor samenhang en prioritering in regionale activiteiten en opgaven. Zij coördineert afstemming tussen partijen, bewaakt voortgang en monitort resultaten en maatschappelijke impact. Doel is focus en impact voor inwoners, overzicht en een effectieve uitvoering zonder onnodige overlap of extra bestuurlijke complexiteit.

Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
De regionale samenwerking fungeert als platform voor kennisdeling en gezamenlijk leren. Zij vertaalt landelijke ontwikkeling naar de regio, brengt kennis van partners bij elkaar, verzamelt en duidt inzichten uit praktijk, vertaalt onderzoek en beleid naar bruikbare toepassingen voor gemeenten en partners. De focus ligt op praktische toepasbaarheid en het vergroten van maatschappelijke impact voor inwoners.

5.5 Spanningsvelden en overkoepelende wensen

Een heel aantal onderwerpen kan concreet worden vertaald in het afwegingskader of in taken die bij de regionale samenwerking kunnen worden belegd. Er zijn echter ook onderwerpen die minder makkelijk te vangen zijn. Daarvan willen we er twee expliciet in beeld brengen, omdat ze in vrijwel elk gesprek terugkwamen.

Onderliggende stroom: tegengestelde belangen

Wie de gesprekken met gemeenten én samenwerkingspartners naast elkaar legt, ziet een patroon dat niet altijd expliciet wordt benoemd, maar wel voortdurend meespeelt. Aan de ene kant staan partijen die pleiten voor meer mandaat en regionale slagkracht. Zij ervaren de huidige samenwerking als te vrijblijvend. Aan de andere kant staan partijen die waarschuwen voor een te dominante regionale structuur en hechten aan lokale autonomie en een faciliterende rol voor de regio. Diezelfde spanning speelt tussen grote en kleine gemeenten: grote gemeenten kunnen meer lokaal organiseren, kleine gemeenten zijn afhankelijker van regionale ondersteuning, ook soms voor hun lokale projecten. Deze tegengestelde belangen vormen geen incident maar een structurele onderliggende stroom in vrijwel alle gesprekken. Voor de herijking van het programma betekent dit dat de balans tussen regionale slagkracht en lokale autonomie niet alleen om een inhoudelijke maar ook om een strategische keuze vraagt, die expliciet gemaakt moet worden.

Overkoepelende wens: echt impact maken

Een ander onderwerp dat in vrijwel ieder gesprek langskwam was de wens om meer opgavegericht te gaan werken, met als reden de behoefte van alle partners om meer impact te maken, om echt een verschil te bewerkstelligen door werkelijk domeinoverstijgend samen te werken. In de gesprekken werden allerhande redenen aangehaald waarom dit nu niet voldoende lukt, te vinden in uitingen als ‘meer resultaatgerichtheid’, ‘minder vrijblijvendheid in de samenwerking’, ‘vanuit de leefwereld van de inwoners’, ‘over eigen grenzen heen kijken’.

Tot op heden wordt gewerkt met een 'coalition of the willing', maar in de praktijk brengt dit knelpunten met zich mee, met name rond de urgentie die betrokken partijen voelen op de diverse onderwerpen. De wens om opgavegericht te werken sluit hier direct op aan en gaat een stap verder: het plaatst het maatschappelijke doel vanuit de leefwereld van inwoners centraal, en vraagt vervolgens wat iedere organisatie daaraan kan bijdragen in plaats van te redeneren vanuit afgebakende taken of domeinen. Opgavegericht werken omvat daarmee een aantal elementen die domeinoverstijgende samenwerking concreet kunnen versterken: het ontwikkelen van een gezamenlijke taal, het uitwisselen van expertise en het begrijpen van elkaars logica. Juist dit draagt bij aan het slechten van barrières tussen domeinen en maakt samenwerking minder afhankelijk van goodwill en meer van gedeelde richting. Randvoorwaarden zijn wel gedeelde urgentie, heldere gezamenlijke doelen, bestuurlijk commitment, bij voorkeur gezamenlijke financiering en voldoende tijd voor relatieopbouw en procescoördinatie.

Aanvulling: regionale werkagenda AZWA

In de tijd dat de gesprekken met gemeenten en partners werden gevoerd, kwam er ook meer duidelijkheid over de opdracht rondom de Regionale Werkagenda AZWA. Ondanks dat dit niet is opgenomen in de gespreksleidraad is hier wel over gesproken en is dit net als de andere onderdelen afgewogen.

Aanvulling: regionale netwerken

Uit de gesprekken met regionale netwerken komt naar voren dat regionale netwerken zich veelal concentreren op een specifiek thema of doelgroep. Hierdoor zijn er soms per netwerk meerdere verbindingen en inhoudelijke aanknopingspunten met de diverse leefgebieden en onderdelen vanuit landelijke akkoorden en de regionale samenwerking. Deze netwerken geven aan betrokken te willen zijn en vanuit eigen expertise een bijdrage te willen leveren.

6. Voorstel aangepaste programmering

6.1 Regionale samenwerking: samen kiezen om lokaal goed te kunnen uitvoeren

Uit de gesprekken met gemeenten en partners komt een helder beeld naar voren: de regionale samenwerking is geen bestuurslaag die overneemt, maar een slimme ondersteuner die verbindt en faciliteert. De kern van regionale samenwerking is: welke keuzes maken we gezamenlijk, zodat we lokaal goed kunnen uitvoeren? Regionale samenwerking moet ondersteunend zijn aan lokale uitvoering en vooral worden ingezet waar schaalgrootte, ketenafspraken, standaardisatie of gezamenlijke voorzieningen nodig zijn of waar nieuwe dingen ontwikkeld moeten worden, die later lokaal kunnen landen. Bij het onderwerp lokaal goed uitvoeren, kwam in de gesprekken ook naar voren dat er onvoldoende draagvlak is om de huidige inzet van lokale projectleiders te continueren. Dit betekent dat deze inzet van lokale projectleiders geen onderdeel uitmaakt van de nieuwe programmering.

6.2 Nadruk op uitvoerbaarheid en capaciteit

Uitgangspunt van het regionale programma is een compacte set onderdelen waar alle gemeenten aan meedoen, met modulaire keuze voor de mate van betrokkenheid bij de regionale uitvoering. Binnen de opgaves wordt een duidelijke opdrachtomschrijving opgesteld en een heldere rolverdeling gemaakt, waarbij partijen de keuze hebben om actieve trekker te zijn, actief betrokken sparringspartner of consultatiepartner via vastgelegde consultatiemomenten. Op deze manier blijft afstemming over alle regionaal geprogrammeerde onderdelen geborgd, maar kunnen betrokken partijen toch onderwerpen meer of minder prioriteren of meer bezig zijn met de lokale uitvoering.

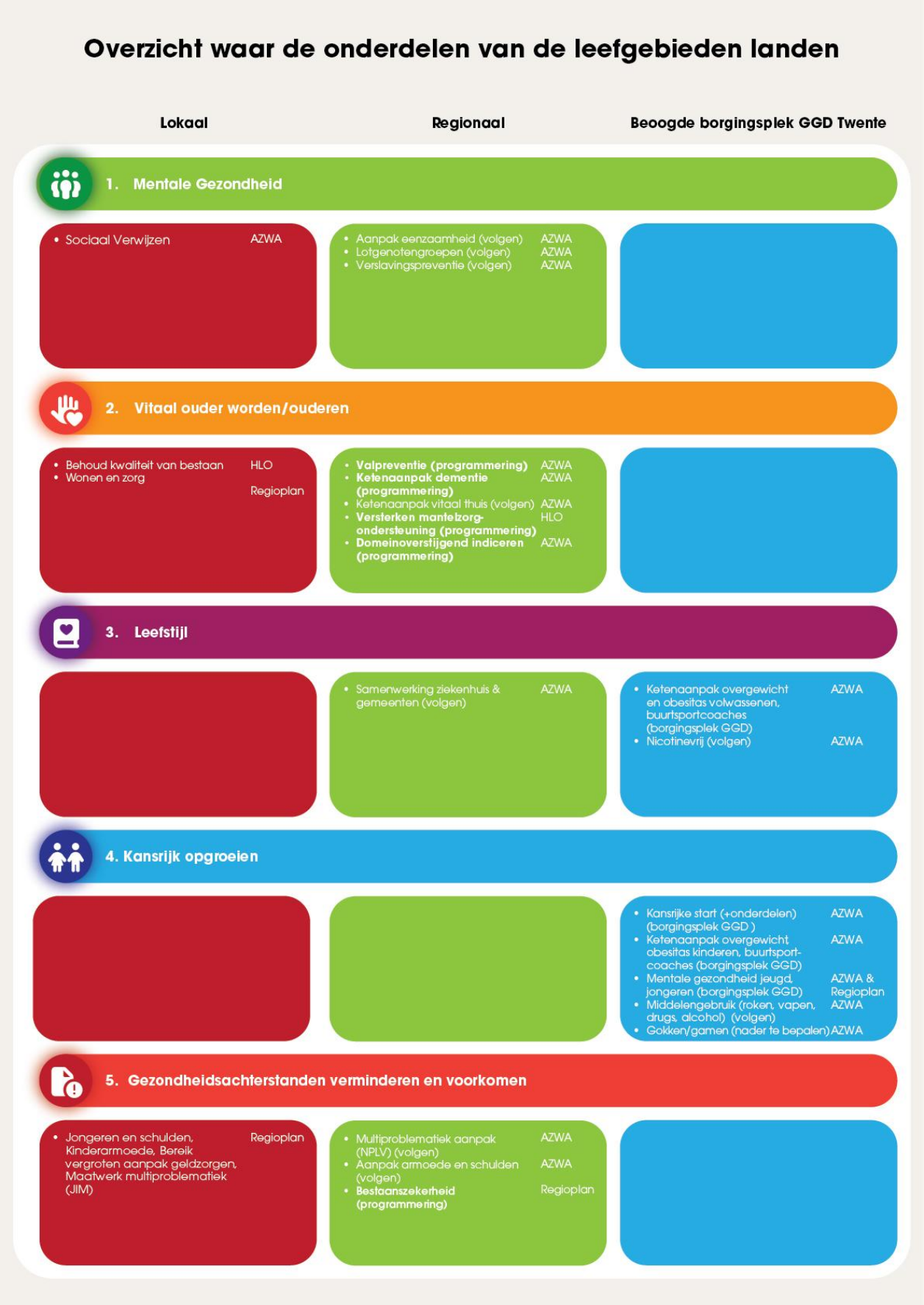
6.3 Versterking van de regionale regierol van de GGD Twente

Net als in AZWA wordt beschreven, komt ook uit de gesprekken met eigenaren en partners naar voren dat er uitbreiding voor de regionale rol van GGD Twente wordt gezien. Naast de bestaande rol als regionale publieke gezondheidsregisseur, wordt dit vooral gezien in de richting van een coördinerende rol bij preventie- en ketenaanpakken rondom gezondheid, zoals onder andere valpreventie, overgewicht, Kansrijke start en gezondheidsachterstanden. Dit kan zich doorontwikkelen in een rol als coördinator van de regionale preventie-infrastructuren.

Op basis hiervan schrijven we in het herijkte programma voor een aantal onderdelen, te weten die waar uit de gesprekken eenduidigheid over bestaat, beoogde borging bij GGD Twente.

6.4 Toelichting onderwerpen herijkte regionale samenwerkingsprogramma

De analyse in het vorige hoofdstuk en het opgestelde afwegingskader leiden tot het volgende regionale samenwerkingsprogramma (zie figuur 5 en figuur 6). Voor de programmering hebben we een indeling gemaakt naar tijdsspanne waarin het onderdeel actueel gaat worden. Leidend hierin is de ontwikkelagenda van AZWA. Onderdelen van de ontwikkelagenda's 1 en 2 van AZWA plaatsen we verder weg in tijd om opvolging te geven en worden op het domeinoverstijgende samenwerkingprogramma geplaatst met de toevoeging: 'volgen'. We maken hier alleen een uitzondering op als er landelijk of regionaal al veel betrokkenheid is. De rol van de regionale samenwerking richt zich bij de te volgen onderdelen op het volgen van de landelijke ontwikkelingen en het tijdig agenderen van het onderdeel op het moment dat er meer duidelijkheid is over de opgave. Deze rol van volgen is niet exclusief weggelegd voor de regionale samenwerking; daar waar het bijvoorbeeld onderwerpen van de GGD betreft is de GGD zelf aan zet om deze te agenderen bij de samenwerkingspartners, wanneer het thema actueel wordt.

Figuur 5: Overzicht waar de onderdelen van de leefgebieden landen.

Figuur 6: Overzicht waar de onderdelen van de infrastructuren en transformatieplannen landen.

6.5 Uitgebreide weergave onderwerpen herijkte regionale samenwerkingsprogramma

De onderwerpen uit het herijkte regionale samenwerkingsprogramma worden in deze paragraaf afzonderlijk weergegeven met het afwegingskader en de regionale rollen. De groene onderdelen komen op het programma van de domeinoverstijgende regionale samenwerking, voor de blauwe onderdelen wordt beoogd ze regionaal te borgen bij GGD Twente.

Tabel 1: Overzicht van de onderdelen uit het herijkte regionale samenwerkingsprogramma, die uitkomen op regionaal of beoogde borging bij GGD Twente, met financiering, afwegingskader en regionale rollen.

Leefgebied Vitaal ouder worden/ouderen	
Valpreventie	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit
Korte beschrijving onderdeel	Structurele, domeinoverstijgende aanpak om valrisico's bij (met name) ouderen tijdig te signaleren en effectieve interventies in te zetten, georganiseerd in samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten. Het AZWA bouwt hiermee voort op eerdere afspraken uit het IZA en GALA.
Afweging voor regionale agendering	• Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	8 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Ketenaanpak valpreventie heeft lokale en regionale componenten die elkaar kunnen versterken.
Ketenaanpak dementie (inclusief preventie)	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1
Korte beschrijving onderdeel	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.
Afweging voor regionale agendering	• Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners • Voorbeeldfunctie/koploper
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	9 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Door-ontwikkelen van huidige beweging van de domeinoverstijgende ketensamenwerking op het gebied van dementie in samenwerking met het netwerk dementie Twente (52 partijen). Wens van deze partij is ook om de komende jaren regionaal te investeren op versterken van de samenwerking rondom mensen met dementie en hun naasten.
Domeinoverstijgend indiceren	

Landelijk kader/ financiering	AZWA-B1 Indiceren over domeinen heen met minimale arbeidsinzet
Korte beschrijving onderdeel	Bij domeinoverstijgende indicatiestelling wordt gekeken naar de meest efficiënte inzet, waarbij de behoefte van de cliënt centraal staat en onnodige administratieve lasten worden vermeden.
Afweging voor regionale agendering	• Voorbeeldfunctie/koploper • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Twente heeft landelijke voortrekkersrol op het gebied van domeinoverstijgend indiceren, neemt deel aan landelijke bijeenkomsten en draagt hiermee ook landelijk bij aan de ontwikkeling van dit thema.
Versterken mantelzorgondersteuning	
Landelijk kader/ financiering	HLO - 3.2
Korte beschrijving onderdeel	Het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers, waaronder het aanbod van respijt- en logeerzorg, wordt versterkt.
Afweging voor regionale agendering	• Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners • Voorbeeldfunctie/koploper
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	9 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Lokale uitvoering is belangrijk, maar regionale samenwerking is logisch bij ontwikkelopdrachten als respijtzorg/logeerzorg, voorzieningen en financiering. Twente heeft landelijke voortrekkersrol op het gebied van planbare logeerzorg en draagt hiermee ook landelijk bij aan de ontwikkeling van dit thema. Logeerzorg is een succesvoorbeeld van regionale samenwerking, deze afspraken met het zorgkantoor waren individueel niet mogelijk geweest. Mantelzorg is bij uitstek een onderwerp dat over gemeentegrenzen heen gaat.

Leefgebied Leefstijl	
Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen, buurtsportcoaches	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit (Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen) en AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Buurtsportcoaches)
Korte beschrijving onderdeel	Bevorderen en behouden van een gezonde leefstijl bij mensen met overgewicht en gezondheidsrisico's met aandacht voor het identificeren en aanpakken van de onderliggende problemen (medisch, sociaaleconomisch en psychologisch). Domeinoverstijgende

	samenwerking tot stand brengen/te versterken tussen het sociaal en zorg domein. Buurtsportcoaches kunnen hierin een cruciale rol spelen in de nazorg, motivatie en het beweegaanbod in de wijk.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	11 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Netwerkpartner hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Met name het onderdeel buurtsportcoaches moet nader uitgewerkt worden, is een lokaal onderwerp, met wellicht regionale afstemming.
Samenwerking ziekenhuis & gemeenten	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2
Korte beschrijving onderdeel	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp. Mogelijke richting zou kunnen zijn: ZGT (Maag-, darm en leverziekten) ziet kansen om patiënten met onderliggende problematiek op het gebied van leefstijl warm over te dragen aan welzijn/gemeenten. Ze zijn opzoek naar een werkwijze en afstemming, zodat dit goed ingericht kan worden.
Afweging voor regionale agendering	Dit onderdeel komt als volgen op de regionale programmering. In de verdiepende gesprekken bleek het beeld omtrent de opgave nog niet geheel eenduidig.
Regionale rol	• Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	Heroverwegen of er behoefte is aan regionale samenwerking op dit onderdeel als de handreiking van dit onderdeel wordt vrijgegeven.

Leefgebied Kansrijk opgroeien

Kansrijke start	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit (Integrale gezinsondersteuning en Nu Niet Zwanger), AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1 (Rookvrije start), AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Lokale coalities)
Korte beschrijving onderdeel	Structurele, domeinoverstijgende aanpak om (aanstaande) ouders en jonge kinderen in kwetsbare situaties beter te ondersteunen vanaf de zwangerschap tot de eerste levensjaren. Het doel is om gezondheidsachterstanden te verkleinen door zorg, sociaal domein en preventie veel sterker met elkaar te verbinden. Basisfunctionaliteit en onderdeel van de basisinfrastructuur (regionale en lokale coalities) in het

	AZWA. Specifieke onderdelen die uitgelicht worden in AZWA: Integrale gezinspoli, Nu Niet Zwanger (NNZ), Rookvrije start.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	12 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Kansrijk Start moet vooral lokaal ingebed zijn, met regionale ondersteuning waar dit meerwaarde heeft en waar gezamenlijk organiseren zinvol is, zoals Integrale gezinspoli en NNZ.
Ketenaanpak overgewicht bij kinderen	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1 (Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen) en AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Buurtsportcoaches)
Korte beschrijving onderdeel	Structurele, landelijk afgesproken ketenaanpak waarin gemeenten, zorgprofessionals en sociaal domein samenwerken om kinderen met overgewicht en obesitas vroegtijdig te signaleren, integraal te begeleiden en duurzaam te ondersteunen. De aanpak richt zich op medische, leefstijl- en sociale factoren, met de centrale zorgverlener als spil in de begeleiding. Buurtsportcoaches kunnen hierin een cruciale rol spelen in de nazorg, motivatie en het beweegaanbod in de wijk. JOGG, een lokale, integrale aanpak om de leefomgeving van kinderen gezonder te maken, kan een goede aanvulling zijn op Kinderen naar Gezond Gewicht (KnGG) zijn.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	12 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Uitvoering is lokaal, regionale samenwerking is waardevol voor coördinatie, monitoring, kennisdeling, afstemming met Menzis en inzet van regionale partners.
Mentale gezondheid jeugd en jongeren	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2, AZWA-D6 Basisinfrastructuur: doelgroep jeugd & Regioplan Twente: doelgroep jongeren

Korte beschrijving onderdeel	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij de doelgroep jeugd. In samenhang met jongeren en schulden (Regioplan Twente) werken we in Twente met een duurzaam, inclusief en effectief regionaal (preventie)aanbod om de mentale gezondheid van jongeren te versterken.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners • Voorbeeldfunctie/koploper
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Deels beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	10 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Lokale uitvoering en preventie, met regionale kennisdeling en afstemming. In de fase van opdrachtformulering moet bij dit brede onderwerp worden gekeken welk gedeelte door GGD opgepakt kan worden en welk gedeelte door de regionale samenwerking. De verschillende initiatieven en interventies kunnen ook een onoverzichtelijk speelveld en overlapping van aanbod geven. Regionale verbinding kan dit oplossen en een overzicht bieden met als doel elke jongere in Twente toegang geven tot hetzelfde aanbod en aansluiten bij leefwereld van jongeren die niet eindigt bij gemeentegrenzen. Concrete initiatieven zijn bijvoorbeeld de doorgaande leerlijn mentaal welbevinden, Risk Factory, Mentaal Gezonde School en gezonde school aanpak. Daarnaast is er een verbinding op het thema met Mentaal Gezond Twente.
Middelengebruik jeugd	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2
Korte beschrijving onderdeel	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	10 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Samenwerkingspartners zijn regionaal georganiseerd. En hier geldt ook voor elke jongere in Twente toegang tot hetzelfde aanbod en aansluiting bij leefwereld van jongeren die niet eindigt bij gemeentegrenzen.
Gokken/gamen	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2

Korte beschrijving onderdeel	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	10 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Samenwerkingspartners zijn regionaal georganiseerd. En hier geldt ook voor elke jongere in Twente toegang tot hetzelfde aanbod en aansluiting bij leefwereld van jongeren die niet eindigt bij gemeentegrenzen.

Leefgebied Verminderen gezondheidsverschillen

Bestaanszekerheid

Landelijk kader/ financiering	Regioplan Twente
Korte beschrijving onderdeel	Bestaanszekerheid vormt de basis onder vrijwel alle leefgebieden van inwoners. Als deze basis onder druk staat, ontstaan er vaak gelijktijdig problemen op meerdere domeinen.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	Geen draagvlak vanuit gemeenten om op projectbasis op dit thema regionaal te blijven samenwerken, daar ligt de voorkeur voor lokaal. Er is wel behoefte om op regionaal vlak kennis en best practices te delen en breed en integraal te verbinden op dit thema en samen te werken met kennispartners. Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Bestaanszekerheid wordt door partners gezien als een domeinoverstijgend vraagstuk dat niet afzonderlijk georganiseerd kan worden, maar vraagt om een integrale en samenhangende aanpak, met een sterke focus op preventie en samenwerking. Het hangt sterk samen met andere thema's zoals verkleinen van gezondheidsverschillen, mentale gezondheid, armoede en schulden, participatie en de sociale basis. Aanpak vraagt om samenwerking tussen zorg, sociaal domein en andere partners.

Transformatieplan Mentaal Gezond Twente

Landelijk kader/ financiering	IZA onderdeel F en AZWA-D5 ontwikkelagenda 1. Bekostiging vanuit transformatiemiddelen.
Korte beschrijving onderdeel	Met drie bewegingen dragen we bij aan het verbeteren van het mentaal welbevinden in Twente: sterke sociale basis (1), passende netwerkondersteuning en –zorg (2) en digitale ondersteuning (3). Voor dit transformatieplan is gekozen om te focussen op acht onderdelen van Mentaal Gezond Twente die ieder bijdragen aan een of

	meerdere van de bewegingen. De onderdelen zijn: Adoptie van het netwerkgedachtegoed vanuit de visie Positieve Gezondheid, Verkennend gesprek*, Domeinoverstijgend casusoverleg*, Informatievoorziening wachttijden*, Transfermechanisme*, Laagdrempelige steunpunten, Consultatiefunctie en Groepsgericht werken. ** landelijke functies van het mentaal gezondheidsnetwerk*
Afweging voor regionale agendering	• (deels) Wettelijke verplichting • Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 3: Programmeren, coördineren en monitoren • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	Het transformatieplan *Mentaal Gezond Twente* kent een looptijd tot en met juni 2028 en wordt, in opdracht van de betrokken partijen, regionaal gecoördineerd door Twente Beter en Twentse Koers. Dit onderdeel is niet uitgevraagd in de herijking, aangezien hiervoor reeds breed regionaal commitment is verkregen via ondertekening van het transformatieplan door betrokken partijen.

Basisinfrastructuur	
Inloopvoorzieningen sociaal en gezond (buurt en ziekenhuis) (inclusief gezondheidsloketten)	
Landelijk kader/ financiering	AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Leefgebieden 1 t/m 4)
Korte beschrijving onderdeel	Dit onderdeel richt zich op het creëren van een laagdrempelige verbinding tussen zorg en welzijn.
Afweging voor regionale agendering	• Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren
Opmerkingen	11 gemeenten kiezen voor (ook) regionaal organiseren. Netwerkpartner hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Inloopvoorzieningen moeten lokaal aansluiten bij inwoners, maar regionale samenwerking nodig voor verbinding met regionale zorgpartijen.
Regionale werkagenda AZWA	
Landelijk kader/ financiering	AZWA- D5 en D6
Korte beschrijving onderdeel	De regio is verplicht om een werkagenda in te dienen om de regionale AZWA middelen uitgekeerd te krijgen.

Afweging voor regionale agendering	• (deels) Wettelijke verplichting • Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit
Regionale rol	• Kerntaak 1: Verbinden, stimuleren en aanjagen • Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen
Opmerkingen	Dit is geen onderwerp uitgevraagd in de gespreksleidraad maar kwam in de gesprekken met gemeenten en partners aan bod.
Regionale preventieve infrastructuur (alle onderdelen)	
Landelijk kader/ financiering	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infrastructuur: Handreiking regionale preventie infrastructuur (april 2026); Terugkoppeling regioscan Berenschot (concept)
Korte beschrijving onderdeel	De regionale preventie infrastructuur (RPI) is de structurele, regionale samenwerkings- en uitvoeringsstructuur waarin gemeenten, zorgverzekeraars, GGD'en, zorgaanbieders, welzijn, onderwijs en andere partners gezamenlijk werken aan preventie, gezondheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Vanuit AZWA wordt hier een rol voor GGD beschreven.
Afweging voor regionale agendering	• Wettelijke verplichting • Regionaal vraagstuk (schaalvoordeel, expertise, afstemmingsnoodzaak) • Urgentie/rationele solidariteit • Organisatiegraad partners
Regionale rol	• Kerntaak 2: Afspraken maken en gezamenlijke kaders en werkwijzen ontwikkelen • Kerntaak 4: Kennis delen en van elkaar leren • Beoogde borging bij GGD
Opmerkingen	14 gemeenten kiezen (ook) voor regionaal organiseren. Netwerkpartners hebben de nadrukkelijke wens tot regionaal organiseren. Versterken integrale en regionale verbinding basisfunctionaliteiten.

7. Overbruggingsperiode: groeien naar nieuwe programmering

De herijking van de regionale programmering leidt tot een vernieuwde programmering, maar die kan niet van de ene op de andere dag worden ingevoerd. Een zorgvuldige overgang is nodig: voor gemeenten, voor partners en voor de programmatische continuïteit. Een overbruggingsperiode is daarvoor noodzakelijk.

7.1 Tweede helft 2026 opdrachten formuleren

In de meeste gesprekken kwam aan de orde dat er behoefte is aan een betere beschrijving van de inhoud van de opdrachten, rolverdeling, eigenaarschap en toekomstige borging van de opdrachten die regionaal worden opgepakt. Specifiek aandachtspunten om nader te verkennen en uit te werken zijn hierbij de beoogde borging bij de GGD en welke van de borgingsvraagstukken lokaal en/of regionaal moeten landen. Vooraf helder geformuleerde opdrachten en duidelijke afbakening van lokale en regionale verantwoordelijkheden dragen bij aan meer onderling vertrouwen tussen betrokken partijen en comfort bij de uitvoering van het regionale samenwerkingsprogramma. Na besluitvorming over de regionale samenwerkingsprogrammering in juli is het dan ook belangrijk om samen met alle betrokken partijen eerst de tijd te nemen om met elkaar de kaders voor en inhoud van opdrachten en bijbehorende rolverdeling te concretiseren. Dat betekent in de praktijk: de juiste mensen en partijen bij elkaar brengen, gedeelde vraagstukken zichtbaar maken en faciliteren van opgavegericht werken. Daarbij is het belangrijk om ook inwonersparticipatie een duidelijke plek te geven in dit proces en de verdere uitvoering van de samenwerkingsagenda. Uiteindelijk doen we het samen voor de inwoner van Twente.

7.2 Een bewegelijk programma: monitoring en jaarlijkse actualisatie

De toekomst is onzeker. Landelijke ontwikkelingen, zoals de nog volop in beweging zijnde ontwikkelagenda rond AZWA, maken dat nu nog niet alles vaststaat. Dat is geen probleem, mits de regionale samenwerking de ruimte heeft om mee te bewegen. Daarom wordt monitoring vanaf het begin ingericht als een actief sturingsinstrument, niet als administratieve verplichting. De uitkomsten van monitoring vormen de input voor een jaarlijkse actualisatie: een korte, gerichte bijstellingsronde waarin wordt gekeken of de programmering nog aansluit bij de maatschappelijk opgaven, actuele behoeften van gemeenten en bij de landelijke context. Die cyclus wordt bewust kort gehouden, zodat de regio vraag gestuurd kan werken en jaarlijks ophaalt wat gemeenten en partners nodig hebben. Zo wordt de herijking van 2026 niet een momentopname die snel veroudert, maar het startpunt van een programma dat zichzelf blijft vernieuwen en echt impact maakt voor de inwoners van Twente.

8. Kleiner regionaal programma: keerzijde

Door de voorgestelde veranderingen wordt het gezamenlijke programma kleiner dan het nu is. Projecten die op de huidige regionale agenda staan of lokale projecten waar betrokkenheid is vanuit Twentse Koers, lopen het risico te verdwijnen. Dat betekent dat gemeenten keuzes moeten maken of zij onderdelen van het programma lokaal voort willen en kunnen zetten. Het gevolg is dat de verschillen tussen gemeenten groter kunnen worden. Immers, de ene gemeente kan bepaalde voorzieningen of initiatieven blijven aanbieden of ontwikkelen, terwijl de andere dat niet meer kan. Voor inwoners, partners en samenwerkingsverbanden in de regio betekent dit dat zij meer met die verschillen te maken kunnen krijgen. Dit staat wellicht op gespannen voet met de wens om juist samen sterk te staan in de regio.

8.1 Aandachtspunten bij verkleining van het programma

Gemeenten krijgen meer ruimte om eigen keuzes te maken en het beleid beter af te stemmen op de lokale situatie. Dat kan leiden tot maatwerk dat beter aansluit bij de behoeften van inwoners. Tegelijkertijd betekent een kleiner gezamenlijk programma dat niet alles meer samen opgepakt kan worden en dat er voor sommige onderdelen continuïteitsrisico's ontstaan. Vooral kleine gemeenten kunnen dat merken: zij hebben minder mensen en middelen om taken zelfstandig op te pakken.

Aanbieders van zorg en ondersteuning kunnen profiteren van directere lijnen met individuele gemeenten, wat de afstemming over lokale behoeften kan vergemakkelijken. Daar staat tegenover dat

zij mogelijk met meer verschillende opdrachtgevers te maken krijgen, elk met eigen werkwijzen en eisen. Dat vraagt meer tijd en capaciteit, en maakt het lastiger om schaalvoordelen te benutten.

Samenwerkingsverbanden en regionale organisaties kunnen zich met een smaller programma scherper richten op de opgaven waar samenwerking echt meerwaarde heeft. Het risico is wel dat kennis en expertise die nu regionaal zijn opgebouwd versnipperen of verloren gaan. Deze kennis is moeilijk en kostbaar om opnieuw op te bouwen. De beoogde veranderende rol van de GGD bij een aantal onderdelen zal ook impact op hebben en vraagt om goede inbedding van de overgang van taken en werkzaamheden.

Inwoners kunnen baat hebben bij beleid dat beter is toegesneden op de eigen gemeente. Tegelijkertijd kunnen de verschillen tussen gemeenten groter worden, waardoor vergelijkbare inwoners in de regio uiteenlopende voorzieningen of ondersteuning krijgen aangeboden.

9. Financiële kaders van het programma

De financiering van het programma kent verschillende bronnen, die hieronder worden genoemd:

SPUK AZWA
Voor de periode 2027-2029 komen regionale SPUK AZWA middelen beschikbaar voor de in D5 en D6 beschreven basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur. Inmiddels is duidelijk dat deze middelen ontschot toegekend worden, wat inhoudt dat de mandaatstructuur en de regiogemeenten zelf kunnen bepalen hoe de middelen over de verschillende AZWA-onderdelen verdeeld kunnen worden. Dit biedt bewegelijkheid om aan te kunnen sluiten bij de beoogde herijking. De nog op te stellen uitvoeringsagenda en de nog te publiceren landelijke SPUK-regeling zullen hier meer duidelijkheid over geven. De SPUK-AZWA budgetten liggen tot en met 2029 al vast, pas als de onderdelen uit de ontwikkelagenda bewezen effectief zijn, komt hier vanaf 2030 aanvullend budget voor vrij.

SPUK-transformatiemiddelen
De SPUK-transformatiemiddelen worden ingezet voor de realisatie van het transformatieplan Mentaal Gezond Twente (looptijd tot en met juni 2028).

ZonMw-subsidie
Mogelijke verlenging ZonMw-subsidie voor de eerste helft van 2027 voor de omvorming van het programma naar de nieuwe inrichting.

10. Bijlage 1: gehanteerde gespreksleidraad

Gespreksleidraad herijking inhoudelijke programmering Twentse Koers

{organisatie naam}

Leefgebieden en Opgaven	Onderdelen	Welk landelijk akkoord?	Korte beschrijving onderdeel	Hoe te organiseren?	Toelichting	Welke regionale rol (open veld)
1. Mentale Gezondheid	Sociaal Verwijzen	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit	Voormalig Welzijn op recept. Deze basisfunctionaliteit betreft het structureel doorverwijzen van patiënten door eerstelijnszorgverleners naar een 'brugfunctionaris' (welzijn, preventie, participatie en ondersteuning in de leefomgeving)			
	Aanpak eenzaamheid	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
	Lotgenotengroepen	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
	Verslavingspreventie	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
2. Vitaal ouder worden/ouderen	Valpreventie	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit	Structurele, domeinoverstijgende aanpak om valrisico's bij (met name) ouderen tijdig te signaleren en effectieve interventies in te zetten, georganiseerd in samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten. Het AZWA bouwt hiermee voort op eerdere afspraken uit het IZA en GALA.			
	Ketenaanpak dementie (incl. preventie)	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
	Ketenaanpak vitaal thuis	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
	Domeinoverstijgend indiceren	AZWA-B1 Indiceren over domeinen heen met minimale arbeidsinzet	Bij domeinoverstijgende indicatiestelling wordt gekeken naar de meest efficiënte inzet, waarbij de behoefte van de client centraal staat en onnodige administratieve lasten worden vermeden.			
	Versterken mantelzorgondersteuning	HLO - 3.2	Het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers, waaronder het aanbod van respijt- en logeerzorg, wordt versterkt.			
	Behoud kwaliteit van bestaan	HLO - 3.1	Versterken zelfstandigheid ouderen, reablement inzet. Gericht op het behoud van vermogen en wat ouderen zelf nog kunnen of (weer) kunnen leren met hulp van trainingen, of tijdelijke ondersteuning.			
	Wonen en zorg	Regioplan Twente - Ouderen	Dit onderdeel richt zich op het bijdragen aan het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen van de ouder wordende inwoner op een plek waar ze zich thuis voelen.			
3. Leefstijl	Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen, buurtsportcoaches	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit (Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen) en AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Buurtsportcoaches)	Bevorderen en behouden van een gezonde leefstijl bij mensen met overgewicht en gezondheidsrisico's met aandacht voor het identificeren en aanpakken van de onderliggende problemen (medisch, sociaaleconomisch en psychologisch). Domeinoverstijgende samenwerking tot stand brengen/te versterken tussen het sociaal en zorg domein. Buurtsportcoaches kunnen hierin een cruciale rol spelen in de nazorg, motivatie en het beweegaanbod in de wijk.			
	Nicotinevrij	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			

Leefgebieden en Opgaven	Onderdelen	Welk landelijk akkoord?	Korte beschrijving onderdeel	Hoe te organiseren?	Toelichting	Welke regionale rol (open veld)
	Samenwerking ziekenhuis & gemeenten	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp. Mogelijke richting zou kunnen zijn: ZGT (MDL) zien kansen om patiënten met onderliggende problematiek op het gebied van leefstijl warm willen overdragen aan Welzijn/gemeenten. Zijn opzoek naar een werkwijze en afstemming zodat dit goed ingericht kan worden.			
4. Kansrijk opgroeien	Kansrijke start	AZWA-D5 Basisfunctionaliteit (Integrale gezinspoli en Nu Niet Zwanger), AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1 (Rookvrije start), AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Lokale coalities)	Structurele, domeinoverstijgende aanpak om (aanstaande) ouders en jonge kinderen in kwetsbare situaties beter te ondersteunen vanaf de zwangerschap tot de eerste levensjaren. Het doel is om gezondheidsachterstanden te verkleinen door zorg, sociaal domein en preventie veel sterker met elkaar te verbinden. Basisfunctionaliteit en onderdeel van de basisinfrastructuur (regionale en lokale coalities) in het AZWA. Specieke onderdelen die uitgelicht worden in AZWA: Integrale gezinspoli, Nu Niet Zwanger, Rookvrije start.			
	Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen en Buurtsportcoaches	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1 (Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen) en AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Buurtsportcoaches)	Structurele, landelijk afgesproken ketenaanpak waarin gemeenten, zorgprofessionals en sociaal domein samenwerken om kinderen met overgewicht en obesitas vroegtijdig te signaleren, integraal te begeleiden en duurzaam te ondersteunen. De aanpak richt zich op medische, leefstijl- en sociale factoren, met de centrale zorgverlener als spil in de begeleiding. Buurtsportcoaches kunnen hierin een cruciale rol spelen in de nazorg, motivatie en het beweegaanbod in de wijk. JOGG (een lokale, integrale aanpak om de leefomgeving van kinderen gezonder te maken) kan een goede aanvulling op KnGG (Kinderen naar Gezond Gewicht) zijn.			
	Mentale gezondheid jeugd en jongeren	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2: doelgroep jeugd & Regioplan Twente: doelgroep jongeren	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij de doelgroep Jeugd. In samenhang met jongeren en schulden (Regioplan) werken we in Twente met een duurzaam, inclusief en effectief regionaal (preventie)aanbod om de mentale gezondheid van jongeren te versterken.			
	Middelengebruik (roken, vapen, drugs, alcohol)	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
	Gokken/gamen	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
5. Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen	Multiproblematiek aanpak (NPLV)	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 1	NPLV is een programma dat in 20 steden/regio's elders in Nederland draait. Nog geen landelijke handreiking bij dit onderwerp.			
	Aanpak armoede en schulden	AZWA-D5 Ontwikkelagenda 2	Nog geen landelijke duiding of handreiking bij dit onderwerp.			
	Jongeren en schulden	Regioplan Twente - Bestaanszekerheid	Richt zich op het versterken van de financiële gezondheid van jongeren (18 t/m 27 jaar) in Twente, zodat ze een positieve toekomst op kunnen bouwen.			

Leefgebieden en Opgaven	Onderdelen	Welk landelijk akkoord?	Korte beschrijving onderdeel	Hoe te organiseren?	Toelichting	Welke regionale rol (open veld)
	Kinderarmoede	Regioplan Twente - Bestaanszekerheid	Dit onderdeel richt zich op niet alleen signaleren van kinderarmoede, maar ook op het structureel aanpakken. Door bv financiële educatie en mentale weerbaarheidstrainingen op te nemen in het curriculum.			
	Bereik vergroten aanpak geldzorgen	Regioplan Twente - Bestaanszekerheid	Inzet op vroegtijdig signaleren van beginnende (geld)zorgen en schulden om tijdig in te grijpen en te voorkomen dat problemen elkaar versterken. Verklaring bestaanszekerheid (Meer bestaanszekerheid door vereenvoudiging en hervorming) Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt voor basisdienstverlening op dit thema, ondertekend door SZW, VNG, NVVK Divosa.			
	Maatwerk multiproblematiek (JIM)	Regioplan Twente - Bestaanszekerheid	Dit onderdeel richt zich op het stimuleren van het inzetten van circulaire zorgprincipes zoals JIM/ Sonestra, het inzetten van het informele netwerk als onderdeel van de maatwerkroute, bij complexe multi-probleemsituaties, zodat er passende oplossingen worden gevonden voor inwoners die dreigen vast te lopen.			
Basis-Infrastructuur	Alle onderdelen	AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Leefgebieden 1 t/m 4)	Partijen hebben afgesproken dat hiertoe basisvoorzieningen in wijken en buurten op het gebied van gezondheid, ondersteuning, welzijn en zorg beschikbaar zijn. Het gaat daarbij om een herkenbaar aanbod van inloopvoorzieningen sociaal en gezond (0-100), het versterken van lokale teams ten dienste van verbinding met de eerste lijn en publieke gezondheid (JGZ).			
	Inloopvoorzieningen Sociaal en Gezond (buurt en ziekenhuis) (inclusief gezondheidsloketten)	AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Leefgebieden 1 t/m 4)	Dit onderdeel richt zich op het creëren van een laagdrempelige verbinding tussen zorg en welzijn.			
	Versterken samenwerking medisch sociaal (inclusief regie uitvoering basisfunctionaliteiten)	AZWA-D6 Basis-infrastructuur (Leefgebieden 1 t/m 4)	Dit onderdeel richt zich op de samenwerking tussen zorg en welzijn.			
Regionale preventie infrastructuur	Alle onderdelen	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infastructuur: Handreiking regionale preventie infrastructuur (februari 2026)	De regionale preventie-infrastructuur (RPI) is de structurele, regionale samenwerkings- en uitvoeringsstructuur waarin gemeenten, zorgverzekeraars, GGD'en, zorgaanbieders, welzijn, onderwijs en andere partners gezamenlijk werken aan preventie, gezondheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen.	Regionaal		
	Regionale gezondheidsdoelen	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infastructuur: Handreiking regionale preventie	Gezamenlijke regionale preventieagenda (werkagenda), gezamenlijke doelen en prioriteiten, afstemming met GALA, IZA, AZWA en lokale gezondheidsbeleidscycli.	Regionaal		
	Regionale samenwerkingsafspraken	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infastructuur: Handreiking regionale preventie infrastructuur (februari 2026)	Regionale regie op preventie. Structurele samenwerking tussen domeinen: zorg, sociaal domein, onderwijs, sport, welzijn, werkgevers. Afspraken over samenwerking, afstemming en doorverwijzing.	Regionaal		
	Financiele middelen	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infastructuur: Handreiking regionale preventie	Afspraken over structurele inzet van middelen, bundeling van financieringsstromen waar mogelijk.	Regionaal		

Leefgebieden en Opgaven	Onderdelen	Welk landelijk akkoord?	Korte beschrijving onderdeel	Hoe te organiseren?	Toelichting	Welke regionale rol (open veld)
	Verantwoordelijkheidsverdeling	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infastructuur: Handreiking regionale preventie infrastructuur (februari 2026)	Heldere bestuurlijke afspraken, rollen en verantwoordelijkheden van gemeenten, GGD, zorgverzekeraars, zorgaanbieders.	Regionaal		
	Kennis en monitoring	Uitwerking AZWA-D6 Basis-infastructuur: Handreiking regionale preventie infrastructuur (februari 2026)	Datagedreven werken (monitoring, analyses, gezondheidsprofielen), kennisdeling en expertise, gezamenlijke indicatoren, cyclisch verbeteren.	Regionaal		
Overkoepelende opgaven	Versterken integrale en regionale verbinding basisfunctionaliteiten	Terugkoppeling regioscan Berenschot (concept)	Regionale regie op preventie			
	Gezondheidsgelijkheid	Hoofddoel 1 AZWA: Gezondheidsgelijkheid: vergroten van gelijke kansen op gezond leven en daartoe het verkleinen van gezondheidsverschillen.	Kijkend naar dit hoofddoel van het AZWA. Zijn er specifieke doelgroepen en sectoren (onderwijs, arbeidsmarkt, energiemarkt etc.) momenteel onderbelicht waar nadrukkelijker aandacht voor zou moeten komen? Ook kijkend naar regionale samenwerking.			
	Voorkomen van (zwaardere) zorg en ondersteuning	Hoofddoel 2 AZWA: Voorkomen van (zwaardere) zorg en ondersteuning: het beperken van de toestroom naar zorg en ondersteuning door het versterken van de samenwerking tussen het zorg-, sociaal en publiek gezondheidsdomein, met netto minder inzet (hetzij financieel, hetzij arbeidskracht	Kijkend naar dit hoofddoel van het AZWA. Zijn er specifieke doelgroepen en sectoren (onderwijs, arbeidsmarkt etc.) momenteel onderbelicht waar nadrukkelijker aandacht voor zou moeten komen? Ook kijkend naar regionale samenwerking.			
Kansen en mogelijkheden	Domeinoverstijgende vraagstukken	Nvt	Vul hieronder in welke domeinoverstijgende opgaven/vraagstukken volgens jullie nog ontbreken, waar liggen kansen en mogelijkheden voor regionale samenwerking? Denk hierbij aan bijvoorbeeld JOGG. JOGG is een lokale, integrale aanpak die gemeenten helpt om de omgeving waarin kinderen opgroeien structureel gezonder te maken. JOGG kan een waardevolle aanvulling zijn om integraal op te pakken met KnGG (Kinderen naar Gezond Gewicht).			

GEMEENTE ENSCHEDE

Agendaformulier B&W-vergadering .. ……..2026

Portefeuillehouder			
Onderwerp	Inrichting regionale samenwerking vanuit het AZWA en HLO 2027-2029		
Openbaar	*Openbaar: ja, in principe zijn alle besluiten en bijlagen openbaar en publiceren wij die actief op enschede.nl*		
Organisatieonderdeel *(cluster of afdeling)*		Corsanummer:	
Schrijver	M.J. Olthof	Casenummer	
Urgentie			
Raadsbesluit nodig	Nee		
Raad informeren	Ja		

Mee geadviseerd door	
Advies gemeentesecretaris	

Conceptbesluit

Portefeuillehouder stelt voor te besluiten om:

1. de taken in het kader van de domeinoverstijgende samenwerking vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO), zoals omschreven in paragraaf 1.1 van het onderzoek ‘plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029’ (zie bijlage), met ingang van 1 januari 2027 en tot uiterlijk 1 januari 2030 als plustaak toe te voegen aan SamenTwente en daarmee deze taken te laten uitvoeren op grond van – onder meer – de Regeling Specifieke Uitkering AZWA en HLO;
2. SamenTwente opdracht te geven deze taken uit te voeren volgens de in het onderzoek beschreven wijze van kostentoerekening en overige voorwaarden;
3. kennis te nemen van het voornemen dat SamenTwente en Menzis een samenwerkingsovereenkomst sluiten waarin de belangrijkste afspraken over de domeinoverstijgende samenwerking worden vastgelegd.

Publieksvriendelijke samenvatting

De huidige samenwerking binnen Twentse Koers loopt eind 2026 af. Daarom maken de veertien Twentse gemeenten nieuwe afspraken over de regionale samenwerking op het gebied van gezondheid, welzijn en zorg. Vanaf 2027 worden de regionale taken die voortvloeien uit het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) ondergebracht bij SamenTwente. SamenTwente ontvangt hiervoor de regionale Rijksmiddelen. Met zorgverzekeraar Menzis worden afzonderlijke afspraken gemaakt over de samenwerking. Deze inrichting sluit aan bij de eerder gekozen richting om publieke regionale taken bij SamenTwente te organiseren en tegelijkertijd de samenwerking met Menzis te behouden. De voorgestelde inrichting geldt voor de periode 2027 tot en met 2029. In deze periode wordt toegewerkt naar een duurzame vorm voor de regionale samenwerking vanaf uiterlijk 2030.

B&W besluit dd. (In te vullen na de vergadering door gemeentesecretaris)

ENSCHEDE

Inleiding en voorgeschiedenis
Twentse Koers is de domeinoverstijgende samenwerking van de veertien Twentse gemeenten, Menzis, Provincie Overijssel en SamenTwente, gericht op het verbeteren van gezondheid en welzijn en het toegankelijk, betaalbaar en toekomstbestendig houden van de zorg in Twente. De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt eind 2026 af. Voor de periode 2027 tot en met 2029 wordt de regionale samenwerking opnieuw ingericht. Daarbij veranderen ook de rollen van de betrokken partijen. Provincie Overijssel en Menzis zijn vanaf 2027 geen eigenaar meer van de samenwerking. Menzis blijft vanuit de rol als zorgverzekeraar en zorgkantoor en vanuit de afspraken in het AZWA en het HLO wel een belangrijke samenwerkingspartner van de gemeenten. De samenwerking tussen SamenTwente en Menzis wordt daarom afzonderlijk vastgelegd.
Het bestuurlijk overleg Twentse Koers heeft uitgangspunten vastgesteld voor de nieuwe inrichting van de samenwerking. Vervolgens heeft een werkgroep met vertegenwoordigers van gemeenten en SamenTwente, met externe juridische ondersteuning, onderzocht hoe de samenwerking tussen de veertien gemeenten vanaf 1 januari 2027 kan worden voortgezet. Daarbij zijn vier mogelijke organisatievormen onderzocht:

1. volledige onderbrenging bij SamenTwente;
2. een vereenvoudigde nieuwe samenwerkingsovereenkomst;
3. verlenging van de huidige samenwerkingsovereenkomst;
4. een gefaseerde combinatie van publieke uitvoering bij SamenTwente en afzonderlijke afspraken met strategische partners.

Het bestuurlijk overleg (BO) Twentse Koers heeft op 7 oktober 2026 de voorkeur uitgesproken voor de vierde optie. Daarmee worden de publieke regionale taken voor onder meer AZWA en HLO als plustaak bij SamenTwente ondergebracht en worden met Menzis afzonderlijke afspraken gemaakt over de strategische samenwerking.
Het onderbrengen van deze taken bij SamenTwente bouwt voort op de bestaande publieke structuur. SamenTwente vervult ook nu al een rol bij de regionale uitvoering van taken uit landelijke akkoorden en is voor de regionale AZWA en HLO middelen mandaathouder. Door de publieke regionale taken bij SamenTwente te beleggen, kunnen het gemeentelijk opdrachtgeverschap, de sturing en de verantwoording binnen de gemeenschappelijke regeling worden georganiseerd.

Het inmiddels uitgevoerde onderzoek geeft inzicht in de taakafbakening en de financiële, juridische, bestuurlijke, personele en organisatorische gevolgen. Uit het onderzoek blijkt dat de voorgestelde taken als plustaak kunnen worden uitgevoerd zonder dat de basistaken van SamenTwente in het gedrang komen. De voorliggende besluitvorming vormt daarmee de verdere uitwerking van de richting die het BO op 7 oktober 2026 heeft bekrachtigd.
De voorgestelde inrichting heeft een tijdelijk karakter en geldt voor de periode 2027 tot en met uiterlijk 2029. Deze tussenperiode wordt benut om toe te werken naar een duurzame en toekomstbestendige vorm van domeinoverstijgende regionale samenwerking vanaf uiterlijk 2030.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
Dit besluit draagt bij aan een effectieve en efficiënte regionale samenwerking rondom de Regeling specifieke uitkering AZWA en HLO 2027-2029.
Door de publieke regionale taken bij SamenTwente onder te brengen en de samenwerking met Menzis afzonderlijk te organiseren, wordt de regionale samenwerking zo ingericht dat gezamenlijke opgaven regionaal kunnen worden opgepakt, met behoud van gemeentelijke sturing en lokale verantwoordelijkheid.

Argumenten
1.1 De voorgestelde inrichting sluit aan bij de eerder gekozen regionale voorkeursrichting
Het bestuurlijk overleg Twentse Koers heeft op 7 oktober 2026 de voorkeur uitgesproken voor een gefaseerde combinatie waarbij geschikte publieke regionale taken als plustaak worden ondergebracht bij SamenTwente en afzonderlijke afspraken worden gemaakt met Menzis over de samenwerking.
Voorwaarde voor deze inrichting is dat de financiële, juridische, bestuurlijke, personele en organisatorische gevolgen zorgvuldig in beeld zijn gebracht en dat de uitvoering van de basistaken van SamenTwente niet in het gedrang komt. Het uitgevoerde onderzoek geeft hierin inzicht en vormt de basis voor de voorliggende besluitvorming.

1.2 De voorgestelde inrichting versterkt het publieke opdrachtgeverschap
Door de publieke regionale taken als plustaak bij SamenTwente te beleggen, worden besluitvorming, uitvoering en verantwoording binnen de bestaande publieke samenwerkingsstructuur georganiseerd. Daarmee worden het gemeentelijk opdrachtgeverschap en de verhouding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijker belegd. De gekozen inrichting sluit aan bij de uitgangspunten voor de toekomstige samenwerking: heldere rollen en verantwoordelijkheden, het voorkomen van rolvermenging en een eenvoudige, transparante en proportionele governance met zo min mogelijk onnodige bestuurlijke drukte. Daarbij blijft het uitgangspunt dat regionale samenwerking meerwaarde moet hebben voor de lokale opgaven en uitvoering. Lokale verantwoordelijkheden en beleidsruimte blijven behouden.

1.3 De regionale taken zijn inhoudelijk helder afgebakend
De plustaak richt zich op het regionale deel van de domeinoverstijgende samenwerking en het deel dat vanuit het AZWA bij de GGD Twente wordt geborgd. De taakomschrijving sluit aan bij de inhoudelijke herijking van de regionale samenwerking en bij de opgaven uit onder meer AZWA en HLO.
Regionaal worden vier kerntaken uitgevoerd: verbinden, stimuleren en aanjagen; gezamenlijke afspraken, kaders en werkwijzen ontwikkelen; programmeren en coördineren; en kennis delen en van elkaar leren. Deze afbakening biedt ruimte om regionaal samen te werken waar dat nodig en effectief is, zonder dat lokale taken en verantwoordelijkheden automatisch worden overgedragen aan SamenTwente.

1.4 De gevolgen voor SamenTwente zijn goed in beeld gebracht en de basistaken komen niet in het gedrang
In het onderzoek zijn de belangrijkste financiële, juridische, bestuurlijke en personele en organisatorische gevolgen voor SamenTwente in kaart gebracht. Ook zijn de wijze van kostentoerekening en de overige voorwaarden voor de uitvoering onderzocht. Uit het onderzoek blijkt dat de plustaak kan worden uitgevoerd zonder dat de uitvoering van de basistaken van SamenTwente in het gedrang komt.

2.1 De plustaak wordt afzonderlijk en kostendekkend gefinancierd
De uitvoering van de plustaak wordt gefinancierd uit de daarvoor beschikbare rijksmiddelen. De kosten van de plustaak worden binnen SamenTwente afzonderlijk gevolgd. Daarmee worden middelen voor de basistaken niet ingezet voor de uitvoering van de plustaak en wordt de plustaak kostendekkend uitgevoerd.

2.2 De financiële risico's worden afzonderlijk beheerst
De regionale Werkagenda wordt jaarlijks vertaald naar een begroting of financieel plan. Via de planning en controlcyclus van SamenTwente worden de voortgang en financiële ontwikkeling gevolgd en wordt hierover verantwoording afgelegd. De risico's van de plustaak worden minimaal jaarlijks in beeld gebracht.
Eventuele financiële nadelen komen niet ten laste van de algemene reserve of de basistaken van SamenTwente. Deze worden eerst opgevangen binnen de Risicoreserve Twentse Koers. Als deze reserve ontoereikend is, dragen de deelnemende gemeenten het resterende financiële risico volgens de afgesproken verdeelsleutel.

3.1 De samenwerking met Menzis krijgt een afzonderlijke en duidelijk afgebakende positie
Menzis blijft vanuit de rol als zorgverzekeraar en zorgkantoor en vanuit de afspraken in AZWA en HLO een belangrijke partner binnen de regionale samenwerking. De samenwerking tussen SamenTwente en Menzis wordt daarom afzonderlijk vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Zo kan Menzis inhoudelijk en strategisch betrokken blijven, terwijl de publieke besluitvorming en het gemeentelijk opdrachtgeverschap binnen de publieke structuur van SamenTwente blijven. Na besluitvorming door de colleges en het algemeen bestuur wordt de samenwerkingsovereenkomst verder uitgewerkt. Het dagelijks bestuur van SamenTwente stelt deze vervolgens vast.

3.2 De tijdelijke inrichting biedt ruimte om te werken aan een duurzame oplossing die aansluit bij het vervolg op AZWA
De voorgestelde inrichting geldt tot uiterlijk 1 januari 2030. De periode 2027 tot en met 2029 wordt benut om toe te werken naar een duurzame en toekomstbestendige vorm van domeinoverstijgende regionale samenwerking. Het ontwikkelen van deze structurele inrichting maakt onderdeel uit van de plustaak.
Deze tussenfase biedt ook ruimte om de structurele inrichting vanaf 2030 aan te laten sluiten bij de landelijke ontwikkelingen en het vervolg op AZWA. Hoewel landelijk wordt toegewerkt naar structurele verankering van onderdelen van AZWA, is nog niet duidelijk in welke vorm dit vanaf 2030 wordt voortgezet en gefinancierd.

Hiermee wordt voorkomen dat de tijdelijke inrichting voor 2027 tot en met 2029 op voorhand bepalend wordt voor de structurele governance vanaf 2030.

Risico's

1.1 De bredere domeinoverstijgende samenwerking blijft aandacht vragen

De voorgestelde inrichting regelt primair hoe de publieke regionale taken van de veertien gemeenten binnen SamenTwente worden georganiseerd. Een toekomstbestendige samenwerking op het gebied van gezondheid, welzijn en zorg vraagt daarnaast om goede samenwerking met Menzis en andere regionale partners. Het Regioplan en de regionale Werkagenda blijven belangrijke instrumenten om de gezamenlijke opgaven en inzet van de partners met elkaar te verbinden.
In de periode 2027 tot en met 2029 moet daarom niet alleen aandacht zijn voor de werking van de gekozen governance, maar ook voor de kwaliteit en samenhang van de bredere domeinoverstijgende samenwerking.

1.2 Een eensluidend besluit van alle gemeenten is noodzakelijk

Voor het toevoegen van de plustaak aan SamenTwente is een eensluidend besluit van de veertien colleges nodig. Het algemeen bestuur van SamenTwente besluit daarnaast over het accepteren van de plustaak. Als één college niet instemt, kan de voorgestelde plustaak niet door SamenTwente worden uitgevoerd en zal de bestaande samenwerkingsovereenkomst aflopen. Dit heeft gevolgen voor de eigenaren die risicodragend zijn in deze overeenkomst.

2.1 Voor gemeenten blijft een financieel restrisico bestaan

De financiële risico's van de plustaak worden afzonderlijk gevolgd. Eventuele nadelen worden eerst opgevangen binnen de Risicoreserve Twentse Koers. Als deze reserve ontoereikend is, worden de resterende financiële gevolgen naar rato van het inwoneraantal door de deelnemende gemeenten gedragen. Een andere verdeelsleutel is mogelijk, waarbij SamenTwente zelf ook een aandeel in het risico draagt. Hiervoor is niet gekozen, omdat de algemene reserve van SamenTwente is bedoeld voor de basistaken. Bovendien komt een eventueel aandeel van SamenTwente uiteindelijk eveneens ten laste van de deelnemende gemeenten. De gekozen risicobeheersing beperkt daarmee het financiële risico, maar neemt het restrisico voor gemeenten niet volledig weg.

3.1 De precieze afspraken met strategische partners zoals Menzis moeten nog worden uitgewerkt

Menzis onderschrijft de uitgangspunten van de voorgestelde inrichting, maar heeft daarbij aandacht gevraagd voor haar specifieke positie in de domeinoverstijgende samenwerking. Als zorgverzekeraar en zorgkantoor heeft Menzis een wettelijke, financiële en strategische verantwoordelijkheid voor de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van zorg. Daarnaast heeft Menzis samen met gemeenten een regisserende rol in de regionale samenwerking en is zij medeverantwoordelijk voor de totstandkoming en uitvoering van de regionale Werkagenda.
Deze positie vraagt om duidelijke afspraken over de rol van Menzis in de samenwerking, waaronder de gezamenlijke sturing op inhoudelijke prioriteiten, de samenhang tussen programma's, monitoring en bestuurlijke keuzes. Een afzonderlijke samenwerkingsovereenkomst tussen SamenTwente en Menzis is hiervoor het aangewezen instrument. Deze samenwerkingsovereenkomst wordt na besluitvorming door de colleges en het algemeen bestuur verder uitgewerkt en vervolgens door het dagelijks bestuur van SamenTwente vastgesteld. Het college besluit met dit voorstel daarom niet over de inhoud van de overeenkomst, maar neemt kennis van het voornemen om de samenwerking afzonderlijk vast te leggen. De precieze afspraken zijn op het moment van dit besluit nog niet bekend. Provincie Overijssel heeft aangegeven dat zij als medeoverheid wil blijven samenwerken waar dit passend is, maar dat dit niet de vorm van strategisch partnerschap hoeft te zijn.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

De plustaken worden gefinancierd uit externe rijksmiddelen. Hieronder staat een overzicht van de middelen die SamenTwente als mandaathouder en GGD Twente via de Specifieke uitkeringen ontvangen voor de regionale activiteiten in de periode 2027-2029 (voor zover dit nu bekend is). Het doelmatig uitgeven van deze omvangrijke uitkering is een flinke opgave. De regionale Werkagenda vormt de inhoudelijke basis.

Op dit moment werkt SamenTwente uit hoe deze middelen doelmatig en verantwoord kunnen worden ingezet.

Omschrijving	2027	2028	2029	Totaal
Specifieke uitkering voor regionale AZWA en HLO-doelen	€ 7.069.447	€ 8.563.506	€ 6.158.436	€ 21.791.389
Specifieke uitkering GGD Twente voor versterking regionale kennis- en adviesfunctie en coördinatie.	€ 109.321	€ 109.321	€ 146.189	€ 364.831
Specifieke uitkering Transformatiemiddelen IZA & AZWA - via kassier gemeente Enschede (looptijd tot en met 2028)	Nader te bepalen	Nader te bepalen	-	-
Totaal	**€ 7.178.768**	**€ 8.672.827**	**€ 6.304.625**	**€ 22.156.220**

[1] Bedragen voor 2028 en 2029 voor specifieke uitkering GGD Twente zijn nog prognoses. Over hoe de middelen voor de jaren 2028 en 2029 (het betreft landelijk € 3 miljoen respectievelijk € 4 miljoen) worden uitgekeerd maken het ministerie van VWS en VNG in het eerste kwartaal van 2027 vervolgafspraken

De plustaak wordt binnen SamenTwente financieel afzonderlijk gevolgd en moet volledig kostendekkend worden uitgevoerd. Middelen voor de basistaken van SamenTwente worden hiervoor niet ingezet.
Voor gemeenten ontstaat hierdoor geen structurele gemeentelijke bijdrage voor de reguliere uitvoering van de plustaak. Wel bestaat het hiervoor genoemde restrisico wanneer de risicoreserve Twentse Koers onvoldoende is.

Afweging en alternatieven
De voorgestelde inrichting is de verdere uitwerking van de voorkeursrichting die het BO Twentse Koers op 7 oktober 2026 heeft gekozen. Publieke regionale taken die daarvoor geschikt zijn, worden ondergebracht bij SamenTwente. De samenwerking met Menzis wordt afzonderlijk geregeld. Andere onderzochte mogelijkheden zijn het volledig onderbrengen van de samenwerking bij SamenTwente, het sluiten van een vereenvoudigde nieuwe samenwerkingsovereenkomst en het verlengen van de huidige samenwerkingsovereenkomst. De gekozen variant sluit het beste aan bij de uitgangspunten voor de toekomstige samenwerking. Zij combineert een heldere publieke opdrachtgever- en opdrachtnemersrelatie met ruimte voor een strategische rol van Menzis. In de varianten die vooral uitgaan van een samenwerkingsovereenkomst zijn de publieke besluitvorming, democratische legitimatie en afzonderlijke opdracht- en verantwoordingsstructuur minder duidelijk georganiseerd.
Niet instemmen met de plustaak is in de praktijk geen werkbaar alternatief. Omdat een eensluidend besluit van de veertien colleges nodig is, kan de plustaak niet bij SamenTwente worden ondergebracht als niet alle deelnemers hiermee instemmen. Dit zou bovendien de voorgenomen inrichting van de regionale samenwerking vanaf 2027 onder druk zetten.
De voorgestelde variant biedt daarmee de beste combinatie van publiek opdrachtgeverschap, gemeentelijke sturing, betrokkenheid van Menzis en continuïteit van de regionale samenwerking.

Participatie
De voorgestelde bestuurlijke inrichting is voorbereid binnen de bestaande regionale samenwerking met de Twentse gemeenten, SamenTwente en andere betrokken partners. Inwoners zijn niet rechtstreeks betrokken bij de keuze voor deze bestuurlijke inrichting. Het voorstel gaat primair over de organisatie van de regionale samenwerking en het opdrachtgeverschap. Inwonersparticipatie blijft wel een aandachtspunt bij de verdere inhoudelijke ontwikkeling en uitvoering van de domeinoverstijgende samenwerking.

Communicatie met direct betrokkenen:
De betrokken regionale partners worden via de bestaande regionale samenwerking in Twentse Koers geïnformeerd over de besluitvorming en het vervolg.

Voor inwoners heeft het besluit geen directe gevolgen. Het besluit betreft de bestuurlijke en organisatorische inrichting van de regionale samenwerking. Gelet op het belang van democratische legitimiteit wordt de raad met een brief geïnformeerd over deze ontwikkeling.

Interne communicatie
Na besluitvorming worden betrokken beleidsadviseurs, accounthouders en financiële adviseurs geïnformeerd over dit besluit.

PR over besluit:
N.v.t.

Persbericht, ja of nee:

Vervolg
Na besluitvorming door de colleges en het algemeen bestuur wordt de samenwerkingsovereenkomst tussen SamenTwente en Menzis verder uitgewerkt en vervolgens door het dagelijks bestuur van SamenTwente vastgesteld. Daarnaast richt SamenTwente de werkwijzen en processen in die nodig zijn om de plustaak vanaf 1 januari 2027 uit te voeren.
De gemeenteraad wordt met een raadsbrief geïnformeerd over het besluit en het vervolg.

Bijlage(n)

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Raadsbrief inrichting regionale samenwerking AZWA/HLO 2027-2029	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 2	Onderzoek plustaak domeinoverstijgende samenwerking AZWA en HLO 2027-2029	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 3	Inhoudelijke herijking programma Domeinoverstijgende Regionale Samenwerking, vastgesteld door het BO Twentse Koers op 1 juli 2026	Ja	Ja	Nee	Nee

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER

ONDERWERP
Inrichting regionale uitvoering AZWA en HLO 2027 tot en met 2029

Geachte leden van de Raad,

Met deze brief informeren wij u over de manier waarop de veertien Twentse gemeenten vanaf 2027 de regionale taken organiseren die voortvloeien uit het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO).
AZWA en HLO vragen om regionale samenwerking tussen gemeenten, zorgverzekeraar en zorgkantoor en andere partners. Voor Twente gaat het onder meer om het verbinden en aanjagen van de samenwerking, het maken van gezamenlijke afspraken en werkwijzen, regionale coördinatie en het delen van kennis. Voorgesteld is om deze publieke regionale taken vanaf 2027 als plustaak bij SamenTwente onder te brengen. Lokale taken en verantwoordelijkheden van gemeenten worden daarmee niet overgedragen aan SamenTwente.

Aanleiding
Een belangrijk deel van de regionale samenwerking rond deze landelijke akkoorden wordt nu georganiseerd binnen Twentse Koers. Twentse Koers is de samenwerking van de veertien Twentse gemeenten, Menzis, Provincie Overijssel en SamenTwente. De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt eind 2026 af. Daarom is onderzocht hoe de regionale taken vanuit AZWA en HLO vanaf 1 januari 2027 het beste kunnen worden georganiseerd.
Daarbij veranderen ook de rollen van de betrokken partijen. Provincie Overijssel en Menzis zijn vanaf 2027 geen eigenaar meer van de samenwerking. Menzis blijft vanuit de rol als zorgverzekeraar en zorgkantoor en vanuit de afspraken in AZWA en HLO wel een belangrijke samenwerkingspartner van de gemeenten. De afspraken over de samenwerking tussen SamenTwente en Menzis worden daarom afzonderlijk vastgelegd.

Keuze voor uitvoering door SamenTwente
Een regionale werkgroep met vertegenwoordigers van gemeenten en SamenTwente heeft met externe juridische ondersteuning vier mogelijke organisatievormen onderzocht:
1. volledige onderbrenging bij SamenTwente;
2. een vereenvoudigde nieuwe samenwerkingsovereenkomst;
3. verlenging van de huidige samenwerkingsovereenkomst;

4. een gefaseerde combinatie van publieke uitvoering bij SamenTwente en afzonderlijke afspraken met strategische partners.

Het bestuurlijk overleg Twentse Koers heeft op 7 oktober 2026 de voorkeur uitgesproken voor de vierde optie. Dit betekent dat de publieke regionale taken vanuit AZWA en HLO als plustaak bij SamenTwente worden ondergebracht. Met Menzis worden afzonderlijke afspraken gemaakt over de samenwerking.
Deze inrichting zorgt ervoor dat het gemeentelijk opdrachtgeverschap, de uitvoering en de verantwoording binnen de bestaande publieke structuur van SamenTwente worden georganiseerd. Hierdoor zijn de rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijker van elkaar gescheiden. Lokale verantwoordelijkheden en beleidsruimte van gemeenten blijven behouden.

Wat gaat SamenTwente regionaal doen?
De plustaak betreft het regionale deel van de uitvoering van AZWA en HLO en het deel dat bij GGD Twente wordt geborgd. Het gaat om vier regionale kerntaken:
- verbinden, stimuleren en aanjagen;
- gezamenlijke afspraken, kaders en werkwijzen ontwikkelen;
- programmeren en coördineren;
- kennis delen en van elkaar leren.

Onderzocht is wat het uitvoeren van deze taken financieel, juridisch, bestuurlijk, organisatorisch en personeel betekent voor SamenTwente. Uit dit onderzoek blijkt dat de plustaak kan worden uitgevoerd zonder dat de bestaande basistaken van SamenTwente in het gedrang komen.

Rol van Menzis
Menzis blijft als zorgverzekeraar en zorgkantoor een belangrijke rol vervullen bij de regionale uitvoering van AZWA en HLO. Menzis heeft samen met gemeenten een rol binnen de regionale samenwerking en is medeverantwoordelijk voor de totstandkoming en uitvoering van de regionale Werkagenda.
De afspraken tussen SamenTwente en Menzis worden daarom vastgelegd in een afzonderlijke samenwerkingsovereenkomst. Zo kan Menzis inhoudelijk en strategisch betrokken blijven, terwijl het publieke opdrachtgeverschap en de publieke besluitvorming binnen de publieke structuur van SamenTwente blijven. De precieze afspraken met Menzis worden na besluitvorming door de colleges en het algemeen bestuur van SamenTwente verder uitgewerkt.

Financiën en risico's
De uitvoering van de plustaak wordt gefinancierd uit specifieke rijksmiddelen. Voor de regionale AZWA en HLO activiteiten en de versterking van de regionale kennis en adviesfunctie van GGD Twente is voor 2027 tot en met 2029 op dit moment in totaal € 22.156.220 voorzien. Een deel van de bedragen voor 2028 en 2029 is nog een prognose.
De plustaak wordt binnen SamenTwente financieel afzonderlijk gevolgd en moet volledig kostendekkend worden uitgevoerd. Middelen voor de basistaken van SamenTwente worden hiervoor niet ingezet. Voor gemeenten ontstaat daardoor geen structurele gemeentelijke bijdrage voor de reguliere uitvoering van de plustaak.
Er blijft wel een financieel restrisico bestaan. Eventuele financiële nadelen worden eerst opgevangen binnen de Risicoreserve Twentse Koers. Als deze reserve onvoldoende is, worden de resterende financiële gevolgen naar rato van het inwoneraantal door de deelnemende gemeenten gedragen.

Tijdelijke inrichting tot 2030
De gekozen inrichting geldt tot uiterlijk 1 januari 2030. De periode 2027 tot en met 2029 wordt gebruikt om toe te werken naar een duurzame en toekomstbestendige vorm voor de regionale samenwerking. Het ontwikkelen van deze structurele inrichting is onderdeel van de plustaak. Deze tussenperiode biedt ook de mogelijkheid om de inrichting vanaf 2030 te laten aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen en het vervolg op AZWA. Op dit moment is nog niet duidelijk in welke vorm onderdelen van AZWA vanaf 2030 worden voortgezet en gefinancierd.

Besluit en vervolg
Het college van [gemeente] heeft op [datum] besloten de regionale taken vanuit AZWA en HLO met ingang van 1 januari 2027 en tot uiterlijk 1 januari 2030 als plustaak toe te voegen aan SamenTwente. Ook heeft het college kennisgenomen van het voornemen dat SamenTwente en Menzis hun samenwerking afzonderlijk vastleggen.
Voor het toevoegen van de plustaak is een eensluidend besluit van alle veertien colleges nodig. Het algemeen bestuur van SamenTwente besluit daarnaast over het accepteren van de plustaak. Als één college niet instemt, kan SamenTwente de plustaak niet voor de veertien gemeenten gezamenlijk uitvoeren.

Na de besluitvorming wordt de samenwerkingsovereenkomst tussen SamenTwente en Menzis verder uitgewerkt. Daarnaast richt SamenTwente de werkwijzen en processen in die nodig zijn om de plustaak vanaf 1 januari 2027 uit te voeren.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van (gemeente),
de Secretaris, de Burgemeester,

(……..) (…….)

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
overijsselloket@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

SamenTwente / GGD Twente
t.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 1400
7500 BK ENSCHEDE

Inlichtingen bij
Mevr. E. Schrijver
Telefoon +31384999771
E.Schrijver@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
08.10.2026	D2026-09-013472	2026-032193	1 van 2		09.09.2026	

Onderwerp: Toezichtvorm 2027

Geacht Bestuur,

Jaarlijks ontvangt u voor aanvang van het nieuwe begrotingsjaar ons besluit over de toezichtvorm met betrekking tot de begroting van uw gemeenschappelijke regeling. Met deze brief informeren wij u over de toezichtvorm voor het jaar 2027 en de daaraan verbonden gevolgen.

Uw toezichtvorm is repressief
Wij hebben uw begroting 2027 tijdig ontvangen en beoordeeld. Daarbij hebben wij ook de vastgestelde jaarrekening 2025 en eventuele bevindingen van de accountant betrokken.

Uw begroting 2027 is nog niet structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten zijn in deze begroting onvoldoende om de structurele lasten volledig te dekken. Dit evenwicht wordt tijdig hersteld in de meerjarenraming. Daarmee voldoet u aan de wettelijke criteria.

Het gevolg is dat uw gemeenschappelijke regeling voor het jaar 2027 onder het reguliere, repressieve, toezicht staat. U kunt uw begroting zonder onze toestemming uitvoeren.

Er kan echter geen sprake zijn van een opschuivend perspectief. Dit betekent dat wanneer bij de begroting 2028 blijkt dat de jaarschijf 2028 niet structureel en reëel sluitend is, het begrotingsevenwicht uiterlijk vanaf 2030 hersteld moet zijn.

Hoe wij uw begroting beoordelen
Wij beoordelen uw begroting aan de hand van wettelijke criteria. Deze criteria zijn vastgelegd in de Gemeentewet en uitgewerkt in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK) voor gemeenschappelijke regelingen.

Wij vertrouwen erop dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd. We laten het aan uw verantwoordelijkheid om onze brief dan wel de inhoud daarvan te delen met de colleges en raden van de deelnemende gemeenten.

Datum verzending
09.10.2026

provincie Overijssel

Neem gerust contact met ons op als u nog vragen heeft
Heeft u vragen? Neemt u dan gerust contact op via de contactgegevens vermeld in het briefhoofd onder *Inlichtingen bij*. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer 2026-032193 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema secretaris, N. Versteeg